Curcubeul Științelor

COORDONATORI:

ȘARGU RODICA ***PRENȚU ANGELICA***

CIOROIANU IULIAN

ISSN 2248 – 2423
ISSNL = 2248 – 2423

Revistă școlară
de științe

Numărul 19 - martie 2024

“Curcubeul științelor”
~ Numărul 19 ~
Revistă școlară de științe

MARTIE - 2024

ISSN 2248 – 2423
ISSNL = 2248 – 2423

*Coordonatorii revistei **“Curcubeul științelor“** sunt:*

- *profesor Șargu Rodica*
- *profesor Prenț u Angelica*
- *profesor Cioroianu Iulian*

Ce trebuie să știți despre revistă?

Revista electronică “Curcubeul Științelor” este publicată online.

Revista se adresează cadrelor didactice care predau discipline din orice arie curriculară și care doresc să publice *Articole și studii de specialitate* sau *Articole, studii și proiecte în domeniul educațional.*

Într-un număr al revistei, un autor poate avea maxim două articole/studii/proiecte. Materialele vor avea 2-5 pagini fiecare.

Nu există taxă de publicare.

Materialele pot fi trimise pe adresa de e-mail: iuliancioroianu@yahoo.com către profesor *Cioroianu Iulian*.

Autorii își asumă responsabilitatea pentru conținutul materialelor publicate.

“Trebuie să reţii că tot ceea ce se întâmplă înăuntrul tău
este mult mai important decât ceea ce se întâmplă în exterior.”
John C. Maxwell

CUPRINS

A. ARTICOLE ȘI STUDII DE SPECIALITATE

I. MATEMATICĂ ȘI ȘTIINȚE

Evaluarea la matematică 4
prof. Mihaela Fulea, Școala Gimnazială Nr. 1 Tuzla

Incluziunea școlară a copiilor cu C.E.S. în desfășurarea orelor de fizică 8
prof. Moșteanu Gabriela Georgeta, Colegiul Tehnic Câmpulung

Matematica practică 12
prof. Șargu Rodica, Liceul Tehnologic "Ion Bănescu" Mangalia, jud. Constanța

II. OM ȘI SOCIETATE

China a inaugurat a doua cea mai lungă autostradă subacvatică din lume: Taihu Tunnel 14
prof. Crina Gina Chiș, C.T. Anghel Saligny Baia Mare

Rolul partidelor politice în societatea democratică 17
prof. Isabela Mihaela Dihoru, Colegiul Național ,,Frații Buzești" Craiova, Dolj

Ce este gândirea critică? 19
prof. Dumitru Alina, Școala Gimnazială Nr. 3 Mangalia

Erezii hristologice 21
prof. Dr. Popa Edvica, Școala Gimnazială ,,Gala Galaction'' Mangalia

Prezenţa Sfintei Treimi în Vechiul şi Noul Testament 23
prof. Dr. Popa Edvica, Școala Gimnazială "Gala Galaction", Mangalia

Agroecologia, un mod de viață! 25
prof. Săceleanu Fănica, Liceul Tehnologic "Anghel Saligny", Fetești, Ialomița

III. TEHNOLOGII

Realizarea patch-urilor UTP straight, crossover şi rollover 29
prof. Cioroianu Iulian, Liceul Tehnologic "Ion Bănescu" Mangalia, jud. Constanța

Test final. Modulul III – Asamblări mecanice 32
prof. Virginica Barabaș, Liceul Tehnologic ,,Ion Bănescu" Mangalia

Microcontrolerele - viitorul electronicii (Studiu de specialitate) 34
prof. Bostan Elena, Colegiul Tehnic Costin D Nenițescu Pitești

Istoria sudurii 39
inginer Plopeanu Daniela Mihaela, Liceul Tehnologic Ion Bănescu Mangalia

Importanţa tehnologiei digitale 40
Informatician Savin Nuți, Liceul Tehnologic "Pontica" Constanța

IV. EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT

Influența pozitivă a profesorului de sport, asupra sănătății fizice și mentale a elevului …….. 43
prof. Samfirescu Isabela, Colegiul Național "Constantin Diaconovici Loga", Timișoara

Caracteristici generale dezvoltarea calităţilor motrice în lecţia de educaţie fizică 47
prof. Pană Ion, Școala Gimnazială Borăneşti, Ialomița

V. ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR

Matematica și explorarea mediului la primar 52
prof. înv. primar Lupea Daniela, Liceul Tehnologic „Sfânta Ecaterina", Structura Gimnazială Nr.3, Urziceni

Dezvoltarea competenţelor de lectură în ciclul primar …… 55
prof. înv. primar Mihai Nicoleta, Școala Gimnazială "Alexandru Odobescu", Urziceni, jud. Ialomița

Lectura, pasiunea mea …….. 59
prof. înv. primar Mușat Mariana, Liceul Tehnologic "Sfântul Mucenic Sava", Berca, Jud. Buzău

B. ARTICOLE, STUDII ȘI PROIECTE ÎN DOMENIUL EDUCAȚIONAL

Educaţia incluzivă şi diversitatea culturală …….. 64
prof. Baciu Mihaela Antoaneta, Şcoala Gimnazială "Alexandru Odobescu", Urziceni, Jud. Ialomița

Starea de bine asupra performanței școlare a elevilor …….. 67
prof. Înv. Primar Bâncă Liliana Emilia, Școala Gimnazială Coșereni, Ialomița

Nu putem să nu comunicăm 70
prof. Virginica Barabaş, Liceul Tehnologic „Ion Bănescu" Mangalia

Comunicarea în grup 72
prof. Brăileanu Mariana, Colegiul Național "Grigore Moisil", Urziceni, jud. Ialomița

Abandonul scolar-cauze si modalitati de prevenire …… 76
prof. înv. primar Capră Maria, Școala Gimnazială „Ion Heliade Rădulescu", Urziceni, Ialomița

Stil de viață sănătos …….. 78
prof. Cristescu Mihaela, prof. Ion Lenica, Liceul "Traian Vuia" Craiova, Dolj

Importanța tipologiilor activităţilor extracurriculare 79
prof. Damian Andreia, Școala Gimnazială Borăneşti, Județul Ialomița

Timpul liber, capital valoros in dezvoltarea copilului …….. 82
prof. Dima Florentina Emilia, Liceul Tehnologic „Sfânta Ecaterina", Urziceni

O meserie de viitor- mecanic auto! 85
prof. ing. Dragoș Simona, specializarea mecanica, C.T. Anghel Saligny Baia Mare

Motivarea cadrelor didactice din școală …….. 87
prof. Ene Nicoleta, Școala Gimnazială "Alexandru Odobescu", Urziceni, jud. Ialomița

Strategii de creștere a atractivității învățării în mediul online 90
prof. Fănică Daniel, Școala Gimnazială Cândești, Loc. Cândești, jud. Buzău

Utilizarea softului educaţional pentru incluziunea copiilor cu CES 92
prof. Florea Alina Simona, Colegiul Tehnic Câmpulung

Metode şi tehnici de cercetare ştiinţifică 96
prof. Grigore Nicoleta, Colegiul Național „Grigore Moisil", Urziceni,Ialomița

Limbajul și rolul său în comunicarea didactică 100
prof. înv. primar *Hriscu Nina, Școala Gimnazială Nr. 97, București, Sector 4*

Importanța și necesitatea evaluării inițiale …… 103
prof. Dihoru Iulica, Școala Gimnazială ,, Sf. Gheorghe" Craiova Jud. Dolj

Exemple de bune practici 104
prof. înv. primar Ivan Camelia Mariana, Şcoala Gimnazială "Alexandru Odobescu" Urziceni, jud. Ialomiţa

În căutarea educației 108
prof. Limba franceză Lupu Gabriela-Mirabela, Liceul Tehnologic energetic "Elie Radu" Ploieşti, jud. Prahova

Abandonul școlar consecinţă a inadaptării școlare 111
prof. Marin Liviu, Liceul Tehnologic "Toma Socolescu" Municipiul Ploiești

Cartea şi importanța lecturii 113
prof. Mihai Ionica Iuliana, Școala Gimnazială "Alexandru Odobescu", Urziceni, jud. Ialomița

Educația între ereditate și mediu ……..……..…….…….. 116
prof. Neagoe Irina Irena, Colegiul Tehnic „Costin D. Nenițescu", Pitești

Metode şi procedee didactice interactive de grup …….. 117
prof. Victoriţa Nicolescu, Colegiul Tehnic "Costin D. Neniţescu" Piteşti

Copilăria în literatura română 121
prof. înv. primar Paraschiv Irina Elena, Școala Gimnazială Borănești, Ialomița

Metoda proiectului 124
prof. înv. primar Radu Lucica, Școala Gimnazială "Sfânta Maria", Mizil, Jud. Prahova

Rolul cărții și al lecturii în viața școlarului mic ……..…….. 126
prof. Simion Maria, Școala Gimnazială "Alexandru Odobescu", Urziceni – Ialomița

Integrare și incluziune 128
prof. Stan Adrian, Școala Gimnazială "Alexandru Odobescu", Urziceni, jud. Ialomița

Inovația și creativitatea în învățământul românesc …… 130
prof. înv. primar Stanimir Mariana, Școala Gimnazială "Alexandru Odobescu", Urziceni, județul Ialomița

Voluntariatul şi dezvoltarea interesului pentru lectură la şcolarii mici 133
prof. înv. primar Tudorache Marilena, Școala Gimnazială Coșereni, Ialomița

A. Articole și studii de specialitate

I. MATEMATICĂ ȘI ȘTIINȚE

Evaluarea la matematică

prof. Mihaela Fulea
Școala Gimnazială Nr. 1 Tuzla

Procesul educațional are trei componente: predare – învățare – evaluare, primele două depinzând, în mare măsură, de modul în care este proiectată evaluarea.

Evaluarea rezultatelor școlare urmărește să determine modul în care obiectivele stabilite se realizează în învățare. Evaluarea reprezintă un process continuu și de durată, putându-se face la începutul programului de instruire, pe parcursul acestuia, sau la finalul său.

În cele ce urmează avem o clasificare a itemilor după criteriul gradului de obiectivitate oferit în corectare:

ITEMI OBIECTIVI - testează un număr mare de elemente de conținut într-un interval de timp relativ scurt, asigurând un grad de obiectivitate ridicat în măsurarea rezultatelor școlare.

1. ITEMI CU ALEGERE DUALĂ
2. ITEMI DE TIP PERECHE
3. ITEMI CU ALEGERE MULTIPLĂ

ITEMI SEMIOBIECTIVI - pot acoperi o gamă variată de capacități intelectuale care se doresc a fi testate, oferind în același timp posibilitatea de a utiliza și materiale auxiliare utile elevilor în rezolvarea sarcinilor de lucru propuse.

1. ITEMI CU RĂSPUNS SCURT DE COMPLETARE.
2. ÎNTREBĂRI STRUCTURATE

ITEMI SUBIECTIVI (cu răspuns deschis) - sunt relativ ușor de construit, principala problemă constituind-o modul de elaborare a schemei de notare a acestora, cu atât mai mult cu cât această categorie de itemi vizează demonstrarea de către elevi, în răspuns, a originalității si creativității lor.

1. REZOLVAREA DE PROBLEME
2. ITEMI DE TIP ESEU

În continuare prezint un exemplu de test de evaluare, baremul de corectare și matricea de specificații.

Test de evaluare

Obiectul: Matematică. Algebră

Clasa: a VII-a

Unitatea de învățare: Sisteme de două ecuații cu două necunoscute

Obiectivele operaționale:

O1. Să resolve ecuația de gradul I cu o necunoscută.

O2. Să identifice coeficienții necunoscutelor unei ecuații cu două necunoscute.

O3. Să identifice soluția ecuației cu două necunoscute.

O4. Să rezolve un sistem de două ecuații cu două necunoscute prin metoda substituției.

O5. Să rezolve un sistem de două ecuații cu două necunoscute prin metoda reducerii.

O6. Să rezolve problem utilizând sisteme de două ecuații cu două necunoscute

Test de evaluare
Ecuații și sisteme de două ecuații cu două necunoscute
Clasa a VII-a

- Se acordă **10 puncte** din oficiu
- Toate subiectele sunt obligatorii
- Timp de lucru 45 minute

Partea I (45puncte)

(10p) 1. Asociază ecuațiilor din coloane A soluția din coloana B.

A	B
2x+56=x-4	1. x= 4
-20 – 3x = 4x + 8	2. x = -60
	3. x = -4

(10p) 2. Completează cu A dacă afirmația este adevărată și cu F dacă afirmația este falsă:

(-1,-2) este soluție a ecuației $\frac{x-3}{2} = y + 1$ .....

3. Completează pentru a obține enunțuri adevărate

(10p) a). Dacă x=1 în ecuația 2x+6y+10=0, y = ...

(5p) b). Coeficientul necunoscutei y din ecuația 6y-7x-8=0 .....

(10p) 4. Alege varianta corectă de răspuns:

Dacă (-1,2) este soluție a ecuației 2x+ay=-8, atunci numărul a este egal cu:

A. -3 B. 12 C. -5 D. -12

Partea a II-a (45puncte)

5. Rezolvă în mulțimea numerelor reale sistemul de ecuații $\begin{cases} 3x + 5y = -9 \\ -2x - y = -1 \end{cases}$

(10p) a). prin metoda substituției;

(15p) b). prin metoda reducerii

(20p) 6. Într-un bloc sunt 20 apartamente cu 2 sau 3 camere, având, în total, 48 de camere. Determină câte apartamente cu 2 camere, respectiv câte apartamente cu 3 camere sunt în acest bloc.

Barem de notare și evaluare

Itemul	Soluția	Punctaj
1	2. x=-60 3. x=-4	5p 5p
2	F	10p
3 a).	-2	10p
3 b).	6	5p
4	A	5p
5 a).	$\begin{cases} 3x+5y=-9 \\ y=1-2x \end{cases}$ $\begin{cases} -7x=-14 \\ y=1-2x \end{cases}$ x=2 y=-3	2p 3p 3p 2p
5b).	$\begin{cases} 3x+5y=-9 \\ -10x-5y=-5 \end{cases}$ x=2 $\begin{cases} 6x+10y=-18 \\ -6x-3y=-3 \end{cases}$ y=-3	3p 2p 3p 2p
6	$\begin{cases} x+y=20 \\ 2x+3y=48 \end{cases}$ x=12 y=8	5p 5p 5p 5p

Matricea de specificații

Competențe de Evaluat / Conținuturi	C1	C2	C3	C4	C5	C6	Total
Ecuații cu o necunoscută	1. (10p)						10p
Ecuații liniare cu două necunoscute	2. (10p) 3. b. (5p)	3. a.(10p)					25p
Rezolvarea de ecuații echivalente			4. (10p)				10
Rezolvarea prin metoda substituției a unui sistem de două ecuații cu două necunoscute				5.a. (10p)			10p
Rezolvarea prin metoda reducerii a unui sistem de două ecuații cu două necunoscute					5.b. (15p)		15p
Probleme care se rezolvă cu ajutorul sistemelor de ecuatii liniare cu două necunoscute						6. (20p)	20p
Total	25p	10p	10p	10p	15p	20	90p

1.2 Identificarea unei situații date rezolvabile prin ecuaţii sau sisteme de ecuaţii liniare.

C1. Identificarea necunoscutei, coeficienților, termenilor liberi ai unei ecuații

2.2 Utilizarea regulilor de calcul cu numere reale pentru verificarea soluţiilor unor ecuaţii sau sisteme de ecuaţii liniare.

C2. Verificarea soluției unei ecuații cu două necunosute

3.2. Utilizarea transformărilor echivalente în rezolvarea unor ecuaţii şi sisteme de ecuaţii liniare

C3. Rezolvarea unei ecuații echivalente cu o singură necunoscută.

5.2. Stabilirea unor metode de rezolvare a ecuațiilor sau a sistemelor de ecuații liniare

C4. Rezolvarea sistemelor de ecuații cu două necunoscute prin metoda substituției.

C5. Rezolvarea sistemelor de ecuații cu două necunoscute prin metoda reducerii.

6.2. Transpunerea matematică a unor situații date, utilizând ecuații și/sau sisteme de ecuații liniare

C6. Rezolvarea de probleme cu ajutorul sistemelor de două ecuații cu două necunoscute.

Bibliografie: 1. Cicu I., Mareș S., Iacob I., Ceucă R., Băleanu A. *Manual de matematică pentru clasa a VII-a,* Editura Intuitex, București, 2019.
2. www.scritub.com

Incluziunea școlară a copiilor cu C.E.S. în desfășurarea orelor de fizică

prof. Moșteanu Gabriela Georgeta,
Colegiul Tehnic Câmpulung

Educația incluzivă încearcă să estompeze limitele conceptului de integrare, focalizându-se pe procesul continuu de perfecționare a calității educației oferite de instituția școlară, prin valorificarea și eficientizarea resurselor umane și materiale disponibile și îmbunătățirea serviciilor oferite. (Gherguț, 2013)

Educaţia pentru toţi este generatoarea perspectivei incluzive asupra educaţiei. Pornind de la deschiderea oferită de sintagma „educaţie pentru toţi”, prin acces şi participare, pas cu pas, se ajunge la educaţia incluzivă care se defineşte ca o schimbare majoră ce presupune politici, practici şi culturi incluzive. Educaţia incluzivă presupune existenţa sprijinului care să egalizeze şansele tuturor şi să se adreseze fiecăruia.

Obiectivul principal al şcolilor de masă în care învaţă elevii cu CES este asigurarea integrării acestora în mediul şcolar. Şcoala trebuie să aibă în vedere transformarea elevului într-o persoană capabilă să-şi creeze propriile procese şi strategii de raţionament utile pentru rezolvarea problemelor reale şi apropiate. Adaptarea curriculum-ului la nivelul clasei reprezintă una dintre soluţiile propuse de către factorii abilitaţi. O calitate esenţială a curriculum-ului şcolar actual este aceea că vizează un grad mare de flexibilitate, astfel încât să permită fiecărui copil să avanseze în ritmul său şi să fie tratat în funcţie de capacităţile sale de învăţare. Pentru aceasta este nevoie ca formularea obiectivelor, stabilirea conţinuturilor instruirii, modalităţile de transmitere a informaţiilor în clasă şi evaluarea elevilor să se facă diferenţiat.

Când vorbim despre integrarea elevilor cu C.E.S. avem în vedere principiul egalității de șanse în realizarea accesului la educație, dar și la participare socială prin integrarea socio-profesională de după absolvirea învățământului obligatoriu. În vederea realizării unei integrări eficiente, trebuie avute în vederea dezvoltarea la toți membrii colectivității educaționale a unor valori actuale și de perspectivă ale integrării societății democratice din lume și anume: acceptarea tuturor diferențelor; respectul diversității; solidaritatea umană și mai ales cu persoane diferite; lupta împotriva excluderii și marginalizării; lupta împotriva inegalității sociale.

Integrarea este un proces complex și de durată, ce presupune educarea copiilor cu cerințe speciale în școli publice alături de ceilalți copii, asigurarea unor servicii minime de specialitate (consiliere școlară, asistență medicală și socială, terapie educaționala etc.) în învățământul de masă, sprijinirea cadrelor didactice nespecialiste în demersul lor de a proiecta și aplica programe adaptate, crearea acelor programe adaptate care să vizeze și diagnosticele stabilite pentru elevii orientați spre învățământul de masă. De asemenea, integrare înseamnă și încurajarea și cultivarea relațiilor de prietenie, de colaborare și de comunicare între toți elevii unei clase sau ai unei școli în care învață elevii speciali, înțelegerea și acceptarea diferențelor atât de către profesori și elevi, dar și de către părinții elevilor normali.

Copiii cu C.E.S. prezintă deficienţe de învăţare, de atenţie, pentru care este necesară adaptarea conţinuturilor învăţării la nivelul lor de percepţie şi asimilare. Tocmai de aceea, trebuie adaptate şi metodele de lucru cu aceşti elevi, pentru a reuşi integrarea lor deplină în colectivitatea şcolară şi implicit în colectivitatea socială după parcurgerea perioadei de şcolaritate obligatorie.

În orice clasă putem găsi copii cu CES. Integrarea copiilor cu CES permite, sub îndrumarea atentă a cadrelor didactice, perceperea şi înţelegerea corectă de către ceilalţi elevi a problematicii şi potenţialului de relaţionare şi participarea lor la serviciile oferite. Fiecare copil are nevoie de un sprijin, de o îndrumare, un îndemn. Fiecare copil cu CES trebuie să beneficieze de un program adecvat şi adaptat de recuperare care să dezvolte maximal potenţialul fizic şi psihic pe care îl are. Integrarea urmăreşte valorificarea la maximum a disponibilităţilor elevului deficient şi antrenarea în mod compensatoriu a palierelor psiho-fizice, care nu sunt afectate în aşa fel încât să preia activitatea funcţiilor deficitare şi să permită însuşirea de abilităţi care să înlesnească integrarea eficientă în comunitatea normală.

În ultimii 10 ani, am lucrat cu elevi cu C.E.S. certificat integraţi în învăţământul de masă, fapt care m-a determinat să găsesc metodele şi resursele necesare activizării acestora în cadrul orelor de predare-învăţare, pornind de la realizarea planificărilor adaptate, a testelor de evaluare iniţială sau progresivă cu subiecte create special pentru aceştia, pană la activităţi, fişe de lucru şi jocuri didactice adaptate pentru nivelul lor de înţelegere şi asimilare.

Realitatea zilelor noastre aduce în activitatea didactică tot mai mulţi elevi cu dificultăţi de învăţare. Se încearcă recuperarea acestora prin incluziune, prin activităţi corect organizate pentru dezvoltarea diferitelor funcţii psihice.

Copiii cu CES pot avea planuri de învăţare sau planuri educaţionale personalizate dar, rolul profesorului la clasă nu este să îi separe ci să îi antreneze în activităţi alături de ceilalţi. Planurile separate sunt elaborate de profesionişti, cum ar fi cadrul didactic de sprijin sau logopedul şi prevăd şi măsuri didactice, decise împreună cu profesorul clasei. Există o serie de cerinţe generale faţă de organizarea predării şi învăţării în clasa obişnuită în care se întâlnesc copii cu CES. Aceşti copii au nevoie de o învăţare multisenzorială explicită care să-i facă să avanseze, nu este cazul să se piardă vremea cu activităţi repetitive asupra unor lucruri care s-au însuşit ci mai curând să se varieze metodele şi suporturile de învăţare.

Starea diferită a elevului CES nu-i permite copilului o existenţă normală sau valorificarea în condiţii obişnuite a potenţialului intelectual şi atitudinal de care dispune, inducându-i un sentiment de inferioritate ce accentuează condiţia sa de persoană cu cerinţe speciale. În consecinţă, activităţile educative şcolare şi/sau extraşcolare reclamă noi modalităţi de proiectare şi desfăşurare în relaţie directă cu posibilităţile reale ale elevilor, astfel încât să poată veni în întâmpinarea aşteptărilor pe care elevii respectivi le resimt în raport cu actul educaţional(acest proces presupune, pe lângă continuitate, sistematizare, coerenţă, rigoare şi accesibilizare a conţinuturilor, un anumit grad de înţelegere, conştientizare, participare, interiorizare şi evoluţie în planul cunoaşterii din partea elevilor). Altfel spus, cerinţele educative speciale solicită abordarea actului educaţional de pe poziţia capacităţii elevului deficient sau aflat în dificultate de a înţelege şi a valorifica conţinutul învăţării, dar nu de pe poziţia profesorului sau a educatorului care desfăşoară activitatea instructiv-educativă în condiţiile unei clase omogene sau pseudo-omogene.

În cadrul orelor de fizică, ca o modalitate de acţiune, este folosirea fişelor de muncă independentă. Acestea prezintă avantajul că pot insera o varietate largă de întrebări, exerciţii şi probleme, formulate în scopul pe care îl urmărim la un moment dat şi pot fi individualizate, adresându-se fiecărui copil, în măsura în care el trebuie ajutat. Practica la clasă dovedeşte că folosirea fişelor de muncă independentă dă rezultate certe, spectaculoase chiar, dacă acestea se dau după o anumită metodologie şi cu un scop bine determinat. Înainte de a le aplica, trebuie formată la elevi deprinderea de a lucra singuri, de a avea încredere în forţele proprii, capacitatea de a se concentra asupra răspunsurilor care li se cer. Pentru a putea obţine aceste condiţii trebuie să se

lucreze mai multe exerciţii la tablă, în timp ce restul clasei lucrează în mod independent, sub supravegherea atentă a cadrului didactic. Se trece apoi la rezolvarea de exerciţii şi probleme date pe două numere, lipsind astfel elevul de ajutorul colegului de bancă. În timpul calculelor, trebuie să se creeze condiţii optime concentrării asupra lucrului individual, îndrumările profesorului să fie individuale.

De asemenea, este necesar să se calculeze timpul optim efectuării temei astfel încât elevii să nu fie presaţi de trecerea timpului, dar nici să nu se dea prea puţin de lucru pentru timpul stabilit.

De asemenea, evaluarea prin probe practice ocupă un loc important în evaluarea abilităților, deprinderilor și priceperilor formate în contextul diferitelor discipline de studiu, în aprecierea capacității elevilor de a aplica anumite cunoștințe.

Lucrările de laborator (fizică, chimie, biologie, informatică etc.) sunt forme de evaluare prin probe practice, dar acest tip de evaluare se poate aplica și la alte discipline, cum ar fi matematica, disciplinele tehnologice etc.

Cadrul didactic trebuie să dovedească o bună cunoaştere a gradului de evoluţie a diferitelor procese psihice, a gradului de dezvoltare, a tipului de inteligenţă caracteristică fiecărui copil, pentru a putea folosi mijloace adecvate în scopul dezvoltării acesteia la nivelul standardelor şcolare.

În cazurile de învățământ remedial că trebuie evitate, pe cât posibil, definițiile. În acest caz, elevul ar trebui să lucreze sub diferite forme cu noțiunea în cauză până când îi va deveni familiară și va putea emite o definiție proprie a noțiunii respective.

Astfel, pentru conceptul de forță, profesorul poate pregăti un pachet de fișe de lucru, toate în legătură cu diferite particularități ale acestuia.

Prezint în continuare câteva din fișele de lucru, adaptate, pentru elevii CES cu care lucrez:

FIȘE DE LUCRU ADAPTATE
PENTRU ELEVII CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE

1. Circuit electric simplu (montaj electric și schema electrică)

Elevii vor primi următoarea fișă :

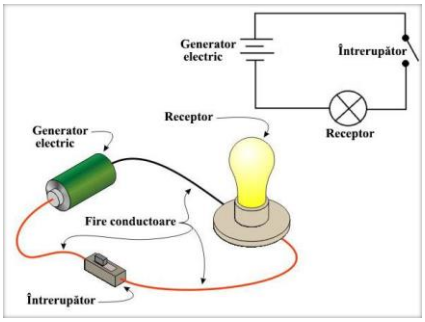

Elevul va fi îndrumat și, eventual, ajutat pe parcursul secvențelor de învățare:

a) să citească denumirile elementelor de circuit

b) să precizeze rolul fiecărui element de circuit

c) să exemplifice câteva măsuri de protecție împotriva electrocutării

2. Fișă de lucru/Test pentru elevi cu CES

Lucrul mecanic, puterea și energia mecanică

1. Transformă unitățile de măsură, în Sistemul Internațional: **1p**

5 kJ = _____ J 1,2 kJ = _____ J
6000J = _____ kJ 650 J = _____ kJ
8 MJ = _____ J

2. Alin împinge un dulap cu o forță de 250 N pe o distanță de 2 m. Calculează lucrul mecanic efectuat de Alin. **1,5p**

F=_____, d = _____
L=_____

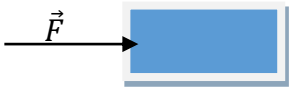

3.Pe un șantier o macara ridică uniform cu o forță $\vec{F}$ un corp din beton cu masa 800 kg, efectuând un lucru mecanic de 240 kJ. Calculează la ce înălțime a fost ridicat acest corp. g = $10\frac{m}{s^2}$ **2p**

m = _____, L = _____ J
L = _____
F = _____
d = _____

4.Un halterofil ridică uniform în 6 s la 2 m înălțime o halteră de greutate 1200 N. Calculează lucrul mecanic efectuat de halterofil și puterea mecanică a halterofilului. **2,5p**

Se acordă 3 puncte din oficiu

Reuşita activităţilor depinde de reuşita dublei abordări a instruirii în interiorul clasei si a relaţiei fundamentale dintre instruire și evaluare. Pentru ca activităţile să fie utile pentru toţi elevii, dascălul trebuie să găsească calea de mijloc în care instruirea şi evaluarea să aibă atât caracter integrat, cât şi caracter diferenţiat, adaptat la particularităţile deficienţelor elevilor cu CES, participanţi la procesul educativ. Raporturile dascălului cu fiecare elev în parte sunt foarte importante. Elevii cu CES au mare nevoie de a dezvolta relaţii afective cu cei cu care intră în contact social, aspect care vizează calităţile etice şi morale ale dascălului, sub al cărui control se află limita relaţionării.

Progresul educativ al elevului cu CES depinde de relaţia pe care cadrul didactic de la clasă o stabileşte cu profesorul de sprijin, dându-i permanent informaţii despre punctele slabe ale acestuia. Intervenţia acestuia permite valorificarea şi insistarea pe cunoştinţele greu asimilabile determinând raportarea la nivelul cunoştinţelor de grup. Prin integrare se realizează şi o pregătire psihologică a copilului, care să contribuie la crearea unor stări efectiv emoţionale corespunzătoare în care confortul psihic este menţinut de satisfacţiile în raport cu activităţile desfăşurate.

Bibliografie

1. Creţu,C. - *Curriculum individualizat şi diferenţiat*, EDP, Bucureşti, 1998

Matematica practică

prof. Șargu Rodica,
Liceul Tehnologic "Ion Bănescu" Mangalia, jud. Constanța

Printre capitolele matematicii studiate în liceu, capitolul "Matrice" beneficiază poate de cele mai multe aplicaţii în cele mai diverse domenii ale vieţii sociale. Multe probleme practice se rezolvă utilizând operaţiile aritmetice asupra unor date asociate problemelor. Putem să folosim matrice atunci când vorbim de articole care au două caracteristici. Printr-o organizare adecvată a datelor în blocuri de numere, putem utiliza aceste operaţii aritmetice într-o manieră eficientă. Scrierea lor astfel face prelucrarea uşoară cu ajutorul computerului. De exemplu, o reţea actuală de comunicaţii conţine un număr mare de vârfuri şi muchii (de ordinul milioanelor), ceea ce face practic imposibilă reprezentarea ei plană. O alternativă la realizarea ei în plan este utilizarea matricelor.

Pătratul lui Polybe (≈ 207-130 î.C.) este o modalitate de codificare a unui text, folosind matricele. În acest caz fiecărei litere din textul clar îi corespunde numărul format din două cifre (numărul liniei şi numărul coloanei pe care se află litera în tabelul alăturat).

$$\begin{pmatrix} a & b & c & d & e \\ f & g & h & ij & k \\ l & m & n & o & p \\ q & r & s & t & u \\ v & x & z & y & w \end{pmatrix}$$

Exemplu: expeditorul transmite mesajul "Atentie". Textul codificat primit de destinatar va fi: 11 44 15 33 44 24 15. Destinatarul face operaţia inversă de decodificare a textului utilizând Pătratul lui Polybe.

Putem complica codificarea mesajelor observând că fiecărei litere îi corespund două cifre sub formă de coloană: $a \to \binom{1}{1}$, $b \to \binom{1}{2}$, … $z \to \binom{5}{5}$, indicând poziționarea elementului pe linie, respectiv coloană pătratul lui Polybe. Textului transmis de destinatar, îi va corespunde în acest caz matricea $A = \begin{pmatrix} 1 & 4 & 1 & 3 & 4 & 2 & 1 \\ 1 & 4 & 5 & 3 & 4 & 4 & 5 \end{pmatrix}$.

Exerciţiu: Folosind Pătratul lui Polybe:

a) cifraţi maxima: „Cine gândeşte puţin se înşeală mult" (Leonardo da Vinci).

b) descifraţi textul: „32 34 14 15 43 44 24 11 43 15 33 44 24 32 15 33 44 45 31 32 34 14 15 42 11 44 11 31 51 11 31 34 42 24 24 35 42 34 35 42 24 24".

Pentru monitorizarea clasamentelor într-un campionat se pot folosi, de asemenea, matrice. Iată un exemplu de aplicare a operației de înmulțire a două matrice.

Numărul meciurilor terminate cu victorie (V), egalitate (E), respectiv pierdute (P), acasă și în deplasare de primele 3 clasate, echipele Zimbrii, Șoimii și Faimoșii sunt date de matricele:

$$A = \begin{array}{c} \\ Zimbrii \\ Șoimii \\ Faimoșii \end{array} \begin{array}{c} \begin{array}{ccc} V & E & P \end{array} \\ \begin{pmatrix} 9 & 4 & 2 \\ 8 & 5 & 2 \\ 7 & 4 & 4 \end{pmatrix} \end{array} \qquad D = \begin{array}{c} \\ Zimbrii \\ Șoimii \\ Faimoșii \end{array} \begin{array}{c} \begin{array}{ccc} V & E & P \end{array} \\ \begin{pmatrix} 8 & 5 & 2 \\ 8 & 3 & 4 \\ 7 & 5 & 3 \end{pmatrix} \end{array}.$$

Pe parcursul campionatului, fiecare echipă joacă 30 de meciuri, 15 acasă și 15 în deplasare. Dacă pentru un meci terminat cu victorie se acordă 3 p, pentru meci egal 1 punct, iar pentru meci pierdut 0 puncte, notăm $P = \begin{pmatrix} 3 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix}$ matricea punctelor de meci. Ce reprezintă matricele AP, DP , AP + DP ? Stabiliţi ordinea celor trei echipe.

Bibliografie

1. Ganga, Mircea – Matematică, Manual pentru clasa a XI-a, Editura MathPress, Ploiești, 2006
2. https://www.edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere/Minister/2023/preuniversitar_root/repere_metodologice_XI/invatamant_liceal/REPERE_METODOLOGICE_MATEMATICA_2023-2024_CLS_XI.pdf

II. OM ȘI SOCIETATE

China a inaugurat a doua cea mai lungă autostradă subacvatică din lume: Taihu Tunnel

prof. Crina Gina Chiș,
C.T. Anghel Saligny Baia Mare

China a deschis cea mai lungă autostradă subacvatică. Au avut nevoie de doar 4 ani.
Tunelul Taihu, cel mai lung tunel subacvatic de autostradă din China, a fost deschis traficului în provincia Jiangsu din estul Chinei.Tunelul de 10,79 kilometri lungime și 7,25 metri înălțime trece pe sub Lacul Taihu, al treilea ca mărime lac de apă dulce din China.

Face parte din autostrada Changzhou-Wuxi de 43,9 kilometri, care a fost deschisă și circulației .
Construcția tunelului subacvatic a început în ianuarie 2018.Proiectul a folosit echipamente automate de prelucrare a oțelului și sisteme inteligente care ar putea asigura descărcarea
zero a apelor uzate.
Tunelul face parte din autostrada Changzhou-Wuxi, de 43,9 kilometri, care a fost deschisă publicului pe 30 decembrie 2021 și oferă o alternativă pentru călătorii care merg între Shanghai și Nanjing, capitala Jiangsu.
Conectează autostrăzile din Suzhou, Wuxi și Changzhou și a fost construit pentru a reduce presiunea traficului asupra orașelor de langă Lacul Taihu, promovand în același timp dezvoltarea economică a orașelor din zona deltei fluviului Yangtze.

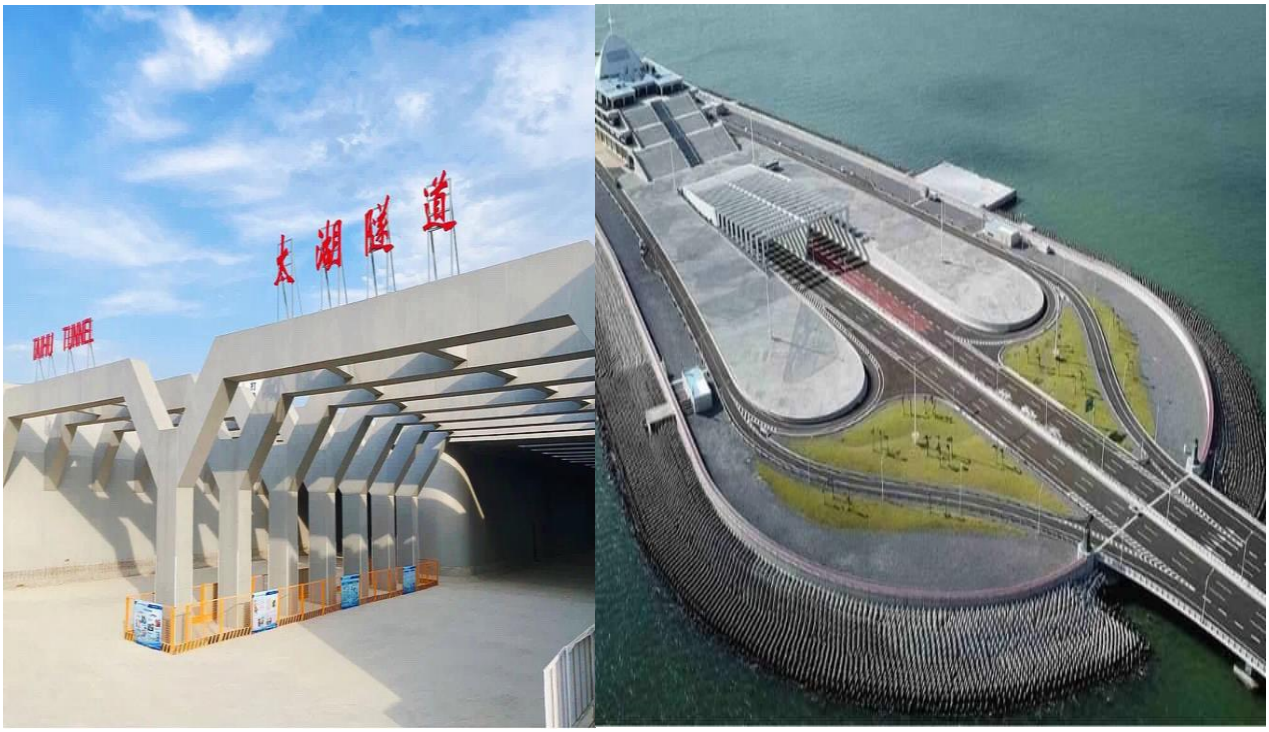

Porțiunea de tunel subacvatic Tokyo Bay Aqua-Line, o autostradă pentru vehicule care circulă sub Golful Tokyo, are 9,6 kilometri.

Cu o lungime de 10,79 de kilometri, tunelul Taihu a fost construit sub Lacul Taihu, din provincia Jiangsu, din estul Chinei, la aproximativ 50 de kilometri est de Shanghai.

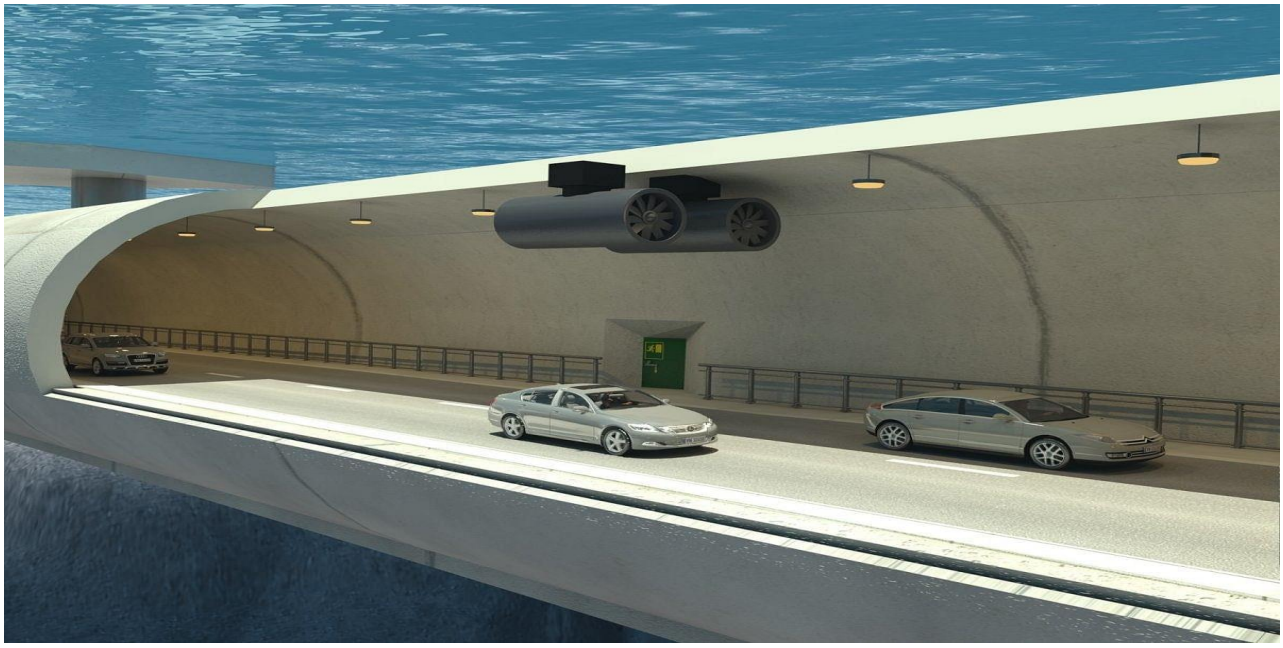

Potrivit oficialilor guvernamentali din Jiangsu, tunelul a costat 9,9 miliarde de yuani (aproximativ 1,56 de miliarde de dolari).

Construcția a început pe 9 ianuarie 2018 și s-a încheiat în martie 2022.

Peste două milioane de metri cubi de beton au fost folosiți pentru construirea tunelului cu două sensuri, care are șase benzi și 17,45 de metri lățime, relatează agenția oficială de presă a Chinei, Xinhua.

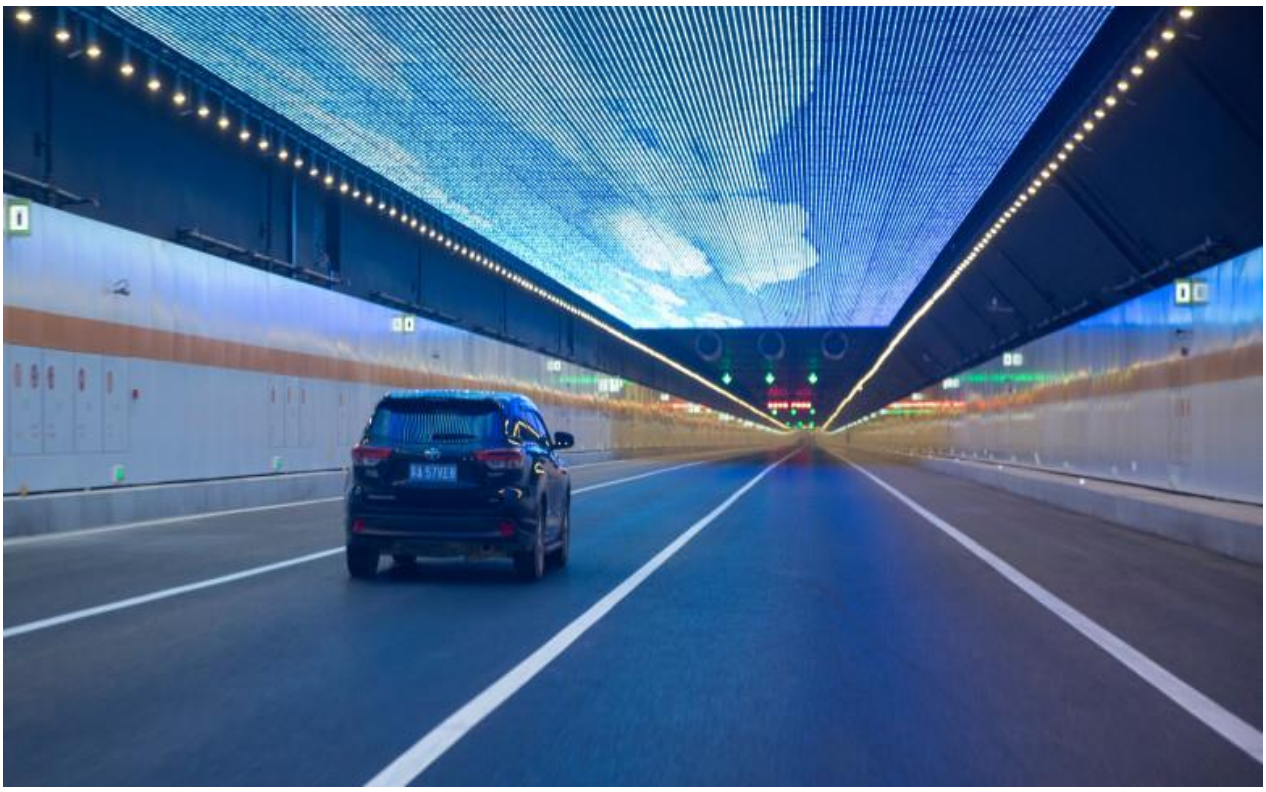

În ceea ce privește tunelurile subacvatice în general, totuși, onoarea de top revine Tunelului Mănecii, care leagă Anglia și Franța pe calea ferată. Porțiunea sa scufundată are o lungime de 37,9 kilometri, cel mai lung dintre oricare tunel subacvatic din lume.

Bibliografie:

1. https://adevarul.ro/economie/china-a-inaugurat-o-autostrada-subacvatica-de-2142330.html
2. https://infrapress.ro/2022/01/07/autostrada-subacvatica-de-15-miliarde-dolari-are-peste-10-km-lungime/

Rolul partidelor politice în societatea democratică

prof. Isabela Mihaela DIHORU
Colegiul Național „Frații Buzești” Craiova, Dolj

Democrația reprezintă acel regim politic în cadrul căruia puterea aparține cetățenilor care o exercită prin vot. Termenul de democrație provine din limba greacă „demos-popor” și „kratos-putere” din care rezultă ideea de „puterea poporului”.

De-a lungul timpului au fost cunoscute două tipuri de democrație:

1. Democrație directă-reprezintă acel regim democratic ce a luat naștere în orașul-stat Atena, din Grecia Antică. Aceasta se caracteriza prin faptul că oamenii votau ei înșiși legile și conducători și nu prin reprezentanți aleși.
2. Democrație reprezentativă apărută în epoca modernă. Întrucât în contextul statelor actuale, cu o întindere foarte mare a suprafației, este mai mult decât dificil să aduni în același loc toți cetățeni pentru a vota legile, a apărut democrația reprezentativă, adică aceea democrație în cadrul căreia

cetățenii aleg reprezentanți independenți sau organizați în partide politice cărora le transmit puterea în vederea reprezentării intereselor lor.

La baza funcționării statului democratic stau mai multe principii, dintre care relevante pentru tema aleasă, sunt principiul pluralismului și dreptul de asociere.

În ceea ce privește principiul pluralismului acesta reprezintă o caracteristică a statului democratic care are în vedere mai multe forme de asociere.

Dreptul de asociere constituie un drept fundamental recunoscut fiecărui individ în baza căruia acesta se poate asocia liber în partide politice, sindicate, patronate sau alte forme de asociere precum: uniuni, ligi, alianțe, fronturi, mișcări etc. În acest sens art. 40 alin. 1 din Constituția României dispune că „Cetăţenii se pot asocia liber în partide politice, în sindicate, în patronate şi în alte forme de asociere.”

Partidele politice sunt subiecte de drept public deoarece slujesc interesului general al societății și iau naștere ca urmare a exercitării unui drept fundamental.

În literatura de specialitate s-a arătat că partidele politice au două scopuri:

1. Scopuri imediate sau directe-acestea se referă la dezideratul de a cuceri puterea politică, adică pozițiile de conducere din organizarea statală.
2. Scopuri mediate sau indirecte-vizează aplicarea doctrinei partidului la scară macro-socială și de a-și realiza obiectivele incluse în programul politic pe baza căruia au câștigat suportul și simpatia cetățenilor.

Partidelor politice le revine importantul rol de intermediere în transmiterea execițiului puterii de la deținătorul suveran, adică poporul, la structurile de guvernare care vor acționa în interes general.

De asemenea, partidele politice au un rol de mediere, de echilibrare între stat și societatea civilă reprezentând liantul între guvernanți și guvernați.

Clasificarea partidelor politice se face în funcție de mai multe criterii:

1. *În funcție de apartenența membrilor la o anumită credință, ideal sau interes:*
    a. Partide confesionale precum cele ale protestanților sau catolicilor în țările vest-europene;
    b. Partide regionale;
    c. Partide naționale;
    d. Partide de clasă.
2. *În funcție de căile folosite pentru rezolvarea marilor probleme politice:*

a. Partide de dreapta, având la bază idei precum:
- Individul primează în fața societății;
- Încurajarea liberei inițiative, dezvoltarea unui mediu concurențial și a unei economii de piață;
- Delegarea din partea statului a unei părți din putere către societatea civilă;
- Neintervenția prin mijloace administrative în dezvoltarea economică;
- Respectarea moralei creștine și a rolului bisericii în stat.

b. Partide de stânga ce se ghidează după următoarele principii:
- Accentul cade pe dezvoltarea societății în general, dezvoltarea individuală decurgând din aceasta;
- Se susține dezvoltarea tuturor claselor pentru a nu exista discrepanțe de nivel de trai;
- Rolul statului în societate este esențial, acesta fiind un factor de echilibru atât pe plan economic, cât și pe plan social;

- Se încurajează investitorii mici și mijlocii întrucât formarea unei clase de mijloc prospere și stabile duce la o creștere economică;

3. *În funcție de criteriul compoziției partidelor avem:*

a. Partide de cadre-alcătuite din reprezentanții elitelor sociale;
b. Partide de masă-includ un număr mare de membri, au o organizare rigidă, sunt centralizate și respectă disciplina de partid.

4. *În funcție de criteriul disciplinei votului membrilor de partid:*

a. Partide suple-care le permit membrilor să voteze în funcție de cum le dictează conștiința,
b. Partide rigide-care impu membrilor să voteze doar într-un anumit sens.

În concluzie, partidele politice joacă un rol esențial în cadrul statelor democratice, acestea reprezentând mijlocul prin care cetățenii exercită puterea prin intermediul reprezentanților aleși.

Bibliografie:

1. https://www.cdep.ro/pls/dic/site2015.page?den=act2_1&par1=2#t2c2s0sba40;
2. Daniela Barbu, Cătălina Neagu, Ancuța Bondar, Stan Stoica, Educație socială, Manual pentru clasa a VII-a, editura CD Press, București, 2019;
3. Ștefan Diaconu, Instituții politice, Ediția 3, editura C.H. Beck, București, 2017.

Ce este gândirea critică?

prof. Dumitru Alina,
Școala Gimnazială Nr. 3 Mangalia

Gândirea este fundamentul a tot ceea ce facem. Fiecare acțiune și fiecare decizie reprezintă rezultatul gândirii. Gândim tot timpul, atunci când decidem ce să mâncăm, când mergem la cumpărături sau când conducem. Gândim chiar și în timp ce dormim! Gândirea critică înseamnă a gândi, dar într-un mod diferit. Multe persoane o definesc ca fiind analitică, atentă, logică, neconvențională și științifică.

Gândirea critică este o competență și un instrument pe care trebuie să-l folosim atunci când luăm decizii importante, când rezolvăm probleme sau când ne lansăm în supoziții facile. Ceea ce contează este să conștientizăm acest lucru și să încercăm să recunoștem momentele în care intervin preconcepțiile, pentru a le evita pe viitor.

Preconcepția se referă la lipsa obiectivității sau la înclinația de a favoriza un lucru sau o idee în locul alteia. Adesea nici nu ne dăm seama că avem preconcepții. O modalitate bună de a ne înțelege preconcepțiile implicite (sau inconștiente) o constituie recunoașterea faptului că acestea sunt prezente în sinea oricui, sub o formă sau alta.

Tipuri de precocepții:

1. Distorsiunea de confirmare

Ce este?

Distorsiunea de confirmare are loc atunci când se acordă mai multă atenție persoanelor sau ideilor cu care suntem deja de acord.

Cum depășim situația?

Trebuie să discutăm cu mai multe persoane înainte de a lua o decizie.

2. Efectul de aureolă

Ce este?

Efectul de aureolă are loc atunci când impresia generală despre o persoană este influențată de o singură trăsătură a caracterului acesteia, de imaginea sau personalitatea sa.

Cum depășim situația?

Trebuie să nu uităm că, de obicei, primele impresii nu sunt cele mai corecte. Să ne facem timp pentru a afla mai multe despre o persoană înainte de a presupune că o cunoștem.

3. Efectul de turmă

Ce este?

Efectul de turmă este atunci când avem tendința să credem ce spun alte persoane și să devenim ușor de influențat de opiniile celorlalți.

Cum depășim situația?

Trebuie să ne ascultăm instinctele. Să identificăm care ar fi opinia noastră dacă nu am cunoaște opinia celorlalți?

4. Efectul Dunning-Kruger

Ce este?

Efectul Dunning-Kruger are loc atunci când oamenii lipsiți de experiență își pot supraestima abilitățile și pot acționa cu încredere, luând decizii rapide. Pe de altă parte, experții pe anumite subiecte se pot îndoi de ei înșiși deoarece înțeleg complexitatea problemelor sau subiectelor.

Cum depășim situația?

Trebuie să fim rezervați față de orice persoană care face afirmații 100% definitive.

5. Efectul Ikea

Ce este?

Efectul Ikea are loc atunci când se acordă o valoare disproporționat de mare lucrurilor pe care le creem sau le asamblezăm personal.

Cum depășim situația?

Doar pentru că este ideea noastră, nu înseamnă că este bună sau valabilă. Trebuie să știm când să salvăm situația.

Gândirea critică este o competență esențială care îmbunătățește calitatea ideilor, deciziilor și are un impact pozitiv profund asupra vieții cotidiene.

Cu toții avem capacitatea de a gândi critic, dar, ca și în cazul tuturor celorlalte abilități, trebuie să fim instruiți cum să facem acest lucru și să exersăm să gândim critic.

Bibliografie:

1. *Bo Seo, Arta argumentării, Editura Litera, București, 2023*

Erezii hristologice

prof. Dr. Popa Edvica,
Școala Gimnazială „Gala Galaction'' Mangalia

Ereziile hristologice pot fi împărţite în trei categorii: 1) cele care se referă la divinitatea lui Iisus Hristos; 2) cele care se referă la omenitatea Lui; 3) cele în legătură cu unirea ipostatică.

1) Ereziile referitoare la divinitatea lui Iisus Hristos pot fi subîmpărţite în trei clase:

a) Clasa întâi cuprinde ereziile care tăgăduiau cu totul divinitatea Mântuitorului, considerându-L simplu om. Aici intră rătăcirea apărută încă pe timpul Apostolilor, a lui Cerint şi Ebion, combătuţi chiar de Sfântul Apostol Ioan; în secolul al doilea, Carpocrat, Teodot şi Artemon combătuţi de Irineu, Tertulian şi Ipolit; în secolul al treilea Pavel de Samosata contra căruia s-au ţinut două sinoade la Antiohia în 264 şi 270.

b) Clasei a doua aparţin arianismul şi semiarianismul. Arianismul, prin reprezentantul său cel mai de seamă, preotul Arie din Alexandria, neagă divinitatea Fiului şi egalitatea Cuvântului cu Tatăl. Fiul este considerat ca o creatură subordonată Tatălui. Sinodul din 325 de le Niceea afirmă că Cuvântul este de o fiinţă (Homoousios) cu Tatăl.

c) Ereziile patripasiene şi antitrinitare după care Dumnezeu este o singură Fiinţă şi o singură Persoană, Care Se manifestă sub numele de Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt, şi că în Iisus Hristos S-a întrupat şi pătimit Dumnezeu Însuşi, adică şi Tatăl şi Duhul Sfânt, nu Dumnezeu Cuvântul, Fiul Unul Născut al Tatălui, ce întreaga Sfântă Treime. Ereziile acestea au fost combătute de biserică în veacurile II şi III, de Sfântul Irineu, Epifanie şi Sfântul Vasile cel Mare.

2) Ereziile care se referă la omenitatea lui Iisus Hristos se împart de asemenea în trei grupe:

a) Cele privitoare la trupul Mântuitorului, anume dochetismul şi gnosticismul. Dochetiştii, plecând de la ideea că trupul sau orice înveliş material ar fi nedemn pentru divinitate, învăţau că Iisus Hristos nu a avut trup real ci umanitatea lui Hristos este redusă la o simplă „aparenţă". Erezia a fost propagată de Iulian de Halicarnas şi a fost numită aftartodochetism, deoarece susţine că trupul lui Hristos, născut din Fecioara Maria a fost trupul Noului Adam, fără păcat, incoruptibil. Umanitatea lui Hristos este nu numai fără păcat dar nici nu poartă urmările păcatului lui Adam, adică slăbiciunile şi afectele ei naturale. Împotriva acestei doctrine, Sfântul Ioan Damaschin, va arăta că în Hristos nu se poate nega realitatea umană a suferinţei. El a fost liber de păcat, dar Și-a însuşit în mod voluntar starea căzută a omului pentru a-l elibera definitiv. Această erezie se continuă prin gnosticii Simon Magul, Menandru, Saturnin, Vasilide, Marcion, Tatian, după cădere. Unii dintre gnostici, apolinariştii, valentinienii şi maniheii, recunoşteau Mântuitorului un trup real, dar nu asemenea trupului nostru, ci un trup spiritual pe care nu l-a luat din Fecioara Maria, ci cu care a trecut numai prin sânul ei, sau un trup material, însă superior trupului omenesc constituit din esenţa lumii, nu luat din Fecioară. Aceste erezii au fost combătute de Sfântul Ignatie Teoforul, Sfântul Irineu, Meliton, Tertulian, Clement Alexandrinul.

b) Ereziile privitoare la sufletul Mântuitorului socoteau că în Hristos, sufletul omenesc a fost înlocuit cu divinitatea Sa; sau că sufletul Mântuitorului nu este întreg, ci numai suflet senzitiv, lipsindu-i partea raţională, mintea sau spiritul, locul căruia l-a luat Logosul divin. Ideile acestea eretice iniţiate de Lucian şi de arieni şi susţinute cu deosebire de Apolinarie, au fost condamnate în sinoadele din Alexandria 362, Roma 373 şi în al doilea sinod ecumenic din 381.

c) Ereziile în legătură cu Naşterea Mântuitorului din Fecioara Maria ale lui Cerint, Ebion, Carpocrat şi gnosticilor iudaizanţi susţin că Iisus s-ar fi născut pe cale naturală di Iosif şi Maria. Aceste erori au fost combătute de Sfântul Ignatie Teoforul, Sfântul Irineu, Sfântul Ioan Gură de Aur şi condamnate de sinodul al doilea ecumenic (381).

3) Ereziile referitoare la unirea ipostatică sunt nestorianismul, monofizitismul, monotelismul şi adopţianismul.

a) Nestorianismul. Nestorie din Antiohia, discipol lui Teodor de Mopsuestia, se declară împotrivă titlului „ Theotokos"- Născătoare de Dumnezeu, atribuit Mariei, deoarece ar crea o confuzie între divin şi uman. În unirea dintre naturi nu este posibilă o comunicare de însuşiri. Creatorul nu poate avea ca mamă o creatură. Maria este maica naturii umane, instrument sau templu al divinului. Ea este născătoare de Hristos, dar nu de Dumnezeu. Unul este Fiul Mariei, Iisus, altul este Fiul lui Dumnezeu. Persoana lui Hristos rezultă din apropierea primului de către cel de-al doilea. Nestorie îi atribuie lui Hristos două persoane (prosopa): una divină – Logosul şi una umană – Iisus, prin care se cunosc cele două naturi complete (hypostasis înseamnă pentru el o „ natură completă", adică totalitatea proprietăţilor şi distincţiilor unei naturi). Dacă Dumnezeirea şi umanitatea subzistă ca naturi complete, fără să fie dizolvate într-o a treia, atunci fiecare natură are persoana ei. În Hristos, Dumnezeu a unit Persoana divină cu natura umană dar aceasta nu a distrus cele două naturi complete sau ipostase unite în El. Or această părere, era în contradicţie cu hotărârea sinodului de la Niceea, despre Hristos indivizibil. Nestorianismul va fi aspru criticat de Sfântul Chiril al Alexandriei şi condamnat de sinodul al treilea ecumenic.

b) Monofizitismul susţinut mai ales de Eutihie susţine existenţa unei singure naturi în Iisus Hristos, anume a celei dumnezeieşti. În acţiunea sa de combatere a lui Nestorie, Eutihie cade într-o extremă opusă. De unde Nestorie despărţea cele două naturi în Iisus Hristos, Eutihie le amestecă. Prin unirea ipostatică, natura omenească din Hristos îşi pierde caracterul uman, adică însuşirile ei proprii fiind absorbită de cea dumnezeiască şi ne mai păstrând decât chipul văzut. În Hristos a vieţuit trupeşte Cuvântul lui Dumnezeu care cu divinitatea Sa a pătimit, a murit şi a înviat. Această erezie a fost condamnată la sinodul al patrulea ecumenic(Calcedon 451).

c) Monotelismul apărut în prima jumătate a secolului VII, este numai o dezvoltare a monofizitismului. După ea, în Iisus Hristos, în care se recunoşteau două naturi, în urma condamnării formale a monofizitismului, ar exista totuşi numai o singură voinţă şi o singură lucrare. Producătoare de mari tulburări în biserică, erezia aceasta, în care căzuseră Pirhus, patriarhul Constantinopolului, Onoriu, patriarhul Romei, Chiril, patriarhul Alexandriei, a fost condamnată în sinodul al VI- lea ecumenic(Constantinopol 680).

d) Adopţianismul, formă târzie a nestorianismului, apărut spre sfârşitul secolului al VIII- lea , în Spania, şi susţinut de Felix şi Elipand, învaţă că Iisus Hristos, după omenitatea Sa, nu este Fiu propriu al Tatălui, ci numai Fiu adoptiv, adică după har. Prin aceasta se despărţeau, ca şi în nestorianism,cele două firi ale Mântuitorului. Erezia a fost condamnată în mai multe sinoade locale din Franţa, Germania şi Italia.

Ca încheiere redau cea mai amplă sinteză a hristologiei făcută de Sfântul Ioan Damaschin ; „ S-a născut din Fecioara Maria, Fiul întrupat al lui Dumnezeu. Nu S-a născut om purtător de Dumnezeu ci Dumnezeu întrupat…, de aceea nu I-au spus om îndumnezeit, ci Dumnezeu înomenit; căci, fiind prin fire Dumnezeu desăvârşit, S-a făcut Acelaşi om desăvârşit, nu schimbându-Se după fire nici înfăţişând o iconomie închipuită, ci unindu-Se după ipospas cu trupul însufleţit, raţional şi înţelegător, pe care L-a luat din Sfânta Fecioară şi care şi-a primit existenţa în El, în chip neamestecat şi neschimbat şi neîmpărţit, neschimbând firea dumnezeirii Lui în fiinţa trupului, nici

fiinţa trupului Său în firea dumnezeirii, nici făcând din firea Sa dumnezeiască şi din firea omenească pe care a luato, o unică fire compusă".

„Dar, mărturisindu-L pe acelaşi Dumnezeu desăvârşit şi om desăvârşit, au spus şi spunem că Acelaşi le are toate câte le are Tatăl, afară de nenaştere şi le are toate câte le are Adam cel dintâi, afară numai de păcat; iar acestea sunt trupul şi sufletul raţional şi înţelegător. De asemenea, că Acelaşi are corespunzător cu cele două firi însuşirile naturale îndoite ale celor două firi, două voinţe naturale, pe cea dumnezeiască şi pe cea omenească, şi două lucrări naturale, pe cea dumnezeiască şi pe cea omenească, şi două libertăţi naturale, pe cea dumnezeiască şi pe cea omenescă ; şi înţelepciune şi cunoştinţă dumnezeiască şi omenescă . Căci, fiind de o fiinţă cu Dumnezeu şi Tatăl voieşte şi lucrează în chip liber ca Dumnezeu, dar de o fiinţă şi cu noi, voieşte şi lucrează în chip liber, Acelaşi ca om. Căci ale Lui sunt minunile şi ale Lui pătimirile."

Bibliografie:

1. Pr. prof. dr. Ion Bria – Tratat de Teologie Dogmatică şi Ecumenică, Bucureşti , 1999, Ed. România Creştină
2. Sfântul Ioan Damaschin – Dogmatica , E.I.B.M.B.O.R., Bucureşti, 2001
3. N. Chiţescu , I. Petreuţă , I Todoran – Manual de Teologie Dogmatică şi Simbolică, vol.I, Bucureşti, 1958
4. Pr.prof.dr. Dumitru Popescu - Iisus Hristos pantocrator, E.I.B.M.B.O.R., Bucureşti 2005
5. Pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae, Teologie Dogmatică Ortodoxă, E-I-B.M.B.O.R., Bucureşti, 1997,

Prezenţa Sfintei Treimi în Vechiul şi Noul Testament

prof. Dr. Popa Edvica
Școala Gimnazială "Gala Galaction", Mangalia

Strădania minţii omeneşti, de a cunoaşte cât mai mult, a făcut ca fiinţa umană să fie absorbită de setea spre o mai largă cunoaştere. Omul, fiind mereu nemulţumit de nivelul său de cunoaştere, a căutat prin diferite metode să cunoască tot mai mult. Ştim foarte bine că, în istoria omenirii, au existat voci ca şi cea a lui Socrate care au afirmat: *«Ştiu că nu ştiu nimic»*, pentru că, prin dorinţa lui de a cunoaşte cât mai mult, el şi-a dat seama că gândirea sa, fiind de natură umană, este totuşi limitată. Indiferent de eforturile sale, omul s-a ridicat prin cunoaştere şi şi-a pus întrebarea: De unde ar fi apărut prima existenţă şi dacă această existenţă este din eternitate?. Însă a vorbi despre acea existenţă este foarte dificil şi chiar imposibil. Pentru noi, pe de o parte, ea rămâne o taină şi, în acelaşi timp, rămâne în continuare pentru gândirea umană un mister inexplicabil, iar pe de altă parte, ea explică totul.

Pornind însă pe calea pozitivă *"catafatică"*, observăm că pe pământul pe care trăim există o desăvârşită ordine; totul este aşezat la locul său, totul se mişcă şi trăieşte după nişte legi şi rânduieli şi fiecare lucru sau fiinţă este determinată de o cauză. În faţa acestei măreţe privelişti, mintea noastră înţelege că există o persoană nesfârşit de inteligentă şi atotputernică care a făcut această lume şi a orânduit totul în ea aşa de bine şi aşa de frumos. Acea persoană este înţelepciune, iubire şi bunătate.

Deci, urcând din cauză în cauză şi din lege în lege, ajungem la cauza şi legea primă a lumii, care este o existenţă *«de sine»* şi care nu depinde de nici o lege sau de o altă cauză. Ea fiind cauză şi lege, de ea depinde totul.

Apoi, mergând pe calea negativă, *"apofatică"* de a cunoaşte acea existenţă, negăm tot ce ea nu este. Această cale inspiră omului că acea existenţă în transcendenţa fiinţei sale rămâne de necunoscut şi de necuprins şi ea ne cheamă la tăcere; apofaticul, fiind în parte cunoscut prin catafatic, iar catafaticul fiind mai bine cunoscut prin apofatic. Prin amândouă căi cunoaştem acea existenţă prin Sine care este izvorul a toată existenţa şi niciodată cunoscând-o în mod deplin, ea ne rămâne o taină şi totodată ne deschide taina cunoscându-le.

Despre acea existenţă eternă necauzată ştim doar că ea există, este de ordin spiritual, este vie şi personală, şi că posedă toate perfecţiunile în mod absolut. Dacă acea existenţă nu ar fi deplină prin sine, de sine şi, dacă ar avea o lege care s-o explice, ar însemna că ea depinde de o altă lege care ar ajuta-o să se explice şi ea n-ar fi independentă, ar depinde de acea lege. Dar trebuie să fie undeva o existenţă prin ea însăşi care este legea în suprema ei calitate, care este lege şi libertate de la început. Şi cum ea nu a apărut într-un anumit *«moment»* ci ea este din eternitate şi nu şi-a pus amprenta timpul şi evoluţia asupra ei. Ea este perfectă din eternitate, nesupusă nici unei legi de evoluţie şi de aceea ea nu poate sfârşi, în ea nu apare nimic ulterior. Ea este Persoana supremă care este însă de la Sine în sensul suprem al cuvântului. Timpul nu face parte din Ea, ci trebuie să se fi produs atunci când ar fi apărut o existenţă temporală deosebită de existenţa prin Sine. Această existenţă temporală nu este o emanaţie din existenţa eternă, ci ea este creată de existenţa eternă. Şi după cum spunea Părintele Dumitru Stăniloae *«... că ea nu poate fi decât creaţia existenţei de sine din eternitate. Căci timpul nu s-a putut produce nici prin sine, nici ca o emanaţie a existenţei prin sine din eternitate. El trebuie să aibă o altă cauză»* (op. cit. p. 14).

Deci, există o fiinţă supremă care explică lumea creată în care trăim şi această lume este dependentă de acea fiinţă supremă. Deci, lumea nu a apărut dintr-o evoluţie a ei, ci este opera creatoare din nimic a unei existenţe supreme prin sine. Lumea creată îşi are originea în Dumnezeu, Cel necauzat şi etern. Realitatea personală supremă, ca existenţă de Sine, nu este monopersonală, ci Ea este o comunitate personală, primeşte şi comunică existenţa în interiorul Său, sunt interioare Una Alteia, nu primesc nimic din afară şi nu se confundă între Ele, aflându-se într-o mişcare continuă de comunicare a fiinţei şi a iubirii.

Adevărata eternitate este aceea a Sfintei Treimi. Treimea Persoanelor perfecte este plenitudinea; Ea explică de fapt totul. Ea rămâne în veci neschimbată în iubirea Sa, iar iubirea este viaţă, iar viaţa este mişcare. Numai într-o veşnică comuniune desăvârşită între Persoanele Sfintei Treimi este adevărata viaţă, care este izvor al tuturor celor existente. Şi numai cel ce participă la o astfel de comuniune interpersonală divină primeşte şi el adevărata viaţă, aşa cum ne spune Sfântul Evanghelist Ioan: *«Şi aceasta este viaţa veşnică ca să Te cunoască pe Tine, singurul Dumnezeu adevărat şi pe Cel ce L-ai trimis, pe Iisus Hristos»* (Ioan 17,3)*.

Omul, fiind cea mai perfectă creatură a lui Dumnezeu din lumea creată, lume ce i-a fost pusă la dispoziţie ca s-o stăpânească, este *«icoana lui Dumnezeu pe pământ ...»* (Facere 3, 9). Chiar renăscut prin duh, omul rămâne creatură, adică fiinţă limitată. Limita fiinţei e limita cunoaşterii, iar obiectul conoaşterii e fiinţa. Când e vorba să cunoaştem fiinţa lui Dumnezeu, ea e mai presus de fiinţă şi deci nu poate fi cunoscută. Toată această existenţă rămâne pentru gândirea umană doar o simplă taină, care se descoperă, aşa cum spune Sfântul Maxim Mărturisitorul, prin raţiunile lumii care-şi au temeiul în raţiunile lui Dumnezeu-Cuvântul *«... Din contemplarea*

înţeleaptă a creaţiunii descoperim Raţiunea care ne luminează cu privire la Sfânta Treime, adică la Tatăl, la Fiul şi la Duhul Sfânt».

Bibliografie :

1. Biblia sau Sfânat Scriptură, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române,
Bucureşti, 1999.
2. Lossky, Vladimir, *Introducere în teologia ortodoxă*, tradusă în româneşte de Lidia şi Remus Rus,
Bucureşti, 1993.
3. Idem, *Teologia mistică a Bisericii de Răsărit*, trdusă în româneşte de Pr. Vasile Răducă, Bucureşti,
1990.
4. Stăniloae, Pr. prof. dr. Dumitru, *Sfânta Treime sau la început a fost iubirea,* Bucureşti, 1993.
5. Idem, *Teologia Dogmatică Ortodoxă* pentru Institutele teologice, vol I, Editura Institutului Biblic
şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1978.
6. Idem, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. 2, Ediţia a II-a, Editura Institutului Biblic şi de Misiune
al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1997.

Agroecologia, un mod de viață!

prof. Săceleanu Fănica,
Liceul Tehnologic "Anghel Saligny", Feteşti, Ialomița

În condiţiile societăţii contemporane, când asistăm la dizarmonia dintre societate şi natură, se impune, cu imperiozitate formarea unei conştiinţe ecologice, a unei atitudini înţelepte şi raţionale fată de condiţiile naturale ale vieţii şi faţă de activitatea de producţie a oamenilor, în vederea sporirii bogăţiilor naturale, de valoare inestimabilă, fără a produce poluare.În consens cu eco-sociologii , considerăm că, prin Cultura ecologică trebuie să înţelegem gradul conceperii conştiente de către om a convieţuirii cu natura.Cultura ecologică presupune spiritualitate şi activitate creatoare, responsabilă atât faţă de destinele societăţii cât şi ale naturii, ale mediului ambiant.

Stabilirea unor relaţii optime între societate şi natură este o cerinţă primordială, de soluţionarea căreia depinde nu numai prezentul, ci şi viitorul țării, al naţiunii.Formarea culturii ecologice se bazează pe următoarele elemente:

- pe cunoaşterea legilor naturii şi societăţii, pe acţiunea ştiinţific-fundamentată a omului asupra mediului înconjurător;
- pe respectarea Constituţiei, a dreptului fiecărui om la mediul înconjurător neprimejdios din punct de vedere ecologic pentru viaţă şi sănătate, precum şi la produse alimentare şi obiecte de uz casnic inofensive;
- pe protecţia mediului înconjurător, conservarea şi ocrotirea monumentelor istorice;
- pe asigurarea materială a ocrotirii naturii, pe baza unui Program naţional judicios, susţinut, în primul rând, din fondurile bugetului public naţional şi diverse donaţii private

- pe desfăşurarea unei informări sistematice şi operative a populaţiei, întreprinderilor, organizaţiilor nonguvernarnentale, umanitare, privind starea mediului, prognozarea eventualelor crize, accidente şi catastrofe ecologice
- pe realizarea obiectivelor educaţionale: implantarea responsabilităţii şi respectului faţă de mediul ambiant, formarea conştiinţei ecologice la tânăra generaţie, în toate instituţiile de învăţământ, inclusiv cel universitar;
- pe crearea unui sistem judicios de instruire şi educaţie ecologică a populaţiei, conştientizarea problemelor majore ecologice şi antrenarea demosului, în acţiuni concrete de ocrotire a naturii.

Agroecologia este un mod de viață, o istorie nouă despre umanitatea care se hrănește într-un mod conștient față de mediul înconjurător. Dintre toate abordările agricole, agroecologia este cea mai sustenabilă modalitate de a produce și de a consuma hrana. „Cum să hrănim 7 miliarde de oameni?” este întrebarea arzătoare pe care mulți dintre noi o ridică. Revoluția agrară de acum 10.000 de ani a provocat un haos general în întreaga lume. A avut ca rezultat explozia demografică și, implicit, devastarea mediului înconjurător. Agricultura industrială a condus la poluare la scară mare și este un factor decisiv în schimbarea climatică, în uzarea solului, în deșertificare, poluarea apei, în distrugerea pădurilor tropicale și în dispariția numeroaselor specii. Agricultura industrială ne-a redus opțiunile alimentare la câteva monoculturi și a catalizat producția de hrană nesănătoasă, care cauzează un număr tot mai mare de boli cronice printre consumatori.

Agricultura pare să fie cel mai bun model pentru a hrăni populația lumii în acest moment. Dar ce fel de agricultură? Industrială? Chimică? Monocultură? Ieftină, rapidă și cu productivitate maximă, dar de o slabă calitate? Inovativă? Inteligentă? De precizie? Sau în armonie cu natura, lentă, holistică, ciclică, diversă, nici prea mult, nici prea puțin.

Dacă mâncarea pe care o pui în farfurie azi provine de la un cunoscut, știi că a fost cel mai probabil cultivată fără substanțe chimice, cu dragoste și grijă, atunci cu siguranță ai un sentiment de bunăstare, întrucât ești conectat cu sursa de hrană. Dacă da, atunci cu siguranță ești și tu parte din povestea agroecologiei. Pe de altă parte, dacă ai mâncat ceva cumpărat din supermarket, ambalat în plastic, un produs care a fost cultivat și procesat la mari distanțe, de către oameni pe care nu îi cunoști, despre care nu știi cum au tratat solul și culturile, ce consecinte ecologice are producția lor, ce s-a întâmplat cu mâncarea între recoltare și consum, ce conservanți i-au fost adăugați, câți kilometri a călătorit, care sunt consecințele asupra sănătății solului, a producătorului de hrană ori a

ta, atunci știi că nu contribui la viitorul agroecologic. De altfel, e foarte greu sa avem un comportament de consum alimentar 100% agroecologic, chiar dacă ești extrem de motivat, pentru că sursele nu sunt întotdeauna la îndemână sau din cauza condiției economice și sociale în care ne aflăm.

Toate practicile agroecologice sunt ecologice, dar nu toate fermele bazate pe practici certificate ecologice sunt agroecologice. Certificat Ecologic înseamnă fără adaosuri de substanțe chimice precum pesticide, fungicide, ierbicide și fertilizanți artificiali.

Wezel et.al (2009) a evaluat agroecologia ca știință, mișcare și practică: „Agroecologia implică diverse abordări pentru a rezolva provocările actuale ale producției agricole. Deși inițial agroecologia se ocupa cu producția și protejarea culturilor, în deceniile recente, i s-au adăugat aspectele ecologice, sociale, economice, etice și de dezvoltare, aspecte care au devenit tot mai relevante. Astăzi, termenul de agroecologie înseamnă atât o disciplină științifică, o practică agricolă, precum și o mișcare socială și politică.”Din punct de vedere științific, agroecologia analizează comunitățile de plante și animale, interacțiunea lanțului trofic și conservarea biologică, mergând mult mai departe de aceste subiecte, cu o abordare macro la nivel de sistem alimentar. Gliessman (2007) definește agroecologia ca „știința de a aplica principiile și conceptele ecologice la modelul și administrarea sistemelor alimentare sustenabile”.

Practic, agroecologia este o formă de agricultură, care lucrează în armonie cu legile naturii. Oamenii studiază natura și învață să-i utilizeze metodele. Rezultatele sunt vizibile în culturile intercalate, utilizarea de fertilizanți naturali, evitarea tuturor substanțelor chimice toxice, diversitatea foarte mare, grija pentru sol. Avem exemple de agroecologie în permacultură, în agricultura biodinamică, ecologica și restaurativă. Agroecologia creează o oportunitate uriașă, dar, în același timp, și o provocare uriașă pentru sistemul alimentar din România modernă.

Agroecologia este luată în serios de mulți producători de hrană, consumatori, oameni de știință și activiști. Chiar și politicienii încep sa fie interesați, precum organizațiile globale ca Organizația pentru Alimentație și Agricultură a Națiunilor Unite.

Cultivarea hranei pe care o consumăm poate prelua povara mare care se află acum asupra mediului natural al planetei noastre. Trebuie să devenim responsabili asupra felului în care tratăm mediul natural pe care îl împărțim cu toate ființele. Avem puterea de a distruge ori de a proteja viața. Agroecologia este oportunitatea, posibilitatea și răspunsul. Alegerea ne aparține! Trebuie făcută. De preferat acum!

Ecologia trebuie să se circumscrie ca o problemă stringentă în programele educaţionale şi de cercetare ştiinţifică, pentru cunoaşterea rolului factorilor de mediu în dezvoltarea societăţii umane.Astăzi, mai mult ca oricând, este necesar ca fiecare tânăr cetăţean al ţării, indiferent de specialitate, să cunoască realităţile ecologice şi să ţină seama de acestea în activitatea sa, "întrucât natura ţării este o mare bogăţie a întregului nostru popor, nu numai a generaţiei actuale, ci şi a celor viitoare"(Victor Tufescu).

Conştientizarea ecologică a tineretului reprezintă o speranţă a faptului că, Secolul al XXI-lea ar putea deveni un secol ecologic, ceea ce ar determina lichidarea crizei ecologice mondiale şi promovarea unei dezvoltări armonioase, durabile a societăţii umane, pe baza unui echilibru constant al relaţiei dintre om şi natură.

Bibliografie:

1. Eugenia Fonari, Cultura ecologică a tineretului studios, în vol. Ecologia, Etica, Morala, Chișinău, 2002
2. Altieri, M. (2018). Agroecologie: Știința agriculturii durabile. CRC Press ediția a II-a
3. https://www.dacoromania-alba.ro/nr26/educatia_ecologica.htm
4. Francis C, Lieblein G, Gliessman S, Breland TA, Creamer N și colab. 2003. Agroecologie: ecologia sistemelor alimentare.
5. Victor Tufescu, Mircea Tufescu, Ecologia şi activitatea umană, Editura "Albatros", Bucureşti, 1981

IV. TEHNOLOGII

Realizarea patch-urilor UTP straight, crossover şi rollover

prof. Cioroianu Iulian,
Liceul Tehnologic "Ion Bănescu" Mangalia, jud. Constanța

Cele mai întâlnite cabluri UTP Cat5 sunt cele ce conţin 4 perechi de fire. Aceste fire sunt colorate diferit: sunt 4 culori pline şi 4 culori ce conțin combinate cu alb. Perechile sunt de genul: firul alb-portocaliu, firul portocaliu, etc.
Mufele RJ-45 folosite pentru terminarea cablurilor UTP conţin 8 găuri în care trebuie introduse cele 8 fire. Cu un cleşte de sertizat acum se sertizează mufa.
În dreptul fiecărei găuri din mufă se află o lamelă metalică care iniţial este deasupra găurii, astfel încât firul intră uşor. În timpul acestui proces de sertizare lamela metalică din dreptul fiecărei găuri este apăsată şi străpunge firul şi astfel se realizează contactul electric.

Trebuie să fim foarte atenţi la detorsadarea firelor: atunci când este îndepărtat manşonul de plastic şi sunt detorsadate perechile pentru a putea introduce firele în mufă, trebuie avută mare grijă ca bucata de cablu detorsadat să fie cât mai mică.
În caz contrar, va apărea o interferenţă între fire, generând crosstalk.
În mod practic, trebuiesc tăiaţi cam 3-4 cm din manşon, apoi trebuie detorsadate firele, trebuie aranjate în ordinea dorită, iar apoi cu ajutorul unor lame pe care le are cleştele de sertizat, trebuiesc tăiate firele, lăsând cam 3/4 din lungimea mufei. În acest fel firele vor ajunge până în capătul mufei, asigurând un contact electric perfect, iar bucata detorsadată va fi aproape inexistentă, minimizând riscul apariţiei crosstalk-ului.
Pentru mufarea cablurilor UTP există două standarde care specifică ordinea firelor în mufă şi anume:

- EIA/TIA 568A,
- EIA/TIA 568B.

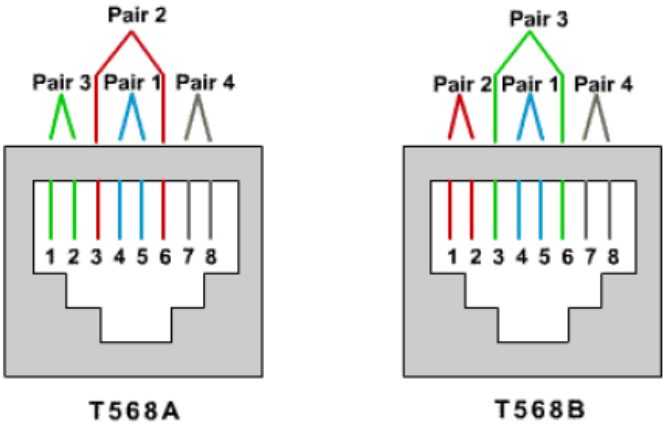

Acest lucru se vede grafic în figura următoare:

Acelaşi lucru este exprimat în mod structurat în tabelul ce urmează :

Pin	**Funcţie**	**Culoare – T568A**	**Culoare – T568B**
1	Transmisie	Alb-Verde	Alb-Portocaliu
2	Transmisie	Verde	Portocaliu
3	Recepţie	Alb-Portocaliu	Alb-Verde
4	Nefolosit	Albastru	Albastru
5	Nefolosit	Alb-Albastru	Alb-Albastru
6	Recepţie	Portocaliu	Verde
7	Nefolosit	Alb-Maro	Alb-Maro
8	Nefolosit	Maro	Maro

În cazul acestor tehnologii folosite, 100BaseTX şi 10BaseT, transmisia şi recepţia se fac pe câte o pereche.
Cu alte cuvinte, doar două dintre aceste 4 perechi sunt folosite şi anume perechile portocaliu şi verde (respectând standardele de mai sus). Pinii pe care se face transmisia şi recepţia sunt 1,2,3 şi 6. Astfel, se folosesc două fire pentru transmisie (Tx+ şi Tx-) şi două pentru recepţie (Rx+ şi Rx-).

Firele de Tx şi firele de Rx trebuie să facă parte din aceeaşi pereche! Observăm că prima pereche ajunge pe pinii 1 şi 2, iar a doua pereche pe pinii 3 şi 6, adică exact pe acei pini folosiţi. Dacă nu este respectat standardul există marele risc ca cele două fire folosite pentru Rx sau Tx să nu facă parte din aceeaşi pereche, moment în care torsadarea nu mai este practic folosită şi nu se vor mai anula câmpurile electrice generând interferenţe serioase (adică: ori nu va merge, ori va merge extrem de prost).

Este important de ştiut şi de respectat că, în general, în Europa se foloseşte standardul 568B iar în Statele Unite 568A. Aparent nu contează care din aceste standarde este folosit atât timp cât ambele mufe (de la cele două capete) sunt făcute folosind acelaşi standard. Dar atunci când se lucrează într-o reţea de mari dimensiuni, lucrează mai mulţi oameni care poate nu vor discuta între ei şi deci nu se vor pune de acord cum să facă mufele. Astfel, cea mai sigură soluţie este ca toată lumea să respecte acelaşi standard, astfel fiind reduse foarte mult problemele generate de erori umane.

Există 3 mari tipuri de cabluri:

1. *Cablul normal, sau direct (straight-through)* - are ambele capete sertizate folosind acelaşi standard (fie A-A - în SUA, fie B-B în Europa). Se foloseşte atunci când conectăm o staţie într-un switch sau un hub. Aceste echipamente, în momentul în care trimit biţii de la un port la altul,

inversează Tx-ul cu Rx-ul, adică ceea ce transmite o staţie pe primii doi pini ajunge la cealaltă staţie pe pinii 3 şi 6 de Rx.

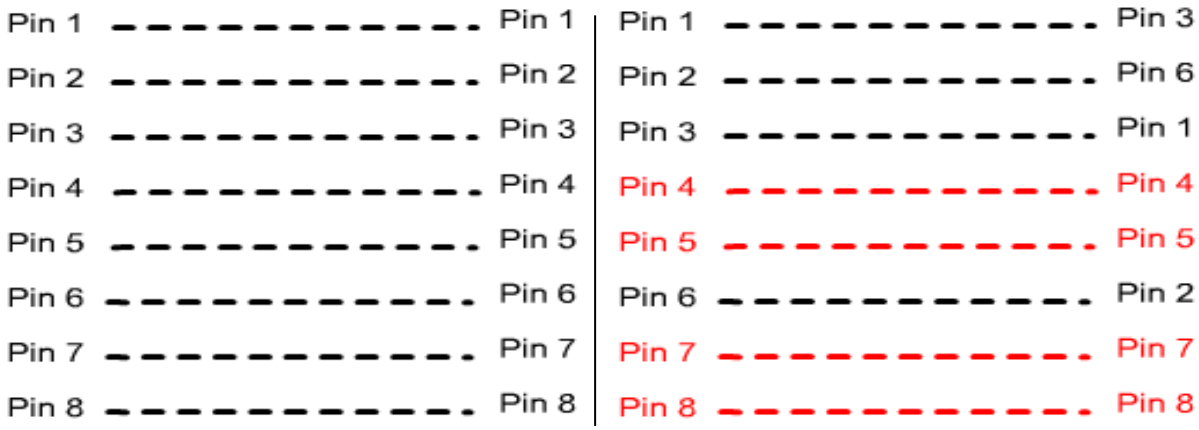

Imaginea din stânga este elocventă pentru acest tip de cablu (cablu direct):

A doua categorie de cablu (cablul inversor) este evidenţiată prin intermediul figurii din dreapta sus.

2. *Cablul inversor (cross-over)* - când vrem să conectăm direct două staţii între ele fără a mai folosi un alt echipament, trebuie să avem în vedere că ceea ce transmite o staţie trebuie să ajungă la cealaltă în pinii de Rx, iar pentru că nu mai avem un echipament care să ne facă această inversare, trebuie să o facem singuri, folosind un cablu inversor. Acest cablu inversează practic pinii 1 şi 2 cu pinii 3 şi 6, adică pinul 1 ajunge în cealaltă parte la pinul 3 şi pinul 2 la pinul 6. Acest cablu se realizează făcând o mufă pe standardul A şi una pe standardul B (se inversează perechile portocaliu cu verde).
3. *Cablul de consolă (rollover)* se foloseşte când vrem să ne conectăm la consola unui router, care este un port de comunicaţie serială prevăzut cu o mufă RJ45. Celălalt capăt îl introducem într-un adaptor RJ45 - DB9 (sau DB25) pe care îl folosim la portul serial al calculatorului. Acest tip de cablu are pinii în oglindă, adică pinul 1 ajunge la pinul 8, 2 la 7, etc.

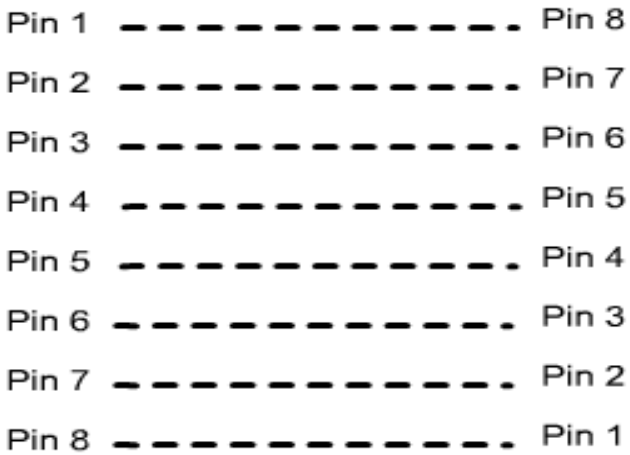

Bibliografie:

1. Internetworking Technology Handbook
2. Norton, Peter – Kearns, Dave, Rețele de Calculatoare, editura Teora, 1999
3. Munteanu, A., Greavu–Serban, A., Rețelele locale de calculatoare - Proiectare si Administrare", Editura Polirom, 2006;
4. Scripcariu, L., Scripcariu, I., Rețelele de calculatoare, Editura "Tehnopress" Iaşi, 2003;
5. Tanenbaum, A., Rețele de Calculatoare, ed. a 3 – a, Editura Computer Press Agora, 1998

Test final. Modulul III – Asamblări mecanice

prof. Virginica Barabaş
Liceul Tehnologic „Ion Bănescu" Mangalia

Subiectul 1: (30p)

1.1. Pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, scrieți pe foaie litera corespunzătoare răspunsului corect. (10p)

1. Penele transversale se asamblează cu axa longitudinală:
   a) paralelă cu axa pieselor asamblate;
   b) perpendiculară pe axa pieselor asamblate;
   c) înclinată față de axa pieselor asamblate;
   d) oarecare față de axa pieselor asamblate.
2. Canelurile unui arbore pot avea profilul:
   a) triunghiular;
   b) trapezoidal;
   c) ferăstrau;
   d) cilindric.
3. Calitatea unei asamblări cu știfturi este determinată de:
   a) materialul pieselor asamblate;
   b) coincidența găurilor din piesele asamblate;
   c) dimensiunea găurii din piesa superioară;
   d) lungimea știftului.
4. Nu constituie soluție pentru deșurubarea unui prezon rupt:
   a) introducerea prin presare a unui dorn conic cu filet lung în corpul șurubului;
   b) sudarea unei piulițe la capătul șurubului;
   c) utilizarea șurubelnițelor;
   d) introducerea prin presare a unui dorn conic în corpul șurubului
5. Organele de mașini capabile să acumnuleze energie sub acțiunea sarcinilor sunt:
   a) penele;
   b) bolțurile;
   c) arcurile;

d) șuruburile.

*1.2. În coloana A sunt indicate diferite tipuri de **asamblări**, iar în coloana B diferite **tipuri de organe de mașini.** Scrieşi pe foaie asocierile corecte dintre cifra din coloana A și litera corespunzătoare din coloana B. (10p)*

A. Asamblări	**B. Organe de mașini**
1. Asamblare cu pene	a. brătară elastică
2. Asamblare canelată	b. butuc canelat
3. Asamblare prin filet	c. nit cu cap înecat
4. Asamblare prin nituire	d. pană longitudinală
5. Asamblare prin strângere	e. piese filetate
	f. arc elicoidal

1.3. Transcrieți, pe foaie, litera corespunzătoare fiecărui enunț și notați în dreptul ei litera A, dacă apreciați că enunțul este adevarat și litera F, dacă apreciați că enunțul este fals. Reformulați enunțurile considerate false astfel încât ele să devină adevarate (10p)

a. Șaibele Grower se folosesc la realizarea asamblărilor nituite cu eclise.

b. Asamblările prin caneluri sunt caracterizate prin presiuni de contact foarte mari.

c. La montarea știfturilor, una dintre operațiile efectuate este alezarea găurilor din cele două piese.

Subiectul 2 : (30p)

2.1 Definiti sudabilitatea materialelor metalice. (4p)

2.2. Scrieți pe foaie, informația corectă care completeza spațiile libere. (6p)

a. Asamblarea prin încalzire se execută prin încălzirea piesei…….....ceea ce permite introducerea ușoara a piesei cuprinse în alezajul sau, datorita fenomenului de dilatare.

b. La operatia de lipire, se află în stare lichidă doar……..... .

c. Sudarea prin topire este procedeul de îmbinare a două sau mai multor piese, prin ..... locală a acestora, cu sau fără adaos de material.

2.3. Scrieti pe foaie, forma corecta a relatiei de mai jos folosită la calculul temperaturii de încalzire a asamblării prin fretare și precizați semnificația termenilor. ti=td-ta+ts (°C). (10p)

2. 4. Asamblarea prin sudare este o imbinare nedemontabila. (10p)

a. Precizați care sunt cele trei forme pe care le poate avea suprafața exterioară a materialului de adaos.

b. Enumerați două avantaje pe care le are asamblarea prin sudare.

Subiectul 3 : (30p)

3.1. Se consideră asamblarea unui rulment, realizată la un singur loc de muncă. Operațiile necesare și timpii aferenți acestora sunt date în tabelul următor: (20p)

Nr. operatiei	**Denumirea operatiei**	**Timp(min.)**
1.	Verificarea rulmentului	2
2.	Pregatirea fusului arborelui	8
3.	Pregatirea locasului din carcasa	12
4.	Montarea rulmentului	8

5.	Etansarea rulmentului	6
6.	Functionarea de proba	4

a. Indicați tipul asamblării în funcție de momentul realizării asamblării.
b. Reprezentați ciclograma asamblării.
c. Calculați timpul necesar executării acestei asamblări.

3.2. Pentru executarea unui arbore, se cunosc diametrul nominal N = 48 mm, abaterea superioară a_s= 0,25 mm și abaterea inferioară a_i =-0,05 mm.
Calculați: a. diametrul maxim; b. diametrul minim; c. toleranța. (10p)

Microcontrolerele - viitorul electronicii *(Studiu de specialitate)*

prof. Bostan Elena,
Colegiul Tehnic Costin D Nenițescu Pitești

Un **microcontroller (**µC**)** este un tip de circuit care integrează într-un singur chip un microprocesor şi alte dispozitive periferice, fiind caracterizate de pe un cost redus de producţie şi consum redus de energie electrică. Microcontrolerul este o structură electronică destinată controlului unui proces sau, mai general, este un microcircuit care incorporează o unitate centrală (CPU) şi o memorie împreună cu resurse care-i permit interacţiunea cu mediul exterior.

micro = dispozitiv mic;

controler = poate fi folosit pentru aplicații de control;

Diferența dintre microcontroler si microprocesor este următoarea: microprocesorul are nevoie de alte componente pentru a funcționa (memorie de program si de date, dispozitive de I/O, circuit de ceas extern), microcontrolerul are aceste componente incorporate pe același chip. Toate microcontrolerele operează pe un set de instrucțiuni stocate in memorie microcontrolerul extrage instrucțiunile una cate una din memoria de program, decodează instrucțiunile si executa operațiile cerute.

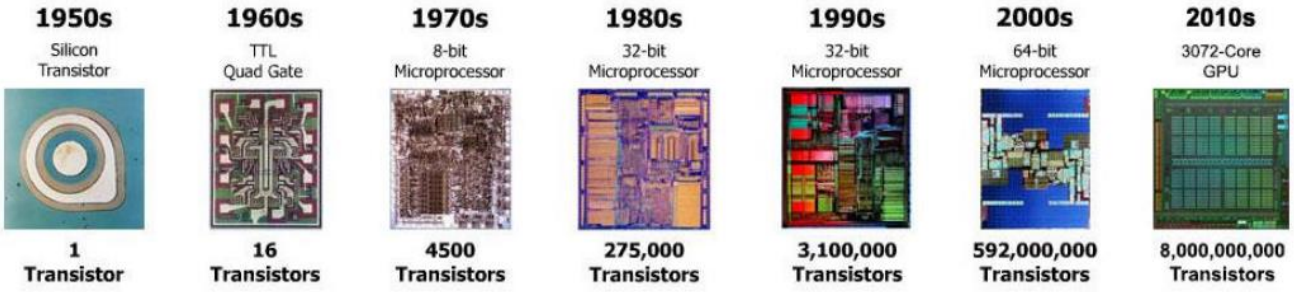

Fig. 1 Evoluția microcontroleror

Cele mai întâlnite tipuri de **funcții** posibile prin utilizarea unui µC sunt următoarele:
1. Preluarea de date de la practic orice tip de senzor;
2. Introducerea de comenzi prin intermediul tastelor şi encoderelor (de ex. rotița de la mouse);
3. Afișarea de date pe diferite tipuri de display-uri;

4. Implementarea de structuri de meniuri;
5. Prelucrarea facilă și rapidă a datelor de intrare;
6. Memorarea de date;
7. Creează semnale de ieșire de tip On/Off și PWM.

Primul tip de semnale poate fi folosit pentru funcții de activare/dezactivare (de exemplu a unor becuri, sonerii, electromagneți etc.) iar al doilea poate fi folosit pentru funcții de control precis (a turației unui motor, a intensității luminoase a unui bec/led, a tensiunii de ieșire a unui regulator de tensiune etc).

Aplicaţiile microcontrolerelor se regăsesc în următoarele domenii:

- sisteme de control automat în industrie;
- domeniul aerospaţial şi aeronautic;
- robotică;
- medicină;
- în mijloacele moderne de măsurare - instrumentaţie (aparate de măsură, senzori şi traductoare inteligente)
- în industria de automobile (controlul aprinderii motorului, climatizare, diagnoză, sisteme de alarmă);
- în electronica de consum (sisteme audio, televizoare, camere video şi videocasetofoane, telefonie mobilă, GPS-uri, jocuri electronice, etc.);
- în aparatura electrocasnică (maşini de spălat, frigidere, cuptoare cu microunde, aspiratoare);
- în controlul mediului şi climatizare (sere, locuinţe, hale industriale);
- periferice pentru calculatoare;
- jucării, etc.

*Fig. 2 Aplicație **µC** – dronă (quadcopter)*

O schemă simplificată a unui μC prezentată în figura 3:

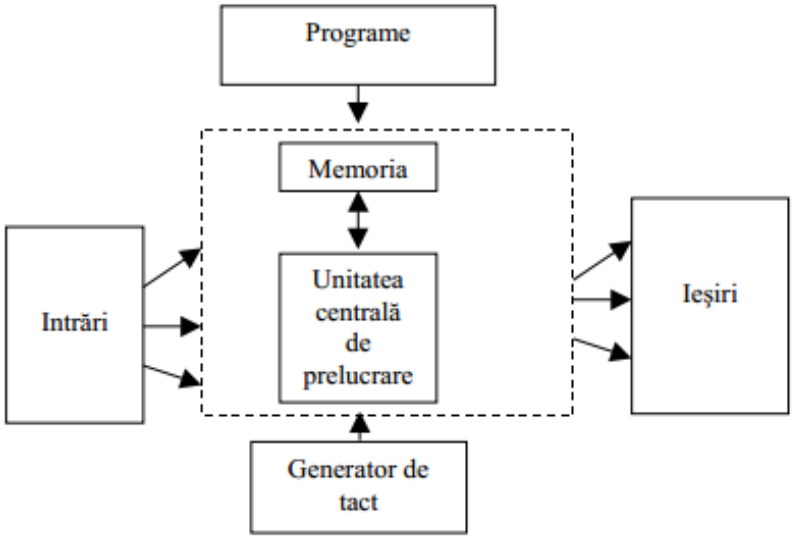

fig.3. *Schemă simplificată a unui μC*

- Intrările sunt semnale provenind de la comutatoarele individuale sau de la traductoare (de temperatură, de presiune, foto, traductoare specializate). Intrările pot fi digitale sau analogice.
- "Citirea" intrărilor de către microcontroller presupune prezenţa unor circuite de genul: comparatoare analogice, sau convertoare analog-numerice
- Ieşirile pot fi analogice, sau digitale şi pot comanda dispozitive de afişare, relee, motoare, difuzoare

Blocuri funcţionale ale unui μC, prezentate în figura 4 sunt următoarele**:**

- Unitatea centrală de procesare;
- Memorie de date:
  - volatilă (RAM)
  - nevolatilă pentru date sau program (Flash sau EEPROM)
- Porturi digitale de intrare-ieşire
- Interfeţe seriale;
- Timere;
- Convertoare analog-digitale
- Suport pentru programare şi debugging.

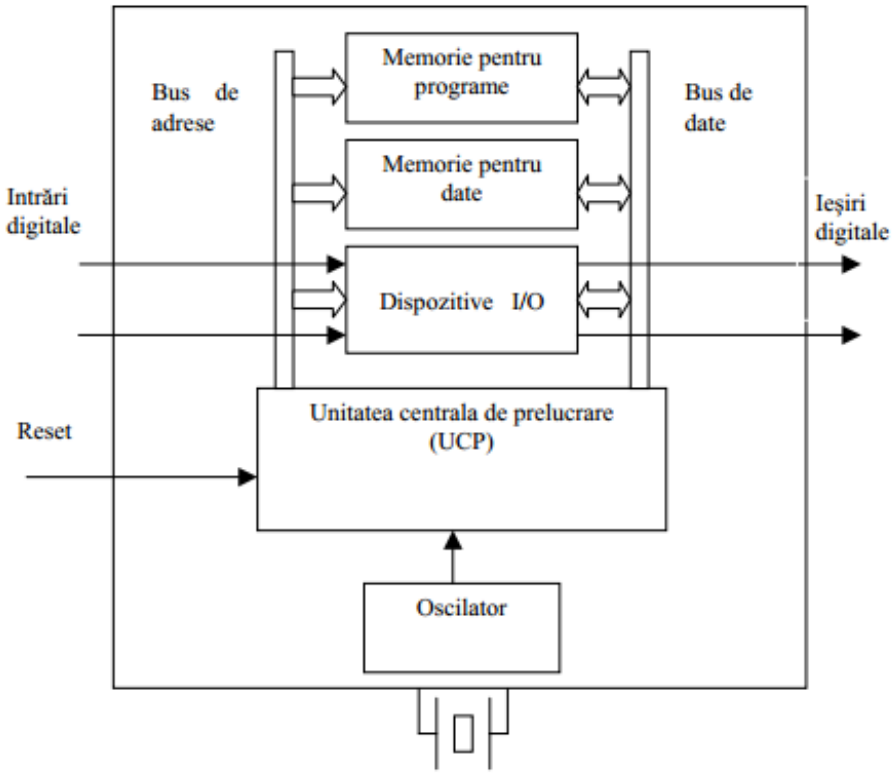

Figura 4: Schema bloc a unui microcontroler

Programarea microcontroller-elor

Un microcontroller este un dispozitiv digital care se programează prin intermediul firmware-ul cu ajutorul unor:

- **limbaje de programare**, care sunt colecții de cuvinte speciale pe care le poți folosi pentru a scrie firmware-ul. Fișierul sau fișierele în care ai scris firmware-ul poartă denumirea de **cod sursă**;
- **compilatoare**, care sunt niște programe care au funcție de translator – traduc codul sursă într-un limbaj pe care microcontroller-ul îl poate înțelege (limbaj denumit și **cod maşină**).

Etapele dezvoltării unui proiect cu microcontroller-e sunt următoarele**:**

1. Realizarea unei schemei bloc

O schemă bloc reprezintă o imagine de ansamblu a proiectului, o imagine care conține toate resursele de care proiectul are nevoie pentru a funcționa conform cerințelor.

2. Alegerea microcontroller-ului potrivit.

Este necesar să avem în vedere următoarele cerințe:

- *numărul minim de pini din fiecare categorie* (intrări analogice, intrări digitale, ieșiri PWM și ieșiri digitale);
- *viteza de lucru*;
- *dimensiunea memoriei program.*

3. Proiectarea părții hardware. Știind schema bloc și tipul de microcontroller pe care-l putem folosi, se trece la proiectarea părții hardware (cablaj imprimat, componente electrice, electronice, electromecanice, optice, acustice etc).
4. Crearea firmware-ului. Proiectarea părții hardware se face înainte de crearea firmware-ului deoarece de multe ori dezvoltarea firmware-ului se face prin testarea lui pe partea hardware. Mai precis, se scrie o parte din firmware, se instalează pe microcontroller (care este conectat la partea hardware) și se verifică dacă sistemul se comportă cum trebuie. Dacă nu, se modifică firmware-ul, apoi se instalează iar pe microcontroller, se retestează și tot așa până când totul merge cum trebuie.

5. Testarea produsului obținut care să aibă ca scop:

- depistarea de bug-uri (greșeli) care pot afecta parțial sau total funcționarea sistemului;
- evaluarea comportării în timp a sistemului sau mai bine zis probabilitatea de defectare a respectivului aparat prin supraîncălzirea componentelor electronice, sensibilitate excesivă la câmpuri electromagnetice parazite, calitatea îndoielnică a unor componente, șocuri/vibrații mecanice etc.

Costul unui µC depinde direct proporţional de numărul de periferice integrate.

În prezent există pe piaţă o gamaă largă de variată de µC din punct de vedere al arhitecturii, dotărilor sau vitezei de execuţie.

Principalele concurente pe piaţa de 8 biţi sunt companiile Atmel si Microchip, cu familiile de µC AVR, respectiv PIC. Pt aplicatii care necesita mai multa putere de procesare, se folosesc arhitecturi pe 16 sau 32 de biţi, acestea depăşind cu mult sfera aplicaţiilor cu microcontrolere, putând rula sisteme de operare şi aplicaţii “general-purpose”.

Bibliografie:

1. http://andrei.clubcisco.ro/cursuri/3pm/lab1.pdf
2. Microcontrollere, carte elaborată în cadrul programului Tempus RESUME (Retraining SUpport for small and Medium Enterprises) de la Universitatea TRANSILVANIA din Braşov.
3. http://www.unitbv.ro/faculties/biblio/interfete_specializate/curs.pdf
4. https://epe.utcluj.ro/SMP/SMP_TEMA_1.pdf
1. 5.https://ia800102.us.archive.org/34/items/CartiElectronica/Curs%20microcontrolere.pdfhttps://ia800102.us.archive.org/34/items/CartiElectronica/Curs%20microcontrolere.pdf
5. https://hobbytronica.ro/ce-este-un-microcontroller/

Istoria sudurii

inginer Plopeanu Daniela Mihaela
Liceul tehnologic "Ion Bănescu" Mangalia

Sudarea implica mai mult decat imbinarea a doua bucati de metal, practica sa se bazeaza pe stiinta si cercetare – in special intelegerea materialelor si proprietatile lor.

Știința metalelor este denumită în mod obișnuit „metalurgie", care se concentrează pe producția și purificarea anumitor materiale. Progresul metalurgiei din a doua jumătate a secolului al XX-lea a fost asociat cu înlocuirea rapidă a sistemelor de producție de bază, care poate fi descrisă ca o revoluție tehnică. Știința sudurii este denumită metalurgia sudării și se ocupă de comportamentul metalelor supuse sudării.

În ultimul deceniu, progresul în metalurgia feroasă (știința aliajelor pe bază de fier, cum ar fi oțelurile carbon și oțelurile inoxidabile) s-a caracterizat în primul rând prin dezvoltarea nanotehnologiilor - în special, producția de materiale de înaltă calitate utilizate în electronică, optică, construcții, industria energetică, producție, astronautică și în alte părți.

Este important că procesele metalurgice s-au schimbat de-a lungul istoriei, iar astăzi procesul de fabricație se bazează în mare măsură pe metalurgia de sudare care este rentabilă și durabilă din punct de vedere al mediului.

Istoria sudurii datează încă din anul 3000 î.Hr. până la vechii sumerieni. Cu toate acestea, pe măsură ce tehnologia a evoluat, în special în secolul al XIX-lea, procesele de sudare mai eficiente și mai durabile au preluat controlul.

Forme timpurii de sudare:

Procesele de sudare au fost practicate de secole. De fapt, dovezile sugerează că sumerienii – cea mai timpurie civilizație cunoscută din regiunea de sud a Mesopotamiei – au folosit un proces similar pentru a fabrica săbii de bronz în 3000 î.Hr.

Alte civilizații au adoptat, de asemenea, tehnici similare, cum ar fi egiptenii antici care au fost primii care au topit fierul din minereu de fier în 3500 î.Hr. Această populație ar fi creat fier redus, sau fier spongios, și apoi l-ar fi batut în formă prin sudarea forjată - un proces în stare solidă în care două piese sunt unite.

Până în 1800, Sir Humphry Davy a învățat cum să producă un arc între doi electrozi de carbon, care a modelat fundamental noțiunea de sudare și capacitatea acesteia.

Până în 1885, industria sudurii a fost transformată când a fost inventată prima mașină de sudură cu arc și a fost eliberat un brevet cercetătorilor ruși și polonezi Bernodos și Olzeweski care lucrau în Franța. În 1889, Charles Coffin (fondatorul și primul președinte al companiei General Electric) a obținut un brevet pentru sudarea cu sârmă goală în SUA.

Tehnologia a continuat să evolueze de-a lungul secolului al XX-lea, iar astăzi, sudarea și fabricarea au evoluat semnificativ. Industria se bazează în mare măsură pe știință și cercetare pentru a-și valorifica expertiza față de provocările moderne. Aceste provocări includ durabilitatea mediului, longevitatea materialului, securitatea și apărarea și îndeplinirea cerințelor bugetare.

Bibliografie:

1. Ionel Sarbu, Alexei Botez, Victor Juc, Ilie Botez, Alexandru Marin, Sudarea electrica, Editura TEHNICA-INFO, Chisinau, 2010
2. https://www.uti.edu/blog/welding/welding-history-goes-back-farther-than-you-think
3. https://www.cineainventat.ro/aparatul-de-sudura/

Importanţa tehnologiei digitale

Informatician Savin Nuţi,
Liceul Tehnologic "Pontica" Constanţa

Termenul informatică provine din alăturarea cuvintelor informație și matematică. Alte surse susțin că provine din combinația informație și automatică. Istoria informaticii începe înainte de momentul apariției computerului digital. Înainte de anul 1920, termenul de "computer" se referea în limba engleză la un o persoană care efectua calcule (un funcționar). Primii cercetători în ceea ce avea să se numească informatică, cum sunt Kurt Gödel, Alonzo Church și Alan Turing, au fost interesați de problema computațională: ce informații ar putea un funcționar uman să calculeze având hârtie și creion, prin urmărirea pur și simplu a unei liste de instrucțiuni, atât timp cât este necesar, fără să fie nevoie ca el să fie inteligent sau să presupună capacități intuitive. Una din motivațiile acestui proiect a fost dorința de a proiecta și realiza "mașini computaționale" care să automatizeze munca, deseori plictisitoare și nu lipsită de erori, a unui computer uman.

În perioada anilor 1970, când mașinile computaționale au cunoscut o evoluție accelerată, termenul de "computer" și-a modificat semnificația, referindu-se de acum mai degrabă la mașini, decât la predecesorii săi umani.

În prezent, informatica își găsește aplicații în toate domeniile vieții. Prezența ei este puternic amplificată de impactul pe care îl are Internetul. Rețeaua la nivel mondial a revoluționat comunicarea dintre companii, logistica, mass media, dar și viața privată a fiecărui individ. Mai puțin vizibil, dar totuși omniprezent, informatica și-a câștigat un loc stabil până și în aparatele casnice, ca de exemplu video recorder-ul sau mașina de spălat, în care sunt inglobate așa-numitele embedded Systems (sisteme înglobate), care asigură acestor aparate un comportament mai mult sau mai puțin "inteligent".

Computerele pot administra, proteja, transmite și prelucra o mare cantitate de date într-un timp scurt. Pentru efectuarea unor astfel de operații este necesară o interacțiune complexă între sistemele de hardware și de software, care reprezintă domeniile fundamentale de cercetare în Informatică.

Marele avantaj al sistemelor computaționale constă în capacitatea lor de a prelucra în mod schematic cantități enorme de informații la o viteză foarte mare. S-a încercat și implementarea capacităților perceptive ale omului în sistemele informatice, însă până în prezent cu un succes foarte limitat. Un exemplu în această direcție îl constituie sistemele de recunoaștere a chipului uman, sau de luare a deciziilor atunci când nu se dispune de toate datele necesare. Astfel de procese sunt studiate de o ramură specializată a informaticii, inteligența artificială. Astfel, în anumite discipline restrânse pot fi obținute deja rezultate remarcabile. Totuși nu se poate încă vorbi despre o modelizare a inteligenței umane.

Ca sistem științific fundamental, informatica are, la fel ca și matematica, implicații profunde în multe alte domenii ale științei. Dacă prin matematică se înțelege un "sistem de gândire formal", atunci informatica se concentrează pe ceea ce este "formal realizabil", adică ceea ce este realizabil din punctul de vedere al mașinii. Studierea problemelor informaticii poate să se apropie foarte mult de filozofie.

Trăim în mileniul informaţiei, iar prezenţa computerului şi a tehnologiei în viaţa noastră este deja un lucru firesc. Fiecare dintre noi vedem un interes crescut pentru tehnologia informaţiei care creşte constant, odată cu dezvoltarea acesteia. Deoarece cantitatea de informaţie pe care trebuie să o acumuleze în şcoală a crescut semnificativ în ultimii ani , elevul din ziua de azi se orientează către utilizarea computerului ca un mijloc de informare şi de asistare în procesul de învăţare. Surse de informaţie precum Internetul şi programele educaţionale sunt din ce în ce mai folositoare, numărul de utilizatori ai Internet-ului şi solicitările pentru soft educaţional aflându-se în ascensiune.

Este de remarcat faptul că Internetul este una dintre principalele surse de informare folosit în activitatea didactică, chiar dacă majoritatea declară că preferă metodele „clasice” de predare. În consecinţă, „calculatorul” a devenit o necesitate pentru elevi şi profesori .

Pentru a putea învăţa şi pentru a folosi aplicaţiile didactice pe calculator, elevul trebuie doar să ştie câteva lucruri de bază precum folosirea mouse-ului şi a tastaturii sau navigarea prin link-uri, unele programe necesitând în plus cunoaşterea unei limbi străine precum limba engleza..

Principiile didactice care se aplică foarte bine în instruirea cu ajutorul calculatorului sunt principiul intuiţiei şi principiul legării teoriei de practică , deşi unele programe pun mai mult aspectul pe teorie. De asemenea, softurile educaţionale oferă un suport motivaţional pentru elev, îl ajută să-şi găsească ariile de cunoaştere în care excelează.

Pentru ca învăţarea să fie eficientă, trebuie să ne preocupe un aspect foarte important în dezvoltarea intelectuală a elevului: atenţia. Din păcate, nu multe programe sau prezentări pun accent pe acest principiu al învăţării conştiente şi active. Elevul se poate plictisi uşor şi îşi poate pierde interesul pentru materie, mai ales la acele domenii de cunoaştere al căror conţinut curricular este predominant teoretic, în detrimentul aspectelor aplicative (matematica, fizica, chimia) şi poate fi uşor distras de jocuri, Internet sau alte programe. Însă chiar şi aceste programe pot fi create în aşa fel încât să sporească dorinţa de cunoaştere a elevului.

Cu siguranţă se va vedea un dinamism crescut în sfera soft-ului educaţional şi a tehnicilor de predare folosind calculatorul. Putem fi siguri însă că tehnologia nu va da înapoi şi nici metodele de predare, şi, deşi nu ştim exact ce va fi în viitor, cererea de programe de tip eLearning şi de soft educaţional va creşte.

Bibliografie:

1. Marin Manolescu, „Curriculum pentru învăţământul primar şi preşcolar. Teorie şi practică”, Editura Credis, 2004
2. Gilbert De Landsheere, „Istoria universală a pedagogiei experimentale”, E.D.P., Bucureşti, 1995
3. Revista de pedagogie, nr. 1 – 2 „Informatizarea învăţământului”/ 1994,
4. M. Vlada, „Informatică”, Editura Ars Docendi, Bucureşti, 1999.

V. EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT

Influența pozitivă a profesorului de sport, asupra sănătății fizice și mentale a elevului

prof. Samfirescu Isabela
Colegiul Național "Constantin Diaconovici Loga", Timișoara

Calitatea educaţiei este ansamblul de caracteristici ale unui program de studiu şi ale furnizorului acestuia, prin care sunt satisfăcute aşteptările beneficiarilor, precum şi standardele de calitate.

Asigurarea calităţii este astăzi o opţiune fundamentală pentru nivelul de standard european, privit în ansamblul său, iar într-o societate bazată pe umanism, aceasta dobândeşte noi valenţe, prin calitatea educaţiei.

Astfel, se impun:

a) prestarea unor servicii educaţionale de calitate, adaptate permanent nevoilor unei societăţi bazate pe cunoaştere, în conformitate cu noile tehnologii şi cu necesităţile pieţei forţei de muncă;
b) crearea unei culturi instituţionale care să încurajeze implicarea întregului personal educaţional şi administrativ în adoptarea unei etici a îmbunătăţirii continue a calităţii;
c) evaluarea permanentă, şi pe tot parcursul proceselor educaţionale, a calităţii; depistarea neconcordanţei cu standardele existente şi corecţia non-calităţii, acolo unde aceasta a apărut;
d) dezvoltarea continuă a infrastructurii;
e) împărtăşirea unei dimensiuni europene în evaluarea calităţii, prin implicarea în proiecte şi reţele internaţionale de asigurare a calităţii în domeniul învăţământului preuniversitar;
f) perfecţionarea continuă a personalului didactic.

Existenţa unei legături strânse între cel care predă şi cel care învaţă este esenţială pentru desfăşurarea procesului didactic. Evident, cunoştinţele pot fi acumulate printr-o diversitate de metode, doar folosirea învăţământului la distanţă şi introducerea tehnologiilor moderne în sala de clasă şi-au dovedit, în egală măsură, eficienţa. Cu toate acestea, pentru o largă majoritate de elevi, în special pentru cei care nu au ajuns încă să stăpânească abilităţile de a judeca şi de a învăţa independent, profesorul rămâne un catalizator indispensabil. Cu toate că abilitatea de a învăţa şi a studia independent se dovedeşte cheia unei dezvoltări individuale permanente, această abilitate se manifestă numai după o perioadă oarecare de interacţiune cu un profesor sau cu un alt tip de mentor spiritual. Fiecare dintre noi îşi aminteşte de un profesor care l-a încurajat să muncească puţin mai mult, pentru a ajunge să rezolve până la capăt o anumită problemă. Există vreun om care, ajuns într-un moment al vieţii în care se vede nevoit să ia nişte decizii importante, să nu fie influenţat măcar într-o oarecare măsură de ceea ce a învăţat, sub îndrumarea profesorului respectiv?

Activitatea profesorului nu se mărgineşte la transmiterea de informaţii sau de cunoştinţe. Ea mai implică şi modul de prezentare a acelor cunoştinţe sub forma unor prezentări a problemelor în cadrul unui anumit context, precum şi plasarea problemelor respective într-o anumită perspectivă, astfel încât cel care învaţă să poată face conexiunea între soluţiile găsite şi alte probleme, într-un

cadru mai larg. Relaţia dintre profesor şi elev are ca scop dezvoltarea integrală a personalităţii elevului, punând un accent deosebit pe încrederea în sine. Din acest punct de vedere, autoritatea întruchipată de profesor ramâne întotdeauna una paradoxală, deoarece nu se bazează pe afirmarea puterii acestuia, ci pe recunoaşterea benevolă a legitimitaţii cunoştinţelor deţinute. Funcţia deţinută de profesor, cea de întruchipare a autorităţii, se va modifica probabil în timp, însă îşi va păstra esenţa, aceea de sursă a răspunsurilor la întrebările puse de elev în legătură cu lumea, ca precondiţie decisivă pentru reuşita integrală a procesului de învăţământ. În plus, în societăţile moderne se resimte din ce în ce mai mult necesitatea ca procesul de predare-învăţare să ajute la formarea judecăţii individuale şi a simţului responsabilităţii fiecărui individ, astfel încât să le permită elevilor dezvoltarea capacităţii de a anticipa schimbările din jur şi de a se adapta la ele. Cu alte cuvinte, procesul educaţional trebuie să ajute la dezvoltarea condiţiilor pentru educaţia permanentă a individului. Desfăşurându-şi activitatea sub îndrumarea profesorului şi menţinându-se permanent în dialog cu el, elevul primeşte ajutorul de care are nevoie pentru a-şi dezvolta capacitatea de judecare.

Atuul principal al profesorilor îl constituie exemplul pe care îl dau, curiozitatea, spiritul deschis şi tolerant, disponibilitatea de a accepta ca afirmaţiile lor să fie puse la îndoială şi tăria de a-şi asuma greşelile. În primul rând însă, ei trebuie să transmită dragostea de învăţătură. Acum mai mult ca oricând, se simte nevoia unei reconsiderări a educaţiei profesorului, pentru ca, prin aceasta, să se pregătească în viitor profesori care să deţină exact acele calităţi intelectuale şi umane în masură să faciliteze o abordare inovatoare a tehnicii predării şi a managementului educaţional.

Calitatea profesorilor

Pentru a face faţă creşterii extrem de rapide a populaţiei de vârstă şcolară, în perioada 1970-1990 au fost angajaţi nenumăraţi profesori. De multe ori selectarea lor a trebuit să fie întreprinsă ţinând seama de resursele financiare limitate şi nu s-a reuşit să se găsească întotdeauna candidaţi specializaţi. În multe cazuri, condiţiile de muncă ale profesorilor s-au deteriorat serios, în mare măsură din pricina lipsei de resurse financiare şi de materiale didactice potrivite, dar şi din pricina numărului excesiv de elevi dintr-o clasă. Atenţia pe care o necesită elevii care întâmpină dificultăţi serioase de ordin financiar sau social implică noi sarcini, pentru care profesorii sunt adesea insuficient pregătiţi.

Importanţa pe care o deţine calitatea procesului de predare şi, în consecinţă, importanţa profesorilor nu poate fi suficient subliniată. Atitudinile definitorii faţă de învăţătură, precum şi imaginea despre sine a celui care învaţă se formează în faza de început a educaţiei elementare. În această fază, rolul pe care îl joacă profesorul este crucial. Cu cât handicapurile pe care trebuie să le depăşească copiii care vin la şcoală sunt mai mari - aici fiind vorba despre sărăcie, mediu social cu probleme sau deficienţe fizice-, cu atât mai mari vor fi obligaţiile profesorului. Pentru a fi eficienţi, profesorii trebuie să se folosească de o rezervă impresionantă de talent şi abilităţi pedagogice, precum şi de calităţi specific umane, complementare autorităţii, cum ar fi: empatia, răbdarea şi supunerea. Când primul profesor pe care îl are un copil sau chiar un adult este slab pregătit şi prea puţin motivat, înseşi temeliile pe care se va clădi toată educaţia viitoare vor fi şubrede. Măsurile de care este nevoie pentru a selecta viitorii profesori, dintre studenţii cei mai motivaţi, pentru a le oferi o pregătire mai bună şi pentru a-i încuraja pe cei mai buni dintre ei să preia cele mai dificile posturi, trebuie să fie stabilite în raport cu condiţiile specifice fiecarei ţări. Însă, oricum ar fi, asemenea măsuri trebuie adoptate neapărat, fiindcă, fără ele, este puţin probabil că se va înregistra vreo îmbunătăţire semnificativă a calităţii învăţământului, exact acolo unde ar fi nevoie de ea.

Astfel, îmbunătăţirea calităţii şi a motivaţiei profesorilor trebuie să devină priorităţi ale tuturor statelor lumii. Unele dintre direcţiile în care se pot face câţiva paşi înainte sunt: selecţia; educaţia iniţială; calificarea la locul de muncă, prin dezvoltarea programelor de continuare a studiilor în timpul activităţii profesionale, iar pentru a permite cât mai des accesul profesorilor la astfel de programe trebuie să li se asigure în special tehnicile de comunicare adecvate; formatorii profesorilor; supervizarea; organizarea învăţământului (managementul); participarea unor persoane din afara spaţiului educaţional; condiţiile de activitate; materialele didactice.

Calitatea elevilor şi factorii care determină reuşita şcolară. O perspectivă interesantă ne oferă analiza factorilor care determină reuşita şcolară şi care ne duce indirect la eficienţa învăţării.

Personalitatea elevului reprezintă factorul fundamental al reuşitei şcolare, condiţiile interne prin intermediul cărora acţionează condiţiile externe. În cadrul acesteia vom distinge:

- factorii fizici: starea de sănătate, echilibrul psihosomatic, rezistenţa la efort, potenţialul genetic;
- factorii psihici:
  a. intelectuali: inteligenţă, stilul cognitiv, nivelul de dezvoltare a proceselor intelectuale (memorie, gândire, imaginaţie, atenţie);
  b. nonintelectuali: motivaţia, interesele, atitudinile, trăsăturile de personalitate.

În psihopedagogie se utilizează conceptul de maturitate şcolară vizând maturitatea fizică, cea volitivă, socială, morală, mintală şi maturitatea pentru muncă.

Pentru a influența personalitatea elevului și a merge spre o reușită școlară, un rol foarte important îl constituie sportul, valenţele sale multiple aducând numeroase beneficii întregului sistem de învăţământ. Astfel, prin prisma emulatiei se ajută dezvoltarea spiritului competitiv, formarea dorinţei permanente de “autodepăşire” şi de “depăşire” a adversarului, dar numai în limitele regulamentare, corecte şi cu atitudine de fair-play, dezvoltarea creativităţii, a dorinţei de obţinere a victoriei sau de situare în primele locuri.

Pe plan intelectual,contribuie la dezvoltarea unor trăsături şi calităţi intelectuale foarte importante, cum sunt: atenţia, memoria, spiritul de observaţie, imaginaţia, creativitatea, rapiditatea gândirii.

Pe plan moral, se poate acţiona extrem de eficient prin toate formele de organizare a practicării exerciţiilor fizice, dezvoltând respectul faţă de colegi, de profesorul antrenor,de adversarul de joc, precum şi faţă de deciziile arbitrilor.

Pe plan estetic, se realizează o plăcere a gustului pentru frumos, o dezvoltare corporală armonioasă, o dragoste pentru natura deosebită a ţării noastre.

Toate acestea nu se pot realiza decât prin activităţi specifice, cum ar fi: orele de educaţie fizică, excursiile, drumeţiile, taberele şcolare etc.

Practicarea exerciţiilor fizice, pe fond muzical sau în concordanţă cu ritmul impus de anumite melodii muzicale, sporeşte influenţa educaţiei fizice şi a sportului asupra unor trăsături şi calităţi de ordin estetic (ritm, armonie, graţie, expresivitate, atitudine corporală globală şi segmentală).

Pe plan tehnico-profesional, se creează o premisă pentru dezvoltarea responsabilităţii în îndeplinirea unor sarcini sau obiective, în crearea respectului faţă de efortul colegilor, înţelegerea necesităţii unei ierarhizări a rolurilor în cadrul grupului, precum şi formarea unor deprinderi şi priceperi organizatorice.

Impactul educației fizice, activităților extracurriculare și a sportului de performanță asupra procesului de învățământ la adolescenți.

În viața fiecărui adolescent, mișcarea este crucială. Într-o lume în care computerul, programul școlar zilnic extrem de încărcat, numărul crescut al temelor pentru acasă ocupă aproximativ 90% din programul zilnic al unui adolescent.

Orele de educație fizică vin în ajutorul elevului creindu-i un moment de relaxare, ajutându-l să scape de inhibiții și să învețe, prin lucrul în echipă, să realizeze o colaborare cât mai eficientă cu colegii și profesorii săi. De asemenea, prin intermediul orele de educație fizică, adolescentul devine mult mai organizat, își formează și stimulează dorinţa permanentă de "autodepăşire" şi de "depăşire" a colegilor,și, implicit își dezvoltă trăsături şi calităţi intelectuale foarte importante, cum sunt: atenţia, memoria, spiritul de observaţie, imaginaţia, creativitatea, rapiditatea gândirii, extrem de importante în procesul de asimilare a cunoștințelor.

Activitățile extracurriculare cu caracter sportiv și educativ aduc, de asemenea, un imens prejudiciu sistemului de învățământ. Astfel, prin intermediul taberelor și al excursiilor, adolescenții dobândesc o plăcere a gustului pentru frumos, o dezvoltare corporală armonioasă, o dragoste pentru natura deosebită a ţării noastre, o bună coagulare a grupului și o plăcere de a practica sportul în aer liber. Toate acestea nu fac decât să ajute, ca odată întors la programul zilnic școlar, adolescentului să îi crească dorința de asimilare a cunoștințelor și, implicit, mărirea randamentul școlar.

Sportul de performanță, prin valențele sale multiple, aduce numeroase prejudicii adolescentului pe mai multe planuri în funcție de ramura sportivă practicată.

Practicarea artelor marţiale înseamnă dezvoltarea unei conştiinte superioare, în armonie cu mediul înconjurător, şi, de asemenea, dobândirea autocontrolului, realizat atât prin exerciţii fizice, cât şi mentale.

Practicarea voleiului îți dezvoltă spiritul de echipă, gândirea,instinctele, realizând astfel o mai bună comunicare cu cei din jur . Foarte importante pentru acest sport sunt imaginația, creativitatea și, implicit, rapiditatea gândirii.

Dansul sporiv și dansul popular cresc influența asupra unor trăsături şi calităţi de ordin estetic cum ar fi ritm, armonie, graţie, expresivitate, atitudine corporală globală şi segmentală.

Într-o lume modernă, dinamică, nu e de ajuns să fii doar bine instruit. Ai nevoie de un ritm rapid, de lucru şi de luare a deciziilor, de capacitatea de a te adapta, din mers, la orice situaţie. Trebuie să ai un bun simţ al orientării, să lucrezi eficient în echipă şi să-ţi asumi responsabilităţi. E nevoie să fii sănătos şi viguros, să stii să-ţi organizezi bine timpul de lucru şi de odihnă, să alternezi munca statică, cu mişcarea. Să fii disciplinat, dar şi cu iniţiativă. Să participi la competiţii, în toate laturile vieţii, cu un real spirit de fair-play. Trebuie să înveţi să-ţi cultivi calităţile native şi să suplimentezi efortul acolo unde te simţi deficitar.

Studiul şi mişcarea sunt inseparabile în personalitatea unui om modern. Şcoala şi familia îi oferă şcolarului, mic sau mare, un model de organizare. În timp, oferta societăţii civile s-a diversificat, completând oferta şcolii. Tânărul tinde să-şi descopere şi să-şi conştientizeze de timpuriu abilităţile, cultivându-şi-le. De aceea, modelul preferat, de profesor, este cel care, pe lângă disciplina pe care o predă, strict, aplicat, reuşeşte să formeze elevului său deschiderea pentru educaţia permanentă. Şcoala nu mai este locul de unde pleci "gata format", ci devine mediul în care deprinzi principalele instrumente şi tehnici "de supravieţuire", de adaptare la un univers aflat în

perpetua mişcare, transformare. Calitatea serviciilor de educaţie pe care le oferim se reflectă direct în reuşita elevilor noştri. Când societatea ne va oferi un confort, material şi emoţional, pozitiv, vom înţelege că am depăşit cu toţii pragul dorinţelor şi al teoretizărilor, că am înfăptuit, cu adevărat, un învăţământ de calitate.

Bibliografie:

1. https://idn.idsi.md
2. Mihai Epuran: Psihologia sportivă
3. www.scribd.com

Caracteristici generale dezvoltarea calităţilor motrice în lecţia de educaţie fizică

prof. Pană Ion,
Școala Gimnazială Borănești, Ialomița

Organizarea şi desfăşurarea oricărui proces instructiv-educativ trebuie să se realizeze pentru a avea o eficienţă maximă, în concordanţă cu anumite cerinţe, norme, directive, etc. Acestea sunt impuse de comanda socială pentru subsistemul educaţiei fizice în care are loc procesul instructiv-educativ respectiv. Unele dintre aceste cerinţe sunt fundamentale şi ele primesc ca atare denumirea şi statutul de principii.

Principiile se respectă, nu se aplică. Respectarea principiilor în totalitatea lor este o necesitate. Nerespectarea doar a unuia, de exemplu, conduce obligatoriu la diminuarea eficienţei procesului instructiv-educativ respectiv.

Exista două principale categorii de principii: de instruire şi de educaţie. De ambele categorii se ocupa, în sens de analiza şi interpretare, pedagogia, metodica revine cu informaţii asupra principiilor de instruire. De ce? Pentru că instruirea la educaţie fizică are foarte multe Diferenţe specifice, fenomen neinteles de foarte multi factori care decid soarta acestui domeniu, factori fără pregătire corespunzatoare de specialitate. educaţia are aceleaşi principii, se realizează asemanator pentru toate disciplinele de învăţământ sau pentru toate formele de activitate de tanara generatie sau cu alta categorie de populatie. în literatura de specialitate intalnim formularile: principii de învăţământ, sau principii didactice.

În cele din urma ne vom referi doar la principiile clasice de instruire recunoscute şi tratate de toti specialistii în domeniu.

1. **Principiul participării conştiente şi active** Conform denumirii, acest pincipiu implica două laturi:participarea constienta şi participarea activa.

Respectarea acestui principiu presupune indeplinirea următoarelor cerinţe principale:

- înţelegerea corecta şi aprofundata a obiectivelor specifice procesului de practicare a exerciţiilor fizice.

Subiecţii, inDiferenţ de subsistemul educaţiei fizice, trebuie sa fie constientizati de cel care conduce instruirea privind efectele practicării sistematice a exerciţiilor fzice asupra organismului,

necesitatea unei anumite dozari a efortului în funcţie de particularitatile şi obiectivele urmarite, corelatie corecta intre stimul şi efect, necesitatea unei succesiuni de mijloace chiar dacă uneel ditre ele nu sunt şi atractive.

- înţelegerea clara şi memorarea structurii, actelor şi acţiunilor motrice, concomitent cu memorarea sau retinerea acestui mecanism. De aceea, este foarte important cum este transmis ceea ce trebuie învăţat, cum este ordonat (programa) materialul respectiv şi accesibil pentru subiecţi şi dacă are şi i se prezinta şi valente formative.

- Manifestarea unei atitudini responsabile a subiecţilor pentru însuşirea materialului predat. Foarte important este "activismul" subiecţilor, constiinciozitatea lor în executarea actelor şi acţiunilor motrice dar cu o execuţie constienta şi nu mecanica.

În acelasi sens, subiecţii trebuie sa manifeste initiativa, sa aiba autonomie în alegerea unor solutii, sa adapteze al propriile particularitati ceea ce se preda.

Formarea capacităţii subiecţilor de apreciere obiectiva a propriului randament.

Este vorba de capacitatea de apreciere corecta a propriilor executii şi rezultate, adică capacitatea de autoapreciere obiectiva.

Propriile executii şi rezultate nu trebuie nici supraapreciate, dar nici subapreciate. în explicărea şi justificarea succeselor şi insuccesel nu trebuie sa se faca apel la argumente de ordin relatic subiecţiv (calitatea arbitrajului, comportamentul spectatorilor, calitatea instalatilor, materialelor sau a bazei sportive, lipsa de fair-play din partea adversarilor, etc.

2. **Principiul intuiției** Acest principiu subliniaza rolul pe care il are în treapta senzorila adică primul sistem de semnalizare în cunoasterea umana.

In educaţia fizică, indiferent de vârsta subiecţilor, principiul este fundamental. La vârste mai mici rolul sau este şi mai important, deoarece nu este inca bine pusa la punct treapta logica a cunoasterii şi se merge pe compensare.

In educaţa fizică, indiferent de subsistemul sau, principiul intuitiei presupune stimularea a cat ami multi analizatori, pentru a se forma o imagine cat mai buna despre ceea ce se invata.

Pentru stimularea principalilor analizatori specifici treptei intai de semnalizare se folosesc şi în educaţia fizică cele trei modalitati clasice de instruire:

a) demonstratia (sau demonstrarea) celor ce urmeaza sa fie învăţate;
b) prezentarea unor materiale care redau imagine celor ce trebuie învăţate (planse, schite, diapozitive, filme, casete video, etc.);
c) observarea execuţiei altor subiecţi, din acelasi grup sau din alte grupuri.

Pentru respectarea princpiului intuitiei se impun cel putin următoarele două cerinţe:

- urmărirea celor prezentate (prin demonstratie sau prn materiale intuitive) sa fie posibila, la nivel optimal, tuturor subiecţilor cu care se desfăşoara activitatea, ceea ce vizează şi plasamentul celui care demonstreaza sau al materialelor folosite;

- sa nu fie folosite abuziv modalitati prin care se stimuleaza orimul sistem de semnalizare.

3. **Principiul accesabilității** Subliniaza necesitatea desfăşurarii educaţiei fizice în funtie de particularitatile subiecţilor (mai ales că vârsta, sex şi nivel de pregătire).

Accesabilitatea nu inseamna a fi impuse cerinţe de conţinut şi metodica organizatorice la nivelul posibilităţilor minime ale subiecţilor din grupul respectiv.

In conformitate cu acest principiu al accesabilitatii sunt necesare următoarele acţiuni ale celui are conduce instruirea: selecţionarea cu atenţie a stimulilor, a exerciţiilor fizice cu precadere; stabilirea unei doze corespunzatoare a efortului; folosirea unor regulatori metodici pentru a accelera

procesul de instruire a unor acte şi acţiuni motrice de catre subiecţi; adaptarea metodelor şi procedeelor de instruire la nivelul deînţelegere şi dezvoltare psihică-motrică a subiecţilor.
Pentru respectarea acestui principiu se impun următoarele cerinţe:

a) stabilirea unui ritm adecvat de lucru, în funcţie de reactia subiecţilor la stimuli.
b) Necesitatea cunosterii permanente a subiecţilor cuprinsi în procesul de practicare a exerciţiilor fizice.
c) Necesitatea cunoasterii şi aplicarii celor trei reguli clasice ale practicării didactice, care se regasesc şi în cazul altor principii de instruire:
   - Trecerea de la usor la greu, în care functioneaza prioritar criteriul fortei necesare pentru efectuarea actelor motrice;
   - Trecerea de la şimplu la complex, în care functioneaza prioritar criteriul indemanarii necesare pentru efectuarea actelor motrice, acţiunilor motrice.
   - Trecerea de la cunoscut la necunoscut, adică de la elemente deja însuşite la altele noi, care sa se bazeze pe cele însuşite de catre subiecţi.

4. Principiul sistematizării şi continuității Acest principiu are mare importanta mai ales pentru elaborarea corecta şi eficienta a lelementelor de planificare a activităţii de educaţie fizică.

Principalele cerinţe necesare pentru respectarea acestui principiu sunt următoarele:

- materialul de învăţat trebuie sa fie grupat, ordonat şi programat în concordanta cu logica interna pe care o impune fiecare componenta a modelului de educaţie fizică. Întotdeauna materialul nou predat trebuie sa sprijine pe cel însuşit de subiecţi în activitatea anterioara şi sa pregatеasca pe cel care va fi predat în activitatea care urmeaza.

- Conţinutul procesului de insstruire trebuie sa fie astfel programat încât sa se asigure o legătura logica nu numai intre lecţii sau alte forme de organizare, ci şi intre etapele de pregătire (trimestre, semestre, sezoane, etc.), sau intre anii de pregătire, ciclurile de învăţământ, etc., în ordinea lor crescanda.

- Participarea ritmica a subiecţilor la procesul de instruire. Intreruperile, deci absentele de la pregătire produc perturbari în însuşirea materialului predat.

1.Principiul legarii instruirii de cerinţele activităţii practice Acest principiu subliniază faptul de a nu transforma instruirea în scop de şine, adică de a nu însuşi subiecţii unele elemente de conţinut doar de dragul instruirii. Tot ceea ce se însuşeste, sau aproape tot, trebuie valorificat în viaţă, în activităţi practice sau special-competitive.

Deprinderile şi priceperile motrice care se invata trebuie sa fie transferabile în activităţile practice de timp liber dsu special organizate, sa aiba valoare practica, sa poata fi folosite ori de cate ori este nevoie. De aceea în educaţia fizică una din componentele modelului structural este capacitatea de generalizare, deci de aplicare în condiţii variate, a ceea ce a fost însuşit în procesul de instruire. Aceasta capacitate de generalizare se dezvolta folosindu-se că principale mijloace jocurile sprtive bilaterale, parcursurile sau traseele aplcative, unele jocuri de mişcare.

5.Principiul însuşirii temeinice Cerinţele pe care le implică respectarea acestui principiu sunt următoarele:

a) asigurarea unui număr eficient de repetări a acţiunilor motrice, ata în fiecare lecţie, dar şi în timp, intr-o succesiune de lecţii sau alte forme de organizatorice. Numai printr-un număr mare de repetari se pot realiza obiectivele stabilite pe planul dezvoltării fizice, al imbunatatirii indicilor calităţilor motrice sau al însuşirii priceperii motrice.

b) Intr-o perioada scurtă de timp să nu se porgrameze şi sa se incerce însuşirea unui volum prea mare din materialul învăţat. Deci, este preferabil sa se însuşească mai multor elemente, care nu poate fi facută temeinic din cauza perioadei scurte de timp.

c) Pentru cunoaşterea permanentă a nivelului de însuşire a materialului predat, deci indirect şi a calităţii predării, trebuie că în mod ritmic să se facă verificarea pregătirii subiecţilor prin probe de control, inclusiv concursuri sau competiţii sportive.

Tendinţa actuală în orice proces instructiv-educativ este de transformare a subiectului, a beneficiarului instruirii din obiect în adevărat subiect al propriei sale formări.Pentru atingerea acestui obiectiv major care caracterizează învăţământul contemporan în general, de foarte mare importanţă sunt metodele care coexistă în sistem şi îşi dovedesc eficienţa numai în acelaşi sistem.

Metoda îşi exprimă semnificaţia din termenul de referinţă "methodes" de origine grecească, care inseamna : metha – catre, spre; odos – cale, drum. Deci metoda nu este altceva decat calea, drumul de urmat, drumul folosit pentru atingerea unor obiective propuse. în consecinta, metoda variaza în funcţie de natura obiectivelor. Metoda presupune de fapt un program conform caruia se regleaza acţiunile practice şi intelectuale ale factorilor implicati în procesul instructiv-Educaţiv, pentru realizarea obiectivelor propuse.

Exista un sistem de metode în educaţia fizică. în acest sistem intra:

- metodele de educaţie;
- metodele de instruire;
- metodele de corectare a greşelilor de execuţie;
- metode de verificare, apreciere şi notare;
- metode ce refacerea capacităţii de efort.

Metodele de instruire Aceste metode se folosesc pentru indeplinirea obiectivelor de instruire specifice: formarea deprinderilor şi priceperilor motrice, dezvlotarea calităţilor motrice, influenţarea indicilor de dezvoltare fizică, însuşirea unor cunostinte de specialitate, formarea capacităţii de practicare independenta a exerciţiilor fizice, etc.

Subsistemul de instruire este format din următoarele elemente:

a) metode verbale;
b) metode intuitive;

a) Metodele verbale în educaţia fizică sunt următoarele:

a.1. *Expunerea verbala*, care se realizează prin limbaj şi de aceea trebuie s fie accesibila nivelului de înţelegere al colecţivelor de subiecţi. Aceasta metoda exista în practica prin următoarele procedee metodice:

a.1.1. *Povestirea*, folosita cu subiecţii de vârsta mica, pana la 8-9 ani. Ea trebuie sa fie "plastica", sugestiva şi sa se bazeze pe elemente cunoscute de subiecţi.

a.1.2 *Explicaţia*, folosită cel mai mult la toţi subiecţii cu vârsta de peste 10 ani. Explicaţia trebuie să indeplinească patru condiţii de bază: sa fie clară, sa fie logică, sa fie concisă şi sa fie oportună.

a.1.3. *Prelegerea*, care se foloseste cu precădere în învăţământul superior. La baza înţelegerii stă o argumentare ştiinţifică a temelor abordate şi în consecinţă, folosirea unei terminologii corespunzătoare.

a.2. *Conversaţia*

Aceasta metodă se realizează tot prin limbaj, se referă la dialogul permanent care trebuie sa aibă loc intre conducătorul procesului instructiv-Educaţiv şi subiecţi.Se poate dialoga, intre cei doi factori, pe problemele obiectivelor instruirii, modalitatilor de evaluare, cauzele greşelilor de execuţie, nivelul deînţelegere a procedeelor metodice folosite în predare, etc.

a.3. *Studiul individual,* care trebuie idrumat, orientat şi controlat de conducătorul procesului instructiv-Educaţiv, pe problemele specifice instruirii la educaţia fizică.

a) Metodele intuitive

Acestea ajuta la formarea unei reprezentari clare despre ceea ce urmeaza sa se invete. Exista trei principale metode intuitive:

b.1. *Demonstratia*

Este cea mai eficienta metoda intuitiva de intruire, dacă este realizata la nivel de model. Sunt două procedee metodice prin care se concretizeaza aceasta metoda"

b.1.1. demonstratia realizata de conducătorul procesului instructiv-Educaţiv, care se numeşte şi demonstratia "nemijlocita".

b.1.2. Demonstratia realizata de un subiect din grupul angrenat în procesul instructiv-Educaţiv, care se mai numeşte şi demonstratia"mijlocita".

b.2. *Folosirea unor materiale iconografice*

Se recomanda în special atunci când demonstratia nu poare fi realizata la nivel de model. Se realizează prin folosirea a două tipuri de materiale iconografice: clasice (planse, scheme, grafice, etc.) şi moderne (diapozitive, filme, casete video, etc.)

b.3. *Observarea execuţiei altor subiecţi*

Aceasta observare trebuie sa fie întotdeauna dirijata de conducătorul procesului instructiv-educativ. Se poate observa, la educaţia fizică – executia unor colegi de grup sau executia altor subiecţi.

Pentru asigurarea eficientei dorite este necesar ca exercitiile de viteza sa se efectueze in prima parte a lectiei dupa ce organismul elevilor a fost bine pregatit pentru effort.In aceste conditii, este posibila prelungirea solicitarii la efort cu intensitate maxima. Profesorul trebuie sa cunoasca ca insumarea eforturilor de mare intensitate, repetate prea des, pot determina aparitia oboselii premature.In aceste conditii exercitiile se pot continua numai in concordanta cu capacitatea de rezistenta a elevilor respective aparand necesitatea lucrului diferentiat pe grupe omogene si asigurandu-se intervale de odihna corespunzatoare.

Bibliografie:

1. Epuran, M., *Metodologia cercetării activităţilor corporale,* Bucureşti, Editura FEST, 2005;
2. Florescu, C., şi colab., Metodica dezvoltării calităţilor motrice, Editura C.N.E.F.S., 1991
3. Mocanu G. D., Sisteme de acționarea pentru dezvoltarea calităților motrice în educația fizică și sportivă școlară, Editura GUP, 2017
4. Niculescu, M., *Metodologia cercetării ştiinţifice în educaţie fizică şi sport,* Bucureşti, Editura A.N.E.F.S., 2002;
5. Sinteze privind metodologia dezvoltării forţei, vitezei, rezistenţei şi îndemânării, Centrul de cercetări ştiinţifice în domeniul educaţiei fizice şi sportului

VI. ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR

Matematica și explorarea mediului la primar

prof. înv. primar Lupea Daniela
Liceul Tehnologic „Sfânta Ecaterina”, Structura Gimnazială Nr.3, Urziceni

Ideea abordării nonsecvenţiale a conţinuturilor, în detrimentul unei abordări unitare, prin conexiuni între cunoştinţe, nu este nouă. Pedagogul şi filosoful ceh Jan Amos Comenius (1592-1670), autorul cunoscutei lucrări „Didactica Magna”, propune conceptul pansophia-pedagogia unităţii, ca un act firesc de contracarare a abordării secvenţiale a disciplinelor, riscul fragmentării excesive a ştiinţei, în ansamblul ei, fiind de neevitat în epocă.

„Interdisciplinaritatea este o formă a cooperării între discipline diferite cu privire la o problematică a cărei complexitate nu poate fi surprinsă decât printr-o convergenţă şi o combinare prudentă a mai multor puncte de vedere.” (C. Cucoş, 1996)

Interdisciplinaritatea presupune abordarea conţinuturilor complexe având ca scop formarea unei imagini unitare asupra unei anumite problematici. Ea vizează relaţiile, în special de metodologie care se stabilesc între discipline diferite, sau mai bine zis transferul metodelor dintr-o disciplină într-alta. De exemplu, cooperarea dintre medicină, fizică nucleară şi chimie a condus la apariţia unor tratamente aplicate persoanelor bolnave de cancer cum sunt radioterapia şi chimioterapia. Deşi interdisciplinaritatea este un principiu care derivă din cercetarea ştiinţifică, putem identifica unele modalităţi de implementare a acesteia şi la nivelul curriculum-ului şcolar. Acestea se pot realiza atât la nivelul macroeducaţional (cel al proiectării şi elaborării curriculum-ului: planuri, programe, manuale şcolare), cât şi la nivelul microeducaţional (cel al activităţilor de predare-învăţare-evaluare, desfăşurate într-un cadru formal sau nonformal). Un conţinut şcolar proiectat, elaborat şi utilizat în manieră interdisciplinară corespunde mult mai bine realităţii prezentate, conducând la o înţelegere cât mai bună şi unitară din partea elevilor.

Aria curriculară oferă o viziune multi- şi/sau interdisciplinară asupra obiectelor de studiu. Curriculum-ul Naţional din România este structurat în şapte arii curriculare, desemnate pe baza unor principii şi criterii de tip epistemologic şi psiho-pedagogic. Aceste arii curriculare sunt:

- ✓ Limbă şi comunicare
- ✓ Matematică şi ştiinţe ale naturii
- ✓ Om şi societate
- ✓ Arte
- ✓ Educaţie fizică şi sport
- ✓ Tehnologii
- ✓ Consiliere şi orientare

Aplicarea consecventă a conceptelor enunţate anterior va imprima în sistemul curricular o serie de dimensiuni noi. Acestea se vor manifesta prin:

- ✓ Plasarea învăţării - ca proces - în centrul demersurilor şcolii (important este nu ceea ce profesorul a predat, ci ceea ce elevul a învăţat);
- ✓ Orientarea învăţării spre formarea de capacităţi şi atitudini, prin dezvoltarea competenţelor

proprii rezolvării de probleme, precum şi prin folosirea strategiilor participative în activitatea didactică;

- ✓ Flexibilizarea ofertei de învăţare venită dinspre şcoală (structurarea unui învăţământ pentru fiecare, deci pentru elevul concret, iar nu a unui învăţământ uniform şi unic pentru toţi, conceput pentru un elev abstract);
- ✓ Adaptarea conţinuturilor învăţării la realitatea cotidiană, precum şi la preocupările, interesele şi aptitudinile elevului;
- ✓ Introducerea unor noi modalităţi de selectare şi de organizare a obiectivelor şi a conţinuturilor, conform principiului "nu mult, ci bine"; important este nu doar ce anume, dar cât de bine, când şi de ce se învaţă ceea ce se învaţă, precum şi la ce anume serveşte mai târziu ceea ce s-a învăţat în şcoală;
- ✓ Posibilitatea realizării unor parcursuri şcolare individualizate, motivante pentru elevi, orientate spre inovaţie şi spre implinire personal;
- ✓ Responsabilizarea tuturor agenţilor educaţionali în vederea proiectării, monitorizării şi evaluării curriculum-ului.

Organizarea pe arii curriculare are câteva avantaje în structurarea planurilor-cadru de învăţământ:
- oferă posibilitatea integrării demersului didactic disciplinar într-un cadru interdisciplinar;
- determină echilibrarea ponderilor acordate diferitelor domenii şi obiecte de studiu;
- asigură concordanţa cu teoriile actuale privind procesul, stilul şi ritmurile învăţării; - asigură continuitatea şi integralitatea demersului didactic pe întreg parcursul şcolar al unui elev;
- oferă o viziune integrată asupra obiectelor de studiu determinând intersecţii între disciplinele/modulele de pregătire ale ariei şi între disciplinele/modulele de pregătire ale unor arii diferite;
- reflectă anumite trăsături epistemologice şi psihopedagogice ale domeniilor pe care le vizează, în ceea ce priveşte: modul de abordare a cunoaşterii, operaţiile mentale, didactica de specialitate;
- vizează configurarea domeniilor cunoaşterii umane şi ale culturii, în sens larg, ca domenii ale curriculumului şcolar.

Disciplina **Matematică şi explorarea mediului** are un caracter de noutate în raport cu disciplinele studiate până în prezent în clasele I şi a II-a din învăţământul primar. În planul-cadru de învăţământ, disciplina Matematică şi explorarea mediului face parte din aria curriculară Matematică şi Ştiinţe ale naturii, realizând o abordare integrată a conceptelor specifice domeniilor Matematică şi Ştiinţe ale naturii, pentru care sunt alocate, la clasa pregătitoare şi clasa I, 4 ore pe săptămână, iar la clasa a II-a, 5 ore. Principalele motive care au determinat abordarea integrată a matematicii şi a unor elemente de ştiinţe ale naturii în cadrul aceleiaşi programe sunt următoarele:

- O învăţare holistică la această vârstă are mai multe şanse să fie interesantă pentru elevi, fiind mai apropiată de universul lor de cunoaştere;
- Contextualizarea învăţării prin referirea la realitatea înconjurătoare sporeşte profunzimea înţelegerii conceptelor şi a procedurilor utilizate;
- Armonizarea celor două domenii: matematică şi ştiinţe permite folosirea mai eficientă a timpului didactic şi măreşte flexibilitatea interacţiunilor. Studiul disciplinei Matematică şi explorarea mediului, început în clasa pregătitoare, se continuă până în clasa a II-a, urmărind o dezvoltare progresivă a competenţelor, precum şi a celorlalte achiziţii dobândite de elevi, prin valorificarea experienţei specifice vârstei elevilor, prin accentuarea dimensiunilor afectiv-atitudinale şi acţionale ale formării personalităţii elevilor. Programa de Matematică şi explorarea mediului pentru clasa pregătitoare a fost structurată astfel încât să promoveze un demers didactic

centrat pe dezvoltarea unor competenţe incipiente ale elevului de vârstă mică, în scopul construirii bazei pentru învăţări aprofundate ulterioare.

Învăţătorul trebuie să stăpânească toate metodele şi instrumentele de evaluare, şi să le aplice în funcţie de particularităţile clasei de elevi. Utilizarea eficientă a strategiilor, metodelor şi instrumentelor de evaluare va pune în valoare aspectul creativităţii, al gândirii critice, al manifestării individuale, proprii fiecărui elev, rezultatul final vizat fiind formarea, la nivelul individului, a culturii generale, formarea de abilităţi, atitudini, competenţe, priceperi şi deprinderi necesare integrării sociale a acestuia. Metodele de evaluare au frecvenţe de utilizare variabile; aceasta nu presupune faptul că cele care se întâlnesc mai des în programul şcolar sunt şi cele mai folositoare motivării şi susţinerii învăţării educaţilor. Se pune aşadar problema modului în care cadrele didactice aleg una sau alta dintre metodele/tehnicile de evaluare.

În condiţiile învăţământului românesc de astăzi, se impune o altă manieră de abordare a evaluării rezultatelor şcolare, un model de proiectare / realizare a procesului integrat de predare – învăţare – evaluare mai eficient, centrat, cu adevărat, pe elev. Activităţile de evaluare trebuie proiectate din perspectiva nevoilor de formare ale celui educat. Este necesar ca evaluarea să fie centrată pe aspectele ei formative, astfel încât să cultive şi să susţină interesul elevilor pentru studiu, să-i îndrume în activitatea de învăţare.

Procesul de evaluare necesită demersuri şi atitudini metodologice concretizate în: parcurgerea unor etape definite, înregistrarea exactă şi conservarea datelor, utilizarea de instrumente diverse (fişe, rapoarte, documente rubricate etc.), asigurarea validităţii, a relevanţei, a fidelităţii demersului evaluativ.În efortul de determinare a calităţii rezultatelor şcolare şi a progresului şcolar, cadrele didactice au la dispoziţie un arsenal de metode şi instrumente de evaluare.

Metoda de evaluare este o cale prin intermediul căreia cadrul didactic „oferă elevilor posibilitatea de a demonstra nivelul de stăpânire a cunoştinţelor, de formare a diferitelor capacităţi testate prin utilizarea unei diversităţi de instrumente adecvate scopului urmărit."

Instrumentul de evaluare reprezintă un element constitutiv al metodei, prin intermediul căruia elevul ia la cunoştinţă sarcina de evaluare. El este cel „care pune în valoare atât obiectivele de evaluare, cât şi demersul iniţiat pentru a atinge scopul propus". Metodele de evaluare au frecvenţe de utilizare variabile; aceasta nu presupune faptul că cele care se întâlnesc mai des în programul şcolar sunt şi cele mai folositoare motivării şi susţinerii învăţării educaţilor. Se pune aşadar problema modului în care cadrele didactice aleg una sau alta dintre metodele/tehnicile de evaluare.

Privită din această perspectivă, evaluarea ar trebui să reprezinte *”nu doar un mod de control al cantităţii de informaţii/cunoştinţe memorate de elev, ci mai ales un criteriu de reorientare curriculară, de regândire a metodelor, a obiectivelor, a programului de învățare al elevului.”*

BIBLIOGRAFIE

1. Nicola, Ioan (1994), *Pedagogie*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, RA
2. Radu, Ion (1981), *Teorie şi practică în evaluarea eficienţei învăţământului*, Bucureşti, E.D.P.
3. Stanciu, Mihai (2003), *Didactica postmodernă*, Editura Universităţii Suceava
4. Stoica, A. (2003), *Evaluarea progresului şcolar. De la teorie la practică*, Ed. Humanitas Educaţional, Bucureşti
5. Goian, M. E. (coord.) (2008), *Limba română. Comunicare* – cl.a III-a, Ed. Nomina, Piteşti

Dezvoltarea competenţelor de lectură în ciclul primar

prof. înv. primar Mihai Nicoleta
Școala Gimnazială "Alexandru Odobescu",
Urziceni, jud. Ialomița

Gustul pentru lectură se formează încă de la vârste fragede, în familie. Dar câte mame mai stau să citească poveşti şi basme copiilor? Câţi părinţi urmăresc împreună cu copiii un film educativ? Câţi părinţi selectează cărţile sau emisiunile TV? Câţi părinţi comentează activitatea de la şcoală cu copiilor lor?

Să nu uităm, că scopul lecturii, este acela de a forma progresiv un tânăr cu o cultură comunicaţională şi literară de bază, capabil să înţeleagă lumea din jurul său, să comunice şi să interacţioneze cu semenii, exprimându-şi gânduri, stări, sentimente, opinii, să fie sensibil la frumosul din natură şi la cel creat de om .La vârsta şcolară mică se pun bazele formării personalităţii copilului: valorificarea capacităţilor intelectuale prin formarea unei motivaţii intrinseci pozitive, dezvoltarea intereselor, asigurarea echilibrului emoţional, formarea unei imagini despre sine şi despre alţii, capacitatea de a opera cu criterii morale şi de adaptare normativă.

Evoluţia individului uman are loc pe baza unor legităţi proprii ale căror mecanisme sunt ereditatea, mediul şi educaţia. La vârstele mici, factorii biologici imprimă evoluţiei copilului un ritm alert. Dar dezvoltarea psihică şi socială este dependentă de experienţa de viaţă, de acumulările şi conduitele exersate şi concretizate în priceperi, deprinderi şi obişnuinţe, de structurile generate de procesele de acomodare la mediul concret. Achiziţiile în planul proceselor, funcţiilor şi caracteristicilor psihice se structurează în comportamente diferenţiate pe vârste şi individual. Valorificarea de către copil a datelor ereditare prin experienţe proprii în anumite cadre de mediu vor duce la construirea unei identităţi proprii şi definitorii. Între nivelul dezvoltării individuale şi calitatea învăţării există o relaţie de interdependenţă.

Efectele învăţării se evidenţiază mai pregnant în copilărie şi tinereţe datorită plasticităţii, permeabilităţii şi receptivităţii mai pronunţate la această vârstă. La rândul său, învăţarea este dependentă de nivelul dezvoltării. Aprecierea nivelului de dezvoltare al individului se face în funcţie de gradul maturizării şi dezvoltării sale psiho-individuale şi psihosociale permiţând evaluări şi previziuni cu privire la integrarea lui socială, la comportamentul real sau probabil. Esenţa acestor fenomene se particularizează în funcţie de vârstă şi se individualizează în funcţie de interacţiunea ereditate-mediu-educaţie, fapt care impune din punct de vedere pedagogic adoptarea unor strategii instructiv-educative adecvate evoluţiei subiecţilor. Tendinţa ultimilor ani, în ceea ce priveşte studierea limbii române în învăţământul primar, înclină către iniţierea elevilor în primul rând, în actul comunicării pentru formarea unui tânăr cu o cultură comunicaţională, capabil să înţeleagă lumea din jurul său, să comunice şi să interacţioneze cu semenii, exprimându-şi gânduri, stări, sentimente, opinii, să-şi utilizeze în mod eficient şi creativ capacităţile proprii pentru rezolvarea unor probleme concrete în viaţa de zi cu zi, să poată continua în orice fază a existenţei sale procesul de învăţare. Atenţia care se dă comunicării în clasele primare şi nu numai, nu este întâmplătoare. Elevii sunt pregătiţi pentru viaţă şi în viaţă, în primul rând, ei comunică. Limba română, ca limbă maternă şi ca obiect de studiu, ocupă locul central în ansamblul general de pregătire al elevilor, fiind principalul mijloc de comunicare şi informare. A comunica este numai aparent uşor. Trebuie

să cunoşti şi să stăpâneşti regulile fără de care mesajul transmis nu este perceput sau nu produce efectele dorite.

Curriculum-ul actual promovează sistemul comunicativ-funcţional, sistem ce presupune formarea integrată a capacităţilor de receptare/ exprimare orală şi a celor de receptare a mesajului scris şi de exprimare scrisă. Calitatea procesului de comunicare eficientă va duce în final la formarea capacităţii de comunicare corespunzătoare pentru tinerii pe care îi formăm. Un alt element care se urmăreşte prin intermediul predării integrate constă în faptul că obiectivele nu mai vizează, în mod expres, asimilarea de cunoştinţe, ci ele se formează în situaţii concrete de comunicare. Noua abordare impune ca o necesitate formarea elevilor în spirit activ-participativ, dezvoltă la elevul de vârstă şcolară mică un ansamblu de atitudini şi motivaţii ce-l vor ajuta în continuare în studiul limbii şi literaturii române, stimulează interesul pentru formarea şi dezvoltarea competenţelor elementare de comunicare. Comunicarea este deosebit de importantă. Ea poate fi grea sau plictisitoare dacă nu este bine organizată, cu obiective clare, nu se realizează în forme de activitate variate şi atrăgătoare. În lecţii nu vom transmite reguli pe care elevii să le înveţe, ci vom forma şi consolida deprinderi de comunicare. Şcolarii înţeleg logica limbii, bogăţia ei şi se deprind să folosească în mod corect şi conştient, atât în vorbire, cât şi în scriere, o exprimare corectă. Ei reuşesc să înţeleagă mai bine gândurile altora şi să se folosească de limbă ca mijloc de comunicare, de acumulare a unor cunoştinţe.

Învăţarea cunoştinţelor de limbă asigură, în acelaşi timp, cultivarea „zestrei" lingvistice a copiilor şi contribuie la stimularea proceselor de cunoaştere, a gândirii abstracte, în mod deosebit. Privit în contextul prezentat mai sus, scopul fundamental al studiului limbii române este cultivarea limbajului elevilor, înţelegând prin limbaj, procesul de exprimare a ideilor şi sentimentelor prin mijlocirea limbii. Această disciplină are un pronunţat caracter practic, deşi operează cu abstracţiuni. Finalitatea studierii acestei discipline nu o constituie acumularea unui anumit număr de reguli, fără ca acestora să li se asigure o valoare funcţional - practică. A nu ţine seama de acest lucru înseamnă a face de-a dreptul imposibilă însăşi învăţarea regulilor şi normelor gramaticale, deoarece acestea nu pot fi însuşite decât prin procesul aplicării lor în practica exprimării. Cunoscându-se faptul că în studiul limbii se operează cu abstracţiuni, este cât se poate de elocvent rolul pe care-l are această disciplină în dezvoltarea gândirii logice a elevilor. Acest adevăr este şi mai relevant dacă se are în vedere legătura indisolubilă dintre limbă şi gândire, faptul că gândirea se concretizează prin intermediul limbii.

Cultivarea **limbajului oral** şi scris se realizează practic prin toate disciplinele de învăţământ ale ciclului primar, cu precădere prin obiectul limba română. Rafinarea exprimării, diversificarea şi nuanţarea ei depind de modul de stăpânire a resurselor limbii române, de operaţionalizarea normelor gramaticale într-o situaţie de comunicare. Descrierea categoriilor gramaticale, efectuarea analizelor sintactice şi morfologice, prezentarea teoretică, toate vor fi subordinate actului comunicării.

Realizarea unei exprimări corecte, expresive şi nuanţate, civilizate, presupune un efort de elaborare privind alegerea cuvintelor, organizarea contextului sub coordonarea normelor standard de constituire şi operaţionalizare a limbii. Învăţarea limbii se realizează în situaţii simulate de viaţă, contribuind astfel nu numai la dezvoltarea limbajului activ, ci şi la cultivarea unui simţ lingvistic, la sesizarea semnificaţiilor sociale şi funcţionale ale limbii, pregătind elevii pentru cunoaşterea şi întrebuinţarea stilurilor funcţionale ale limbii literare. Deficienţele de exprimare, care îngreunează comunicarea verbală, vizează, în general: sărăcia vocabularului, decalajul mare între vocabularul activ şi cel pasiv, folosirea unor cuvinte a căror semnificaţie nu a fost corect înţeleasă.

Curriculumul de limba română pentru învăţământul primar, componentă fundamentală a parcursului de învăţare oferit elevilor în contextul şcolarităţii obligatorii, insistă asupra dezvoltării competenţelor elementare de comunicare orală şi scrisă a copiilor, precum şi pe structurarea la elevi a unui sistem de atitudini şi de motivaţii care vor încuraja studiul limbii române, vor forma la elevi deprinderi de civilizaţia comunicării, dezvoltând armonios personalitatea micilor şcolari sub aspect atitudinal şi comportamental. În societatea de azi, din cauza altor componente informative – radioul, televiziunea, cinematograful şi Internetul – cartea poate trece aproape neobservată.

Fără a minimaliza importanţa celorlalte mijloace moderne de informare şi culturalizare, trebuie spus că nimic nu poate înlocui cartea. În afara cărţii nu poate fi concepută o cultură sistematică a individului şi a societăţii.

Lectura are ca scop să dezvolte gustul elevilor pentru citit şi să-i facă să iubească cartea, să le satisfacă interesul pentru a cunoaşte viaţa, oamenii şi faptele lor. Din cărţi, copiii află multe lucruri despre anotimpuri, viaţa animalelor şi a plantelor, despre descoperiri geografice, despre evenimente şi personalităţi literare, artistice, istorice, despre frumuseţile şi bogăţiile patriei. Cărţile le vorbesc şi despre sentimentele omeneşti, despre prietenie, cinste,omenie. Citirea cărţilor contribuie la îmbogăţirea cunoştinţelor elevilor, la formarea unui vocabular bogat, la dezvoltarea exprimării. Eroii cărţilor devin modele pentru elevi. Copiii au impresia că participă direct la fapte şi evenimente din cuprinsul cărţii. Pe unii eroi îi iubesc, pe alţii îi urăsc. Ceea ce citesc în copilărie se întipăreşte în amintirea lor pentru toată viaţa şi influenţează dezvoltarea personalităţii. Lectura oferă copilului posibilitatea de a-şi completa singur cunoştinţele, de a le îmbogăţi.

Gustul pentru citit se formează printr-o muncă perseverentă a factorilor educaţionali (familia şi şcoala). Pentru a fi eficientă lectura necesită nu numai îndrumare ci şi control. Deoarece în programa şcolară nu era prevăzută, la disciplina Limba şi literatura română, o oră specială, de lectură, am propus elevilor, la clasa a II-a şi a III-a opţionalul Literatura pentru copii. Astfel, pe parcursul acestor ore poate fi îndrumată şi verificată lectura elevilor.

Forma de îndrumare a lecturii folosită cel mai des este povestirea. Elevii citesc povestirea, de regulă acasă, iar în oră povestesc lectura citită. Conţinutul povestirii este redat de mai mulţi elevi ceea ce duce la activizarea şi antrenarea lor în activitate. Elevii se întrec în a povesti cât mai mult şi mai frumos, antrenând astfel şi pe cei mai puţin dornici de lectură. Deoarece şi familia are un rol important în formarea şi dezvoltarea gustului pentru lectură, am încercat să implic şi părinţii elevilor în anumite acţiuni. Au fost invitaţi să participe la concursurile, şezătorule organizate. Fiind prezenţi au avut ocazia de a observa cum se prezintă fiecare copil. Au fost îndrumaţi cum să acţioneze, pentru a-i obişnui pe copii să lectureze. Am recomandat părinţilor, să povestească copilului, în fiecare zi câte o poveste, ţinând cont şi de dorinţa lui de a reasculta o poveste foarte îndrăgită. Să roage copilul să povestească pentru a-i îmbunătăţi capacitatea de concentrare şi de redare a informaţiilor. Am amintit faptul că, stând un număr mare de ore în faţa calculatorului, copilul întâmpină numeroase probleme în redarea unei întâmplări reale sau din lecturile sale.

Orice plimbare poate fi un motiv pentru lectură, dar un alt fel de lectură - cea a semnelor de circulaţie, a comportamentului, a culorilor, a reacţiilor celorlalţi. Orice călătorie prin şi în afara localităţii este, de asemenea, un prilej pentru a povesti istoricul locurilor, pentru amintiri şi impresii. Am sugerat părinţilor, ca în momentele lecturii, copilul să fie încurajat să redea prin desen ceea ce a înţeles sau să asculte muzică potrivită textului audiat. Ţinând cont de faptul că dezvoltarea cognitivă şi emoţională a copiilor este diferită, părinţii trebuie să fie atenţi la dezvoltarea armonioasă, evitând comparaţiile cu alţii copii şi observaţiile care îi pot inhiba.

Acţiunile întreprinse cu biblioteca scolii, au dat roade. Încă din clasa I, când am vizitat întreaga şcoală, am intrat şi la bibliotecă. Au avut posibilitatea de a vedea rafturile cu cărţi, fişele cu evidenţa cititorilor, registrul în care sunt trecute cărţile existente în bibliotecă. Deşi au putut citi numai la sfârşitul clasei I, elevii au împrumutat diferite reviste sau albume cu imagini, pe care le-au „citit".

"Minibiblioteca clasei" – fiecare elev a adus câte o carte şi am realizat o mică bibliotecă. Am notat toate cărţile într-un „registru". S-a făcut un instructaj, despre rolul bibliotecii din clasă, despre cum trebuie să se păstreze aceste cărţi, despre modul cum trebuie să fie citite, fără a fi rupte, pătate sau pierdute. Elevii au posibilitatea să împrumute cărţi, dar trebuie să noteze titlul cărţii luate în „registrul" de evidenţă, data când a luat-o şi când a adus-o.

Realizarea unui catalog al cărţilor din biblioteca personală şi selectarea acestora după conţinut. Dacă la început, unii au notat un număr mic de cărţi, la anumite intervale de timp, au mai apărut şi altele.

Acţiunile prezentate au contribuit atât la formarea şi dezvoltarea gustului pentru lectură, îmbogăţirea şi activizarea vocabularului precum şi la dezvoltarea capacităţii de exprimare orală şi scrisă, a elevilor. Îndrumarea lecturii se face şi prin formarea bibliotecii în clasă, precum şi prin indicaţii în formarea bibliotecii personale de acasă. Pentru realizarea unei biblioteci în clasă elevii şi învăţătorul aduc cărţi, se fixează un bibliotecar elev şi apoi se procedează la împrumutarea cărţilor. Pentru a fi implicaţi activ în căutarea şi citirea cărţilor elevii sunt solicitaţi să realizeze fişe de autor pentru fiecare din scriitorii pe care îi citesc. Aceste fişe cuprind date biografice, titluri de cărţi din opera acestora. În acest fel vor fi stimulaţi să caute şi alte cărţi ale autorului respectiv, pe lângă cele deja cunoscute. Jocurile literare sunt mijloace pasionante care-i invită pe copii la lectură. "Povestirea în lanţ" este un joc prin care conţinutul poveştilor citite este redat de cât mai mulţi elevi. Povestea este cunoscută de toţii elevii. Elevii sunt aşezaţi în cerc formând un "lanţ". Este numit primul elev să povestească. Acesta povesteşte un fragment, altul continuă povestirea de acolo de unde s-a oprit primul şi tot aşa până la sfârşitul acesteia. Copilul care nu poate continua povestirea "rupe lanţul" şi drept pedeapsă trebuie să citească cu o lectură mai mult. Alt joc Recunoaşteţi povestirea place mult elevilor şi îi determină să citească povestirea pentru a putea câştiga jocul. Elevii sunt împărţiţi în grupe de câte patru. Se prezintă câte un fragment dintr-o povestire şi li se cere să recunoască titlul şi autorul. Câştigă cei care au recunoscut toate povestirile. La fel se desfăşoară şi jocul Recunoaşteţi personajul, cu deosebirea că din fragmentele prezentate trebuie să recunoască numele personajului şi titlul povestirii.

În afară de citirea independentă am folosit şi citirea în colectiv. Această citire se realizează de către învăţător sau câţiva copii care citesc mai bine şi are rolul de a aprofunda şi a purta discuţii pe marginea lecturii citite. Citirea lecturii cu voce tare îi determină şi pe alţii care citesc mai dificil sau într-un ritm mai lent să asculte cu plăcere, putând astfel să participe la discuţiile despre conţinutul povestirii citite, să evidenţieze trăsăturile personajelor, să explice cuvinte sau expresii mai puţin cunoscute.

Pentru a stimula interesul şi curiozitatea elevilor pentru lecturile pe care le au de citit, acestea pot fi citite parţial în clasă, continuarea lecturii urmând să o citească fiecare acasă pentru a observa ce s-a întâmplat mai departe în povestire.

Dramatizările după diferite lecturi "Doi prieteni", "Bunicul", "Puişorii" i-au determinat pe copii să participe cu mult entuziasm la citirea şi redarea conţinutului acestora. Foarte îndrăgite de copii sunt diafilmele. Ele prezintă opera în imagini, astfel că elevii vin mai repede în contact cu conţinutul lecturii. De asemenea discurile sau CD-urile cu poveşti îi atrag în mod deosebit.

Lecturile citite sunt notate pe caiet sub formă de scheme. Aceasta permite realizarea unei clasificări a elevilor. Cei care citesc mai mult se situează pe primele locuri iar la sfârşitul anului şcolar vor primi o diplomă. Astfel creşte interesul celor care citesc mai puţin sau uită să citească.

Rezultatul acumulărilor pe parcursul orelor de opţional se poate concretiza în compunerea de poezii sau scurte povestiri care sunt adunate la sfârşitul anului şcolar în revista clasei.

Bibliografie:

1. *** (2006), *Învăţământul primar*, Nr.4, Ed. Miniped, Bucureşti;
2. Crăciun, Corneliu: *Metodica predării limbii române în învăţământul primar,* Ed. Emia, Deva, 2001;
3. Cornea, Paul: *Introducere în teoria lecturii*, Ed. Minerva, Bucureşti, 1988;
4. Goia, Vistian: *Didactica limbii şi literaturii române pentru gimnaziu şi liceu*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2000;
5. Pamfil, Alina - *Didactica limbii şi literaturii române,* Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2000;
6. Nuţă, Silvia - *Metodica predării limbii române în clasele primare, vol. I şi II*, Ed. Aramis, 2000, Bucureşti;
7. I. Şerdean - *Metodica predării limbii romane în învăţământul primar*, E.D.P Bucureşti, 1988.

Lectura, pasiunea mea

prof. înv. primar Mușat Mariana
Liceul Tehnologic "Sfântul Mucenic Sava",
Berca, Jud. Buzău

Trăim într-o perioadă caracterizată printr-o dinamică deosebită în toate domeniile, în plină restructurare şi sincronizare a învăţământului românesc cu cel european. De câţiva ani încoace, se vorbeşte tot mai insistent despre o „criză a lecturii" care atinge societatea şi şcoala românească. Nu este, însă, o criză specific românească. Ea există pe plan internaţional şi este combătută, cu toate forţele, de mulţi ani deja, în America de Nord, dar şi în majoritatea ţărilor Europei Occidentale. Încă din anii `80, de exemplu, în Franţa există numeroase asociaţii, programe educative şi culturale la nivel naţional, create în sprijinul promovării literaturii şi dezvoltării plăcerii lecturii în rândul tinerilor.

O importantă ameninţare împotriva lecturii vine însă din partea mijloacelor audio-vizuale, a computerului și a televiziunii, care şi-a extins enorm influenţa, graţie dezvoltării posturilor private, a transmiterii emisiunilor prin cablu şi satelit, a multiplicării unor programe cu succes la marele public (sport, „talk-show"-uri, concursuri etc.), în genere a aplicării unei politici abile de adaptare la gustul majorităţii telespectatorilor. E incontestabil că mai toată lumea consumă azi un timp cu mult mai mare decât în trecut în faţa micilor ecrane, dar, după cum o arată indicii concordante, pare că elevii şi adolescentii suportă impactul principal, cu alte cuvinte ei sunt în primul rând cei care se îndepărtează de lectură în favoarea audio-vizualului.

Preocupate de soarta lecturii - şi considerând că este de datoria şcolii şi a profesorului de română de a găsi puntea de comunicare prin care să cultive plăcerea de a citi - ne-am propus un

demers prin care să aflăm cum să îmbunătățim competențele de lectură în rândul elevilor noștri. Am format elevilor noştri competenţele necesare integrării în lumea contemporană? Au elevii noştri un „profil de formare european”? Acţiunile întreprinse de noi rezonează în timp? Ce ar mai fi de făcut în această direcţie?

Ne punem aceste întrebări cu atât mai mult cu cât, programele şcolare au fost elaborate din perspectiva trecerii de la modelul de proiectare curricular centrat pe obiective la modelul centrat pe competenţe şi, începând cu acest an şcolar, *„Foaia de parcurs pentru anul şcolar 2011-2012”* elaborată de MECTS semnalează necesitatea îmbunătăţirii competenţelor de lectură ale elevilor prin alocarea unei ore de lectură distinctă în orarul săptămânal. S-a constatat faptul că rezultatele evaluărilor internaţionale cât şi naţionale impun intervenţia imediată şi unitară pentru ameliorarea performanţelor elevilor în domeniul lecturii, lectura înţeleasă atât în dimensiunea sa tradiţională cât şi ca alfabetizare în înţelegerea textului. Cititul, în sens larg, este cel mai bun drum spre cunoaştere iar lectura, înţelegerea şi interpretarea textului trebuie să devină practici şi preocupări obligatorii pentru profesori, indiferent de disciplină.

Din 2004, odată cu lansarea de către ANPRO (Asociația Profesorilor de Limba și Literatura Română), în parteneriat cu Institutul Cultural Român și a Fundației „Dinu Patriciu” a proiectului *Cercuri de lectură*, interesul faţă de lectură prinde contur: creşte numărul profesorilor interesaţi de problematica lecturii; oameni de cultură se implică în promovarea lecturii; televiziunile promovează şi ele, timid, programe dedicate lecturii cărţii de literatură; promovarea cărţilor de către marile edituri are, în secundar, şi rolul de promovare a lecturii; Asociaţia Editorilor din România a realizat câteva campanii pentru susţinerea lecturii; Coca-Cola, Oriflame, unele agenţii şi ONG-uri s-au implicat şi ele. Dar totul funcţionează izolat, pe felii mici, fără gândire în perspectivă.

Sunt de apreciat iniţiativele celor de la Adevărul, Jurnalul Naţional sau Saptămâna Financiară care, în ultimul timp, concurează în a oferi cititorilor titluri importante din literatura română şi universală. Chiar dacă includerea cărţilor alături de ziar reprezintă un truc al redacţiilor de a mări vânzările, ele au reuşit să insufle cetăţenilor o nouă sau mai veche pasiune: cartea.

În 2006, Parlamentul European şi Consiliul UE au adoptat o recomandare cu privire la stabilirea de competenţe cheie pentru învăţarea de-a lungul întregii vieţi, cu scopul de a ne integra cât mai armonios în societatea în care trăim şi de a rezolva problemele pe care societatea ni le pune în faţă. Una dintre aceste competenţe este cea de comunicare în limba maternă şi ea presupune:

- capacitatea de a comunica în scris şi verbal, de a înţelege şi a-i face pe alţii să înţeleagă diferite mesaje în situaţii variate ;
- capacitatea de a citi şi de a înţelege diferite texte adoptând strategia potrivită scopului citirii (informare / instruire / de plăcere) şi diferitelor tipuri de text;
- capacitatea de a scrie texte pentru o varietate de scopuri; monitorizarea procesului de scriere, de la „draft” (şablon) până la „bun de tipar”;
- capacitatea de a distinge informaţia relevantă de cea nerelevantă;
- capacitatea de a-ţi formula propriile argumente într-o manieră convingătoare şi a lua în considerare alte puncte de vedere experimate atât verbal cât şi în scris.

Este unanim recunoscut faptul că foarte multe conflicte sau neînţelegeri apar din cauza unui deficit de comunicare. Aceasta înseamnă că, cu cât vom sti mai bine să comunicăm, cu atât mai multe şanse avem de a preîntâmpina conflictele. Competenţa cheie de comunicare în limba maternă este un ţel care trebuie atins la finele învăţământului obligatoriu. Ea se formează şi se atinge treptat prin competenţele generale şi

specifice limbii şi literaturii române şi prin intermediul obiectivelor operaţionale stabilite pe parcursul lecţiei.

Despre lectură şi importanţa ei în ciclul primar

Cartea este o comoară fără de preţ, în care unii îşi adună cele mai frumoase gânduri, ca alţii să le poată folosi în voie. Ea reflectă ca o oglindă lungul şir de secole ale vieţii omenirii, istoria luptei sale pentru existenţă, pentru un viitor mai luminos, suferinţele, bucuriile, înfrângerile şi biruinţele sale toate.

Alegerea cărţilor potrivite este doar un prim pas. Al doilea pas şi tot atât de important este deprinderea lecturii, obţinerea eficienţei ei maxime în urma citirii unei cărţi. Cartea reprezintă mai întâi cel mai complet depozit al inteligenţei omeneşti, înmagazinând în filele ei cunoştinţe, sensibilitate, fapte pe care le păstrează intacte un timp nedefinit. Uitate între file de sute de ani, par moarte, dar ele reprezintă de fapt o stare cataleptică a istoriei omului, pe care fiecare dintre noi o poate risipi, înviind o lume nebănuită.

Nu ignorăm radioul sau televiziunea, dar spre deosebire de aceste surse informaţionale şi de culturalizare trebuie să spunem că nimic nu poate înlocui cartea. Instruirea şi cultura nu se fac numai prin presă, prin radio şi cinematograf, prin televiziune sau cale orală. În afara cărţii nu poate fi concepută azi o cultură sistematică a individului şi implicit a societăţii. O carte o citeşti când vrei, cum vrei şi de câte ori vrei. Acest prieten tăcut îţi oferă ori de câte ori ai nevoie acelaşi răspuns fidel la fiecare întrebare şi-l repetă cu nesfârşită răbdare până ce l-ai înţeles. Cartea este atât de înţelegătoare încât atunci când n-ai înţeles-o nu se supără, nu jigneşte, te aşteaptă să revii. O regăseşti oricând la fel de credincioasă şi discretă.

Importanţa lecturii este evidentă şi mereu actuală. Lectura este un instrument care dezvoltă posibilitatea de comunicare între oameni, făcându-se ecoul capacităţilor de gândire şi limbaj. Lectura elevilor este un act intelectual esenţial, care trebuie îndrumat şi supravegheat de şcoală şi familie. Importanţa lecturii este dată de aspectele educative pe care le implică: -***aspectul cognitiv***: prin lectură elevii îşi îmbogăţesc cunoştinţele despre lume, despre realitate; -***aspectul educativ***: lectura contribuie esenţial la educarea copiilor în dimensiunile etice şi estetice; -***aspectul formativ*** constă în faptul că lectura are drept consecinţă formarea şi consolidarea deprinderilor de muncă intelectuală, dezvoltarea gândirii, a imaginaţiei, a capacităţii de exprimare corectă şi expresivă.

Prin lectura elevilor la clasele primare se urmăresc **finalitățile**: consolidarea deprinderii de citire corectă, fluentă, conştientă şi expresivă, formarea şi dezvoltarea gustului pentru lectură, lărgirea ariei de informaţie a elevilor, creşterea interesului pentru cunoaşterea realităţii, îmbogăţirea şi dezvoltarea sentimentelor într-o gamă complexă, cunoaşterea şi înţelegerea valorilor etice, cultivarea sentimentelor, convingerilor, comportamentelor morale, dezvoltarea gustului estetic, îmbogăţirea şi activizarea vocabularului, dezvoltarea capacităţii creative, formarea idealurilor etice şi estetice, dezvoltarea capacităţii de a gândi, şi de a se exprima în conexiuni interdisciplinare, lărgirea orizontului imaginativ, al capacității de imaginare a unor universuri posibile, ca o anticipare a lumii viitorului.

Obiectivul lecturii îl constituie consolidarea deprinderilor de citire corectă, fluentă, conștientă și expresivă. Fluența înseamnă citire aparent lipsită de efort, cu expresivitate și inflexiuni

relevante ale vocii. Ea poate fi dezvoltată prin instruire direct, folosind cititul repetat sau prin incorporarea cititului repetat într-un context care este interesant și are sens.

Metodele și tehnicile didactice aplicabile în scopul dezvoltării fluenței sunt:

- ***citirea repetată:*** Cercetările arată că citirea aceluiaşi material din nou şi din nou conduce nu doar la îmbunătăţirea cititului acelui text, dar cititul fluent se poate transfera şi la alte texte. Pentru a fi eficientă, metoda presupune alegerea unor texte la nivelul de instruire al elevilor (să conţină între 90- 96% cuvinte pe care elevii să le recunoască, să fie interesante şi cu sens, dar nu prea uşor predictibile).
- ***citirea în gând:*** Fiecare elev îşi alege ce să citească (reviste, cărţi de poveşti, poezii, enciclopedii) iar învăţătorul face acelaşi lucru- citeşte. După o sesiune de 15- 20 minute de citire în gând, urmează o discuţie cu elevii, care fac un scurt rezumat oral a ceea ce au citit şi recomandă şi altora. Se notează ceea ce au citit copiii.
- ***cititul cu un prieten*****:** Elevii sunt împărţiţi pe nivele de lectură şi se fac perechi: un cititor fluent cu un cititor mai puţin fluent. Câte doi, citesc pe rând paragrafe ale aceluiaşi text.
- ***teatrul cititorilor*** (citirea pe roluri): Reprezintă transformarea în lucruri spuse a textului scris. Este o modalitate naturală de a promova fluenţa pentru că elevii exersează cititul fluent fără să-şi dea seama că fac acest lucru. Elevii câştigă încredere pentru a vorbi în public. Pentru această activitate, avem nevoie de o piesă scurtă sau un basm transcris. Textul ar trebui să fie destul de scurt pentru a fi citit în 10- 15 minute şi să aibă mai multe secvențe dialogate pentru ca fiecare actor să aibă ceva de spus.

Pașii care trebuie urmați sunt: învăţătorul parcurge textul şi îl împarte în părţi pe care le pot lectura copii diferiţi; se solicită voluntari pentru diferitele părţi şi se împarte câte un exemplar din text; învăţătorul citeşte cu voce tare textul pentru ca elevii să îl audă citit fluent; elevii vor citi în ecou părţile textului (învăţătorul citeşte o secţiune, apoi elevii citesc acea secţiune); elevii desemnaţi vor citi diferitele părţi ale textului; dacă nu sunt suficiente părţi pentru fiecare, unii elevi vor fi spectatori; se poate înviora atmosfera cu elemente de costumaţie şi de decor; elevii vor folosi gesturi pentru a-şi acompania textul şi pot reacţiona la ce au spus alte personaje prin limbaj corporal; se exersează citirea scenei respective de mai multe ori pentru a deveni mai fluenţi.

-cititul în cor şi repetarea: Citirea în cor a unei poezii este o modalitate naturală de a dezvolta fluenţa. Poeziile sunt menite să fie citite/ recitate cu voce tare. Cititul în cor al unor poezii poate fi distractiv pentru că elevii vor explora potenţialul dramatic al poeziei şi al vocilor proprii. Scopul pentru care cerem elevilor să citească în cor este cel de a le menţine vocile animate, nu tărăgănate. Copiii vor învăţa să se concentreze pe sunete dacă sunt provocaţi să pronunţe, astfel încât poezia să sune într-un anume fel.

Stimularea interesului pentru lectură începe din clasa I. Ştim că micii şcolari sunt vrăjiţi de carte, sunt purtaţi de aceasta în universul minunat al cunoaşterii. Învăţătorul este dator să îndrume paşii tinerelor mlădiţe pe acest nou drum, plin de neprevăzut. În clasa I un rol important îl are conversaţia problematizată, care menţine vie relaţia dascăl- elev. După studierea textelor din abecedar care se analizează şi comentează în mod amănunţit, se recomandă lecturi potrivite vârstei , pe marginea cărora se poartă discuţii. După ce textele au fost parcurse, pot fi formulate următoarele cerinţe: să formuleze întrebări pe care să le adreseze colegilor; să folosească cuvintele noi şi expresiile artistice în contexte variate; să redea prin cuvinte proprii conţinutul textelor citite; să recunoască ilustraţiile care înfăţişează personaje sau scene din poveştile citite; să le aşeze în ordinea desfăşurării faptelor. La clasa a II- a, la ora de lectură, sub îndrumarea învăţătorului, elevii pot fi deprinşi să se orienteze în

structura unei cărţi, ceea ce îi va ajuta mult la efectuarea notaţiilor scrise în legătură cu cărţile citite în clasele următoare. Începând cu clasa a II-a, o altă formă de îndrumare a lecturii o constituie formarea bibliotecii de clasă, precum şi a bibliotecii personale. Prima se compune din cărţi aduse de copii , sau numai de învăţător, se stabileşte un bibliotecar al clasei şi apoi se trece la împrumutarea cărţilor.

La clasele a III-a şi a IV-a interesul elevilor pentru lectură se amplifică. La studierea unor autori se urmărește stimularea elevilor în citirea şi a altor opere scrise de aceştia. Se pot întocmi cu elevii portofolii pentru fiecare scriitor cunoscut, cuprinzând portretul, date biografice şi aspecte esenţiale din opera lor, prilej cu care poate fi stârnită curiozitatea şi interesul pentru lectură. În orele de lectură la clasa a III- a se va urmări: exersarea actului citirii în cadrul lecţiilor de citire, a lecturilor cuprinse în manuale şi a lecturii suplimentare; se va insista pe fluenţa, ritmul citirii şi intonaţia adecvată; exersarea citirii cu voce tare, în ritm lent sau mediu impus de specificul învăţării care în faza iniţială oferă posibilităţi de depistare şi ameliorare a greşelilor; asocierea conţinutului de caracterul conştient al celor citite, lăsând autonomie elevilor pentru lectura în gând; dirijarea şi controlul lecturii în permanenţă atât de către învăţător cât şi de către părinţi; evaluarea periodică asupra vitezei cititului, urmărindu- se evoluţia formării deprinderilor de citire rapidă şi corectă; asimilarea activă şi conştientă a celor comunicate în scris (sau oral) care să permită efectuarea unei lecturi funcţionale; stimularea stăruinţei, perseverenţei copiilor de a parcurge un text pentru a căuta răspunsuri la întrebări sau pentru a desprinde idei esenţiale.

Primul mediu de viată, social şi cultural, al copilului este familia, care, prin valorile pe care le transmite, pune bazele dezvoltării sale intelectuale, morale şi estetice. Trezirea şi educarea interesului pentru lectură se realizează prin acţionarea asupra raportului dintre obiect şi necesitate, astfel încât obiectul - în cazul nostru cartea - să răspundă unei necesităţi intelectuale şi afective a copilului. Acest fapt nu impune existenta unui anumit nivel de instruire din partea părinţilor, dar cere tuturor conştiinţa clară asupra importanţei lecturii în dezvoltarea deplină a copilului şi preocuparea permanentă și constantă de a-i trezi interesul pentru această activitate.

Ca exemplificare ne putem gândi la modelul Smarandei Creangă, mama marelui nostru scriitor care, în inegalabilele sale *Amintiri din copilărie* notează : «Și când învăţam eu la şcoală, mama învăţa cu mine acasă şi citea acum la ceaslov, la psaltire şi *Alexandria* mai bine decât mine şi se bucura grozav când vedea că mă trag la carte.» La vârsta preşcolara, lecturile facute de părinți sau bunici, în anumite momente ale zilei, îndeosebi înainte de culcare, constituie cea mai buna modalitate de a stabili primele contacte cu lumea cărţilor. Poveştile, povestirile din lumea pasărilor sau animalelor sau cele având ca eroi copii de vârstă apropiată, cu care deseori copilul se poate identifica, este genul de literatură menită sa încânte copilăria.

Bibliografie:

1. Bernat, E.S., (2003), Tehnica învăţării eficente, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca
2. Manolescu, N.,(2004), Lectura pe înţelesul tuturor, Editura Aula, Braşov
3. Onojescu, M. (coordonator) ,(2005), Lecturiada, Cercuri de lectură, Editura Cărţii de Ştiinţă, Cluj- Napoca
4. Pamfil, A., (2003), Limba şi literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise, Editura Paralela 45, Pitești

B. Articole, studii şi proiecte în domeniul educațional

Educaţia incluzivă şi diversitatea culturală

prof. Baciu Mihaela Antoaneta
Şcoala Gimnazială "Alexandru Odobescu",
Urziceni, Jud. Ialomița

Educaţia incluzivă reprezintă un concept inovator în ştiinţele educaţiei, un concept privit cu mare optimism dar şi cu multă incertitudine de reprezentanţii grupurilor defavorizate. Principiile care stau la baza educaţiei incluzive (egalitatea de şanse, reducerea tratamentului diferenţiat pentru grupurile defavorizate, toleranţa şi respectul drepturilor omului) sunt mai clare decât activităţile practice pe care aceasta le propune, iar impactul pe termen lung al educaţiei incluzive asupra societăţii este greu de estimat.

Adesea, când explorăm universul fiinţei umane ne confruntăm cu o mare diversitate. Copiii care ne trec pragul grupelor noastre ne pun în situaţia de a căuta mereu soluţii la problemele ridicate. De cele mai multe ori găsim soluţiile cele mai bune pentru copii. Uneori suntem însă puse în dificultate de complexitatea problemelor. Ce este bine pentru copilul în cauză? Dar pentru ceilalţi copii din grupă? Avem resurse suficiente pentru a depăşi problemele apărute?

Orice copil se confruntă. La un moment dat cu o situație specială care necesită o intervenție personalizată. Educația pentru toți poate sa fie un mijloc de îmbunătățire a educației în general prin reconsiderarea sprijinului ce se acordă anumitor copii. În orice instituție există o manieră de a împărți copiii în categorii determinate, datorită particularităților de dezvoltare și de învățare a acestora. Educația pentru toți pornește de la premisa că orice copil este o persoană care învată într-un anumit ritm și stil și deci poate avea nevoie de un sprijin diferit. Se spune că „*Școala obișnuită cu o orientare incluzivă reprezintă mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare, un mijloc care creează comunități primitoare, construiesc o societate incluzivă și oferă educație pentru toți, mai mult, ele asigură o educație eficientă pentru majoritatea copiilor și îmbunătățesc eficiența, și până la urmă chiar și rentabilitatea sistemului de învățământ.*"

Pentru a se adresa tuturor copiilor şi a deveni deschisă, flexibilă, adaptată şi orientată spre fiecare şi pentru toţi, educaţia trebuie să presupună în practică o schimbare de optică şi anume o nouă orientare care pune accentul pe cooperare, parteneriat, învăţare socială şi valorizare a relaţiilor pozitive, umaniste în educaţie. Educaţia pentru toţi corespunde în educaţia şcolară şcolii incluzive. Şcoala incluzivă se referă în sens restrâns la integrarea/ includerea tuturor copiilor indiferent de capacităţile şi competenţele de adaptare şi deci de învăţare, într-o formă de învăţământ. În sens larg, ea înseamnă ca fiecare copil să fie sprijinit şi să se lucreze în beneficiul tuturora. Fiecare copil este înţeles ca un participant activ la învăţare şi predare pentru că aduce cu sine: o experienţă, un stil de învăţare, un model social, o interacţiune specifică, un ritm personal, un mod de abordare, un context cultural căruia îi aparţine. Specificul integrării înseamnă a educa copiii cu cerinţe speciale în şcoli obişnuite, alături de copii normali; a asigura servicii de specialitate (recuperare, terapie

educaţională, consiliere şcolară, asistenţă medicală şi socială, etc.); a acorda sprijin personalului didactic şi managerilor şcolii în procesul de proiectare şi aplicare al programelor şcolare; a permite accesul efectiv al copiilor cu cerinţe speciale la programul şi resursele şcolii obişnuite (bibliotecă, terenuri de sport, etc.); a încuraja relaţiile de prietenie şi comunicarea între toţi copiii din clasă/şcoală; a educa şi ajuta toţi copiii pentru înţelegerea şi acceptarea diferenţelor dintre ei; a ţine cont de problemele şi opiniile părinţilor, încurajându-i să se implice în viaţa şcolii; a asigura programe de sprijin individualizate pentru copiii cu cerinţe speciale; a accepta schimbări în organizarea activităţilor instructiv-educative.

De la cea mai fragedă vârstă conştiinţa copiilor trebuie formată şi dezvoltată, învăţându-i că primirea celor „diferiţi" alături de ei înşişi trebuie făcută nu doar din obligaţie sau milă, ci pentru că fiecare individ are dreptul de a participa la acţiuni comune care să conducă la dezvoltarea lui ulterioară şi la dezvoltarea comunităţii în care trăieşte. Toţi copiii trebuie să înţeleagă că o persoană instruită are o şansă în plus pentru o viaţă mai bună, mai sănătoasă, când se va afla în situaţia de a lua propriile decizii şi a-şi decide singură drumul în viaţă. Acceptarea necondiţionată a diversităţii într-un grup şi stimularea toleranţei este o adevărată provocare pentru educatori. Ei trebuie să încurajeze cooperarea, lucrul în perechi sau formarea de grupuri eterogene, cunoaşterea şi discutarea diverselor obiceiuri,tradiţii, valori. Desigur că rezultatele nu se văd imediat, ci în urma multor activităţi educative având la bază obiective clar precizate şi accesibile copiilor şcolari.

Incluziunea preşcolară vizează implementarea unor strategii coerente de dezvoltare a conştiinţei şi formare a comportamentelor copiilor în sprijinul toleranţei şi nediscriminării, al acceptării şi oferirii de şanse egale pentru toţi. Aceasta presupune pregătirea celorlalţi copii în vederea acceptării copiilor cu cerinţe speciale şi de alte etnii în mod firesc, pentru a nu face diferenţe în manifestarea comportamentală sau verbală. Evaluarea iniţială ne dă nouă, educatoarelor, posibilitatea de a analiza nivelul de cunoştinţe al copiilor precum şi modul de socializare al lor la grupul respectiv, în vederea elaborării unei optime strategii de intervenţie. Ca atare am încercat să fac un inventar al cunoştinţelor copiilor preşcolari despre colegii lor „diferiţi", despre problemele acestora şi cum reacţionează ei în situaţiile „diferite" întâlnite. Astfel în grupă am un băiat aflat în dificultate de intelect şi limbaj, 2 copii de etnie rromă, 2 copii din familii monoparentale, iar 14 copii provin din familii ai căror părinţi au studii medii. Unii copii ştiu din familie că nu au voie să se joace cu copii de altă etnie spunând despre ei că nu ştiu să vorbească frumos, că le iau jucăriile, că nu au hăinuţele curate. Discutând cu părinţii individual am reuşit să-i determin să înţeleagă faptul că trebuie să vină curaţi la grădiniţă, să se comporte civilizat şi să se respecte unii pe alţii. De atunci cei doi copii sunt acceptaţi în grupul de joacă; relaţionează, cooperează şi se ajută reciproc. Prin activităţi educative folosind diferite strategii, punând accent pe metodele şi tehnicile interactive, am reuşit să-i învăţ pe copii ce înseamnă toleranţa. Prin tema de discuţie „ Diferiţi dar egali", care a avut şi suport intuitiv şi anume: reviste, cărţi, albume ilustrând viaţa copiilor din alte ţări, am reuşit să-i familiarizez pe copii cu diversitatea oamenilor (de culoare, de aspect) în general. Le-am relatat întâmplări din viaţa de zi cu zi punându-i în situaţia de a spune şi ei alte întâmplări auzite şi cum ar fi procedat în astfel de situaţii. Nu mică mi-a fost mirarea când am sesizat că anumiţi copii pornesc de la prejudecăţi învăţate în familie. În grupuri de 3-4 copiii au sortat după preferinţă imagini cu copii „diferiţi", dar pe care i-ar alege ca prieteni. Fiecare grup a motivat alegerea făcută şi a alcătuit o poveste intitulată „Aşa vreau să fie prietenul meu!". După fiecare expunere, copiii din alte grupuri trebuiau să găsească un alt sfârşit poveştii. Am sesizat că în urma celor discutate se pot reduce prejudecăţile copiilor prin diminuarea concentrării atenţiei asupra diferenţelor intergrupale şi creşterea atenţiei asupra relevării individualităţilor. Am antrenat copiii în

povestiri create de ei cu tema: „O faptă bună” pe care le-am analizat împreună: În ce a constat fapta bună?, Tu cum ai fi procedat?, Ce alte fapte bune se mai pot face?, Consideri că … a procedat bine?. Tot împreună cu ei am ajuns la următoarele concluzii: indiferent de rasă, aspect fizic, toţi copiii au aceleaşi drepturi. Dar oare îşi mai amintesc ce drepturi au? În mijlocul unei coli de hârtie am desenat câte un copil de culoare diferită reprezentând rasa şi fiecărui copil i-am cerut să deseneze 3 elemente cu tot ceea ce crede el că are nevoie acel copil desenat. Am folosit tehnica Brainwriting (6/3/5). Cum am procedat? Grupul este format din 6 copii. Fiecare primeşte o foaie cu un copil de rasă diferită. Trebuie să deseneze trei elemente fiecare într-un timp de 5 minute. Pentru scurgerea timpului am folosit clepsidra. Apoi foaia se transmite colegului din dreapta, care şi el va desena alte trei elemente şi aşa mai departe până ce foaia revine la copilul iniţial. După ce timpul a expirat, copiii s-au grupat şi au comparat desenele. Un reprezentant al fiecărui grup a prezentat ideile comune rezultate din desene pe care le-am notat în jurnalul clasei şi care îi vor ajuta şi la alte activităţi.La apariţia unor incidente care apar în grupă am folosit şi folosesc brainstorming-ul. Această metodă îi determină pe copii să elaboreze soluţii personale pentru problemele identificate în diverse situaţii. Atunci când în grupă s-a petrecut un incident prin care s-a încercat îndepărtarea unui copil dintr-un grup sau o altă situaţie neplăcută, le-am amintit copiilor regulile discutate despre drepturile fiecăruia, despre modul în care trebuie să ne comportăm unii cu alţii. Fiind în grupuri de 4-5 copii, le-am cerut să se gândească şi să găsească soluţii la incidentul produs. Notându-le toate ideile în lista de opinii le-am citit pe rând, le-am analizat împreună, căutând soluţia cea mai bună pentru toţi. Cei care greşeau îşi schimbau opiniile, acestea devenind pozitive.

Poveştile reprezintă un izvor de rezolvare a situaţiilor conflictuale şi abordare a lor din perspectiva „câştig-câştig”. În acest sens am ales poveşti cunoscute de copii, cu personaje pozitive şi negative aflate într-un conflict permanent. Lucrând tot pe grupuri, copiii trebuiau să identifice conflictul personajelor negative. Ajutaţi de întrebările: Cine este fericit/nefericit la sfârşitul poveştii? De ce?; Au fost încălcate drepturile vreunui personaj? De către cine?, le-am cerut copiilor să recreeze povestea din punctul de vedere al personajului negativ care este pedepsit de obicei de către autor. I-am încurajat să explice atitudinea şi comportamentul personajelor negative (de exemplu, toate animalele râdeau de vocea groasă a lupului, bunicuţa sforăia tare şi de aceea s-a hotărât lupul să-i pedepsească). Copiii trebuie să găsească întotdeauna soluţii de rezolvare paşnică a tuturor situaţiilor conflictuale astfel încât toate personajele să fie mulţumite. În acelaşi timp, copiii constată că oricine are dreptul la o a doua şansă şi are dreptul să se apere. Astfel liderul grupului comunică rezumatul discuţiilor şi soluţia paşnică adoptată de grup. De exemplu: Lupul citeşte iezilor o poveste cât timp mama lor este plecată după mâncare; o ajută pe Scufiţa roşie să culeagă flori şi ciupercuţe pentru bunica, etc. Desigur că acestea sunt câteva exemple din activitatea noastră. Modelând copiii de la cea mai fragedă vârstă avem avantajul că anumite prejudecăţi învăţate în familie pot fi diminuate, iar ideea de apartenenţa etnică nu este încă formată. Dar, putem spune că munca noastră a avut succes, dacă se implică şi familia în propria formare a copiilor. La orice copil, în mod particular la copiii cu cerinţe speciale, gradul de interes şi de colaborare al părinţilor este direct proporţional cu rezultatele şi evoluţia copiilor. Psihopedagogia modernă, centrată pe copil, se bazează pe convingerea că familia este primul educator şi are cel mai mare potenţial de modelare. Rolul nostru foarte important este acela de a sprijini familiile să aibă încredere în resursele proprii, să facă faţă greutăţilor cu care ele se confruntă.

În concluzie: dacă avem întrebări în legătură cu copiii de la grupele noastre este bine să ne adresăm organelor abilitate. Este mult mai bine să cerem informaţii şi sprijin atunci când este nevoie, decât să evităm copiii cu probleme sau mai grav, să îi îndepărtăm de la grupele noastre. Este

bine să ne alegem cele mai eficiente strategii în activitatea instructiv - educativă ţinând cont de particularităţile individuale şi de vârstă ale copiilor.:

Bibliografie:

1. CUCOŞ, C, *Pedagogie,* Editura Polirom, Iaşi, 2002.
2. M.E.C., UNICEF; *Ghid managerial – dezvoltarea practicilor incluzive în şcoli,* Bucureşti, 1999.
3. GHERGUŞ, A; *Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale. Strategii de educaţie integrată,* Editura Polirom, Iaşi, 2001.
4. UNGUREANU, D; *Educaţia integrată şi şcoala incluzivă,* Editura de Vest, Timişoara, 2000.
5. VRĂȘMAȘ, T; *Şcoala şi educaţia pentru toţi*, Editura Miniped, Bucureşti, 2004.

Starea de bine asupra performanței școlare a elevilor

prof. Înv. Primar Bâncă Liliana Emilia
Școala Gimnazială Coșereni, Ialomița

1.Ce reprezintă performanța școlară?

Consider că performanța școlară este influențată de autoeficacitate deoarece ca și cauză are convingerile de sine, cunoașterea și acceptarea punctelor forte și slabe, dar și prin faptul că obținerea unor performanțe motivează elevul să se mențină la același nivel în continuare, experiențele anterioare pozitive conducând la creșterea autoficienței: „Apreciere propriei persoane, pe baza performanțelor obținute, constituie atât cauza cât și consecința performanțelor școlare. Performanța obținută intensifică și susține efortul în învățare, stimulează stabilirea unui nivel de performanță ridicat și inspiră plăcere în dezvoltarea experienței.”(Gherasim& Butnaru, 2013, p.10)

Starea de bine este un concept care începe să fie integrat în cât mai multe școli din străinătate deoarece s-a demonstrat că prin asigurarea unui mediu în care elevul se simte bine, rezultatele cresc, iar elevul se dezvoltă cognitiv, social, emoțional și devine un cetățean valoros al societății:„ Neuroștiința demonstrează că starea de bine a copilului stimulează procesul cognitiv și afectează succesul în viața de adult, iar angajatorii apreciază atitudinea pozitivă, calitățile și comportamentele specifice (dimensiunea subiectivă a stării de bine) la fel de mult ca și competențele profesionale.” (Drăguța, 2017, p.80)

2.Ce este autoeficacitatea?

„Conceptul de autoeficacitate a fost introdus pentru prima dată de Albert Bandura,în 1977. În 1963, Bandura şi Walters au scris ―Social Learning and Personality Development‖ lărgind astfel frontierele teoriei învăţării sociale cu principiile acum cunoscute ale învăţării prin observaţie şi a întăririi vicariante. La mijlocul anilor ’70, Bandura a realizat că lipsea un element cheie atât din teoriile învăţării existente până atunci, cât şi din propria lui teorie. În 1977, odată cu publicaţia ―Self-Efficacy: Toward a Unifying Theory of Behavioral Change, el a identificat o piesa importantă a acelui element lipsă, convingerile de sine.”(Bora, 2003, p.22)

Conform definiției, conceptul are legătură cu o apreciere sau evaluare a resurselor necesare pentru a realiza o sarcină: „În teoria social-cognitivă a personalităţii, autoeficacitatea reprezintă o

variabilă centrală în mecanismele de autoreglare a organismului, de adaptare la cerinţele mediului. Conform definiţiei lui A. Bandura, autoeficacitatea se referă la convingerea unei persoane în capacităţile sale („consider că pot") de a-şi mobiliza resursele cognitive şi motivaţionale necesare pentru a îndeplini cu succes o sarcină, respectiv capacitatea de a organiza şi executa o acţiune care asigură atingerea unui scop." (Ștefănuț&Botnari, 2017, p. 71) În articolul *Factori de influență a nivelului de autoeficacitate personală*, conceptul mai este definit și astfel: „Autoeficienţa personală reprezintă convingerile oamenilor despre propriile abilităţi necesare pentru atingerea obiectivelor şi îndeplinirea sarcinilor propuse. (Davidescu, p. 140, 2019) Cu alte cuvinte, eficacitatea reprezintă „o evaluare pe care o persoană o face asupra competenţelor sale de a avea succes într-o sarcină. Este o judecată a individului despre capacitatea sa de a organiza şi executa acţiunea cerută spre a obţine un anumit tip de performanţă." (Bora, 2003, p.21).

3. Ce este starea de bine?

Aceasta este definită astfel: „Starea de bine mai este numită și calitatea vieții, un concept asociat funcționalității și sănătății fizice, mintale, emoționale, sociale, percepției de sine etc. Este o stare dinamică, care poate fi îmbunătățită dacă oamenii își pot atinge scopurile personale și sociale, prin adoptarea unor comportamente și deprinderi sănătoase."(Drăguța, 2017, p.81)

În articolul *Pledoarii pentru starea de bine a elevului şi a profesorului în şcoală,* ne este definit conceptul după rolul pe care îl are în educație:„ Starea de bine, ca standard de calitate a educației, este un concept din psihologia sănătății, care nu se reduce la starea de confort a elevului la școală, dar devine și valoare psihologică care completează/actualizează celelalte valori autentice promovate de școală: Adevărul, Binele, Frumosul și Sacrul, din perspectiva educației centrate pe cel care învață."(Goraș-Postică, 2015, p.58)

„Martin Seligman, un psiholog bine-cunoscut şi un promotor al psihologiei pozitive, a elaborat un model al stării de bine, PERMA, care include cinci dimensiuni, cuprinzând ambele tipuri de fericire, hedonică şi eudemonică.(...) Cele cinci elemente sunt: (P) Positive emotions [emoţii pozitive], (E) Engagement [angajament], (R) Positive Relationship [relaţii pozitive], (M) Meaning [sens], şi (A) Achivement [realizare]."(Colomeischi, 2018, p.43) A doua abordare a acestei teorii este creată de Carol Riff fiind centrată pe aspecte eudaimonice:„ Acest model este compus din 6 dimensiuni diferite: acceptarea sinelui, relaţii pozitive cu ceilalţi, autonomie, controlul mediului, scop în viaţă, dezvoltare personală."(Colomeischi, 2018, p.50)

4. Influența autoeficacității și a stării de bine asupra performanței școlare

Autoeficacitatea reprezintă una dintre cauzele performanţele şcolare: „Nivelul de auto-eficacitate reprezintă unul dintre cei mai elocvenţi indici ai reuşitei şcolare. Ea prezice până la 25% din totalul variantei motivaţionale a performanţelor în învăţare"(Davidescu, 2019, p.142). De când Bandura a introdus acest concept, s-au relizat studii pentru a vedea rolul predictiv al acestui concept: „Majoritatea cercetătorilor sunt de acord că autoeficacitatea este relaţionată şi este predictivă pentru performanţele academice, atât în sens gobal, cât şi în termenii unor subiecte specifice."(Bora, 2003, p.31) Acest lucru are legătura de câtă încredere are elevul în capacitățile sale pentru a face față sarcinilor de învățare: „Cu cât nivelul autoeficacităţii este mai mare cu atât performanţele sunt şi ele mai mari. Acest lucru se explică prin faptul că prezenţa convingerilor de eficacitate la un individ, exercită o influenţă pozitivă asupra comportamentului individului. Atunci când un elev crede că poate face faţă sarcinilor şcolare performanţele sale vor fi îmbunătăţite, pe când neîncrederea în propriile capacităţi va determina eşec în realizarea sarcinii" (Bora, 2003, p.31). Elevul cu autoeficacitate crescută este mai încrezător în capacitățile sale, iar eventuale eșecuri vor fi puse pe slaba pregătire decât pe propria capacitate. Astfel, elevul cu autoeficacitate crescută se

implică în propria învățare și deține capacități metacognitive prin care își organizează și evaluează învățarea: „Auto-eficacitatea reprezintă totodată un indicator important al implicării cognitive a elevilor în timpul orelor. Elevii care sunt încrezători în propriile capacităţi şi abilităţi de studiu vor rezolva cerinţele formulate de profesor, utilizând strategii mai elaborate şi mai bine organizate. Astfel de strategii reclamă o procesare de adâncime a materialului de studiu(parafrazare, sumarizare, transpunere, întocmire de scheme conceptuale, grafice sau diagrame)" (Davidescu, 2019, p.142). Autoeficacitatea crește șansa elevilor de a atinge performanța școlară datorită modului în care parcurg conținuturilor învățării, elevii sunt mai implicați în ore și mai temeinci în învățare: „Probabilitatea ca persoanele cu un nivel ridicat al sentimentului de auto-eficacitate să recurgă la utilizarea unor strategii metacognitive de învăţare este mai ridicată. Astfel, aceşti elevi îşi planifică activitatea de învăţare, îşi formează un ritm propriu de pregătire, verifică nivelul de achiziţie/înţelegere al cunoştinţelor pe măsura învăţării lor. (Davidescu, 2019, p.142). Autoeficiența crescută îi ajută pe elevi să se organizeze și să se regleze cognitive și emotional pe parcursul învățării: „Într-un studiu realizat de Bandura, Barbaranelli, Caprara şi Pastorelli (1996) s-au găsit corelaţii semnificative între autoeficacitatea academică şi realizările academice şi între autoeficacitatea auto-reglatorie şi realizările academice ." (Bora, 2003, p.31) Autoeficacitatea influențează performanța școlară a elevului prin faptul că acesta se consideră capabil de mai mult, de sarcini mai grele. Deoarece percepe eșecul ca rezultat a unei pregăriri mai slabe sau realizate într-un mod incorect (spre deosebire cu un elev care are o autoeficacitate scăzută și eșecul este atribuit propriilor capacități), acestuia nu îi e teamă de provocările academice și de încercări: „Persoanele cu o autoeficacitate crescută își stabilesc obiective înalte și prezintă o rezistență crescută în fața dificultăților întâmpinate. (Vasiliu, Pascal & Marinescu, 2015, p.1)

Starea de bine a elevilor influențează, la rândul ei, performanța academică. Cerințele privind nivelul educației cresc, iar elevii se află foarte des sub presiunea testărilor care devin mai dese și mai dificile:„În contextual accentului care se pune pe testare în zilele noastre, este o provocare să ținem pasul cu toate schimbările."(Conley, 2019, p.179)De aceea este foarte important modul cum elevii se simt la școală pentru a se simți susținuți și capabili: „În ultimul deceniu, un număr tot mai mare de cercetări științifice din diverse țări demonstrează că școlile interesate de starea de bine a elevilor tind să fie mai efective, obțin rezultate academice mai bune, iar elevii – realizări mai mari în viață" . Avem ca exemplu sistemul educațional al Finlandiei, unde s-a implementat următoarea metodă: „În Finlanda, de exemplu, starea de bine a elevilor este o grijă a tuturor actorilor educaționali și se regăsește în curriculum. (…) Pentru ca elevul să plece la școală cu bucurie și să obțină rezultate mai bune, contează foarte mult atmosfera, personalul educațional și calitatea relațiilor: „ relațiile dintre actanții educaționali; procesul de învățare creativ, liber și interactiv; mediul cald și prietenos sunt valorile care definesc "școala fericită". Sondajul realizat în rândul cadrelor didactice și manageriale, al elevilor și părinților a relevat trei elemente-cheie prin care se disting școlile în care elevii merg cu bucurie: oamenii, procesul și locul." (Drăguța, 2018, p.81) De asemenea, s-a dovedit că este o asociere pozitivă între învățare și bunăstare longitudinal - prezicerea schimbării din copilărie în adolescență." (Statham&Chase, 2010, p. 14) Prin stare de bine nu ne referim la luarea provocărilor de pe umerilor copiilor, ci la determinarea acestora de a se implica, de a deveni responsabili și de a învăța că este important în propria formare. Elevul trebuie să învețe că este parte a școlii, a societății și că ceea ce realizează este esențial pentru succesul său academic, social și ptofesional: „În Scoția, Getting it right for each child (Scottish Government, 2008) se concentrează pe opt stări de bine, indicatori încorporați în noțiunea că fiecare copil ar trebui să fie: sigur, sănătos, realizant, hrănit, activ,respectat, responsabil și inclus. Se așteaptă ca acest lucru să

ducă la copii care devin încrezători, colaboratori eficienți, cursanți de succes și cetățeni responsabili.” (Statham&Chase, 2010, p.9)

În concluzie, starea de bine și autoeficacitea influențează performanța școlară a elevilor. Mediul în care se desfășoară educația are un impact asupra rezultatelor și comportamentelor elevilor. Școala are un rol important în inlocularea unor comportamente sănătoase prin intermediul relațiilor construite în acest mediu și cultura școlară. Prin formarea unor atitudini sănătoase, elevul capătă încredere în sine și în capacitățile sale de a face față provocărilor școlare. Având convingerea că poate reuși, elevul va putea atinge și menține performanța școlară datorită dezvoltării autoeficacității.

Bibliografie:

1. Bora, C. (2003). Autoeficacitatea şi performanţa şcolară. *Analele Universităţii*, pp. 21-32, ISSN 122– 5584, 2003.pdf (usv.ro);
2. Conley, Mark W.(2019).*Înțelegerea textelor și ariilor curriculare*.Traducere de Raluca Ungureanu, Dragoș Rusu, Liliana Romanciuc(coord.).Iași:Editura Polirom.
3. Colomeischi, A.A.(2018). Starea de bine psihologică. *Construind poduri: promovarea stării de bine în familie. manual pentru părinţi,* pp.43-57
4. Draguţa, O.(2018) Starea de bine a elevului de azi – succesul și sănătatea adultului de mâine. *Revista Didactica Pro…, revistă de teorie şi practică educaţională*, nr. 4-5(110-111), pp. 80-85. ISSN 1810-6455,

Nu putem să nu comunicăm

prof. Virginica Barabaş
Liceul Tehnologic „Ion Bănescu” Mangalia

Termenul de «**comunicare**» este legat de existenţa noastră ca oameni, mai apoi ca societate, fiindcă fiinţele umane şi comunicarea sunt interdependente. Ca fiinţe ce interacţionăm şi relaţionăm în cea mai mare parte, sau chiar în întregime prin actul comunicări, fără comunicare şi limbaj existenţa noastră pe pământ ar fi inutilă.

Comunicarea este un ansamblu de acţiuni care au în comun transmiterea de informaţii sub formă de mesaje, ştiri, semne sau gesturi simbolice, texte scrise ş.a. între două persoane, numite interlocutori, sau mai formal, emiţător şi receptor. Comunicarea este un proces dinamic, aflat într-o permanentă transformare.

Societatea există datorită comunicării, ea înseamnă comunitate şi este văzută ca un proces care implică participare din partea membrilor unei societăţi. Din punct de vedere cronologic, comunicarea este primul instrument spiritual al omului în procesul socializării sale.

Comunicarea umană se ocupă de sensul informaţiei verbale, prezentată în formă orală sau scrisă şi de cel al informaţiei non verbale, reprezentată de paralimbaj, mişcările corpului şi folosirea spaţiului. Comunicarea poate fi verbală şi non verbală. La rândul său comunicarea verbală poate fi orală şi scrisă.

Şcoala de la Palo Alto (un mic oraş situat la sud de San Francisco), fondată de doi cercetători, Gregory Bateson şi Paul Watzlawizk, are o influenţă deosebită asupra analizei şi explicării procesului comunicării. Poziţia teoretică a şcolii de la Palo Alto se caracterizează prin

considerarea comunicării ca fenomen social integrat, încercând să construiască o punte de legătură între aspectele relaţionale şi cele organizaţionale, între mecanismele care reglează raporturile interindividuale şi cele care reglează raporturile sociale.

Adoptând o strategie de tip sistemic, reprezentanţii Şcolii de la Palo Alto au avansat şi dezvoltat următoarele principii generale:

- orice comunicare este un fenomen interacţional;
- orice comportament social are o valoare comunicativă;
- orice mesaj comportă două niveluri de semnificaţie, unul informativ şi al doilea relaţional, care leagă pe interlocutori; primul nivel ţine de componenta cognitivă, cel de-al doilea de cea afectivă;
- cele mai multe forme de patologie mintală provin din perturbări şi disfuncţii de comunicare.

Pe baza acestor principii, ei au elaborat mai departe aşa - numitele axiome pe care le-au pus la baza tuturor analizelor teoretice şi intervenţiilor practice.

"Nu putem să nu comunicăm" (*Comunicarea este inevitabilă, imposibilitatea de a nu comunica*) - această axiomă are sens numai în condiţiile în care înglobăm în sfera comunicării şi transmiterea neintenţionată de informaţie, ce se realizează prin intermediul indiciilor. Dacă acceptăm că orice comportament are o anumită valoare comunicativă, că nu doar mimica şi gesturile, ci şi absenţa lor este elocventă, vom putea accepta uşor prima axiomă.

"Este imposibil să nu comunici" (P. Watzlawick) - avem în faţă un enunţ cât se poate de clar, de „transparent". În mod evident, chiar dacă nu comunicăm direct o face înfăţişarea noastră, hainele pe care le purtăm, felul în care păşim, ascultăm, privim, ne mişcăm muşchii feţei, conducem maşina, închidem uşa după noi etc. totul vorbeşte despre noi, atunci când noi nu o facem. Fie că refuzăm, fie că nu avem disponibilitate, fie că…am făcut un pariu cu propria persoană: „nu transmit absolut nimic timp de o săptămânână, dar nimic". Exclus! Prezenţa umană VIE transmite continuu informaţii despre ea, indiferent dacă o face sau nu conştient, voit.

Nevoia de comunicare este internă şi profundă. Orice comportament este purtător de mesaj. Mimica, gestica, tăcerea, retragerea transmit mesaje cu semnificaţii. Uneori, vorbirea poate ascunde adevărata stare şi realitate interioară sau psihică a interlocutorilor.

Departe de a fi un fenomen linear, omogen și mecanic, comunicarea se prezintă ca un proces dinamic, în cursul căruia unele strategii se înlocuiesc cu altele, conducându-i pe interlocutori la „deplasarea" unuia spre celălalt. Chiar și atunci când comunicarea pare unidirecțională, de la profesor la elev - de pildă -ea nu este univocă întrucât, simultan cu fluxul informațional principal va lua naștere un flux adiacent, important prin funcționalitate și consecințe, cel al feed-back-urilor care reglează comunicarea. Această retroacțiune este atât de importantă încât, uneori, dacă nu se ține cont de ea, întregul releu informațional se poate bloca. Dacă profesorul nu decriptează la timp reacțiile elevilor săi și nu-și reglează la timp conduita comunicațională, întreaga activitate educațională poate fi compromisă. Orice comunicare realizează un circuit închis, iar, ca să se deschidă, comunicarea trebuie să fie bilaterală. De altfel, expresia „comunicare unilaterală" este un nonsens. Actul informativ poate fi unilateral, dar comunicarea - niciodată. Profesorul nu informează, ci comunică. Informațiile sale variază ca amplitudine și profunzime în funcție de informațiile primite de la elevi. Profesorul este un rezonator, ca și elevul, de altfel.

Așadar, *comunicarea didactică* înglobează și acele fluxuri informaționale, intenționate sau nu, verbale ori nonverbale, profilând un univers de discurs pluri-direcțional, multicanal și polisemantic.

”Dacă vom admite că, într-o interacţiune, orice comportament are valoarea unui mesaj, cu alte cuvinte, că este o comunicare, urmează de aici că nu se poate să nu se comunice, indiferent dacă se vrea sau nu. Activitate sau inactivitate, vorbire sau tăcere, orice are valoare de mesaj. Asemenea comportamente influenţează altele, iar acestea, la rândul lor, nu pot să nu reacţioneze la comunicări şi prin însuşi acest fapt să comunice.” (Watzlawick, Une logique de la communication).

Bibliografie:

1. Teodor Vidam, *Moralitate şi comunicare*, Editura Clusium, 1995;
2. Costin Nemţeanu, *Comunicare sau înstrăinare*, Editura Gnosis, Bucureşti, 1996;
3. Luminiţa Iacob, *Comunicarea Didactică* în *Psihologie şcolară*, Seria Collegium, Editura Polirom, Iaşi, 1999;
4. Andreea Szilagyi, Lucica Vlădulescu, *Comunicare şi succes profesional*, Editura Printech, Bucureşti, 2001;
5. Ion-Ovidiu Pânişoară, *Comunicarea eficientă. Metode de interacţiune educaţională*, Seria Collegium, Editura Polirom, Iaşi, 2003.

Comunicarea în grup

prof. Brăileanu Mariana
Colegiul Național “Grigore Moisil”, Urziceni, jud. Ialomița

Pentru evoluţia copilului comunicarea constituie unul dintre aspectele fundamentale ale adaptării. Ea este în acelaşi timp un factor de echilibru al copilului cu mediul înconjurător şi are o serie de componente formative. Comunicarea nonverbală, cum ar fi gestica, mimica, postura, este foarte activă. Comunicarea nonverbală se subordonează comunicării verbale.

Perioada școlară este una dintre perioadele de intensă dezvoltare psihică cu influenţe asupra evoluţiei biopsihice ulterioare. Copilul școlar traversează etapa cunoaşterii prin lărgirea contactelor cu mediul social şi cultural din care asimilează modele de viată.

În această perioadă apar contradicţii cum ar fi contradicţia dintre cerinţele interne, aspiraţiile, interesele copilului şi posibilităţile de a fi satisfăcute. O altă contradicţie este aceea din planul cunoaşterii. Dezvoltarea imaginaţiei permite copilului să se transpună în orice situaţie, chiar şi fantastică, pe când în realitate situaţiile de viaţa sunt foarte restrânse si banale. Legate de această contradicţie se dezvoltă dorinţa de a crea, de a schimba. În perioada școlară mare se menţine o oarecare opoziţie faţă de adult, cu tendinţa însă la reconciliere. Se observă dorinţa copilului de a fi de folos adultului, imită discret conduitele adulţilor, participă la activităţi ocupaţionale ale acestora. Capacitatea de învăţare devine activă si e dublată de dorinţa de cunoaştere. În acest context copilul e interesat de natură, plante, animale. Întrebările “De ce?” sunt destinate cunoaşterii şi sesizării relaţiilor dintre obiecte sau situaţii. Jocul capătă roluri psihologice tot mai complexe: funcţii formative, funcţii de relaxare, funcţii de facilitare a adaptării copiilor la aspecte mai complexe ale mediului înconjurător, funcţii de umanizare, etc. Funcţiile mintale îşi amplifică forţele, eficienta, dar şi structura datorită dezvoltării capacităţilor simbolistice.

În comunicare interesează fluxul verbal, gestica cât şi tăcerea. Comunicarea nonverbală devine mai discretă la școlari şi însoţeşte comunicarea verbală. În vorbire încep să fie folosite

numeroase adjective, structuri comparative şi de evaluare. Se dezvoltă cerinţa internă de folosire de cuvinte noi, de creaţii verbale si fantezii verbale.Unele însuşiri dobândite în perioada școlară devin stabile: spiritul de competiţie, cooperarea, altruismul.

Comunicarea este o modalitate fundamentală de interacţiune psihosocială, un schimb continuu de diferite mesaje între interlocutori, menit să realizeze o relaţie interumană durabilă pentru a influenţa menţinerea ori modificarea comportamentului individual sau de grup. Comunicare reprezintă : înştiinţare, ştire, veste, raport, relaţie, legătură. Cam acestea ar fi sinonimele care ne sunt oferite de către dicţionarul explicativ pentru comunicare. Deşi pare simplu, înţelesul comunicării este mult mai complex şi plin de substrat. Comunicarea are o mulţime de înţelesuri, o mulţime de scopuri şi multe metode de exprimare şi manifestare. Nu există o definiţie concretă a comunicării însă se poate spune cel puţin că , comunicarea înseamnă transmiterea intenţionată a datelor, a informaţiei. Comunicarea se realizează pe trei niveluri: logic, paraverbal, nonverbal. Dintre acestea, nivelul logic (cel al cuvintelor, al vorbelor) reprezintă 7% din totalul actului de comunicare; 38% are loc la nivel paraverbal (ton, volum, viteza de rostire…) şi 55% la nivelul nonverbal (expresia facială, poziţia, mişcarea, îmbrăcămintea …).Dacă între aceste niveluri nu sunt contradicţii,comunicarea poate fi eficace. Dacă însă între aceste niveluri există contradicţii, mesajul transmis nu va avea efectul scontat.

Astfel se remarcă tipurile de comunicare: Comunicarea intrapersonală (comunicarea în şi către sine);Comunicarea interpersonală (comunicarea între oameni); Comunicarea de grup (comunicarea între membrii grupurilor si comunicarea dintre oamenii din grupuri cu alţi oameni);Comunicarea de masă (comunicarea primită de la sau folosită de un numar mare de oameni)

Scopul comunicării este de a informa, a înştiinţa, a spune, a face cunoscut, a descrie, a convinge, a transmite ceva.Transmiterea informaţiei este nemijlocit legată de comunicare. Orice comunicare aduce negreşit informaţie, pentru că a comunica înseamnă şi a informa, dar comunicarea nu poate fi doar o modalitate de informare, un simplu schimb de informaţii, ea este un proces mult mai complex care presupune pe lângă informaţie şi înţelegerea acelei informaţii şi a cadrului relaţional care să-i ghideze şi să-i fixeze semnificaţia. Astfel, o propoziţie într-o limbă necunoscută există ca informaţie, dar în absenţa cunoaşterii limbii, deci a înţelegerii ei, ea nu ne va comunica nimic.

Comunicarea, ca proces de transfer de informaţie şi înţelesuri între indivizi / grupuri şcolare, va avea rezultate pozitive şi eficiente în rândul copiilor şi al cadrelor didactice. Copiii care simt nevoia să comunice şi să fie ascultaţi, vor fi iniţiaţi în schimbul de informaţie, vor fi dirijaţi în voinţa lor de comunicare, învăţaţi să se autocritice şi să critice vor ajunge să respecte identitatea fiecărui partener de comunicare .

Comunicând eficient, copiii vor respecta sentimentul stimei de sine al celuilalt, comparându-se cu cei din jur, acceptând, tolerând, încadrându-se mai bine în categoria învingătorilor .

Clasa de elevi ne apare ca fiind un cadru propice care vine în întâmpinarea satisfacerii trebuinţei de comunitate şi de exprimare a sentimentului de apartenenţă. Aici fiecare se află în compania celorlalţi, interactiunile dintre ei fiind adevarate supape prin intermediul cărora, descărcându-se tensiunile interne ale trebuinţei, copilul trăieşte bucuria apartenenţei sale la grup. Acest sentiment este, în fond, liantul care menţine şi intensifică relaţiile dintre membrii colectivului, conferindu-i acestuia o dimensiune sociala, cu rol “coercitiv” intrinsec asupra lor.

Educarea elevilor în spirit cooperant este în cele din urma o rezultantă a participării lor la viaţa clasei. În sens pedagogic clasa de elevi presupune reuniunea copiilor într-o unitate microsocială în vederea desfăşurării activităţii instructiv-educative. Reuniunea asigură o anumita

omogenitate în ceea ce priveşte vârsta, experienţa de viaţă şi gradul de instruire a membrilor componenţi.

Clasa de elevi este un grup social, care se deosebeşte de alte grupuri sociale. Notele definitorii ale clasei de elevi sunt structura, coeziunea, dinamica şi scopurile specifice.

Structura clasei de elevi este generată de interrelaţiile ce se stabilesc între membrii săi.

Interrelatiile dintre membrii clasei conduc spre o organizare structurală internă a acestuia, în care fiecare influenţeaza şi este influenţat de ceilalti. Aceste relaţii pot fi mai intense sau mai puţin intense, mai stabile sau mai puţin stabile, punându-şi amprenta asupra realizării obiectivelor urmărite.

Dinamica clasei de elevi surprinde totalitatea transformărilor care au loc în interiorul colectivului, transformări care-i imprimă acestuia o anumita traiectorie. Este vorba de evoluţia colectivului clasei ca întreg, ca unitate de sine stătătoare şi nu de anumite modificări izolate ce se produc în interiorul său.

Ca oricare alt grup social, clasa de elevi se constituie în vederea desfăşurării unei activităţi si a atingerii unor scopuri fundamentale. O clasa de elevi este un grup educaţional constituit în vederea atingerii unor scopuri educative care, la rândul lor, sunt subordonate idealului educaţional. Raţiunea clasei este asigurarea conditiilor necesare in vederea dezvoltarii unei atitudini cooperant-participative, expresie a mobilurilor fundamentale de dezvoltare a societatii umane.

Ca şi forme ale comunicării din perspectiva managementului clasei de elevi, se disting:

Comunicarea verbală, care se realizează prin limbaj şi care are ca modalităţi de exprimare: comunicarea verbală simplă, convingerea şi sugestia. Atât comunicarea verbală simplă, cât şi convingerea exploatează funcţia cognitivă şi comunicativă a limbajului, în timp ce sugestia vizează folosirea funcţiilor expresive şi persuasive ale limbajului, care asigură procedeele schimbului de informaţie emoţională.

Comunicarea nonverbală, formă de comunicare constituită din elemente paralingvistice, utilizată pentru exprimarea atitudinilor interpersonale, a stărilor psihice afective, dar şi pentru nuanţarea şi precizarea ideilor transmise. În relaţiile educaţionale, comunicarea nonverbală are un rol major, transmiţând sensuri revelatoare. Cu toate acestea are însă un grad evident de ambiguitate, existând riscul unor induceri în eroare, dacă nu se tine seama de context, de cultura căreia îi aparţin elevii, de relaţia cu cel care emite mesajul sau de starea afectivă a momentului respectiv. În comunicarea nonverbală se are în vedere repetarea (întărirea mesajului nonverbal) , substituirea (înlocuirea exprimării verbale a unei stări de spirit), complementaritatea (precizarea tipului de relaţie a interlocutorilor), accentuarea (a unor părţi din mesaj), ajustarea, contrazicerea.

Modelele de comunicare întâlnite în managementul clasei sunt: modelul procesual, modelul interactiv, modelul sistemic şi cel comportamental.

Procesele de comunicare reprezintă practic baza relaţiilor interpersonale din clasa de elevi, iar funcţia metalingvistică a comunicării prezintă evidente implicaţii asupra acestor relaţii prin preocuparea pentru o cât mai bună înţelegere a mesajului transmis.

Având în vedere cei doi agenţi implicaţi în procesul comunicării (emiţătorul şi receptorul), conţinutul funcţiei metalingvistice se prezintă astfel:

-pentru emiţător, preocuparea pentru orientarea atenţiei celui care recepţionează către ceea ce dorim să comunicăm, se realizează prin precizări formale, de suprafaţă, prin expresii de genul: „trebuie să priveşti problema din această perspectivă...”, „trebuie să ai în vedere acest aspect...” , „spunând aceasta mă refer la...”;

-pentru receptor, dacă acesta nu înţelege mesajul transmis, poate adresa întrebări de genul: „Ce vreţi să spuneţi?”, „La ce vă referiţi când...?”, etc.

În comunicarea scrisă, funcţia metalingvistică este este evidentă prin utilizarea apoziţiilor explicative, iar pentru delimitarea explicaţiilor suplimentare sunt utilizate paranteze, linii de pauză sau puncte de suspensie. Această funcţie influenţează succesul comunicării prin centrarea mesajului asupra codului; deşi precizările nu conţin informaţii ştiinţifice şi nu constituie practic esenţa comunicării, lipsa acestora poate duce la interpretări eronate ale mesajului sau la neînţelegere.

În activitatea profesională, pentru a se face înţeles, educatoarea trebuie să dezvolte anumite conduite, cum ar fi:

-explicarea termenilor şi a calificativelor utilizate, folosind pauze în vorbire sau apelând la expresii suplimentare;

-precizarea punctelor de vedere, a perspectivelor din care educatoarea abordează o situaţie, de învăţare normală sau de criză, obişnuindu-i pe elevi să practice şi ei acelaşi stil metalingvistic;

-anticiparea încă din timpul proiectării conţinutului informaţional a multor nelămuriri ce pot apărea în timpul desfăşurării activităţii. Pentru faptul că elevii, în cele mai multe cazuri, nu pun întrebări şi nu solicită lămuriri suplimentare (ca efect al comunicării unidirecţionale sau din lipsă de curaj), aceştia trebuie învăţaţi să recepteze activ informaţiile, să le treacă prin filtrul propriei personalităţi, să le supună propriei judecăţi de valoare. Educatoarea are datoria de a stimula gândirea critică a elevilor, de a solicita în permanenţă opinia acestora şi propria interpretare.

În comunicarea interpersonală în cadrul relaţiilor educaţionale paraverbalul şi nonverbalul au un rol important.

În calitate de manager al clasei, educatoarea are obligaţia de a respecta câteva reguli ale paraverbalului:

-volumul vocii să varieze în funcţie de momentul discursului (mai tare şi cu mai mult entuziasm la început şi la final, pentru a accentua obiectivele şi concluziile), adaptat ambianţei (volumul vocii ridicat într-o sală mare, redus într-o sală mai mică); trebuie evitată impresia de ţipăt;

-ritmul vorbirii trebuie să fie variat, pentru a se evita monotonia. Se vorbeşte mai rar atunci când se subliniază ideile principale şi se păstrează un ritm alert la pasajele de tranziţie, descriptive sau familiare elevilor; „sunetele fără cuvinte”, ruperile dese de ritm afectează modul de înţelegere al mesajului şi trebuie evitate, dar o pauză în vorbire la un moment oportun poate capta atenţia şi pregăteşte clasa pentru o idee importantă. Ritmul poate fi corectat de mişcări corporale adecvate;

-tonalitatea trebuie să fie în general normală, însă ridicarea sau coborârea bruscă a tonului poate sublinia o idee importantă (sau calma o situaţie „turbulentă”);

-articularea cuvintelor trebuie să fie clară, corectă distinctă ;

Nonverbalul priveşte modul în care privirea, corpul, gesturile, mimica însoţesc discursul verbal, întărind, sau dimpotrivă, reducând efectele acestuia asupra clasei. Acest „mod de exprimare” este cu precădere inconştient –spre deosebire de limbajul verbal şi paraverbal- ca urmare posibilităţile de a-l controla fiind reduse. Pentru că este foarte important ca mesajul verbal, uşor de manipulat, să fie în concordanţă cu mesajele nonverbale, care sunt mai greu de controlat, există în prezent diverse discipline care studiază aspectul fizic, poziţia corpului, mişcările corpului, gesturile mâinilor, privirea, mişcările ochilor. Pentru că prima impresie se schimbă foarte greu, cadrele didactice trebuie să aibă în vedere tot timpul limbajul nonverbal care, la fel ca şi cel paraverbal, poate fi mai uşor de controlat pe măsură ce acumulăm experienţă.

Ascultarea este o verigă principală a actului de comunicare. Profesorii pe care îi preferă elevii şi cărora le comunică problemele pe care le au, sunt cei care ştiu să asculte. Unele probleme pe care

le are elevul se pot rezolva la acest nivel, al ascultării, deoarece fiind ascultat, copilul are ocazia să-şi exprime dificultatea, s-o conştientizeze mai bine, s-o analizeze şi, în felul acesta, uneori, ajunge singur la o soluţie.

Ascultarea poate fi de două tipuri:

-pasivă – elevul vorbeşte, dar nu ştie dacă este ascultat(cealaltă persoană îl priveşte, dar nu îi oferă niciun indiciu că îl ascultă, se gândeşte la altceva, se ocupă cu altceva sau priveşte în altă parte).

-activă, care se poate realiza prin următoarele modalităţi:

Semne prin care îi arătăm că îl ascultăm şi îl încurajăm să continue: ne uităm la el, ne aplecăm spre el, dăm aprobator din cap, spunem"da", „continuă"etc.

Tonul vocii – dacă vorbim pe un ton calm avem mai multe şanse de a obţine un comportament dorit din partea elevului, decât dacă îi vorbim pe un ton ridicat. Se poate constata că unii copii, chiar şi atunci când doresc să comunice cu colegii lor, nu vorbesc, ci strigă. Aceşti copii acasă sunt certaţi frecvent şi, în felul acesta ei au învăţat că singura modalitate prin care se pot impune este prin ridicare tonului. Vorbirea calmă aplanează conflictele.

Bibliografie:

1. Albu, Gabriel –*Comunicare interpersonală*, Ed. Universitaria,
2. Iucu, Romiţă –*Managementul clasei de elevi*, Ed. Polirom, Iaşi, 2006

- *Instruirea școlară. Perspective teoretice și aplicative, ediția a II-a*, revăzută și adăugita, Ed. Polirom, Iaşi, 2008

Abandonul scolar-cauze si modalitati de prevenire

prof. înv. primar Capră Maria
Școala Gimnazială „Ion Heliade Rădulescu", Urziceni,
Ialomița

Abandonul şcolar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării şcolii, părăsirea sistemului educativ indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obţinerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii actului de studii început. Elevii care abandonează şcoala sunt cei care s-au făcut remarcaţi pentru absenteism şi alte dificultăţi de comportament, pentru care au fost sancţionaţi în repetate rânduri în şcoală. Acest abandon este cu atât mai grav cu cât are loc la nivelul formelor terminale de învăţământ, căci până a ajunge acolo societatea a cheltuit cu persoana respectivă o grămadă de resurse. Chiar şi cel în cauză a fost nevoit să depună anumite eforturi. Abandonul şcolar reprezintă o problemă gravă cu care se confruntă societatea contemporană; şcoala a ajuns să fie abandonată, înainte de toate, pentru că în ziua de azi nu contează în ierarhii, nu e percepută ca valoare în sine; atât copiii, cât si elevii nu mai consideră şcoala un viitor.

Pentru a putea reduce numarul abandonurilor școlare ar fi bine să încercăm să identificăm şi să studiem câteva cauze:

- şcolile din zonele defavorizate sunt caracterizate de izolare, sărăcie şi lipsa oportunităților de succes socio-profesional pentru absolvenți. Lipsiți de motivație, mulți dintre elevii claselor gimnaziale renunță în primii ani de studiu, rămânând să dea o mână de ajutor în gospodăriile proprii

sau chiar muncind ca zilieri la oamenii mai avuți din satele respective. Sărăcia comunităților din zonele defavorizate limitează posibilitățile părinților de a oferi copiilor resursele necesare educației. Această stare provoacă deseori exploatarea copiilor prin muncă de către părinți. Lipsa interesului pentru şcoală se explică prin presiunile de ordin economic, prin dezamăgirile personale ale părinților şi prin lipsa de cultură a comunității care poate fi susceptibilă față de instituțiile formale.

Aceste cauze ar putea fi eliminate prin orientarea fondurilor disponibile spre şcolile din asemenea zone, prin stabilirea unor legături cu centre de instruire existente, prin asigurarea unei infrastructuri care să asigure transportul elevilor, dar şi asigurarea hranei pentru elevi care au domiciliul la distanțe mari de şcoala. De asemenea, este menţionată aprecierea (fară vreo susţinere) potrivit căreia, în mediul rural, abandonul şcolar creşte iarna, ,,în condiţiile lipsei de subsistenţă'' şi din cauza ,,lipsei hranei sau imbrăcămintei necesare''.

Principalele obiective în cadrul unui program de prevenire a abandonului şcolar:

· identificarea elevilor aflaţi în abandon sau risc de abandon şcolar în vederea menţinerii acestora în sistemul învăţământului guvernamental de zi;

· implicarea sistemului familial în reabilitarea şcolară şi socială a elevului;

· creşterea gradului de implicare a comunităţii locale în soluţionarea situaţiilor de abandon şcolar sau a situațiilor ce prezintă risc de abandon şcolar.

· În măsura în care aceste obiective vor fi îndeplinite, abandonul şcolar nu va mai reprezenta un pericol imediat de abandon, fiind urmărite în cadrul unui program de prevenţie bine organizat, ce se desfăşoară pe o perioadă foarte îndelungată.

Se impun măsuri de prevenire a abandonului şcolar:

- psiho-pedagogice şi psiho-sociologice – care urmăresc cultivarea unor relații interpersonale adecvate pentru realizarea unei inserții socio-familiale pozitive;
- socio-profesionale – ele decurg din măsurile psiho-pedagogice şi psiho-sociale;
- psihiatrice - depistarea precoce a minorilor cu diferite probleme caracteriale, comportamentale, emoționale, tendinte agresive;
- juridico-sociale – aceste măsuri permit creşterea gradului de influențare socială prin popularizarea legilor şi prin propaganda juridică, în general.

În cadrul **învăţământului preşcolar** educatoarea are, de asemenea, un rol decisiv în formarea conceptului despre şcoală a copiilor preşcolari - viitori şcolari. Rolul acesteia este nu numai de a-i informa cu privire la şcoală, ci şi de a-i face să conştientizeze importanța pe care o deține școala în viața unui individ.

Un alt element în combaterea abandonului şcolar este participarea tuturor copiilor la programul educativ, fiecare după forţa şi posibilităţile sale. Copiii sunt diferiţi, capacităţile lor sunt diferite, gradul lor de adaptare şi percepere este diferit, dar în grupul de la grădiniţă fiecare poate avea un loc, un statut, un rol şi o valoare, fapt ce îi determină să îndrăgească mediul şcolar. Evaluarea pe care o poate face educatoarea se referă la competenţele şi capacităţile educaţionale ale fiecărui copil. Trebuie plecat de la premisa că fiecare copil are valoare şi este unic şi că fiecare copil poate învăţa, indiferent de nevoile lui sociale. Pentru o mai bună prevenire a abandonului şcolar trebuie cunoscute aptitudinile şi nevoile fiecărui copil integrat în sistemul de educaţie fie el de religie sau etnie diferită faţă de restul copiilor.

În cazul etniei rome, cunoaşterea obiceiurilor şi tradiţiilor, faţa necunoscută şi nebănuită a existenţei membrilor ei pune în valoare ceea ce ei înşişi nu mai ştiu ori nu au reuşit să răzbată. Copiilor le oferă identitate şi apartenenţă la neam, le redă mândria de descendenţi ai poporului lor,

răspândit prin numeroase teritorii, le crează o "unicitate pozitivă" – adică aceea care ascunde comoara trăsăturilor caracteristice unui popor. "Unicitatea pozitivă" care în esenţă arată demnitatea neamului lor, se opune aceleia "negative", aceea care a fost impusă mediatizării care condamnă la inhibare, la izolare. Aşadar, copilul fie că este integrat într-un sistem de învăţământ preprimar, primar, gimnazial, liceal, profesional, universitar, trebuie urmărit cu mare atenţie cum evoluează cum se menţine în sistemul educative, făcându-l cât mai eficient prin intervenţii oportune atât din partea părinţilor, cadrelor didactice, cât şi a comunităţii din care provine copilul pentru o mai mare siguranţă în prevenirea abandonului şcolar – o problema gravă în România.
Educaţia pentru toţi este o nevoie a epocii noastre.

Privitor la această temă, Abandonul şcolar – cauze şi modalităţi de prevenire, consider că este o temă foarte mult abordată în mediul şcolar.

Bibliografie:

1. Clerget, Stephane, (2008), *Criza adolescenţei*, Editura Trei, Bucureşti
2. Moisin, Anton, (2007), *Arta educării copiilor şi adolescenţilor în familie şi în şcoală*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti
3. Tatu, Cornelia, *Suport de curs: Consiliere şcolară* (2009)

Stil de viață sănătos

prof. Cristescu Mihaela
Prof. Ion Lenica
Liceul "Traian Vuia" Craiova, Dolj

Organizația Mondială a Sănătății definește sănătatea drept „o stare de bunăstare fizică, mentală și socială completă și nu doar absența bolii sau a infirmității". Asadar, mai mult decât doar o viață sănătoasă, trebuie să vorbim despre un stil de viață sănătos, care include alimente, exerciții fizice, asistență medicală preventivă, muncă, relația cu mediul și activitatea socială.

Sănătatea este acel proces în care toate aspectele din viaţa unei persoane lucrează laolaltă, într-un mod integrat. Nici un aspect al vieţii nu funcţionează în mod izolat. Organismul, mintea, spiritul, familia, comunitatea, ţara, locul de muncă, educaţia şi convingerile sunt toate interrelaţionate. Modul prin care aceste aspecte se interacţionează contribuie la îmbogăţirea vieţii unei persoane, fapt care ajută la determinarea caracterului de unicitate al persoanei cît şi a sănătăţii acestuia.

Sănătatea include mai mult decît funcţionarea fără piedici a organismului. De asemenea, implică relaţiile mental–emoţional, intelectuale şi sociale cît şi valorile spirituale. Astfel, pentru o mai bună înţelegere a sănătăţii este necesar să examinăm în profunzime fiecare dintre aceste dimensiuni, care luate împreună constituie sănătate şi bunăstare în ansamblu.

Sănătatea reprezintă un concept complex cu câteva aspecte ce cuprind dimensiunea emoţională, intelectuală, fizică, socială şi spirituală. Sănătatea înseamnă mult mai mult decât absenţa bolii. Ea este un proces ce contribuie la bunăstare şi echilibru.

Sănătatea emoţională se referă la capacitatea de exprimare şi de soluţionare a emoţiilor unei persoane într-un mod constructiv.

Sănătatea intelectuală se referă la capacitatea de evaluare a informaţiei şi de luare a unei decizii importante.

Sănătatea fizică se referă la condiţia organismului şi la răspunsul acestuia în cazul vătămării şi a bolii.

Sănătatea socială reprezintă capacitatea de a aranja, de a se bucura, de a contribui şi benficia de relaţiile dezvoltate cu alte persoane.

Sănătatea spirituală se referă la sensul de consistenţă, armonie şi de echilibru ce apare în promovarea energiei şi de educare a sănătăţii în ansamblu. Deşi oamenii se pot orienta pe diferitele aspecte ale sănătăţii, toate aceste dimensiuni sunt interrelaţionate.

Efectele pozitive dobândite într-o anumită direcţie tind să se lege de altă dimensiune iar influenţele negative ce apar pe o dimensiune va genera probabil probleme pentru celelalte. Este foarte importantă dobândirea şi menţinerea unei stări de echilibru. Echilibrul este conceptul cheie al stării de sănătate, coprul căutând starea de homeostazie pentru a se menţine şi revigora pe sine.

Toate dimensiunile sănătăţii sunt influenţate, afectate chiar, de mai mulţi factori, care pot fi grupaţi în factori ai sistemului de îngrijire a sănătăţii, factori ai mediului, factori genetici şi factori ai stilului de viaţă. Factorii stilului de viaţă sunt din multe privinţe factorii cei mai influenţi asupra sănătăţii pe ansamblu. De asemenea, ei sunt factorii care pot fi cel mai bine ţinuţi sub control. Stilul de viaţă include seturi de conduită ce afectează în mod diferit zona de acţiune sau viaţa unei persoane.

Componentele stilului de viaţă sunt stilul de lucru, stilul de recreere, stilul de distracţie, stilul de comunicare, stilul de relaţionare, stilul de cunoaştere, stilul de consum, stilul de alimentaţie şi stilul de ecologie. Deşi stilul de viaţă este complex, totuşi acesta se situează sub controlul personal şi este dictat de capacitatea de a alege în mod amplu fapt care poate fi un beneficiu asupra vieţii şi sănătăţii persoanei. Alegerile în ceea ce priveşte sănătatea implică mai mult decât informaţia obiectivă. De asemenea, necesită înţelegerea obiectivelor de ansamblu ale individului.

Obiectivele indivizilor se bazează în general pe trebuinţele şi expectaţiile acestora. Desemnarea priorităţilor poate fi realizată pe baze raţionale, prin autoevaluare. Acesta este un proces de continuă examinare a trebuinţelor şi expectaţiilor unei persoane, explorând tipologia de comportamente din stilul de viaţă ce facilitează sau obstrucţionează acele trebuinţe şi expectaţii şi astfel, permite planificarea adaptărilor adecvate în comportament.

Bibliografie:

1. Eusebiu Tihan, Laura Ghiza- Focus Snatatea Populatiei – Editura Institutului de Ecologie Socială si Protecţie Umană - 2002;
2. https://www.scoalacantemir.ro/files/uploads/Educatie_pentru_sanatate.pdf ;
3. https://umfcd.ro/wp-content/uploads/2016/11/cap1.pdf .

Importanța tipologiilor activităţilor extracurriculare

prof. Damian Andreia
Școala Gimnazială Borănești

A. În funcţie de **locul desfăşurăriiactivităţilor extracurriculare** şi instituţia care le gestionează,le putem clasifica în:

- activităţi extracurriculare desfăşurate în instituţiile de învăţământ, dar în afara clasei şi a lecţiei;
- activităţi extracurriculare desfăşurate în afara instituţiilor de învăţământ, dar sub incidenţa acestora;
- activităţi extracurriculare desfăşurate în instituţiile de învăţământ, de alte instituţii cu funcţii educative;
- activităţi extracurriculare desfăşurate în afara instituţiilor de învăţământ, de alte instituţii cu funcţii educative.
- activităţi cu întreaga clasă de elevi;
- activităţi realizate pe grupe de elevi;
- activităţi individualizate;

B. În funcţie de **grupulţintă vizat şi dimensiunea acestuia**, activităţile extracurriculare pot fi:

- ✓ activităţi cu întreaga clasă de elevi;
- ✓ activităţi realizate pe grupe de elevi;
- ✓ activităţi individualizate;

În funcţie de **finalitatea urmărită**, activităţile extracurriculare pot fi: - activităţi cu caracter predominant informativ;

- activităţi cu caracter predominant formativ;

În funcţie de **dimensiunea educaţionalădominantă,** activităţile extracurriculare sunt:

- ❖ activităţi de educaţie intelectuală;
- ❖ activităţi culturale;
- ❖ activităţi sportive;
- ❖ activităţi artistice;
- ❖ activităţi de educaţie morală.

Activităţi extracurriculare desfăşurate în mediul şcolar

Aceste activităţi extracurriculare se realizează în şcoală şi au ca obiectiv două componente: o componentă intelectuală ce vizează satisfacerea setei de cunoaştere, capacitatea de creaţie, dorinţa de realizare şi autoafirmare a elevului şi
o componentă distractivă de loisir, prin asigurarea unei atmosfere destinse, relaxate pentru educabil.

Principalele caracteristici ale acestor tipuri de activităţi extraşcolare sunt:

- participare non obligatorie a elevilor;
- se pot desfăşura împreună cu colectivul clasei sau cu colectivul şcolii;
- selecţia poate fi realizată de către profesor;
- se fundamentează pe strategii de activizare a colectivului de elevi;
- valorifică sintalitatea grupului şi mai puţin individualitatea fiecăruia;
- presupun o proiectare, implementare şi evaluare organizate sistematic şi continuu;
- pot antrena şi alte organizaţii, membrii ai comunităţii, părinţii,

Manifestări pentru promovarea unor noi educaţii

Vorbim de un viitor al şcolii care este deja în construcţie, aceasta se constituie în:

şcoala-laborator, având ca finalitate esenţială prelucrarea şi transmiterea experienţei culturale a omenirii;

- şcoala-model de întreprindere, cu output-uri performante şi capabile de concurenţă;
- şcoala integrată într-un ecosistem socio-cultural, care presupune participarea ei la viaţa comunităţii;
- şcoala îndreptată către tehnologii care conduc la multiplicarea modalităţilor de învăţare prin valorificare noilor tehnologii;
- şcoala fundamentată pe pedagogiile diferenţiate care acceptă şi promovează diferenţa dintre educabili.

Cluburile sau cercurile de elevi

Sunt situaţii de grup la care participă grupuri de elevi (în spaţii puse la dispoziţiei de instituţiile de învăţământ sau de alte instituţii ce fac parte din sistemul educaţional) ce manifestă aceleaşi interese de cunoaştere şi acţiune într-un domeniu. Chiar şi evaluarea are un loc importat în procesualitatea cercurilor de elevi şi se manifestă în fapt prin monitorizarea activităţii elevilor şi prin aprecieri permanente.

Consultaţiile şi meditaţiile reprezintă activităţiextracurriculare planificate şi organizate în vederea:

- personalizării predării şi raportării acesteia la particularităţile individuale ale elevilor participanţi.
- reluării unor conţinuturi curriculare care au ridicat probleme elevilor sau consolidarea acestora;
- pregătirii elevilor pentru concursuri, olimpiade şcolare, etc.

Serbările şcolare se constituieîn evenimentele importante din viaţa elevului. Din punct devedere educativ, importanţa acestor activităţi rezidă atât în dezvoltarea artistică a elevului, precşi în perceperea importanţei pe care anumite evenimente, sărbători o au în viaţa omului. Însoţite de o încărcătură afectivă deosebită, serbările asigură un cadru optim demonstrării unor aptitudini, talente pe care elevii le manifestă, oferindu-le posibilitatea de a prezenta părinţilor cunoştinţele asimilate. Acestea dezvoltă de asemenea capacitatea de a comunica, a transmite anumite mesaje altor persoane.

Programul Şcoală după şcoală poate fi considerat o activitate extracurriculară şi presupune extinderea activităţilor cu elevii după orele de curs, în baza unei metodologii pe care o asigură Ministerul Educaţiei.

Activităţile cu părinţii, cu şcoala şi comunitatea locală

Realizând o conceptualizare a parteneriatului şcoală-familie-comunitate, putem specifica câteva tipuri de activităţi care reflectă implicarea familiei şi a comunităţii locale în procesul educaţional din şcoală:

- Activităţi care vizează obligaţia părinţilor de a asigura sănătatea, securitatea, condiţii favorabile de viaţă şi pregătirea copiilor pentru mediul şcolii.
- Activităţi care vizează obligaţia şcolii de a comunica şi informa părinţii despre programul zilnic şi progresul periodic al elevilor.
- Participarea voluntară a părinţilor la iniţiativele şcolii prin asistarea la diferite iniţiative, serbări, activităţi extracurriculare în general şi oferirea sprijinului cadrului didactic în situaţii diverse.

- Continuarea activităţilor de la şcoală şi acasă, în mediul familial prin discuţii pe tema abordată la o anumită disciplină, repetarea unor conţinuturi asimilate, efectuarea temelor pentru acasă şi completarea cunoştinţelor, prin valorificarea altor resurse educaţionale.
- Implicarea părinţilor în procesul de luare a deciziilor (de exemplu rolul Comitetului de părinţi în şcoală).
- Colaborarea părinţilor cu comunitatea locală şi instituţiile care pot favoriza procesul de educaţie a propriilor copii (de exemplu sponsorizări obţinute pentru şcoală, evenimente culturale
- Implicarea comunităţii locale atât în procesul decizional şi managerial (vorbim de descentralizarea în sistemul educaţional), cât şi în procesul propriu-zis de predare prin accederea la activităţile extracurriculare propuse de şcoală.

BIBLIOGRAFIE:

1. Bunăiașu, Claudiu Marian, (2012), Elaborarea și managementul proiectelor educaționale, Editura Universitară, București. Potolea, D., (2002), Conceptualizarea curriculum-ului. O abordare multidimensională în Pedagogie. Fundamentări teoretice si demersuri aplicative, în Pedagogie.Fundamentări teoretice şi demersuri aplicative (coord. Păun E. şi Potolea,D.), Editura Polirom, Iasi
2. Gherguț, Alois (2007), Management general și strategic în educație, Editura Polirom Cebanu, Lilia (2015), Managementul activităților extrașcolare, Editura Institutul de Științe ale Educației
3. Avram G. Dan Adrian, Marketing educaţional în sistem descentralizat Dumitrescu, L., (1994), Marketingul serviciilor, Editura Imago, Sibiu Mijache Mihăiță Marian, (2016), Politici și strategii de marketing educațional în domeniul formării și perfecționării resurselor umane, Editura Ștef, Dr. Tr. Severin

Timpul liber, capital valoros in dezvoltarea copilului

prof. Dima Florentina Emilia
Liceul Tehnologic „Sfânta Ecaterina”, Urziceni

Dezvoltarea şi diversificarea serviciilor alternative de educaţie prin oferta Programului ,,After School” ce va găzdui şcolarii mici după orele de curs, în vederea petrecerii în siguranţă, util şi plăcut, a timpului liber.

Obiective specifice Furnizarea de servicii educaţionale specializate informale şi nonformale care să amelioreze comportamentul de adaptare şcolară.Asigurarea unui cadru securizat de petrecere a timpului liber; Prevenirea neglijării copilului şi a problemelor de adaptare şcolară; Integrarea mai rapidă în programul şcolar prin creşterea adaptabilităţii la acest tip de mediu.Creşterea gradului de accesibilitate al familiilor care doresc alternative mai bune pentru îngrijirea şi educarea copiilor. Realizarea unei campanii de informare şi promovare a proiectului în comunitate;Sensibilizarea comunităţii faţă de problematica nevoii copilului de a fi asistat în a-şi forma deprinderi dezirabile de petrecerea timpului liber, de a învăţa, de a se comporta, de a socializa, de a accepta diversitatea; Schimbarea percepţiei comunităţii asupra problemelor elevului mic din familia prea ocupată; Micşorarea factorilor generatori de situaţii de risc;Stimularea şi dezvoltarea stimei de sine, a conştiinţei propriei identităţi, a comunicării interpersonale şi a relaţionării.

Fundamentare Asigurarea şi respectarea drepturilor copilului şi plasarea acestora în zona de interes constituie o prioritate. Implementarea proiectului propus contribuie la îmbunătăţirea metodelor şi modelelor de lucru, la ajustatrea responsabilităţilor şi abordării muncii de educare a copilului. Relevanţa acţiunilor pentru prioritatea programului.

Tot multe familii se confruntă cu problema organizării programului de după cele 4-5 ore de curs ale copilului, restul timpului, o parte din aceştia rămân nesupravegheaţi de un adult competent. În România procentul cuplurilor cu copii de vârste cuprinse între 6-18 ani, în care ambii membrii lucrează este de 69%.

Cei mai mulţi părinţi au slujbe care se prelungesc cu mult peste programul de şcoală al copilului, posibilităţile de a avea grija ca acesta să-şi petreacă timpul liber într-un mod adecvat vârstei lui sunt limitate. Dacă include zilele libere şi vacanţele elevului avem deja o problemă.

Statisticile internaţionale arată faptul că incidenţa cazurilor de comportament neadecvat şi chiar delicvenţe este mai mare în rândul copiilor nesupravegheaţi. De asemenea, cazurile de eşec şcolar sunt mai frecvente.

Forma predominantă a activităţilor va fi jocul, inclusiv activităţile cu scop educativ. Un accent deosebit se va pune şi pe dezvoltarea abilităţilor emoţionale şi a competenţelor sociale sociale, având în vedere că emoţiile stau la baza comportamentelor. Realitatea condensată se rezumă la : pierderea timpului în faţa televizorului sau utilizarea excesivă a computerului, pericolul de a se lansa, în lipsa unui adult eficient care să-i monitorizeze activităţile, în acţiuni potenţial periculoase.

Factorii care au influenţat alegerea de a înfiinţa centrul de zi pentru şcolarii mici ca ofertă educativă de alternativă:Crearea unei relaţii privilegiate între copil şi personalul de specialitate care se va ocupa de ei.Deschiderea spre lumea exterioară dintr-o perspectivă securizantă (supravegheat, educat, îngrijit, stimulat).Evitarea monotoniei cadrului de dezvoltare şi a unor relaţii nedorite cu potenţial negativ de influenţare.

Consecinţele imediate şi tardive ale neglijării, ale abandonului *în braţele televizorului* (care pot fi : manifestari psihosomatice, întârziere în dezvoltarea afectivă şi socială, tulburări nevrotice sau chiar psihotice ca urmare a discontinuităţilor ce apar în experienţa afectivă a copilului, inaptitudinea de a stabili relaţii sociale ca adult etc.)

Nevoi prioritare Acodarea de soluţii alternative de petrecere a timpului liber, evitarea neglijării copilului . *Rezultă nevoia stringentă de dezvoltare a unor servicii alternative de protecţie şi educaţie (de tipul programului after school).* Diversificarea modalităţilor de intervenţie pentru evitarea neglijării a problemelor de tipul neadaptării şi eşecului şcolar.

Se identifică :*Nevoia de a dezvolta şi diversifica serviciile de tipul celor asigurate în cadrul programului after school, servicii pedagogice, suportive pentru copil şi familie, de îngrijire.Nevoia de a creşte accesibilatea serviciilor de către beneficiari.Nevoia de a atrage resursa umană specializată în domeniul asistării şcolarului mic.Nevoia de a informa şi sensibiliza comunitatea în vederea eliminării prejudecăţilor cu privire la legătura dintre modalitatea petrecerii timpului şi comportamentul şcolarului mic.*

Activităţile educative realizate sub coordonarea cadrelor specializate constau în: integrarea copilului în programul zilnic, ajutor la efectuarea temelor pentru a doua zi şi a celor suplimentare,organizarea stării de veghe, oferirea de jocuri şi jucării corespunzătoare vârstei, facilitarea relaţiilor interpersonale dintre copii, dirijarea jocului individual şi colectiv în atmosfera de comunicare stimulativă, supravegherea stării de sănătate, administrarea hranei, respectarea pe cât posibil a unor preferinţe pentru alimente şi jucării, realizarea igienei personale.

1. Educaţia motrică, intelectuală şi socioafectivă a copilului se va realiza prin: dezvoltarea motricităţii generale prin mers şi alergare; dezvoltarea senzorialităţii (văz, auz, tact) şi a capacităţii perceptive; dezvoltarea inteligenţei senzorio-motrice, a capacităţii de înţelegere, dezvoltarea capacităţii de comunicare prin stimularea limbajului activ, formarea şi lărgirea orizontului cognitiv, dezvoltarea conduitei de explorare a mediului înconjurător,formarea conduitei de joc individual şi colectiv, socializarea afectivităţii,formarea deprinderilor igienice şi de autoservire.

Activităţile ludice reprezintă un element de sprijin în educaţie, la copilul între 6-11 ani, multe deprinderi şi cunoştinţe fiind dobândite prin joc, iar valorificarea acestui instrument informativ-formativ presupune atribuirea unui conţinut cu finalităţi de dezvoltare a potenţialului de cunoaştere afectiv şi volitiv al personalităţii, având astfel un incontestabil rol terapeutic.

Activităţile de terapie ocupaţională se vor desfăşura individual sau în grup sub îndrumarea personalului specializat utilizând dotările din sala de clasă (jucării, jocuri), obiectivul terapiei ocupaţionale fiinf pregătirea progresivă şi raţională a copilului pentru activităţile cotidiene cu grad cât mai mare de independenţă.

2.Activităţile de formare şi dezvoltare a autonomiei personale au caracter permanent şi sunt desfăşurate de personal, pe cat posibil, cu implicarea activă a copiilor în funcţie de vârstă.

3.Menţinerea legăturilor dintre beneficiari se realizează prin desfăşurarea proiectului de parteneriat între părinţi şi şcoală.

4.Evaluarea periodică a copiilor se va realiza în echipa pluridisciplinară şi îndeplineşte următoarele funcţii :De constatare şi apreciere a evoluţiei copiilor în raport cu serviciul, cu faza iniţială;De informare asupra modului de realizare a deciziilor adoptate în legătura cu toate aspectele activităţilor desfăşurate;De prevenire (înaintea instalării comportamentelor indezirabile), prin stabilirea şi activarea de alternative în rezolvarea unor probleme ;De stimulare – formare a copiilor prin sprijinirea eforturilor lor, acordarea încrederii, corectarea comportamentului;De reglare prin utilizarea feed-back-ului;

4.Activitatea de coordonare, monitorizare şi contabilitate-administrativă asigură :Funcţionarea în condiţii normale a Programului « After School »Coordonarea personalului angajat şi a colaboratorilor; Promovarea imaginii serviciului alternativ creat în exterior, sensibilizarea opiniei publice, atragerea de sponsori şi parteneri, informarea comunităţii, promovarea bunelor practici în vederea producerii efectului de multiplicare;

Exerciţiile suport de desfăşurare a activităţilor vor urmări: Atitudinile copilului, spontaneitatea şi iniţiativa (opoziţie, pasivitate, cooperare, entuziasm);Limbajul, vorbirea (pronunţia şi tipul de comportament verbal);Maniera de relaţionare (opoziţie, spontaneitate, formulare de întrebări, plictiseală, necooperare, detaşare, iritare, tensionare, încordare, plăcere, participare totală ,etc.);Adaptarea la situaţiile propuse, gradul de cooperare şi de atenţie;Acţiuni şi mişcări necontrolate (agitaţie, ticuri, mişcări ale ochilor, gurii, mâinilor, picioarelor, corpului); Nivelul de anxietate, reacţia în faţa dificultăţilor sau eşecului;Comentarii şi răspunsuri la întrebările dirijate; Metode spontane de lucru (cum procedează în manipularea obiectelor sau în găsirea de soluţii);

Valoarea adaugată obţinută de pe urma implementării acestui proiect.

Proiectul nostru îşi propune: Activităţi de educaţie informală şi nonformală care să amelioreze comportamentul de adaptare şcolară. Crearea unei motivaţii optime pentru activitatea (participarea) şcolară.Prevenirea comportamentului de eşec şi abandon şcolar. Cointeresarea familiei în activităţile de timp liber şi educaţie în scopul ameliorării relaţiei intrafamiliale (copii-adulţi). Activitatea de supraveghere şi sprijin în efectuarea temelor şcolare. Activităţi recreative de socializare, de petrecere a timpului în colaborare cu şcoala (excursii, drumeţii, vizite, la obiective turistice).

Facilitarea integrării şcolii în comunitate şi medierea relaţiei părinţi-şcoală în cazul familiilor prea ocupate sau dezinteresate pentru educarea copiilor lor. Acest serviciu va fi unul integrat modern şi competitiv crescând astfel valoarea actului educaţional. Crează activităţi compensatorii şi recompensatorii pentru copiii cuprinşi în forma de învăţământ primar, stabilind astfel un nivel motivaţional ridicat pentru participarea la activităţile şcolare. Activităţi de dobândire a deprinderilor de viaţă independentă şi autonomie personală. Vom învăţa copiii să-şi gestioneze singuri un mic buget propriu precum şi gestionarea timpului liber.

Membrii echipei de implementare vor întocmi documentaţia necesară pentru obţinerea avizelor şi autorizaţiilor necesare, în conformitate cu prevederile legale. Obţinerea unei săli de clasă dotată corespunzător (mobilată cu pupitre, scaune, catedră, dulapuri). Mediatizarea serviciilor oferite în cadrul şcolii prin elaborarea şi distribuirea unor materiale vizuale atractive (pliante, afişe, broşuri decriptive), reuniuni cu părinţii şi profesorii, precum şi prin cooptarea mass-mediei. Recrutarea şi pregătirea personalului care va lucra în cadrul programului « Școala după Școală »

Criterii de selecţie: Capacitate organizatorică**,** Capacitate decizională **,** Asumare de responsabilităţi**,** Iniţiativă, umor, discreţie, Dorinţa de perfecţionare continuă**,** Aptitudini de comunicare interpersonală**,** Deschidere pentru alternative educaţionale**,** Loialitate faţă de angajator; Cunoştinţe în domeniul gospodăriei, tehnicii, manipulării banilor, şi al acordării primului ajutor; Disponibilităţi şi experienţă de comunicare (inclusiv non-verbală) în relaţiile cu copiii; Studii medii/studii de specialitate, Modul de relaţionare cu superiorii, cu colegii, cu alte instituţii/organisme şi modul de relaţionare cu copiii.

Se vor întocmi fişele postului pentru personal plecând de la schema:

- Caracteristici generale ale postului – caracteristici specifice ale postului;
- Calificări necesare – sarcini principale – gradul postului (se vor adauga criteriile de performanţă.

O meserie de viitor- mecanic auto!

prof. ing. Dragoș Simona,
specializarea mecanica,
C.T. Anghel Saligny Baia Mare

Școala, cu toți factorii implicați: elevi, profesori, autorități și părinți, încearcă să se adapteze la noua realitate, cea a distanțării sociale, în care procesul educațional trebuie să continue în mediul online; procesul de învățare la distanță a fost testat din mers, atât profesorii cât și elevii s-au adaptat situației într-un timp foarte scurt și s-a constatat că dă rezultate foarte bune.

Acolo unde se vrea, se poate!

Colectivul de profesori din C.T. Anghel Saligny Baia Mare ,domeniul mecanic, experimentând metodele și instrumentele online-interactive, prin care își pot schimba în mod pozitiv stilul de predare-învățare-evaluare și modul de a relaționa cu elevii de clasa a 10-a și a 11-a învățământ profesional și tehnic, care urmează calificarea profesionala mecanic-auto au pus in practică un concurs online pe tema “ O meserie de viitor -mecanic auto!”

Nimic mai mult!

Vizând competentele profesionale pe care fiecare elev trebuie sa le aibă la finalul celor 3 ani de pregătire teoretică și practică din învățământul profesional, am conceput un curs de inițiere pe

platforma classroom, unde am postat materiale de studiu, variante de teste și fișe de lucru care cuprind noțiuni tehnice studiate de elevi la modulele tehnice de specialitate.

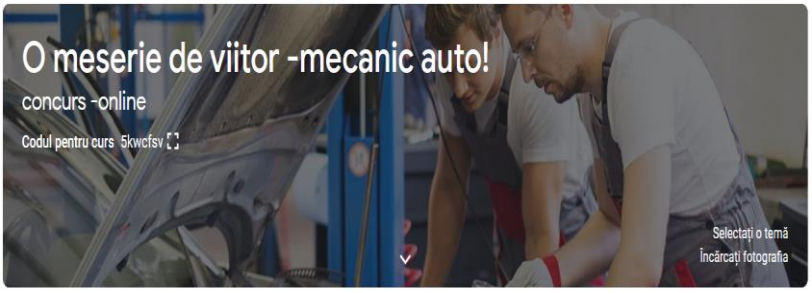

Testând acest tip de activitate tip concurs în școală pe elevii noștri, am hotărât să împărtășim aceasta experiență și cu colegii din alte școli care au această calificarea - mecanic auto- din județul Maramureș.

Au răspuns propunerii noastre:

Liceul Borșa , reprezentat de prof.ing. Dăncuș Mihai și prof.ing.Ciocanea Diana;

Liceul Tehnologic de Transporturi Auto Baia Sprie , reprezentat de prof.ing. Mureșan Raveca, prof.ing.Leșe Smaranda si prof.ing. Flavia Schlesinger;

Liceul Tehnologic Dr. Florian Ulmeanu-Ulmeni, reprezentat de prof.ing.Scurtu Cosette și prof.ing.Ardelean Ovidiu.

Gazda concursului a fost C.T.Anghel Saligny Baia Mare, reprezentat de prof.ing.Dragoș Simona , prof.ing. Maxim Ioana și prof.ing. Kiss Maria, prof.ing. Profeanu Crina.

După mai multe sesiuni de lucru cu elevii înscriși la curs, prin pregătirea teoretică în online, s-a stabilit evaluarea acestora , printr-o formă interactivă, pe platforma wordwall.

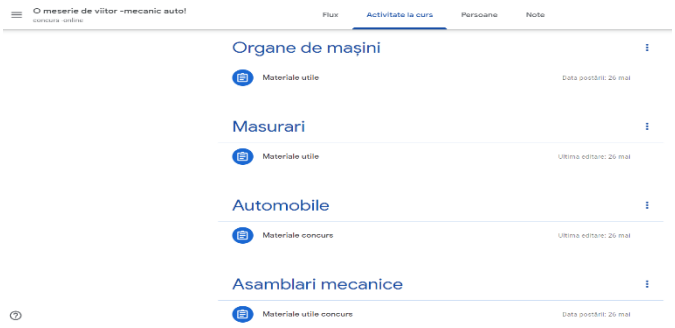

Evaluarea online înseamnă interacțiune, schimb de experiență și joacă , astfel încât învățarea sa fie regândită și să fie pusă întrebarea:

Ce este învățarea și cum se poate întâmpla atât în clasă, cât și în mediul de acasă?

Să ieșim din inerție !

Concursul online s-a desfășurat pe Google Meet – unde am reușit sa socializăm foarte frumos, elevii au prezentat câteva impresii despre meseria pe care și-au ales-o, despre locurile de practică și agenții economici de profil în care aceștia realizează instruirea practică, care sunt dotate la standardele moderne.

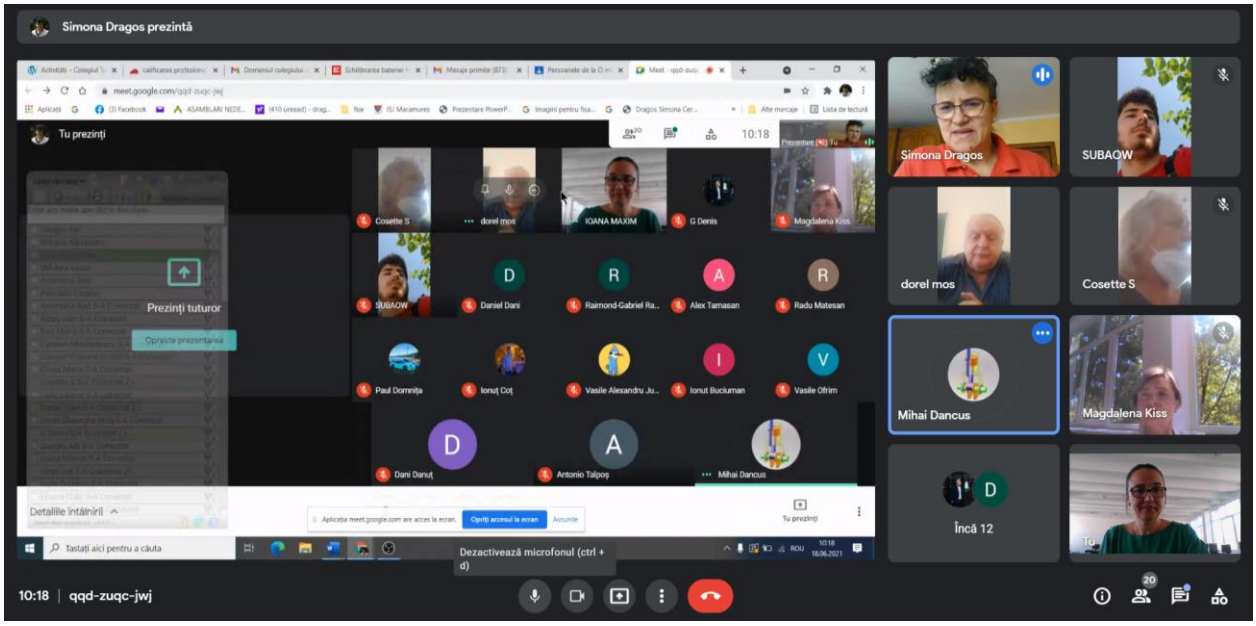

Proba de evaluare a cunoștințelor a fost concepută pe platforma https://wordwall.net/ro, sub forma de chestionar concurs , având 20 întrebări intercalate de runde bonus, prin care se puteau aduna puncte suplimentare în funcție de rapiditatea și simțul digital al fiecărui elev.

Din formularele de feedback completate de către elevii înscriși în concurs, putem să afirmam că acest tip de activitate a fost pe placul acestora, și am certitudinea că elevii care urmează această calificare vor răspunde afirmativ și la edițiile viitoare, atât online cât si fața în fața.

Criza este catalizator de evoluție!

Experimentele pe care le traversează sistemul de educație românesc în timpul acestei crize ar trebui să ne ajute să construim un sistem hibrid: online și offline.

Desigur sunt necesare si resurse pentru a implementa un astfel de sistem de predare online și de adaptare la meseriile viitorului precum mecanic-auto!

Bibliografie:

1. https://kahoot.it/
2. https://wordwall.net/
3. https://classroom.google.com/
4. https://meet.google.com/

Motivarea cadrelor didactice din școală

prof. Ene Nicoleta
Școala Gimnazială "Alexandru Odobescu",
Urziceni, jud. Ialomița

Principala responsabilitate a orcărui lider de organizaţie este aceea de a realiza sarcinile de serviciu cu ajutorul echipei. Pentru aceasta, orice lider de organizaţie are nevoie să ştie cum poate să- şi motiveze echipa şi cum poate să menţină această motivare pe termen lung.

Ce ne determină să venim la serviciu în fiecare zi? De ce sărim în ajutorul unui coleg de serviciu din proprie iniţiativă? De ce împrumutăm bani, unui vecin, unei cunoştinţe sau unui prieten? Ce ne determină să facem cursuri de formare, de recalificare? Răspunsul la aceste întrebări indica ce anume ne motivează să facem aceste lucruri.

Cu alte cuvinte, motivaţia este ceea ce ne susţine în muncă şi ne determină să obţinem cele mai bune rezultate. Este dorinţa de a depune efort pentru a atinge scopurile propuse, este ceea ce ne determină să facem un anumit comportament.

Există mai multe tipuri de motivaţie care determină obţinerea de rezultate in activitate:

a)– ţinând seama de sursa care generează motivaţia (care poate fi interioara sau exterioara) se disting doua forme de motivaţie:

1.- **motivaţia intrinsecă** (directă): este determinată de surse interne persoanei, de elementele care vin din interior, nefiind provocată de factori exeriori. Persoana va fi motivată să acţioneze indiferent de recompensele pe care le primeşte. Sursa de motivaţie intrinsecă sunt curiozitatea sau dorinţa de dezvoltate personală.

2.- **motivaţia extrinsecă**(indirectă): este generată de surse exterioare persoanei. Motivaţia extrinsecă este sugerată sau impusă de alte persoane. De exemplu dacă un elev învaţă pentru a lua note de trecere sau daca o persoana merge la teatru pentru a- şi întâlni cunoscuţii are motivaţie extrinsecă.

b)- ţinând seama de caracterul pozitiv sau negativ al factorilor care determină comportamentul/ acţiunea, se diferenţiază:

- **motivaţia pozitivă**: vizează manifestarea unor comportamente, acţiuni în scopul obţinerii unor beneficii cum ar fi: recompense băneşte(gradaţii de merit), acordare unor titluri, garanţii privind locul de munca, obţinerea încrederii, lauda, promovarea, prestigiul social şi profesional, etc.;

- **motivaţia negativa**: se manifestă prin realizarea unor acţiuni în scopul evitării unor posibile consecinţe neplăcute cum ar fi: ameninţarea, sancţiunea, blamul;

c)- ţinând seama de consecinţele implicării într-o anumită acţiune, se diferenţiază:

- **motivaţia de realizare**: este tendinţa de a fi motivat de atingerea scopurilor propuse. O persoană care este motivată de realizările sale si doreşte să atingă scopurile pe care şi le propune şi să aibă succes în ceea ce face;

- **motivaţia prin afiliere**: este dorinţa oamenilor de a fi printre oameni şi acceptaţi de oameni. O persoana cu motivaţie prin afiliere are rezultate bune dacă i se fac complimente cu privire la atitudinea şi buna cooperare pe care o are cu ceilalţi;

- **motivaţia prin competentă**: este tendinţa unora dintre semenii noştri de a- şi dori să fie cei mai buni în domeniul lor de activitate, să aibă performante maxime în acel domeniu. Competenta motivează oamenii care caută probleme pentru a le rezolva şi astfel îşi arată abilităţile pe care le au. Aceşti oameni sunt de asemenea motivaţi de confruntarea cu diverse obstacole a căror depăşire cere creativitate, iniţiativă şi muncă.

- **motivaţi prin putere**: este tendinţa unor persoane de a fi motivate de puterea pe care o au pentru a influenţa pe cei din jur şi pentru a determina schimbări. Oamenii cu o astfel de motivaţie îşi doresc să facă schimbări în organizaţia din care fac parte şi adesea îşi asumă riscul de a face schimbări;

- **motivaţia prin recompensare**: se referă la oamenii pentru care motivaţia de bază constă în recompensele obţinute. Sunt genul de persoane care, pentru a le motiva, trebuie să le promiţi ceva. Motivaţia prin recompensare este reprezentată de premiile şi beneficiile care ii fac pe oameni să uite , de famile, de prieteni şi să muncească din greu;

- **motivaţia prin teamă**: uneori frica, teama îi motivează pe oameni. Dacă este aplicată spontan, instantaneu, ea determină achitarea mai rapidă de o sarcină. Acest tip de motivaţie funcţionează, de obicei, pe termen scurt.

A înţelege motivarea înseamnă a înţelege natura umana. Înţelegerea naturii umane este prima condiţie pe care trebuie să o aiba liderul unei organizaţii pentru a fi eficient

2. TEORII ALE MOTIVĂRII

De- a lungul timpului, specialiştii au elaborat diferite teorii cu privire la natura umană, adică cu privire la ce anume şi cum poate fi motivat un individ. Unele din aceste teorii cu privire la motivare , presupun ca angajaţii unei organizaţii pot fi caracterizaţi astfel: evită să muncească, întrucât colegul de langa el munceşte mai puţin şi este bine văzut de ceilalţi colegi; evită să- şi asume responsabilitati; nu sunt ambiţioşi; au nevoie de siguranţă mai presus de orice. Alte teorii presupun că angajaţii au capacitatea de a manifesta un anumit grad de imaginaţie şi creativitate în soluţionarea problemelor organizaţiei; angajaţii au capacitatea nu doar de a- şi asuma responsabilităţi ci şi de a avea iniţiativă în acest sens; potenţialul angajaţilor este parţial folosit la locul de muncă.

Abraham Maslo a fost cel care a dus teoriile asupra motivaţiei un pas mai departe atunci când a elaborat piramida trebuinţelor. Acesta spune ca orice individ are cinci seturi de trebuinţe de bază şi că acestea pot fi reprezentate sub forma unei piramide. Fiecare individ e motivat să- şi satisfacă fiecare categorie de trebuinţe, începând cu cele de la baza piramidei- nevoile fiziologice. O dată se acestea sunt satisfăcute, un individ e motivat să caute satisfacerea nevoilor de la nivelul urmator- nevoia de siguranţa, apoi cele de afiliere, cele de stimă şi în final nevoile de autorealizare.

2.1. TEORIA ECHITAŢIEI

Orice angajat compară rezultatele muncii sale cu cele ale colegilor săi. Daca aceasta comparaţie este percepută drept inechitabilă, angajatul va încerca corecţia prin: calitate redusă, performanţe mediocre, neimplicare în activitate.

2.2. TEORIA FACTORILOR DE IGIENĂ

Modelul elaborate de Frederick Herzberg stabileşte douĂ categorii de factori profesionali: o categorie care creează insatisfacţie în muncă- factori de igienă şi a doua categorie care poate determina satisfacţie în muncă- motivatorii. Motivaţia angajaţilor depinde atât de factorii de igienă cât şi de cei motivatori. Factorii de igienă nu motivează efectiv, însă absenţa lor poate determina insatisfacţia în muncă. Aceştia sunt: politica organizaţiei, condiţiile de muncă, salariul, relaţiile cu colegii şi securitate muncii. Factorii motivatori care cresc satisfacţia în muncă a angajaţilor şi motivaţia intrinsecă sunt: realizarea, recunoaşterea, munca în sine, responsabilitatea, avansarea, dezvoltare personală. Pentru motivarea angajaţilor în mod eficient, conform teoriei lui Herzberg, ambele categorii de factori trebuie luaţi în considerare simultan.

2.3. TEORIA AŞTEPTĂRILOR

Modelul aşteptărilor elaborat de Victor Vroim precizează ca motivaţia în muncă este determinată de rezultatele şi beneficiile pe care angajaţii le aşteaptă în urma activităţii lor şi a eforturilor depuse la locul de muncă. Angajaţii acţionează în funcţie de recompensele pe care le aşteaptă şi sunt interesaţi să se implice şi mai mult în activitate dacă acestea duc la obţinere de beneficii. Banii pe care îi primesc angajaţii în schimbul muncii depuse sunt de fapt un pachet format din salariu şi diferite suplimente cu valoare bănească: concediu de odihnă plătit, concedii de boala plătite, premii, etc. Banii reprezintă de fapt" un instrument de motivare" prin care pot fi asigurate trebuinţele, nevoile de orice tip, începând cu trebuinţele primare legate de hrană, adăpost şi continuând cu trebuinţele sociale, cu cele legate de stimă, de statut, de dezvoltare şi autoîmplinire.

Bibliografie:

1. www.didactic.ro
2. TUDORICĂ R**.** - Managementul Educaţiei în Context European, Editura Meronia, Bucureşti, 2006, pag. 258-267, pag. 287-289 .
3. JINGA I.**,** Curs "Management Educaţional" – Concepte şi strategii, 2008.
4. CUCOŞ C., Psihopedagogie, Editura Polirom, Bucureşti, 2005, pag. 118-121.
5. MITROFAN N., Aptitudinea Pedagogică, Editura Academiei, Bucureşti, 1988.

Strategii de creștere a atractivității învățării în mediul online

prof. Fănică Daniel
Școala Gimnazială Cândești
Loc. Cândești, jud. Buzău

Cu toții dorim ca elevii noștri să învețe bine, adică să rețină informațiile pe termen lung și să le poată folosi în contexte diferite pentru a rezolva probleme. Rezultatele obținute de aceștia, de multe ori, arată cî învățarea nu este deloc eficientă... Ce este de făcut?

Din fericire, în ultimele decenii, științele cognitive ne-au îmbunătățit mult înțelegerea despre învățare, așa că putem folosi strategii și tehnici de predare, testate științific, care să îi ajute pe cursanți în învățare. Printre strategiile cele mai eficente evidențiate de studiile din științele cognitive se numără: reactualizarea, spațierea și feedback-ul.

Reactualizarea trebuie văzută ca o strategie de lucru, nu ca o tehnică prin care testăm cursanții și le dăm note. Nu nota ne interesază din această perspectivă, ci exersarea reactualizării cunoștințelor pentru a le consolida în memoria de lungă durată.

De exemplu, putem cere cursanților să noteze două lucruri pe care le-au învățat la ultima lecție, sau chiar la lecția de astăzi. Reactualizarea poate fi văzută ca o strategie depășită în ziua de astăzi, când memoria noastră este dispersată pe diferite dispozitive, care reține informația pentru noi. Însă, conexiunile dintre neuroni trebuie întărite prin practică.

Studiile legate de metacogniție ne arată cât de ușor este să greșim în estimarea cunoștințelor pe care le avem. Nu putem fi siguri că știm ceva până când nu încercăm să ne amintim acel lucru și reușim. Pentru că importanța reactualizării în învățare nu este suficient de evidențiată, elevii și studenții cad pradă falsei impresii că știu dacă citesc ceva în mod repetat (impresie dată de sentimentul de cunoaștere/ feeling of knowing). Dar citirea repetată este una dintre cel mai puțin eficente strategii pe care le pot folosi, pe când reactualizarea este una dintre cele mai puternice.

Spațierea se referă la repetarea celor învățare în momente diferite de timp. În loc să încheiem cu un subiect după ce l-am predat, învățarea este mai eficientă dacă readucem acel subiect în discuție în mod repetat de-a lungul unui semestru. Desigur, cel mai bun mod de a-l aduce în discuție este prin reactualizare.

Deoarece intervine uitarea, introducerea spațierii poate fi o provocare atât pentru profesor, cât și pentru cursanți. Profesorul poate avea îndoieli legate de cât de bine a predat o lecție, iar cursanții pot fi dezamăgiți de rezultatele lor. Dar tocmai această reactualizare repetată și efortul implicat vor fi cele care vor duce la consolidarea cunoștințelor.

Feedback-ul oferit imediat după răspuns poate ajuta elevii și studenții să diferențieze între noțiuni și situații similare. O metodă care poate fi folosită este de a discuta răspunsurile date la un test/ execițiu de reactualizare și de a discuta cu elevii/ studenții de ce acestea sunt corecte sau greșite.

Toate aceste strategii au în comun faptul că necesită efort. Realitatea este că învățarea autentică necesită efort și uneori ne pune față în față cu eșecul evidențiat prin rezultate slabe. Sportivii sunt obișnuiți să folosească eșecurile pentru a-și îmbunătăți performanța.

Competenţa digitală – specific şi utilitate

Aceasta presupune un complex de cunoştinţe, atitudini şi abilităţi, după cum urmează: *Cunoştinţe* - semnificarea rolului tehnologiei informaţiei şi a comunicaţiilor în viaţa individului. Include aplicaţiile principale de tipul: stocarea şi gestionarea informaţiilor. *Abilităţi* - căutarea, colectarea şi

filtrarea informaţiei, priceperea de a o utiliza întro manieră critică; abilitatea de a accesa, căuta şi folosi servicii bazate pe Internet.

Atitudini - atitudine critică şi reflexivă faţă de informaţia disponibilă, utilizarea În mod responsabil a mediilor interactive.

Competenţa digitală, în calitatea sa de competenţă transversală, implică utilizarea în manieră logică, responsabilă şi critică a mijloacelor media electronice.

Utilizarea mediului virtual în procesul instructiv– educativ Cadrul didactic este în primul rând un manager al procesului instructiv-educativ, în realizarea căruia se va folosi de o serie de mijloace didactice.

Utilizarea mediului virtual ca mijloc didactic devine necesară în câteva puncte cheie ale activităţii didactice, după cum urmează:

• Proiectarea activităţii didactice - selectarea unor resurse didactice de calitate, care facilitează atingerea scopurilor educaţionale urmărite şi centrarea învăţării pe conţinuturi relevante pentru competenţele care trebuie formate la cursanţi; utilizarea textului, imaginilor, sunetelor şi animaţiei; angajarea cursanţilor în activităţi de învăţare bazate pe explorare, descoperire şi cooperare.

• Derularea procesului de predare-învăţare-evaluare - care înseamnă în acest caz, adaptarea mediului virtual la nevoile de predare ale profesorilor, în condiţiile asumării rolului de facilitatori ai învăţării şi implică:

- activizarea procesului de predare-învăţare, asigurarea unui cadru interactiv de învăţare; - implicarea cursanţilor în căutarea şi prelucrarea informaţiei;

- asigurarea pentru cursanţi a unui ritm propriu de parcurgere a activităţilor de învăţare şi de rezolvare a sarcinilor de evaluare, în funcţie de nivelul lor de pregătire;

- creşterea atractivităţii lecţiilor desfăşurate.

• Managementul învăţării - concentrarea activităţii profesorului pe cursant, ajutându-l să înveţe cum să înveţe, adică să-şi construiască singur cunoaşterea.

Mediul virtual poate facilita în acest context următoarele:

- organizarea unor parcursuri diferenţiate de învăţare;

- îmbinarea lucrului individual, cu lucrul pe echipe;

- angajarea cursanţilor în activităţi de învăţare care necesită conexiuni interdisciplinare şi transdisciplinare.

Bibliografie:

1. ANGHEL, T. (2009). **Instrumente şi resurse web pentru profesori**. Bucureşti: Editura All. BALANSKAT, A., BLAMIRE, R., KEFALA, S. (2006).
2. BOCOŞ, M. (2013). **Instruire interactivă**. Iaşi: Polirom.
3. CERGHIT, I. (1988). **Mijloace de învăţământ şi strategii didactice**. În: Cerghit Ioan, Vlăsceanu Lazăr (coord.), Curs de pedagogie, Tipografia Universităţii, Bucureşti.
4. VELEA, S. (2009). **Noile tehnologii în educaţie – între slogan şi impact autentic în activitatea de predare-învăţare. În: Tehnologii moderne în educaţie şi cercetare.** CNIV 2009. Bucureşti: Editura Universităţii din Bucureşti.

Utilizarea softului educaţional pentru incluziunea copiilor cu CES

prof. Florea Alina Simona,
Colegiul Tehnic Câmpulung

În învăţământul cu cerinţe educative speciale, utilizarea calculatorului şi a softului educaţional se face în funcţie de posibilităţile de învăţare a fiecărui copil, de interesul pe care acesta îl are pentru munca la calculator şi nu în ultimul rând, se ţine cont de vârsta pe care o are copilul cu CES. Un factor important în asistența copiilor cu CES îl constituie identificarea celor mai adecvate strategii educaționale.

În era tehnologiilor informaționale, tot mai mult se utilizează metodele educaționale moderne, prin accesarea unor procedee variate de utilizare a Tehnologiilor informaționale de comunicare (TIC). Softurile educaționale, utilizate de tot mai multe cadre didactice, devin tot mai atractive în actul învățării și al evaluării progresului copiilor.

Este important să se utilizeze tehnologiile educaționale într-o manieră flexibilă, prin adecvarea/adaptarea acestora la necesitățile copilului.

În proiectarea demersului educațional, din perspectiva celor mai potrivite condiții de desfășurare, centrate pe elev, urmează să cunoaștem profilul de inteligență al acestuia, dar și stilul de învățare al fiecărui elev. Stilul de învățare reprezintă modalitatea preferată de receptare, prelucrare, stocare și reactualizare a informației. În scopul de a înțelege mai bine modalitățile prin care un copil procesează și asimilează informațiile, specialiștii care asistă copilul trebuie să facă abstracție de abordarea nivelului lui de inteligență

O metodă care este folosită cu mult succes pentru copiii cu CES este *demonstraţia cu mijloace tehnice*. În timp, mijloacele tehnice au fost grupate în cîteva categorii (audio, video, audio-vizuale) și au evoluat concomitent cu evoluția tehnicii, în general. Cele mai noi achiziții la acest compartiment sunt softurile educaționale, aplicate tot mai frecvent în ultimii ani.

Din experienţa didactică, am observat că, utilizând soft-urile educaţionale ca măsură de recompensă a implicării active a copiilor în sarcina dată pe parcursul unui interval de timp, aceştia pot fi mai uşor dirijaţi spre comportamente dezirabile, decât dacă aş fi cerut acelaşi lucru prin metode tradiţionale. Bineînţeles că am ţinut cont şi de faptul că utilizarea excesivă a calculatorului poate creea o oarecare dependenţă, motiv pentru care folosirea softului educaţional s-a făcut sub supraveghere strictă din partea mea şi doar pe anumite segmente ale activităţilor desfăşurate cu copiii.

În ultimii ani, TIC sunt aplicate tot mai frecvent și în procesul de recuperare/ educație a copiilor cu CES. Grație caracteristicilor sale unice, calculatorul devine un instrument foarte eficace în procesul de individualizare și ameliorare a situației copilului cu CES. TIC oferă o multitudine de metode și tehnici speciale și inovatoare pentru instruirea copiilor cu CES, care, de regulă, au interes scăzut pentru învățare, se adaptează cu greu mediului școlar general, nu se pot concentra pentru o perioadă îndelungată de timp și nu reușesc să execute sarcinile date de către învățători/profesori. În condițiile în care calculatorul suscită interesul copiilor și dorința de a-l folosi, acesta trebuie valorificat în calitate de resursă importantă în procesul de educație a copiilor cu competențe cognitive reduse.

Aplicarea TIC în procesul educațional propriu-zis conduce spre dezvoltarea unei mari varietăți de strategii de predare-învățare-evaluare pentru elevii cu CES. TIC se pretează perfect tehnologiilor educaționale incluzive, deoarece creează numeroase oportunități de individualizare a procesului educațional. TIC permit valorificarea curriculum-ului general într-o formă în care să satisfacă necesitățile unice și diferenţele, dar și să dezvolte abilităţile individului, prin abordarea unui ritm propriu de dezvoltare. TIC devin, astfel, o resursă valoroasă pentru învățare și incluziune. Pentru unii elevi cu CES, o soluție tehnologică poate fi singura cale de satisfacere a necesităților sale educaționale și, mai mult, de comunicare cu mediul extern.

Cele mai cunoscute forme de lucru cu calculatorul în procesul educațional al copiilor cu CES sunt:

• jocurile didactice pentru dezvoltarea competențelor de bază de citit-scris și calcul;
• utilizarea resurselor INTERNET;
• operațiile în diverse programe de calculator: Microsoft Word, Paint, Power Point, Microsoft Excel;
• jocuri distractive pentru dezvoltarea unor abilități concrete.

Rolul esențial al utilizării calculatorului și softurilor educaționale informatice de către copiii cu CES este de a asigura dezvoltarea altor instrumente de învățare, asimilarea unei noi culturi care să ușureze reorganizarea permanentă a cunoștințelor. Activitățile educative în sistem informatic/interacțiunea copilului cu calculatorul pe programe/jocuri educative leagă stimularea, răspunsul și comportamentul. În acest caz, activitatea de învățare constă în a organiza și adapta mediul elevului pentru ca acesta să progreseze cu pași mici, punând în lucru eforturi maxime.

Aplicând TIC în procesul general de educație și, în particular, în educația copiilor cu CES, esențial este faptul că noile tehnologii ajută cadrelor didactice să transforme învățarea într-o activitate interesantă și atractivă, imprimînd procesului ca atare mai multă eficiență. Materialele în format electronic – *software* – au un potențial mare și această constatare este demonstrată de practica educațională curentă.

Software educațional reprezintă orice produs software, în format diferit, care reprezintă un subiect, o temă, un experiment, o lecție, fiind o alternativă (iar în unele cazuri – unica soluție) față de metodele didactice tradiționale. Softurile educaționale sunt generatoare de exerciții care pot fi considerate adevărate instrumente pedagogice ce permite profesorului să-și construiască mai ușor scenarii și dialoguri didactice, asociind texte, imagini și sunete.

Din categoria softurilor/programelor educaționale pentru calculator fac parte lecțiile interactive, caietele pentru elevi, manualele electronice și manualele interactive, enciclopediile multimedia, dicționarele, diverse jocuri, compendii, hărți etc. Aceste programe sunt elaborate pe domenii de studiu (limbi, matematică, biologie, geografie, cultură generală) și adaptate diferitor categorii de vârstă.

Evaluarea progresului de învățare al elevului cu CES, ca parte componentă a procesului educațional, nu diferă, prin abordări, forme de organizare și tehnologii, de restul proceselor derulate în învățământ. Totodată, cadrul didactic trebuie să însușească proceduri de adaptare a tehnologiilor de evaluare a progresului copiilor la cerințele educaționale speciale care îi sunt caracteristice. Progresul şcolar al elevului cu CES se va urmări prin corelarea a ceea ce poate să facă el la un moment dat al învăţării, făcându-se comparaţia între starea iniţială şi nivelul la care a ajuns prin învăţare.

În cazul elevilor cu CES, evaluarea prin raportare la curriculum este recomandabilă, mai ales, în momentul proiectării şi aplicării unor probe de evaluare finală (sumativă), în scopul stabilirii

nivelului de achiziţii şcolare la care a ajuns elevul după o anumită perioadă de învăţare, pentru a-i permite trecerea la următoarea etapă. Evaluarea elevilor cu CES se realizează diferenţiat faţă de ceilalţi participanţi la lecţie prin evaluări formative şi sumative personalizate, prin itemi care să măsoare o înregistrare minimă a progresului şcolar prin raportare la cerinţele din curriculum.

Ca şi în cazul predării, probele de evaluare proiectate şi aplicate în cadrul şcolii incluzive trebuie să vizeze competenţele şcolare de bază – ceea ce poate să facă elevul, iar metodele şi tehnicile de evaluare vor fi selectate în manieră diferenţiată, în funcţie de vârsta copilului, de gradul şi tipul de deficienţă, astfel încât să permită fiecărui elev să-şi evidenţieze potenţialul şi stilul propriu de învăţare, pentru a răspunde unei mai mari diversităţi de elevi şi a nu genera ierarhizări şi discriminări între aceştia.

Personal, am lucrat cu copiii cu CES folosind diferite programe pentru a consolida, interioriza schemele și sistemele perceptiv motrice de culoare, formă, orientare spațială, temporală, comunicare, terapia tulburărilor de limbaj, utilizând nenumărate jocuri sau secvențe care să destindă atmosfera de învățare clasică, să recompenseze și să motiveze.

Dacă la copiii fără probleme de învățare am descoperit tendința de a reface jocul sau crearea unor conexiuni neașteptate, la copiii cu CES m-a bucurat faptul că prin intermediul calculatorului, utilizând jocuri, am reușit să determin copilul să termine sarcina didactică sau să o realizeze cu o autonomie din ce în ce mai mare. Copilul cu dizabilități intelectuale și asociate descoperă în calculator un refugiu pentru problemele emoționale pe care nu le poate depăși și un mijloc de reorganizare și clarificare a structurilor perceptiv motrice pe care le asimilează cu mare dificultate și le operaționalizează mult mai greoi.

Calculatorul, instrumentele de scriere și de indicare devin elemente auxiliare prețioase ale școlarizării. Astfel, copiii care nu pot să-și utilizeze mâinile pentru traiectoria actului grafic, vor putea să scrie la calculator. Calculatorul și programele contribuie la ușurarea și economia gestului: apăsarea pe tastatură facilitează și economisește gestica scrisului dificil controlată în anumite patologii cerebrale; mai mult, în anumite situații este posibil să se limiteze acționarea repetată a tastelor și apăsarea lor simultană.

Calculatorul oferă elemente simple și modulare pe care copilul le poate alege și organiza în spațiu și timp. Facilitarea și economia gestului asociate cu puterea de acțiune a calculatorului, compunerea mesajelor textuale și a formelor, culorilor și sunetelor îi dau copilului posibilitatea de exprimare artistică precum desenul, muzica sau unele forme de poezie. Programele de calculator devin mediatori ai raționamentului și comportamentelor adaptive. Copilului i se propune un univers în care poate opera manipulând, după un anumit număr de reguli, obiecte. Un răspuns scris, grafic sau sonor al calculatorului însoțește prestația copilului și îi permite să-și îmbogățească constant și progresiv mediul personal. Aplicațiile informatice specializate pot conduce la importante progrese ale copilului deficient. Comunitatea de terapeuți și profesori înțelege interesul educativ al acestui nou instrument.

În continuare voi prezenta câteva instrumente și platforme care pot fi utilizate cu succes și în activitățile cu elevii cu cerințe educative speciale:

1.Jigsawplanet este o platformă de creare și distribuire de puzzle-uri online. Aceasta permite utilizatorilor să creeze puzzle-uri cu propriile imagini și fotografii, care pot fi apoi distribuite prietenilor sau colegilor de clasă. Jocurile pot fi personalizate în funcție de nivelul de dificultate sau de numărul de piese, astfel încât utilizatorii pot alege jocul potrivit pentru nevoile lor specifice.

2. WordArt este o platformă de creare a cuvintelor în mod artistic. Aceasta permite utilizatorilor să creeze cuvinte sau fraze cu fonturi și stiluri diferite, pe care le pot utiliza apoi în

materiale educaționale sau prezentări. WordArt este foarte util în educație deoarece permite elevilor să-și dezvolte creativitatea și să-și personalizeze materialele educaționale.

3. H5P este o platformă open source care permite utilizatorilor să creeze și să distribuie materiale educaționale interactive. Aceasta oferă o gamă largă de instrumente și modele pentru crearea de materiale educaționale, cum ar fi jocuri, simulări, testări și prezentări. H5P este foarte util pentru profesori și elevi, deoarece permite crearea de materiale educaționale personalizate și interactive.

4. Hot Potatoes este o platformă de creare a exercițiilor educaționale online. Aceasta permite profesorilor să creeze exerciții interactive, cum ar fi jocuri de asociere, exerciții de completare sau de corectare.

5. Kahoot este o platformă de jocuri educaționale interactive, care permite profesorilor să creeze jocuri personalizate pentru elevi. Elevii pot juca jocurile pe propriile dispozitive, iar profesorii pot urmări progresul și performanța elevilor. Kahoot este foarte util în educație, deoarece permite profesorilor să implice elevii într-un mod distractiv și interactiv în procesul de învățare.

6. Fishbowl este o platformă de discuții online care permite utilizatorilor să participe la discuții în timp real sau să urmărească discuțiile anterioare. Aceasta este foarte utilă în educație, deoarece permite profesorilor și elevilor să discute subiecte specifice și să dezbată diferite probleme.

7. Learning Apps este o platformă de creare și distribuire de jocuri educaționale online. Aceasta permite profesorilor să creeze jocuri interactive și alte resurse de învățare, care pot fi utilizate pentru a îmbunătăți înțelegerea și retenția informațiilor. Jocurile pot fi personalizate pentru a se potrivi cu nevoile specifice ale fiecărui elev, astfel încât pot fi utilizate pentru a spori implicarea și motivația învățării.

8. Livresq este o platformă de e-learning care oferă acces la un conținut vast de resurse educaționale, printre care cărți digitale, manuale școlare, ghiduri de studiu, videoclipuri educaționale și multe altele. Aceasta permite utilizatorilor să exploreze și să descopere noi surse de învățare, precum și să își personalizeze experiența de învățare prin intermediul funcțiilor de căutare și organizare a conținutului. Livresq oferă, de asemenea, posibilitatea de a crea resurse educaționale personalizate și de a colabora cu alți utilizatori.

Încrederea în sine, precum și motivația proprie pentru a învăța, cooperarea cu ceilalți, cu alte cuvinte clădirea unui climat afectiv pozitiv reprezintă un obiectiv în procesul educativ desfășurat cu elevii cu CES. Aspectul recompenselor sau laudelor elevilor care obțin progres sunt absolut necesare. Nu se poate obține o ameliorare a situației în cazul elevilor cu cerințe educative speciale, dacă nu se subliniază micile reușite, oricând acestea sunt înregistrate în activitatea de învățare. Autonomia personală în cazul elevilor cu dificultăți de învățare constituie un element esențial în integrarea lor în societate.

Bibliografie

1. Logofătu Michaela, Garabet Mihaela, Voicu Anca, Păuşan Emilia, *Tehnologia Informaţiei şi a Comunicaţiilor în şcoala modernă*, Editura Credis, Bucureşti, 2003
2. Magdaș Ioana, *Didactica informaticii - de la teorie la practică*, Ed. Clusium, Cluj-Napoca, 2007

Metode şi tehnici de cercetare ştiinţifică

prof. Grigore Nicoleta
Colegiul Național „Grigore Moisil”, Urziceni, Ialomița

Organizarea şi desfăşurarea oricărui proces instructiv-educativ trebuie să se realizeze pentru a avea o eficienţă maximă, în concordanţă cu anumite cerinţe, norme, directive, etc. Acestea sunt impuse de comanda socială pentru subsistemul educaţiei fizice în care are loc procesul instructiv-educativ respectiv. Unele dintre aceste cerinţe sunt fundamentale şi ele primesc ca atare denumirea şi statutul de principii.

Principiile se respectă, nu se aplică. Respectarea principiilor în totalitatea lor este o necesitate. Nerespectarea doar a unuia, de exemplu, conduce obligatoriu la diminuarea eficienţei procesului instructiv-educativ respectiv.

Exista două principale categorii de principii: de instruire şi de educaţie. De ambele categorii se ocupa, în sens de analiza şi interpretare, pedagogia, metodica revine cu informaţii asupra principiilor de instruire. De ce? Pentru că instruirea la educaţie fizică are foarte multe Diferenţe specifice, fenomen neinteles de foarte multi factori care decid soarta acestui domeniu, factori fără pregătire corespunzatoare de specialitate. educaţia are aceleaşi principii, se realizează asemanator pentru toate disciplinele de învăţământ sau pentru toate formele de activitate de tanara generatie sau cu alta categorie de populatie. în literatura de specialitate intalnim formularile: principii de învăţământ, sau principii didactice.

Cercetarea ştiinţifică reprezintă un “ansamblu de activităţi şi rezultatul acestora, desfăşurate cu intenţie, deliberat, în mod sistematic şi ordonat pentru acumularea şi prelucrarea de date – informaţii – într-un anumit domeniu al realităţii şi pentru utilizarea concluziilor în vederea realizării unui progres în cunoaşterea şi practica acestui domeniu.”

a) <u>Metodele verbale</u> în educaţia fizică sunt următoarele:

a.1. *Expunerea verbala*, care se realizează prin limbaj şi de aceea trebuie s fie accesibila nivelului de înţelegere al colecţivelor de subiecţi. Aceasta metoda exista în practica prin următoarele procedee metodice:

a.1.1. *Povestirea*, folosita cu subiecţii de vârsta mica, pana la 8-9 ani. Ea trebuie sa fie “plastica”, sugestiva şi sa se bazeze pe elemente cunoscute de subiecţi.

a.1.2 *Explicaţia*, folosită cel mai mult la toţi subiecţii cu vârsta de peste 10 ani. Explicaţia trebuie să indeplinească patru condiţii de bază: sa fie clară, sa fie logică, sa fie concisă şi sa fie oportună.

a.1.3. *Prelegerea*, care se foloseste cu precădere în învăţământul superior. La baza înţelegerii stă o argumentare ştiinţifică a temelor abordate şi în consecinţă, folosirea unei terminologii corespunzătoare.

a.2. *Conversaţia*

Aceasta metodă se realizează tot prin limbaj, se referă la dialogul permanent care trebuie sa aibă loc intre conducătorul procesului instructiv-Educaţiv şi subiecţi.

Se poate dialoga, intre cei doi factori, pe problemele obiectivelor instruirii, modalitatilor de evaluare, cauzele greşelilor de execuţie, nivelul deînţelegere a procedeelor metodice folosite în predare, etc.

a.3. *Studiul individual*, care trebuie idrumat, orientat şi controlat de conducătorul procesului instructiv-Educaţiv, pe problemele specifice instruirii la educaţia fizică.

b) Metodele intuitive

Acestea ajuta la formarea unei reprezentari clare despre ceea ce urmeaza sa se invete. Exista trei principale metode intuitive:

b.1. *Demonstratia*

Este cea mai eficienta metoda intuitiva de intruire, dacă este realizata la nivel de **model.** Sunt două procedee metodice prin care se concretizeaza aceasta metoda"

b.1.1. demonstratia realizata de conducătorul procesului instructiv-Educaţiv, care se numeşte şi demonstratia "**nemijlocita".**

b.1.2. Demonstratia realizata de un subiect din grupul angrenat în procesul instructiv-Educaţiv, care se mai numeşte şi demonstratia**"mijlocita".**

b.2. *Folosirea unor materiale iconografice*

Se recomanda în special atunci când demonstratia nu poare fi realizata la nivel de model. Se realizează prin folosirea a două tipuri de materiale iconografice: clasice (planse, scheme, grafice, etc.) şi moderne (diapozitive, filme, casete video, etc.)

b.3. *Observarea execuţiei altor subiecţi*

Aceasta observare trebuie sa fie întotdeauna dirijata de conducătorul procesului instructiv-Educaţiv. Se poate observa, la educaţia fizică – executia unor colegi de grup sau executia altor subiecţi.

c. **Metoda practică**

In exprimare folosim singularul deoarece exista o singură şi unică metodă practică prin care subiecţii isi însuşesc ceea ce se predă. Această metodă este **exersarea.**

Exersarea presupune atingerea obiectivelor propuse, o repetare conştientă şi sistematică.

Exista cinci tipuri principale de exersare:

c.1. exersarea pentru formarea deprinderilor şi priceperilor motrice;

c.2. exersarea pentru dezvoltarea sau educarea calităţilor motrice;

c.3. exersarea pentru optimizarea dezvoltării fizice.

Exersarea pentru formarea deprinderilor şi priceperilor motrice

Poate avea următoarele variante:

c.1.1. Exersarea unei singure deprinderi sau priceperi motrice, cunoscută şi sub numele de exersarea independentă a deprinderilor sau priceperilor motrice.

De obicei exersarea respectivă se incepe pe plan global şi apoi poate reveni la planul parţial (analitic), dacă este posibil şi dacă este necesar, pentru aprofundarea execuţiei tehnice a deprinderii sau priceperii respective.

c.2.2. Exersarea pentru dezvlotarea-educarea indemanarii

Aceasta varianta metidica practicase concretizeaza prin următoarele procedee:

efectuarea actelor şi acţiunilor motrice în condiţii complexe, în sensul cresterii dificultatii de execuţie faţă de condiţiile normale (de ex.: indepartarea centrului de gravitate al corpului faţă de sol, introducerea unor acte sau acţiuni motrice suplimentare, execuţie cu segmentul neindemanatic, cresterea numărului de mingi, etc.)

efectuarea actelor sau acţiunilor motrice în condiţii constante, evidenţ intr-un număr mare de repetari.

efectuarea actelor sau acţiunilor motrice în condiţii variabile, care sa preintampine orice şituatie viitoare posibila (de ex.: exersarea pe suprafete din interior dar şi în aer liber, în salile de

educaţie fizică inalte dar şi mai putin inalte, exersarea pe suprafete de ciment, zgura, gazon, parchet, etc., exersarea pe vreme buna dar şi rea (nefavorabila), exersare la altitudine mica, medie şi mare, exersare în prezenta spectatorilor sar şi în absenta acestora)

c.3. Exersarea pentru optimizarea dezvoltării fizice

Acest tip de exersare se realizează în special în veriga a III-a din lecţia de educaţie fizică şi pe parcusrul altor verigi. în veriga a III-a din lecţie se exerseaza complexe formate din sase-opt exerciţii libere, cu obiecte (mingi, corzi, bastoane, esarfe, etc.) sau cu partener (in perechi), la aparate (scra fixa, banca gimnastica, etc.).

Aceste exerciţii sunt de doi, patru sau opt timpi şi se adreseaza tuturor segmentelor corpului intr-o ordine relativa de regula de sus injos adică incepe cu exerciţii pentru cap şi gat şi se incheie cu exerciţii pentru membrele inferioare.

Acest tip de exersare il intalnim pe tot parcursul altor forme de organizare a practicării exerciţiilor fizice: gimnastica zilnica de intretinere, gimnastica de inviorare, momentul de educaţie fizică, etc.)

c.3.3. exersarea pentru dezvoltarea-educarea rezistentei

Aceasta varianta de metoda practica se concretizeaza prin mai multe procedee şi sistematice astfel: procedee metodice bazate pe variatia volumului efortului;

procedeul eforturilor uniforme când se menţine în exersare aceiasi intensitatesi creste volumul (distanţă, numărul de repetari, durata, etc.) în aceiasi activitate sau de la o lecţie la alta.

Procedeul eforturilor repetate, unde intensitatea ramane tot constanta, dar se efectueaza aceeaşi unitate de efort (aceiasi distanţă, aceeaşi forţă, etc.) cu un număr de repetari în crestere.

- Procedee metodice bazate pe varianta intensitatii efortului:
- Procedeul eforturilor varabile, când se menţine aceiasi distanţă sau acelasi număr de repetari, dar se modifica tempoul de lucru (in sens de cretere sau descrestere)
- Procedeul eforturilor progresive, când se menţine aceiasi distanţă, aceiasi durata sau acelasi număr de repetari, dar intensitatea efortului creste.
- Procedeul metodic bazat atat pe variatia volumului de efort cat şi a intensitatii acestuia sau procedeul cu intervale. Variatia volumului de efort se realizează numai de la o lecţie la alta. Variatia intensitatii efortului se face în aceiasi lecţie de la o repetare la alta a unitatii de efort.

c.3.4. Exersarea pentru dezvoltarea-educarea fortei

Cele mai semnificative procedee metodice pentru acest tip de exersare sunt următoarele:

procedeul ridicarii de greutati (inclusiv ropriul corp al subiecţilor), procedeu care se mai numeşte şi cu incarcaturi. Exista patru variante metodice ale acestui procedeu

1. cresterea şi descresterea continua a incarcaturii. La aceasta varianta rata de crestere şi de descrestere a incarcaturii trebuie sa fie aceiasi. Dat fiind traseul dus-intors, se deduce că se lucreaza cu procente mai mici ale ratei de crestere şi a celei de descrestere, faţă de varianta anterioara.
2. varianta în val. Se bazeaza pe alternarea vresterii cu descresterea incarcaturii. Întotdeauna rata de crestere a incarcaturii este mai mare decat rata de descrestere a incarcaturii. Ratele trebuie sa ramana constante pe parcursul aceleiasi lecţi sau sedinte de pregătire.
3. varianta în trepte. Treapta trebuie sa aiba minimum doi suporti, deci sunt necesare pentru formarea ei minimum două repetari cu aceiasi incarcatura.
4. Procedeul izotermic. Se foloseste pentru dezvoltarea masei musculare la vârste mai mari, de regula 14-15 ani. La vârste mai mici s-a demonstrat experimental că are efecte negative asupra

procesului de crestere a organismului uman. Durata contractiei izotermice pentru a fi eficienta trebuie sa fie de 9-12 secunde. Pauza maxima intre două contractii izotermice este de 90-120 secunde şi ea trebuie sa fie în mod obligatoriu activa, deci se fac mişcari de relaxare a grupelor musculare intrate în contractia respectiva sau alte mişcari dinamice care sa angajeze grupele musculare respective. Intr-o lecţie sau sedinta de pregătire se pot face intre 6-8 contractii izotermice, iar intr-o saptamana se pot repeta de 2-3 ori.

În vedera realizării studiului privind creşterea eficienţei jocului jucătorilor se pot utiliza următoarele metode şi tehnici de cercetare:

- **Metoda studiului bibliografic** - această metodă constă în studierea sistematică a cărţilor, revistelor, publicaţiilor şi broşurilor de specialitate. Prin analiza celor citite se extrag idei ce se vor memora şi prelucra mental. Sursele bibliografice trebuie studiate cu atenţie, unele paragrafe din publicaţii trebuie corelate cu altele, această metodă generând o activitate intelectuală intensă şi complexă, obligând pe cel care utilizează să facă legături şi să înţeleagă esenţa conţinutului din materialele studiate astfel generând propriile constatări.
- **Metoda observaţiei** - această metodă este folosită în procesul de antrenament, în jocurile de verificare şi oficiale. Observaţia pedagogică trebuie să se desfăşoare după un plan în care să fie precizate: scopul, locul, durata, colectivul de lucru, ce anume trebuie observat. Observaţia trebuie să fie obiectivă, continuă şi sistematică, datele obţinute se înregistrează, se clarifică, se prelucrează şi se formează concluzii.
- **Metoda experimentului** - experimentul este un complex de operaţii care pornesc de la o formă de concret pentru a obţine prin observaţie concretul logic.

Experimentul pedagogic impune reflectarea unor condiţii cum ar fi:

- cercetarea să fie efectuată pe un număr suficient de subiecţi;
- realitatea în care se desfăşoară experimentul să fie complexă.
- să fie studiate şi aplicate problemele şi metodele moderne;
- să fie descoperite cauzele;
- să fie concretizat specificul experienţei şcolare.

- **Metoda grafică** - pentru a avea o imagine cât mai clară asupra fenomenului studiat se realizează reprezentarea grafică prin:

- *cronograme*, prin care se exemplifică evoluţia rezultatelor în perioada studiată, progresul sau regresul realizat de subiecţi;
- *poligonul de frecvenţă,* cu ajutorul căruia se poate expertiza dispersia valorilor finale, pe grafice, delimitându-se valoarea medie ;
- *grafice sintetizatoare pentru progres,* cu ajutorul cărora se exemplifică progresul la fiecare categorie de probe

- **Metode statico – matematice** - metoda statistico-matematică se face calculând principalii parametrii de tendinţă şi dispersie.

Matematizarea este etapa de construcţie a teoriilor ştiinţifice ce presupune utilizarea conceptelor matematice în formularea ipotezelor şi a procedurilor de deducţie pentru derivarea consecinţelor. Teoriile supuse matematizării presupune un înalt nivel de elaborare teoretică, care să le permită utilizare simbolurilor moderne şi structurilor matematice.

Bibliografie:

6. Epuran, M., *Metodologia cercetării activităţilor corporale,* Bucureşti, Editura FEST, 2005;
7. Niculescu, M., *Metodologia cercetării ştiinţifice în educaţie fizică şi sport,* Bucureşti, Editura A.N.E.F.S., 2002;

Limbajul și rolul său în comunicarea didactică

prof. înv. primar *Hriscu Nina*
Școala Gimnazială Nr. 97, București, Sector 4

Comunicarea umană se ocupa de sensul informaţiei verbale, prezentata în forma orala sau scrisa si de cel al informaţiei nonverbale, reprezentata de paralimbaj, mişcările corpului si folosirea spaţiului.

Comunicarea interumană este un ansamblu de sisteme de transfer de informaţii prin intermediul limbajului verbal dar şi al altor canale de comunicare nonverbale sau extralingvistice. Dacă comunicarea verbală se realizează pe canalul cel mai specializat şi totodată specific comunicării, având cel mai înalt grad de determinism social, comunicarea nonverbală completează, uneori chiar suplineşte, pe cea verbală, participând efectiv la definirea dialogului interuman.

Comunicarea umană poate fi definită ca ansamblu al proceselor fizice şi psihice prin care se efectuează operaţia punerii în relaţie cu una sau mai multe persoane în vederea atingerii anumitor obiective. Admiţând că orice comportament este o comunicare (P.Watzlawich), trebuie să acceptăm şi că într-o asemenea interacţiune nu dispunem doar de un repertoriu monofonic, ci de un complex fluid şi polifonic, alcătuit din numeroase registre: verbal, tonal, postural, contextual, în care fiecare determină sensul celorlalte.

În cadrul microgrupului, comunicarea este influenţată de conformismul sau modelul de comunicare general al grupului care, la rândul său, este modelat de preferinţele interpersonale pe de o parte, şi de statutul de microgrup, de lider sau dominant, în raport cu membrii grupului sau cu persoana cu care se comunică, pe de altă parte. Axa statut-rol-comportament, definitorie pentru persoană şi pentru relaţiile interpersonale, este atât de profund implicată în psihologia de grup încât constituie însuşi scheletul şi liantul parametrilor ei fundamentali: coeziune, conformism, eficienţă. În microgrupul familial există anumite diferenţe între modul de comunicare dintre părinţi şi copii, între adulţi, între copii de vârstă apropiată, între copii cu diferenţe mai mari de vârstă, etc. La fel, există modele diferite de comunicare în mediul şcolar, unde structura microgrupurilor este bine constituită.

Valoarea deosebită a comunicării verbale constă şi în faptul că limbajul şi cuvintele tezaurizează experienţa socială, participând ca factori esenţiali în psihogeneza umană şi în păstrarea echilibrului psihic.

Limbajul este un proces de comunicare între oameni: comunicăm, întrebăm, dăm indicaţii sau ordine uzând de vocabular. Limbajul este un fenomen individual prin mecanismele sale psihofiziologice, prin modul specific de folosire a limbii, având însă şi un caracter social întrucât se formează ca urmare a convieţuirii omului în societate. Vorbirea este parte componentă a limbajului; limbajul nu este doar vorbire ci include şi audierea, citirea şi scrierea. Toate aceste forme se dezvoltă în ontogeneză sub influenţa dezvoltării omului în societate.

Exprimarea verbală pune în evidenţă anumite caracteristici ale personalităţii, ale intereselor şi intenţiilor, ale simpatiei sau antipatiei faţă de interlocutor sau faţă de persoanele despre care se vorbeşte. În concepţia lui F.Saussure cuvintele sunt semne şi nu simboluri, pentru că simbolul are o oarecare legătură cu obiectul simbolizat, în timp ce semnele limbii au caracter arbitrar în raport cu ceea ce semnifică ele.

Odată cu crearea limbajului sonor, omul dobândeşte un sistem de semne consolidat şi organizat în scop de comunicare. Fiind caracterizat prin dublă articulare, limbajul sonor permite descompunerea ideilor şi organiyarea lor în infinite variante, în funcţie de scopul comunicării. Pe de altă parte prezintă dezavantajul de a fi emis pe un singur canal, fapt ce a determinat persistenţa, coexistenţa şi chiar dezvoltarea unor canale complexe de comunicare nonverbale. Acelaşi fapt a determinat şi dezvoltarea mijloacelor de comunicare postlingvistice. Ele sunt rezultatul dezvoltării civilizaţiei şi sunt create pe baza limbajului sonor: scrisul, desenul, tiparul, sistemele de teletransmisie şi memorare, ş.a. Aceste sisteme postlingvistice sunt înzestrate cu un grad superior de eficienţă reuşind să învingă spaţiul şi timpul şi sunt contnuu perfectabile, dar cu toate progresele în domeniu, locul principal va reveni mereu limbajului sonor, care pe lângă rolul de comunicare constituie şi un suport al gândirii umane.

Prin faptul că limbajul este implicat şi orientează desfăşurarea proceselor psihice, el exercită un rol important în reglarea întregii activităţi a omului. Începând cu procesele senzoriale şi terminând cu gândirea, afectivitatea, voinţa, limbajul organizat orientează, direcţionează, integrează formele vieţii psihice. În orice activitate omul face întâi, cu ajutorul limbajului, o schemă în plan mental şi abia apoi trece la aplicarea ei în practică. Limbajul şi gândirea sunt strâns legate şi interacţionează deşi nu sunt fenomene identice. Aşa cum este legat cuvântul de propoziţii tot aşa este legat conceptul de judecată.

Cercetări recente evidenţiază o strânsă legătură între limbaj şi gândire atât din punct de vedere genetic cât şi structural. Comunicarea noastră prin limbaj verbal este îndeaproape supravegheată de gândire spre a ne exprima corect şi coerent

Cuvintele asociindu-se mereu cu aceleaşi obiecte sau fiinţe realizează o canalizare a atenţiei contribuind astfel la o mai lesnicioasă desfăşurare a operaţiilor gândirii (analiză, sinteză, generalizareabstractizare, comparaţie, concretizare). Urmare a utilizării frecvente a aceloraşi cuvinte în asociere la aceleaşi fenomene sau lucruri, cuvintelor li se ataşează o anumită semnificaţie. Semnificaţiile sunt dependente de experienţa individuală. Pe măsura însuşirii experienţei sociale semnificaţiile se îmbogăţesc şi se precizează.

La nivelul unor grupuri limbajul poate îmbina forme caracteristice cu conotaţii specifice grupului respectiv. La nivelul grupului limbajul natural are funcţie de control social asupra manifestărilor indivizilor, ca expresie a comandamentelor morale, relaţiilor dominante.

Modul de comunicare al unui cadru didactic constituie un mod specific activităţii sale profesionale, având un pronunţat caracter prozodic şi o abundenţă de consensuri pe celelalte canale de comunicare nonverbală, cu care realizează o congruenţă într-o comunicare globală. Modelele de comunicare utilizate de învăţători şi profesori, în dimensiunea lor nonverbală, au constituit obiectul unei analize ştiinţifice în care s-a utilizat ca metodă observaţia şi descrierea. E posibilă o distincţie între cel puţin trei modele mari specifice cadrelor didactice.

Primul apeleză la multă redundanţă, prin repetiţie, utilizând factori nonverbali expresivi asociaţi (de mare expresivitate) este specific cadrelor ce predau vârstelor şcolare mici. În general expresivitatea afectivă este abundentă, ca măsură de recompensă, stimulare sau dezacord. În plus canalele nonverbale participă la completarea mesajului verbal.

Al doilea model realizează un echilibru între comunicarea verbală şi comunicarea nonverbală, fiind specific predării la clasele mari. Treptat, dispar codificări ale afectivităţii care, deşi prezente, rămân într-o pondere mai scăzută, iar mesajul verbal este doar parţial susţinut şi întărit de comunicarea nonverbală care, în general, este folosită pentru a păstra tonusul atenţiei, a stimula motivaţia şi interesul elevilor pentru subiectul studiat.

Al treilea model, specific nivelului universitar sau învăţământului pentru adulţi, este dominat de comunicarea verbală şi grafică. Mai mult, în unele şcoli, catedre sau anumite discipline există tendinţa de a se limita comunicarea doar la comunicarea verbală prin argumentare logică. Comunicarea gestuală şi mimica sunt considerate neadecvate modelului de politeţe impus de nivelul auditoriului şi statutul conferenţialului.

Bineînţeles, dacă acestea sunt nişte modele generale, circulante în acest grup socioprofesional, ele diferă de la o persoană la alta, în măsura în care şi persoanele diferă între ele, ca structuri temperamentale, caracteriale şi alţi factori de impregnare socioculturală a comportamentului comunicant.

Componentă a conduitei simbolice şi expresia conduitei verbale, limbajul reprezintă o matrice internă pe care se structurează întreaga organizare psihică a individului, începând cu procesele senzoriale şi terminând cu modelele conceptuale şi subsistemele atitudinale ale personalităţii. Când oamenii stau de vorbă, ei spun de multe ori, mult mai mult decât ceea ce înseamnă cuvintele şi frazele pe care ei le pronunţă.

Bibliografie

1. **Cucoş, C**.,2006, ***Pedagogie*** (ediţia a II-a revăzută şi adăugită), Editura Polirom, Iaşi
2. **Cristea, D** (2000), ***Tratat de psihologie socială***, Editura ProTransilvania, Bucuresști
3. **Illi, Şt**, 1999, ***Psihologie generală,*** Editura Fabrica de timbre, Bucureşti
4. Revista “ Învățământul primar “ - 2000
5. Stroe Marcus, Teodora David, Adriana Predescu – “ Empatia și relația profesor-elev “ – 1987
6. Stela Iancu – “ De ce merg unii elevi iîncruntați la școală?” -2000
7. Ioan Jinga – “ Educația ca invești tie în om “ – 1981

„DACA DRAGOSTE NU E, NIMIC NU E…”
(M. PREDA)

Importanța și necesitatea evaluării inițiale

prof. Dihoru Iulica

Școala Gimnazială „ Sf. Gheorghe” Craiova Jud. Dolj

Evaluarea este un subproces al procesului de învățământ, alături de predare și de învățare, prin care se verifică realizarea cantitativă și calitativă a obiectelor instruirii, în vederea reglării acesteia și a procesului de învățământ. Activitatea de evaluare apare ca un punct final într-o succesiune de etape cum sunt: stabilirea scopurilor și obiectivelor activităților instructiv-educative, proiectarea curriculumului școlar, desfășurarea activităților proiectate și verificarea rezultatelor aplicării acestor activități. Evaluarea ar trebui să vizeze măsurarea realizării obiectivelor lecțiilor, dar ea poate constitui și un îndreptar pentru activitățile viitoare ale profesorului.

Activităţile de evaluare trebuie proiectate din perspectiva nevoilor de formare ale celui educat. Evaluarea trebuie să fie centrată pe aspectele ei formative, astfel încât să cultive şi să susţină interesul elevilor pentru studiu, să-i îndrume în activitatea de învăţare. Scopul comun, este cel de dezvoltare a capacităţii de autoevaluare la elevi, concomitent cu schimbarea viziunii asupra rolului evaluării, cel de ameliorare şi corectare mai mult decât de sancţionare.

Prin evaluare se urmărește măsurarea și aprecierea cunoștințelor, deprinderilor, și aptitudinilor muzicale, artistice și culturale.

Utilizarea eficientă a strategiilor, metodelor şi instrumentelor de evaluare va pune în valoare aspectul creativităţii, al gândirii critice, al manifestării individuale, proprii fiecărui elev, rezultatul final vizat fiind formarea, la nivelul individului, a culturii generale, formarea de abilităţi, aptitudini, competenţe, priceperi şi deprinderi necesare integrării sociale a acestuia.

Pentru ca evaluarea inițială să fie urmată de rezultatele scontate,e nevoie să se țină seama de următoarele: tratarea diferențiată a elevilor, selecția riguroasă a conținutului învățării, utilizarea acelor metode și procedee didactice care să antreneze cel mai mult capacitățile intelectuale, care asigură învățarea activă și formativă, îmbinarea eficientă și alternarea formelor de activitate la clasă (frontală, individuală și pe grupe).

Evaluarea verifică, masoară și apreciază rezultatele școlare ale elevilor obtinute într-un anumit interval de timp. Scopul evaluării: fundamentarea deciziilor conștientizarea problemei influențarea evoluției sistemului evaluat. Evoluția în timp a conceptului de evaluare: comparativă criterială, prin obiective corectivă formativă.

Metode de evaluare:

- metode clasice: probe orale, practice;
- instrumente,tehnici de evaluare: chestionarul, testul;
- metode auxiliare: observații, dezbateri, convorbiri, autoevaluări;
- metode alternative: portofolii, rezolvarea unor sarcini de grupuri etc.

Evaluarea inițială este un factor cheie pentru ca profesorul să cunoască punctul de plecare de la care începe procesul de învățare.Evaluarea inițială oferă posibilitatea verificării stadiilor diferite ale elevilor la începuturi de cicluri școlare, ce constituie repere pentru a cuantifica progresul înregistrat de elevi pe parcursul acestora. Aceasta are funcție constatativă și predictivă pentru profesor, iar pentru elevi, ea realizează selecția și orientarea acestora pe filiere de formare, în funcție de interesele și aptitudinile depistate.

Alegerea celor mai adecvate metode şi instrumente de evaluare reprezintă o decizie importantă în vederea realizării unui demers evaluativ pertinent şi util.

Evaluarea iniţială poate fi realizată prin mai multe modalităţi: harta conceptuală, investigaţia, chestionarul, testele.

Referitor la importanța evaluării inițiale, Ausubel preciza „ceea ce influențează cel mai mult învățarea sunt cunoștințele pe care elevul le posedă la plecare. Asigurați-vă de ceea ce el știe și instruiți-l în consecință”.

Scopul evaluării inițiale este atins, cu cât reușim să-i determinăm pe elevi să fie receptivi și să înțeleagă importanța evaluării școlare, pentru ca ei să trateze cu seriozitate rezolvarea sarcinilor propuse, să le fie trezită motivația cunoașterii și dorința soluționării corecte a problemelor enunțate. Înțelegând-o ca un exercițiu util activității de învățare și nu ca o evaluare propriu-zisă care implică emoții, mai ales că rezultatele ei nu se consemnează în catalog, elevii se pot concentra liber și în mod expres asupra rezolvării itemilor propuși și astfel rezultatele ei pot reflecta obiectiv dacă elevii au pregătirea necesară creării premiselor favorabile unei noi învățări.

Bibliografie:

1. Sarah, Ecaterina, Frasineanu-*Pedagogie-Managementul clasei de elevi,* Editura SITECH Craiova, 2014;
2. Vasile, Vasile-Metodica educației muzicale *,,Editura muzicală,* București, 2004;
3. https://edict.ro/aplicarea-metodelor-de-evaluare-initiala/;
4. http://www.asociatia-profesorilor.ro/studiu-evaluarea-initiala-necesitatea-si-importanta-ei-in-activitatea-didactica.html;
5. https://www.didactic.ro/materiale-didactice/importanta-evaluarii-initiale-in-invatamantul-primar;
6. https://www.math.uaic.ro/~oanacon/depozit/Prezentare-Evaluare.pdf.

Exemple de bune practici

prof. înv. primar Ivan Camelia Mariana,
Şcoala Gimnazială ”Alexandru Odobescu”
Urziceni, jud. Ialomiţa

Cunoaştem faptul că elevii noştri, copiii, citesc prea puţin în ultima perioadă. Din pricina mass-media?

Cu siguranţă! Televizorul, cu multele lui canale, diferitele aparate audio-video, calculatoarele ne-au invadat viaţa în ultima vreme, absorbindu-ne privirile spre modul cum alţii trăiesc şi gândesc, până la uitarea de sine.

Conduc, împreună cu o colegă, o clasă din alternativa Step by Step, la Şcoala gimnazială ”Alexandru Odobescu”, din Urziceni-Ialomiţa. În ultimii 8 ani, am încurajat elevii şi-am scos la lumina tiparului 5 volume de creaţii literare, toate având titlul „Anotimpul cuvintelor”.

Cel mai greu este să convingi elevii, dar şi părinţii, că numai efortul susţinut va da rezultatele mult aşteptate mai târziu, că orice muncă cere sacrificiu, iar acesta nu este de-ajuns fără voinţă.

Este foarte limpede că fără lectură, fără cărţi, fără cunoaşterea prin citire a marilor clasici naţionali şi universali, nu se poate face educaţia tinerelor generaţii. A trebuit să ne convingem copiii că marile cărţi, care stau cu mare demnitate (sute şi mii de ani!) în rafturile bibliotecilor şi ne invită la relectură, potrivit cu vârsta, cu dispoziţia spirituală de care beneficiem din când în când, de

calmul şi solitudinea (căci adevăratele revelaţii se dobândesc în singurătate, nu în zgomotul turmei) de care avem totuşi nevoie pentru regăsirea de sine atât de necesară libertăţii noastre individuale, nu vor trece repede prin câmpul lor vizual, nu vor dispărea din memorie asemenea unui foc de paie, ci se vor fixa în intelect, îi vor îmbia a le revedea. Cărţile stau foarte demne, în tăcerea lor, pe rafturile bibliotecii, nu ni se vâră în suflet cu sila, asemeni televizorului şi calculatorului… Dar este foarte probabil ca la un moment dat să apară şi…saturarea de atâta audio-video şi calculator. Vor pune oare tinerii mâna pe cărţi? Nu prea ne vine să credem că o vor face fără un minimum de gust şi interes de a citi, pe care şcoala tocmai, mult hulita de către unii şcoală, li-l va fi format.

Cu aceste gânduri am pornit la drum…

Prin inventivitatea sa, învăţătorul este în măsură să-i pregătească pe copii pentru o învăţare creativă, pentru o reală dezvoltare a spontaneităţii şi formare a aptitudinilor creative propriu-zise. Cheia creativităţii este găsită atunci când elevul este dispus să întrebe, să descopere probleme acolo unde alţii găsesc răspunsuri satisfăcătoare, devenind apţi să emită judecăţi independente. Aceste calităţi îi vor ajuta să-şi exprime gândurile într-o formă elegantă. Problema educaţiei estetice este complexă în clasele primare.

Acum se pun bazele formarii gustului estetic, ale aprecierii frumosului care constituie o latură esenţială a vieţii.

Lecţiile de compunere le-a dezvoltat copiilor, după posibilităţile fiecăruia, capacitatea de a scrie corect şi dorinţa de a se exprima atunci când au avut ceva se spus, pentru a comunica cu cineva sau pur şi simplu pentru propria lor plăcere. Această muncă a început prin a-i obişnui pe elevi cu un vocabular corect şi nuanţat.

Premisa de la care trebuie să se pornească în realizarea compunerilor şi poeziilor este aceea că toate, indiferent de felul lor, trebuie să constituie rezultatul unei activităţi independente a elevilor, al unui efort intelectual depus de aceştia şi nu doar o simplă reproducere a unor lucruri dinainte stabilite.

Cuvintele înseamnă pentru fiecare dintre noi o comoară inestimabilă cu care „îmbrăcăm” estetic conţinutul comunicării. Dar cum putem oare să-i convingem pe cei mici să-şi însuşească această „ladă cu zestre”, adică să se exprime cât mai bine în scris ?

Creaţiile literare îşi au originalitatea de cele mai multe ori în povestirile pe care elevii obişnuiesc să ni le istorisească nouă, dascălilor. Sigur, în această „ladă de zestre” ei au „obiecte” care sunt nesemnificative pentru alţii, dar pentru ei sunt indispensabile: persoane dragi, animale familiare, lucruri de care sunt ataşaţi.

Activităţile de vorbire şi ascultare au ajutat copiii să devină persoane eficiente în comunicare. Munca de proiectare în grupuri mici de colaborare, împărţirea timpului pentru întreaga clasa, rapoartele şi prezentările orale, citirea poeziilor şi reprezentările dramatice, au fost toate oportunităţi de exersare pentru copiii care şi-au dezvoltat capacităţile de limbă. Elevii au întotdeauna prilejul să discute despre ceea ce au citit. Acest lucru l-am realizat în clasă, în grup restrâns sau individual la şedinţele de citire. Noi, învăţătoarele, am modelat strategiile de citire şi am încurajat copiii să folosească ceea ce ştiu pentru a dezvolta noi strategii.

Gândurile copiilor, ca autori, sunt apreciate de colegi şi de noi, învăţătoarele lor, care le oferim un mediu sigur în care vocile lor pot fi exprimate şi ascultate. Este important ca fiecare copil să se simtă apreciat şi respectat în clasă. Crearea unui astfel de mediu în clasă este de o importanţă vitală.

Am încercat ca elevii să fie într-un mediu bogat în limbaj. Citirea cu voce tare în faţa copiilor în mod zilnic le-a oferit oportunităţi de a asculta modul în care diferiţi autori folosesc

limba. Le place să asculte poveşti la "Întâlnirea de dimineaţă", activitate specifică alternativei Step by Step, unde elevii tratează subiecte ce depăşesc programele şcolare, subiecte ce trezesc în ei rezonanţă afectivă, amintiri plăcute sau un anumit interes. Acest lucru devine adesea momentul preferat al zilei. Discuţii bogate urmează când îşi împărtăşesc experienţele şi punctele de vedere. Am considerat că elevii noştri au nevoie de timp pentru a citi în fiecare zi şi i-am expus unei varietăţi de genuri ca: ficţiune, texte de specialitate, poezie, proza. Lectura a ajutat la hrănirea imaginaţiei copilului şi la crearea unui vocabular extins.

Versurile, poveştile, ghicitorile citite la „Întâlnirea de dimineaţă", pe „Scaunul autorului", dau un imbold gândirii şi exprimării copiilor. Exprimarea lor devine interesantă, plină de imaginaţie şi de sensibilitate, ei realizând lucrări originale. Dar astfel de exerciţii spontane trebuie, bineînţeles, în permanenţă cizelate. Unii întâmpină dificultăţi, textele lor nu sunt modele de stil, dar de cele mai multe ori scopul creaţiilor literare este atins, prin valorificarea lor ajutând şi la formarea deprinderii de a scrie corect.

Colaborarea la revista şcolii, a reprezentat un mijloc de remarcare a talentelor literare, precum şi un mod plăcut şi util pentru elevi de a-şi petrece timpul liber.

Elevilor colaboratori le-am sugerat idei pe marginea cărora au realizat compoziţii reuşite. În compoziţiile lor aceştia au creat spaţii imaginare, un interviu imaginar. Unele texte literare studiate au reprezentat adevărate lecţii de educaţie.

Publicarea creaţiilor elevilor în revistele şcolare, în ziare, contribuie la dezvoltarea personalităţii acestora. Activitatea de creaţie stimulează valorificarea aptitudinilor, a vocaţiei, a talentului încurajând competiţia, asumarea de responsabilităţi, comunicarea, abordările bazate pe iniţiative şi imaginaţie, dându-le copiilor sentimentul muncii împlinite.

Când am pornit la drum, am sperat ca fiecare copil să-şi dea seama de satisfacţia de a publica o poezie, o povestire! Copiii lucrează mai bine atunci când ştiu ce este implicat în fiecare etapă a procesului de scriere şi cum să procedeze pe parcursul acestuia. Astfel, am afişat etapele procesului de scriere în clasă, aşa încât elevii să aibă instrucţiunile vizuale pe care să le urmeze :

1. Alegerea subiectului 2. Scrierea unei ciorne 3. Revizuirea şi editarea
4. Publicarea 5. Scaunul Autorului –Prezentarea lucrării finale în faţa clasei

Am căutat să acordăm timp suficient în care copiii să poată scrie zilnic, astfel încât ei să depună eforturi şi să se implice în procesul de scriere.

Prima etapă în procesul de scriere a fost ca elevii să efectueze brainstorming pentru găsirea unor subiecte care consideră ei că ar putea realiza o poezie sau o compunere bună. A fost mult mai uşor să scrie despre un subiect care le-a fost cunoscut sau care i-a interesat. Împărtăşirea experienţelor personale în timpul întâlnirii în grup i-a ajutat la generarea ideilor despre care să scrie.

Unele întrebări au încurajat dezvoltarea ideilor în cadrul subiectelor, cum au fost: hobby-urile tale, prietenii tăi, jocuri de iarnă, tradiţii, obiceiuri, pregătirea bradului de Crăciun, colinde, animalele tale, familia ta, cartea ta preferată etc.

După ce elevii şi-au ales un subiect, maniera în care au abordat subiectul a arătat necesităţile şi abilităţile lor. Unii au început imediat, plini de idei, în timp ce alţii au avut nevoie de ajutor suplimentar pentru a putea începe. Acum accentul a căzut pe creaţie şi comunicarea sensurilor, nu pe mecanisme. Ciornele de început au oferit elevilor şi nouă, învăţătoarelor, conţinutul muncii lor şi, de aceea, ortografia, punctuaţia, majusculele şi structura propoziţiilor n-au reprezentat un stres. Copiii au fost încurajaţi să-şi aştearnă gândurile în scris, astfel încât să le pună pe hârtie. Am considerat că limitând cuvintele numai le cele pe care le pot scrie corect din punct de vedere gramatical, se reduce foarte mult calitatea celor scrise de copii.

Scriitorii au avut nevoie de reacţii din partea colegilor şi a învăţătorilor, în timpul procesului de creaţie. Aceste reacţii au modelat continuu modul de gândire, reformularea corespunzătoare a propoziţiilor şi întrebările care i-a ajutat pe scriitori să reflecteze şi să regândească conţinutul scrierii lor. Citirea creaţiei cu voce tare în faţa grupului de colegi a ajutat autorii la clarificarea scrierii lor. Rolul grupului de colegi în timpul discuţiei a fost:

De a fi buni ascultători. De a reformula ceea ce au auzit. De a găsi rime. De a spune care este partea lor preferată. De a reacţiona la părţile pe care le-au putut vedea, simţi şi auzi. De a specifica despre ce ar dori să afle mai multe informaţii.

S-a revizuit lucrarea proprie de fiecare copil în parte, hotărând totodată ce schimbări s-au decis să mai facă. Dacă poeziile apărute în primul volum li s-au părut a fi mai bune şi s-au hotărât mai greu asupra schimbărilor, de data aceasta, la cel de-al doilea volum de creaţii, au fost mult mai pretenţioşi. Aceasta reflectă stadiul de dezvoltare al copilului. Pe măsură ce tinerii scriitori îşi dezvoltă arta de scrie, revizuirea devine mai acceptabilă. Elevii au fost încurajaţi să depună toate eforturile în timpul editării, aceasta făcându-se pe computer. Editarea finală a fost făcută cu noi, învăţătoarele, alături de 2-3 părinţi voluntari.

Acum s-a corectat ortografia şi punctuaţia, aşa încât lucrarea finală să fie fără greşeli, apoi s-au ataşat fotografii ale copiilor, fotografii făcute de noi în diverse situaţii: în clasă, în timpul desfăşurării activităţilor, pe centre ori în parc.

Publicarea a fost etapa finală a procesului de scriere. După ce lucrarea elevilor a fost editată de noi, învăţătoarele şi redactată pe computer, am hotărât împreună cu copiii modul în care vor apărea poeziile şi povestirile lor, în forma unei cărţi. Am aproximat cam de câte pagini vom avea nevoie, orientându-ne după primul volum de creaţii literare al clasei.Am sunat Editura din Urziceni, aceeaşi cu care-am colaborat şi la celelalte volume, ne-am întâlnit şi-am decis asupra copertei cărţii. Astfel, au apărut una câte una, toate cele 5 volume de creaţii cu ISBN.

Ce răsunet au avut cărţile? Asta am aflat-o de la cei care le-au răsfoit, de la lansările de carte ori de la simpozioanele la care am participat cu ele şi de la care ne-am întors cu premii.

Acestea au fost apreciate atât de prozatorul Constantin Ţoiu, fiind prezent în şcoala noastră pe 21 iunie, de ziua oraşului Urziceni, cât şi de alţi scriitori, prezenţi la-ntâlnirile la care-am fost şi noi invitaţi. Şcolarii noştri sunt copiii noştri dragi, iar ecourile glasurilor lor vor răsuna mult timp în sala de clasă şi pe holuri.

Dragi copii, iubiţi cartea, ca şi când ar fi o comoară scumpă!

În căutarea educației

prof. Limba franceză Lupu Gabriela-Mirabela,
Liceul Tehnologic energetic "Elie Radu" Ploiești, jud. Prahova

Ultimele decenii sunt marcate – la nivelul educației instituționalizate – de încercări, tot mai numeroase, dea ameliora sau schimba paradigmele educaționale, adaptându-le la ceea ce se presupune a fi cerut de societatea de mâine. Aceste căutări de orientare a practicii educaționale, pe de o parte, spre finalități mult mai pragmatice și, pe de altă parte, spre o sporire a eficienței acesteia prin tehnologizarea întregului demers, îi conferă perioadei sus menționate o notă de incertitudine si nesiguranță, de așteptare a unor clarificări de concepte și de căutare a unor modele viabile. Lumea contemporană se caracterizează printr-o evoluție rapidă si imprevizibilă a științei si tehnicii, generând o gigantică mișcare de idei, de invenții si descoperiri, o creștere exponențială a informației și a tehnologiilor de vârf. Acestea au drept consecință informatizarea societății, restructurarea si reînnoirea unor demersuri pe toate disciplinele din toate sectoarele vieții sociale.

Într-o societate aflată în continuă schimbare, ale cărei contraste și pericole, ne referim aici la consumul din ce în ce mai mare de droguri, infracționalitatea juvenilă și abandonul școlar, pot avea consecințe dezastruoase, pledoaria pentru educație este premisa necesară reabilitării adevăratelor semnificații ale vieții.

Gabriel Albu, profesor de pedagogie la Universitatea “Petrol-Gaze” din Ploiești readuce în atenția opiniei publice actul educativ: o relație de parteneriat ce implică deschiderea către celălalt și empatizarea cu acesta. Lucrarea sa “În căutarea educației autentice” îmbină analiza teoretică de la psihologia umanistă la evoluția stadială a vieții individuale cu datele experimentale și statistice. În același timp, el propune noi concepte și modalități de implementare a acestora: motivația și arta motivării în învățare-dezvoltare-formare, stima de sine și nevoia de recunoaștere. Înainte de toate, autorul cărții susține cu tărie că educatorul rămâne un model uman, este chemat să pună temelia viitoarelor opțiuni de viață ale tinerilor în formare.

În încercarea de a asigura accesul deplin al oamenilor la viața economică, politică și socială, Uniunea Europeană consideră educația și formarea ca fiind concepte fundamentale și, desigur, prioritare. Sistemele de educație implică anumite componente care au statut de factori fundamentali în formarea inițială a cadrelor didactice. Se știe că din antichitatea până astăzi, profesorul a reprezentat în fiecare cultură veriga umană transmițătoare de cunoaștere. Dacă până în urmă cu un secol dezvoltarea socială se putea baza pe o elită purtătoare de cunoaștere, epoca industrială a adus cu sine necesitatea ca mase mari de oameni să fie alfabetizate la un nivel corespunzător pentru utilizarea unor mijloace industriale de producție. Problema este însă că societatea post-industrială actuală are nevoie de un alt tip de educație. Dacă muncitorul industrial cum îl numește Ligia Sarivan în cartea sa “Știință sau Literatură?” avea nevoie de o instrucție de bază și de abilitatea de a executa sarcini punctuale în cadrul unui amplu mecanism dirijat, angajatul de astăzi are nevoie să comunice eficient, să interacționeze fluent, să se adapteze la un mediu social și profesional variabil, probabil cu schimbarea profesiunii de câteva ori de-a lungul vieții.

Numeroasele provocări ale acestor timpuri (crize economice, sărăcie, eterogenități sociale, prezența actelor de violență în școală și altele) intensifică preocuparea fiecărui stat membru al Uniunii Europene pentru formarea și consolidarea sistemelor educative, care să asigure o educație de calitate atât în ansamblu, cât și în ceea ce privește rezultatele, performanțele elevilor.

În aria problematică extrem de complexă a educației instituționalizate, pregătirea inițială a cadrelor didactice ocupă un loc central, întrucât aici se reflectă calitatea și profesionalismul educației- cum sunt înțelese și descrise finalitățile acesteia, prin ce conținuturi, strategii, metode se preconizează atingerea lor, cu ce resurse și în ce condiții. Dilema formării profesorilor devine astfel foarte dificilă. Pe de o parte, școala este de masă și se întinde la masificarea unei educații de 10, 11 sau 12 ani, pe de altă parte, cerințele socio-economice, care deplasează dezvoltarea în zona

serviciilor, impun un rafinament al pregătirii întrucâtva similar cu acela practicat odinioară de preceptorul antic sau medieval ce școlariza odraslele elitelor, susține în continuare Ligia Sarivan de la Institutul de Științe ale Educației.

Cercetări și experiențe arată că, din multitudinea de opțiuni posibile de educație, una este viabil ancorată în contemporaneitate: ținta este astăzi ca școala să îi ajute pe elevi să-și construiască un set structurat de competențe funcționale. Aceasta marchează saltul de la cultura generală de tip enciclopedic- care este imposibil de dobândit în zilele noastre la un nivel satisfăcător de masele de elevi- la o cultură a acțiunii contextualizate, ce implică dotarea elevului cu tehnici și strategii de învățare a fiecărui domeniu fundamental al cunoașterii umane. În plus, nu trebuie uitat scopul final al pregătirii profesorilor este următorul: de a forma elevi care să se dezvolte plenar într-o societate dinamică.

În acest moment, după părerea Mihaelei Singer tot de la Institutul de Științe ale Educației, problema se poate formula astfel: ce tip de pregătire trebuie oferită viitorilor profesori pentru ca aceștia la rândul lor, să construiască la elevi seturi adecvate de competențe funcționale? Trebuie să admitem că profesorii cu har sunt foarte puțini, iar transmiterea de cunoaștere trebuie să se petreacă rapid, eficient și semnificativ. În plus, această transmitere de cunoștințe trebuie să genereze la rândul ei o nouă cunoaștere și nu o reproducere a celei existente. Dacă am avea timp suficient și resurse și materiale suficiente, le-am preda studenților-viitori profesori cât mai mult din ceea ce ține de obiectul lor de studiu pentru a le forma abilități de specialitate puternice și apoi le-am preda cât mai mult din ceea ce ține de mecanismele de învățare, de psihicul uman, apoi le-am oferi condiții să practice toate acestea sistematic, în contexte cât mai apropriate de cele reale. Mihaela Singer susține că două probleme apar însă: mai întâi, de regulă, nu dispunem de resurse suficiente, iar dintre toate resursele cea mai constrângătoare este timpul: timpul limitat pentru învățare, timpul limitat al ființei umane în trecere, timpul limitat odată în plus de lumea dinamică în care trăim.

Astfel, în ultimii ani se reliefează o stare generală la nivel european în ceea ce privește educația copiilor : în condițiile unei nevoi de educație tot mai mare și rafinată, statutul profesorului este în declin, el dovedind slabe posibilități de a răspunde provocărilor meseriei. Este cunoscut faptul că elevii petrec din ce în ce mai puțin timp la bibliotecă citind sau conspectând cărți, în detrimentul culturii lor generale, luând o mare amploare navigarea pe Internat și orele prea multe în fața calculatorului. Dacă în trecut elitele, puțin numeroase, își puteau permite angajarea unor "profesori cu har", în condițiile masificării educației "dascălul cu vocație" este tot mai greu de găsit. De altfel, un sistem care vrea să funcționeze eficient își va genera agenții de optimizare: profesorii-experți, înzestrați cu competențe adecvate. Așadar, concluzionează Mihalea Singer dascălul cu vocație ar trebui să fie profesorul-expert. Pentru a focaliza mai în profunzime discuția, ne raportăm la profesorul din învățământul secundar, adică clasele a V-a – a XII-a, care predă o disciplină de specialitate. Condiția primară pentru a preda o disciplină de specialitate este specializarea în domeniul respectiv. Pe urmă, putem adăuga, obținerea definitivarea în învățământ și a gradelor didactice, participarea la concursuri și olimpiade, cercuri pedagogice și multe altele. Se discută mult despre valorizarea socială a profesiei de profesor. O precondiție de seamă este chiar valorizarea pregătirii inițiale. A deveni profesor nu este o opțiune prin eșec- eșecul celui care nu este destul de bun să facă cercetare- ci solicita abilități deosebite de cunoaștere. Pe de altă parte nu se capătă competențe de profesor prin simpla alipire a științelor educației la formația de bază. Abia atunci când vom înțelege relevanța acestora pentru cariera didactică, vom putea gândi o metodologie care să răspundă cu adevărat cererii de educație din societatea contemporană, este de părere Gardner în cartea "Mintea disciplinată". Totodată ne reamintește că, dintre toate serviciile pe

care le oferă o societate, educația este cel mai important lucru, pe termen lung, pentru autodezvoltare.

Menținerea și funcționarea societății în parametri psihologici și etici favorabili dezvoltării, deschiderii și întăririi relațiilor interumane, șansa oricărei persoane de a-și atinge maximumul potențialului sau depind, în mare măsură de gradul de autenticitate al educației, conchide Gabriel Albu.

Educația ține de activitățile "cele mai elementare și mai necesare societății", precizează Arendt; ea este " locul în care decidem dacă ne iubim copiii suficient pentru a nu-i exclude din lumea noastră." Cum știm, prin educație conservăm și îmbogățim cultura societății, conservăm noblețea omului. Cultura îl salvează pe om din "naufragiul vieții", îi îngăduie "să trăiască fără ca viața lui să fie o tragedie lipsită de sens ori o totală înjosire" (Ortega y Gasset, 1999,pg. 30). Așadar, o viață fără cultură, fără o educație autentică este "o viață beteagă, ratată și falsă". Omul nu trăiește la înălțimea timpului și umanității sale; el trăiește "sub ceea ce ar fi putut sa fie viața lui autentică".(Ortega y Gasset, pag 70). Orice viață nouă înseamnă o posibilă existență autentică. Între altele, educația autentică este aceea care face din om un om cult. Educația de înaltă calitate îi formează pe oameni să continue să învețe, să caute adevărurile profunde umane după ce anii de școală s-au încheiat; îi formează să gândească și să își pună mereu întrebări, să fie sensibili la frământările celorlalți ; îi ajută pe oameni să fie mai mult decât niște simpli supraviețuitori în lupta de zi cu zi. Ea îi ajută să ofere din experiența lor socială și culturală. Ea îi ajută să ofere disponibilitatea de a se îmbogăți subiectiv de pe urma contactelor sociale și a responsabilităților angajamentului civic.

Savater consideră că, dintre toate activitățile pe care le desfășoară omul, educația este cea mai umană și mai umanizatoare. Obiectivul ei fundamental este acela de a consolida și amplifică umanismul din noi și de a ne face conștienți de realitatea semenilor noștri. Realizată în fondul ei, educația ne leagă solid și pentru totdeauna de valorile culturii. Elevii cred în nivelul valorii stabilit și oferit de dascălul lor. Ei sunt foarte sensibili la modul cum sunt văzuți, apreciați, luați in seama de educator.

De aceea, menirea fundamentală și scopul educației sunt : prin excelență, acela de a-l asigura pe elev că este o persoană valoroasă, că depinde foarte mult de el să-și consolideze această valoare, că merită din plin respectul celorlalți. În acest context, este important ca elevul să înțeleagă faptul că valoarea, calitatea umană a fiecăruia dintre noi este legată de calitatea gândurilor și faptelor noastre. În același timp, educatorul este cu atât mai aproape cu cât el însuși nu s-a pierdut printre obiectele experienței sale; astfel spus, educatorul este cu atât mai aproape de menirea lui fundamentală cu cât el a reușit să nu cadă pradă ritmului frenetic de viață care îi privează de cunoașterea adevăratelor semnificații ale vieții.

Bibliografie:

1. Albu, Gabriel - În căutarea educației, Editura Polirom, Iași, 2002

2. Cucoș, Constantin - Psihopedagogie pentru examenele de definitivat și grade didactice, Editura Polirom, Iași, 2005
3. Revista de pedagogie a Universității Petrol-Gaze, Ploiești, 2005
4. Sarivan, Ligia - Science Et/Ou Littérature, Editura Sigma, București, 2003

Abandonul școlar consecinţă a inadaptării școlare

prof. Marin Liviu,
Liceul Tehnologic "Toma Socolescu" Municipiul Ploiești

Dintre cele mai importante efecte negative pe care le poate avea inadaptarea şcolară, se remarcă riscul părăsirii precoce a sistemului de învăţământ, înainte ca tânărul să dobândească o calificare.

În sistemul de învăţământ american, aceasta este considerată o formă de abandon şcolar şi se cheltuiesc sume enorme pentru prevenirea şi combaterea fenomenului.

La noi nu sunt resurse. Societatea nu are banii necesari pentru a dezvolta programe care să încerce să provoace o schimbare pozitivă. Aceşti tineri se comportă aşa cum consideră ei de cuviinţă, pentru că nimeni nu le-a oferit un model alternativ de comportare. Pentru a vorbi doar de situaţia întâlnită în teren, se poate observa uşor că aceşti elevi se prezintă în faţa examenului de Capacitate foarte slab pregătiţi. Nereuşita la acest prim examen le reduce mult lipsa de opţiuni viitoare.

În ceea ce priveşte integrarea în muncă se observă că nu au capacitatea bună de a vedea în perspectivă, răspunsul la întrebarea „Unde crezi că vei fi peste 5 ani?" este inevitabil: „în străinătate". Şcoala, prin cerinţele şi structura ei, le apare a fi incompatibilă cu ceea ce se întâmplă în câmpul muncii, aceasta fiind mult mai atractivă decât continuarea studiilor, mai ales o muncă bine plătită în străinătate. Aceasta nu necesită nici un fel de studii, nici un fel de cunoştinţe şcolare. Mai mult, când şcoala este percepută de către elev ca o experienţă negativă, creatoare de frustrări, care aduce lovituri puternice stimei de sine şi auto percepţiei, nu este de mirare că acesta va căuta portiţe de scăpare. Instinctul de autoconservare îi determină o reacţie normală de îndepărtare a stimulului perceput ca periculos.

Pe de altă parte, sancţiunile corective aplicate de şcoală nu vor avea nici un efect dacă situaţia generală a acestor copii nu se îmbunătăţeşte, aceasta deoarece problemele care stau la baza conduitelor dezadaptative rămâne nerezolvată.

Nu de puţine ori, pronosticul evoluţiei lor ulterioare este incert. Ştiind însă că unele conduite care apar în perioada adolescenţei se rezolvă de la sine în timp, o dată cu înaintarea în vârstă, este posibil ca aceasta să fie pozitivă. Aceasta în condiţiile în care societatea le oferă în continuare oportunităţi de dezvoltare.

Măsuri alternative pentru diminuarea fenomenului de inadaptare şcolară: rezolvarea problemelor copiilor inadaptaţi.

M. Stanbak spunea despre eşecul şcolar că acesta marchează, în primul rând, inadaptarea şcolii la elev. Eşecul repetat şi mai sever pare să favorizeze agresivitatea, conduitele dezorganizate, redresive, care la rândul lor constituie factori inhibitori ai dezvoltării individului cu efecte negative asupra integrării sale şcolare.

Dintre măsurile adoptate de alte state pentru prevenirea şi înlăturarea situaţiilor de inadaptare şcolară se remarcă:

La nivel individual:

- depistarea cauzelor insuccesului pentru combaterea inadaptării şcolare;
- intervenţia timpurie;
- individualizarea măsurilor;
- programe de intervenţie individualizate;
- curriculum specific.

Reforma în şcoală:

- consiliere intensivă susţinută pentru tinerii cu probleme;
- crearea unei reţele de servicii şcolare;
- educaţie remediatorie;
- implicarea şi întărirea reţelelor de suport a copilului.

Reforma în afara şcolii:

- strategii de prevenire a fenomenului la nivel naţional;
- formularea de programe şcolare alternative;
- formă de educaţie alternativă.

Din ideile mai sus prezentate, concluziile se impun cu destulă lejeritate. Fenomenul nu ţine de un singur factor cauzal. Se poate vorbi de un cerc vicios, care se autoperpetuează. Este, deci, necesară o intervenţie multidimensională care să rupă acest „lanţ al slăbiciunilor", iar rezultatele pot fi generalizate la nivelul întregului sistem. Amintesc, în final, ceea ce spunea Împăratul Japoniei cu referire la educaţie: „Daţi totul educaţiei şi veţi avea totul".

De la inadaptarea şcolara pâna la abandonul şcolar este doar un pas. Căutând să răspundem la întrebarea:Cine este considerat în abandon şcolar sau în risc de abandon şcolar?, putem afirma că abandonul şcolar reprezintă întreruperea frecventării şcolii din motive medicale, familiale sau economice.

În plan social, pot fi considerate forme ale eşecului şcolar : abandonul şcolar, excluderea socială şi profesională, analfabetismul.

Abandonul devine astfel cauză a eşecului şcolar. De multe ori, abandonul se asociază cu delicvenţa juvenilă, cu recurgerea la droguri, cu viaţa de familie dezorganizată. Abandonul poate fi caracterizat prin absenteism total sau parţial. Cel parţial are cauze diferite în funcţie de zonă.

Analfabetismul trebuie înţeles nu doar ca incapacitatea subiectului de a citi şi a scrie, ci în sens de incapacitate a subiectului de a folosi instrucţia şi educaţia primită în şcoală, astfel încât să se adapteze cerinţelor personale şi profesionale.

Pentru eliminarea efectelor negative ale eşecului şcolar este necesară cunoaşterea cauzelor care l-au produs. Curentul genetic explică eşecul şcolar prin nivelul redus al inteligenţei individului. Acesta este determinat de moştenirea genetică şi este măsurat în coeficientul de inteligenţă. De asemenea, eşecul şcolar este explicat şi prin deficienţe şi tulburări de natură psiho-senzorială, diferenţierea indivizilor fiind una genetică, nu toţi pot atinge aceeaşi performanţă.

Atitudinea faţă de cunoaştere şi nivelul aspiraţiilor elevului este foarte importantă prin sensul pe care copilul îl dă cunoaşterii şi reuşitei şcolare ce influenţează atitudinea acestuia. Cercetările statistice efectuate, au arătat că între mediul socio-cultural de unde provin elevii şi performanţele şcolare ale acestora există strânse legături. Un mediu considerat defavorizat nu poate asigura referinţe culturale minime pentru a valorifica eficient oferta şcolară existentă.

Lipsa mijloacelor culturale din mediul familial şi social provoacă întârzieri ale dezvoltării intelectuale a copilului, mai ales în plan verbal şi cognitiv.

Starea economică a familiilor influenţează opţiunile sociale ale elevilor. În general, în familiile sărace copiii optează pentru studii de scurtă durată şi profesii solicitate pe piaţa de muncă. Eşecul se poate constitui şi în interiorul şcolii, ca urmare a interacţiunilor dintre profesori şi elevi.

Profesorii tind să raporteze fiecare elev la imaginea elevului ideal, evidenţiindu-i pe aceia care se aproprie cel mai mult de acesta şi defavorizându-i pe cei care se îndepărtează de acesta, prin atitudini şi gesturi.

Se creează astfel un circuit afectiv între profesori şi elevi. Eşecul ne arată că mai este întotdeauna ceva de făcut, că suntem infailibili, că nu de abandon este vorba, ci de o mai desăvârşită cunoaştere şi autocunoaştere.

Eşecul şcolar este întotdeauna şi eşecul nostru, de aceea este de datoria noastră, a tuturor, să încercăm prin orice mijloace să combatem şi să prevenim eşecul şcolar şi o putem face prin îmbunătăţirea bazei materiale, prin adaptarea metodelor şi mijloacelor la specificul vârstei, clasei, evitarea surmenajului, adopatrea unui alt mod de evaluare a rezultatelor elevilor, colaborarea şcolilor cu alţi factori educativi.

Bibliografie:

1. COSMOVICI Andrei, (1998),Psihologia şcolară, Ed. Polirom, Iaşi;
2. COSMOVICI Andrei, (1973), Condiţia umană, Ed. Ştiinţifică, Bucureşti;
3. HUDITEANU Alexandru , (2001), Devianta comportamentala la elevi, Editura Psihomedia, Sibiu

Cartea şi importanța lecturii

prof. Mihai Ionica Iuliana
Școala Gimnazială "Alexandru Odobescu",
Urziceni, jud. Ialomița

Lectura-spunea istoricul Nicolae Iorga- joacă un rol important în viața copiilor, un rol mai important decât în viața celor vârstnici. Cartea citită în copilărie rămâne în amintire aproape toată viața şi le influențează dezvoltarea ulterioară.

Lectura este un instrument care dezvoltă posibilitățile de comunicare între oameni, ajutându-i să-şi formeze capacități de gândire şi limbaj.

Importanța lecturii este dată de aspectele educative pe care le implică, şi anume:

- aspectul cognitiv- prin lectură elevii îşi îmbogățesc cunoştințele despre lume, despre realitatea înconjurătoare;
-aspectul educativ- lectura contribuie la educarea copiilor în dimensiunile etice şi estetice;
-aspectul formativ- lectura formează şi consolidează deprinderi de muncă intelectuală, dezvoltă gândirea, imaginația, capacitatea de exprimare corectă şi expresivă.

În afara cărții nu poate fi concepută azi o cultură sistematică a individului şi implicit a societății. O carte o citeşti când vrei, cum vrei şi ori de câte ori vrei. Acest prieten tăcut îți oferă ori de câte ori ai nevoie un răspuns la fiecare întrebare şi îl repetă cu răbdare până când l-ai înțeles. Ea

este atât de înțelegătoare, încât atunci când nu ai înțeles-o nu se supără, nu te jigneşte şi te aşteaptă să revii. Este mereu credincioasă şi discretă. Este învățătorul care te conduce cu răbdare la bine, te face să te bucuri, să râzi, ori să plângi.

Până în prezent, întregul proces de învățământ , de la cel preşcolar la cel post-universitar se bazează pe cartea manual.

Ca mijloc de educare a omului, cea mai înaltă menire a cărții este cea instructiv-educativă. Transmiterea sistematică şi completă a cunoştințelor nu se poate face decât prin intermediul şcolii, al cărților şcolare.

Întrucât lectura este un eveniment al cunoaşterii, studiul cărților de către elevi impune organizare, îndrumare şi supraveghere.

În condițiile educației permanente, şcoala are misiunea de a-i înarma pe copii cu deprinderi temeinice de autoinstruire şi autoperfecționare prin intermediul tuturor mijloacelor şi în primul rând prin mijlocirea cărții. Şcoala trebuie să formeze un lector competent dar şi un cititor care să-şi formeze gustul propriu pentru lectură, astfel încât să fie un cititor activ pe tot parcursul vieții.

Dar nu numai manualele şcolare au funcție instructivă. Orice carte ne învață câte ceva.

Cartea trebuie să devină prietena copilului de la cea mai fragedă vârstă. Ea îl ajută să parcurgă căile cunoaşterii, de la concret la abstract, de la intuiţie la reprezentare şi fantezie. Cu ajutorul ei, copilul intră în posesia numeroaselor instrumente care îi pot satisface dorinţa de a descoperi realitatea înconjurătoare, ea însăşi fiind o lume. Şcoala joacă un rol important în apropierea copilului de lumea cărţii şi implicit, de lectură.

Alegerea potrivită a cărţilor duce la formarea interesului pentru lectură. Ele trebuie să fie potrivite cu vârsta, preocupările şi preferinţele elevului. Pentru a-i determina pe elevi să devină cititori pasionaţi este necesar să se formeze, cu răbdare, gustul pentru lectură. Uneori mediul familial influenţează atitudinea faţă de lectură. Dacă elevul a văzut că părinţii, fraţii nu citesc o carte, el de ce să citească? De aceea obiectivul principal este trezirea interesului elevilor pentru lectură, în general.

Alegerea cărţilor potrivite este un prim pas. Al doilea pas şi tot atât de important este deprinderea lecturii, obţinerea eficienţei ei maxime în urma citirii unei cărţi. Lectura elevilor este un act intelectual esenţial, care trebuie îndrumat şi supravegheat de şcoală şi familie. Pentru ca apropierea de carte să devină o deprindere zilnică, iar plăcerea de a citi – o necesitate dorită şi trăită, e potrivit ca şi familia să se implice activ în apropierea copilului de miracolul cărţii, încă înainte de învăţarea alfabetului.

Ce înseamnă lectura bine îndrumată? Înseamnă accesibilitate, genuri şi specii literare adecvate, limbajul folosit de autor.

Pentru ca o lectură *să fie accesibilă* şcolarilor ar trebui să ținem cont cel puțin de următoarele aspecte:

-mărimea textului (potrivit cu vârsta cititorului);

-număr corespunzător de mesaje (mai mic la clasele I-II);

-număr mai mic de acțiuni (pentru a fi reținute);

-texte în care să nu predomine descrierile (sunt mai greu de înțeles).

Referitor la genurile şi speciile literare, potrivite sunt textele narative, care abordează teme din sfera de cunoştințe a copiilor (lumea fantasticului în care binele învinge răul, este mult îndrăgită).

Nici textele lirice, în special cele în versuri, nu trebuie neglijate pentru că oferă modele de exprimare, trezesc sentimente şi emoții.

Referidu-ne la *limbajul folosit* de autor, vom fi atenți la arhaisme şi regionalisme care fac lectura mai dificilă şi mai greu de înțeles.

Pentru ca lectura să devină *mai motivantă*, există câteva principii considerate esențiale:

- să fie interactivă (cititorul intră în dialog cu textul);

-să aibă un scop pe care elevii să-l poată identifica (plăcere, cunoaştere etc.);

-să fie centrată pe sensurile pe care un text le poate genera;

-să fie încurajată.

Nu trebuie ignorate radioul, televizorul sau calculatorul, dar spre deosebire de aceste surse informaţionale şi de culturalizare trebuie să spunem că nimic nu poate înlocui cartea. Piesa de teatru, filmul, emisiunile radio şi televizorul ne impun un ritm de urmărire, înţelegere, ne împiedică să insistăm asupra unor momente care ne-au interesat sau care ne-au plăcut mai mult. O carte te trimite şi la alte cărţi şi ele toate formează baza trainică a culturii noastre.

Perioada de formare a gustului pentru lectură coincide cu aceea când se pun bazele acestuia, adică în clasele I-IV.

Lectura în afara clasei lărgeşte orizontul cunoştinţelor şi important este să ştim cum să îndrumăm micii cititori spre lecturi potrivite pentru ei, dar mai ales cum să valorifice textele citite astfel încât să-şi amintească uşor ceea ce au citit.

Iată câteva sugestii date elevilor mei:

- ✓ -completatea unei fişe de lectură (să cuprindă titlul, autorul, personajele principale/secundare, morala);
- ✓ -realizarea unui desen reprezentativ;
- ✓ -povestirea pe scurt (ideile principale);
- ✓ -extragerea unor expresii frumoase etc.

Pentru a implica şi părinții în activitatea de studiere a cărții, am desfăşurat un carnaval al personajelor din poveşti. Fiecare copil a primit o poezie-ghicitoare. Acasă, împreună cu părinții, au realizat o mască sau un costum potrivit personajului. Am observant implicarea deosebită a părinților, care au căutat informații despre personaj în cele mai diverse surse, mai ales în poveste.

Bibliografie:

1. Bernat, E.S., (2003), Tehnica învăţării eficente, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca
2. Manolescu, N., (2004), Lectura pe înţelesul tuturor, Editura Aula, Braşov
3. Onojescu, M. (coordonator), (2005), Lecturiada, Cercuri de lectură, Editura Cărţii de Ştiinţă, Cluj- Napoca
4. Onojescu, M., Pamfil, A., (2004), (coordonatori), Lectura. Repere actuale, Lucrările Simpozionului de didactica limbii şi literaturii române, Casa Cărţii de Ştiinţă, Cluj-Napoca
5. Pamfil, A., (2003), Limba şi literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise, Editura Paralela 45, Piteşti
6. Pamfil, A., (2006), Studii de didactica literaturii române, Casa Cărţii de Ştiinţă, Cluj-Napoca
7. Pamfil, A., (2009), Limba şi literatura română în şcoala primară – perspective complementare, Editura Paralela 45, Piteşti
8. Sita, A., Toader, A.V., Ursache, A., (2005), Caietul meu de lectură, Editura Soteria Didact, Cluj-Napoca
9. Şerdean, I., (1993), Metodica predării limbii române la clasele I-IV, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti

Educația între ereditate și mediu

prof. Neagoe Irina Irena,
Colegiul Tehnic „Costin D. Nenițescu”, Pitești

Copilul, parcurge în etape succesive, pași mărunți, dar importanți pe drumul dezvoltării și formării personale, drum care implică experiențe în întâlnirea cu sine și cu ceilalți. Cu sine, pentru a-și răspunde la întrebări: eu cine sunt? cum sunt? ce pot să fac? ce vreau să fac? cum trebuie să fac?, cu dorința de autocunoaștere și de autodepășire, dar și cu ceilalți, cu imaginea pe care o realizează în ochii colegilor, a profesorilor, a părinților, a comunității în care trăiește.

În literatura psihopedagogică sunt discutați ca factori ai ontogenezei: ereditatea, mediul și educația. În condițiile în care și ereditatea și mediul sunt prezențe obligatorii, dar având o contribuție aleatoare în raport cu sensul dezvoltării, *„educația apare ca liantul dintre potențialitatea de dezvoltare propusă de ereditatea individului și oferta de posibilități a mediului. Dezvoltarea poate apărea doar dacă se menține un optim între ceea ce poate, vrea, știe individul, la un moment dat și ceea ce i se oferă.”* Oferta trebuie stimulată totdeauna cu un grad mai înalt decât poate, vrea, știe individul, respectiv o ofertă prea ridicată, ca și una banală poate perturba dezvoltarea psihică.

Educația își are rolul său bine definit în formarea personalității, se consideră că aceasta începe înainte de nașterea copilului. Capitalul spiritual acumulat de părinți se va răsfrânge pozitiv asupra formării spirituale a copilului.

Copiii gândesc altfel decât cei adulți, interpretează diferit evenimentele, văd lumea din unghiuri diferite, percep altfel originea și finalitatea existenței. Mama și apoi mediul familial oferă copilului siguranță, încredere, dependență și în timp autonomie. Dacă la trei ani se manifestă egocentrismul radical al copilului, el fiind în centrul lumii, este „axis mundi”, după această vârstă spiritul copilului se întărește, dorința lui de cunoaștere este foarte mare, dar puterea sa de înțelegere este încă mică.

Mediul social și cel familial au o influență hotărâtoare asupra dezvoltării și formării personalității. Influența mediului social asupra elevilor trebuie observată atent de către profesori.

Din nefericire, familia-instituția care ar trebui să fie o prezență activă în viața copilului, se implică tot mai puțin în educarea acestuia, lăsând în grija școlii acest aspect atât de important.

Școala oferă elevului cadrul pentru dezvoltare, formare, socializare plecând de la cunoașterea particularităților individuale și de vârstă specifice fiecărei etape de dezvoltare, prin proiectarea unei strategii și prin realizarea unui demers didactic riguros, având la bază o programă, o planificare, resurse educaționale, metode și strategii didactice menite să ducă la realizarea obiectivelor și a scopului propus.

Termeni precum „situaţii de învăţare”, „mijloace”, „medii”, „condiţii” sugerează de fapt „interfaţa intelectuală” pe care şcoala este chemată să o creeze, între ceea ce un elev „este” într-un cadru educaţional aleatoriu şi ceea ce el „ar putea fi” în condiţii favorabile deliberat create. Astfel înţelegem profilul intelectual al unui elev (în raport cu o anumită disciplină şcolară) ca o variabilă dispusă la interfaţa dintre potenţialul creativ şi manifestările acestuia.

În plan didactic, această variabilă corespunde unor situaţii de învăţare care prezintă o anumită configuraţie a condiţiilor intelectuale favorabilă manifestării acestor disponibilităţi. Elevul „ar putea deveni” creativ dacă se crează mediul educaţional favorabil, prin atmosfera instaurată în clasă, prin atitudinea deschisă şi receptivă a profesorului faţă de valorile creativităţii acestuia, printr-o relaţie

profesor-elev autentic democratică şi de cooperare şi în primul rând prin aplicarea unor strategii creative, stimulativ-participative.

Orice persoană dobândește noi abilități și cunoștințe în urma unor experiențe de învățare. Aceste experiențe au loc în permanență pe parcursul întregii vieți, nu doar în mediul școlar. Participarea la un concurs sportiv, vizionarea unui film, o vacanța la mare, un eșec în dragoste, toate acestea reprezinta experiente în urma carora, indivizii care le trăiesc, învață ceva nou.

Atunci care este rolul școlii?

- *Școala (la toate nivelurile sale) este instituția care organizează trăirea unor experiențe de învățare. Ea urmarește atingerea unor obiective, cu ajutorul unor metode si mijloace științifice.*
- *Școala informează și formează elevii ținând cont de anumite principii, având grijă să evalueze modul în care obiectivele au fost atinse*.

Prin urmare, școala nu este singurul "laborator" în care copilul învață, ci doar unul dintre ele, mai specializat și mai competent în domeniul educației decât altele. E bine ca părintele sa aibă încredere în școală, dar pentru ca educația copilului să se ridice la nivelul așteptat, el trebuie să se implice, să colaboreze cu personalul didactic, pentru ca metodele și obiectivele propuse să fie convergente:

- *Ce poate crede copilul atunci când la școală i se spune să facă ceva, iar în familie i se cere să facă invers?*
- *Pe cine să asculte?*

În concluzie, chiar dacă "școala vieții" are un rol însemnat în viața fiecărei persoane, aceasta s-a dovedit a fi de multe ori insuficientă. De aceea, o educație dobândită în mediul școlar a reprezentat întotdeauna o bază foarte bună peste care s-a clădit experiența de viață.

Bibliografie

1. Cristea Sorin, Fundamentele pedagogiei, Editura Polirom, Iași, 2010
2. Neacșu Ion, Introducere în psihologia educației și a dezvoltării,Editura Polirom, Iași, 2010
3. Nicola I., Tratat de pedagogie școlară, Editura Aramis, București, 2000
4. Pânișoară Ovidiu, Comunicarea eficientă. Metode de interacțiune eficientă, Editura Polirom Iași, 2003
5. Păun Emil, Școala: abordare sociopedagogică, Editura Polirom, Iași, 1999.

Metode şi procedee didactice interactive de grup

prof. Victoriţa Nicolescu
Colegiul Tehnic "Costin D. Neniţescu" Piteşti

Metodele didactice reprezintă „o cale eficientă de organizare şi conducere a învăţării, un mod comun de a proceda care reuneşte într-un tot familiar, eforturile profesorului şi ale elevilor săi" (I. Cerghit, 2001). Metodele de învăţământ sunt căile folosite în şcoală de către profesor în a-i sprijini pe elevi să descopere viaţa, natura, lumea, lucrurile, ştiinţa.

Ele sunt totodată mijloace prin care se formează şi se dezvoltă priceperile, deprinderile şi capacitaţile elevilor de a acţiona asupra naturii, de a folosi roadele cunoaşterii transformând

exteriorul în facilităţi interioare, formându-şi caracterul şi dezvoltându-şi pesonalitatea.

În didactica modernă „metoda de învatamânt este înteleasă ca un anumit mod de a proceda care tinde să plaseze elevul într-o situaţie de învăţare, mai mult sau mai puţin dirijată care să se apropie până la identificare cu una de cercetare ştiinţifică, de urmărire şi descoperire a adevarului şi de legare a lui de aspectele practice ale vieţii“ (M. Ionescu, V. Chis, 2001,).

Procedeele didactice sunt elemente de detaliu ce intră în componenţa metodelor; sunt soluţii didactice practice ce concură la aplicarea cu eficienţă a metodei. Relatia dintre metode şi procedee este una dinamica: în anumite contexte pedagogice o metoda se poate transforma în procedeu şi invers. Metodele interactive de grup câştigă tot mai mult teren, reprezentând o alternativă la didactica tradiţională în beneficiul copiilor şi al nostru, al dascălilor, în egală măsură. În contextul socio-economic actual se recunoaşte din ce în ce mai mult că şcoala trebuie să se schimbe radical, astfel încât să le ofere elevilor posibilitatea de a dobândi o experienţă socială constructivă bazată pe cooperare şi colaborare în rezolvarea problemelor vieţii. Dezideratele de modernizare şi de perfecţionare a metodologiei didactice se înscriu pe direcţiile sporirii caracterului activ al metodelor de învăţământ, în aplicarea unor metode cu un pronunţat caracter formativ, în valorificarea noilor tehnologii instrucţionale (e-learning), în contaminarea şi suprapunerea problematizării asupra fiecărei metode şi tehnici de învăţare, reuşind astfel să se aducă o însemnată contribuţie la dezvoltarea întregului potenţial al elevului

Specific metodelor interactive de grup este faptul că ele promovează interacţiunea dintre minţile participanţilor, dintre personalităţile lor, ducând la o învăţare mai activă şi cu rezultate evidente. Acest tip de interactivitate determină identificarea subiectului cu situaţia de învăţare în care acesta este antrenat , ceea ce duce la transformarea elevului în stăpânul propriei transformări şi formări. „Metodele interactive urmăresc optimizarea comunicări, observând tendinţele inhibitorii care pot apărea în interiorul grupului” (I. Pânişoară, 2003)

Stimularea activismului şi a creativităţii în şcoală presupune favorizarea unui mediu de învăţare interactiv, incitator şi dinamic. Învăţarea prin cooperarea asigură dezvoltarea unui câmp de relaţii optime manifestării creatoare şi active a elevului în clasă. Ea dezvoltă şi întreţine motivaţia epistemică internă, favorizând implicarea activă în sarcină şi contribuţiile creative, originale ale participanţilor.

Condiţiile şi situaţiile specifice care pot duce la dezvoltarea spiritului investigativ, a gâdirii divergente, a atitudinii creative şi active în şcoală, pot fi considerate următoarele:

- Încurajarea elevilor să pună cât mai multe întrebări;
- Limitarea constrângerilor şi a factorilor care produc frustrare;
- Stimularea comunicării prin organizarea de discuţii şi dezbateri între elevi, între profesor şi elevi;
- Cultivarea independenţei cognitive, a spontaneităţii şi a autonomiei în învăţare;
- Stimularea spiritului critic constructiv, a capacităţii de argumentare şi de căutare a alternativelor;
- Favorizarea accesului la cunoaştere prin forţe proprii, stimulând atitudinea reflexivă asupra propriilor demersuri de învăţare;
- Activizarea elevilor prin solicitarea lor de a operara cu idei, concepte, obiecte în vederea reconsiderării acestora şi a emiterii de noi variante;

Una dintre căile cele mai sigure de stimulare şi generare de idei noi şi de dezvoltare a acestora pentru a soluţiona diferite situaţii, este organizarea de microgrupuri şi promovarea

interacţiunilor între membrii acestuia. Cercetările efectuate în domeniu şi literatura de specialitate au evidenţiat în nenumărate cazuri, superioritatea numerică şi calitativă a situaţiilor de găsire a soluţiilor şi de rezolvare eficientă a problemelor în grup, faţă de cea individuală.

Învăţământul modern preconizează o metodologie axată pe acţiune, operatorie, deci pe promovarea metodelor interactive care să solicite mecanismele gândirii, ale inteligenţei, ale imaginaţiei şi creativităţii. Creativitatea de grup s-a impus pentru că răspunde mai bine nevoilor de rezolvare a problemelor nerezolvabile individual în timp util.

Interactivitatea presupune atât *cooperarea* – definită drept "forma motivaţională a afirmării de sine, incluzând activitatea de avansare proprie, în care individul rivalizează cu ceilalţi pentru dobândirea unei situaţii sociale sau a superiorităţii" – cât şi *competiţia* care este o "activitate orientată social, în cadrul căreia individul colaborează cu ceilalţi pentru atingerea unui ţel comun" (Ausubel, 1981)

Avantajele interacţiunii:

- elevii care lucrează în echipă sunt capabili să aplice şi să sintetizeze cunoştinţele în moduri variate şi complexe, învăţând în acelaşi timp mai temeinic decât în cazul lucrului individual;
- cu o dirijare adecvată, învăţarea prin cooperare dezvoltă şi diversifică priceperile, apacităţile şi deprinderile sociale ale elevilor;
- formarea si exersarea capacitatilor de însusire a cunostintelor;
- formarea si exersarea abilitatilor de orientare autonoma în probleme practice;
- munca în grup permite împărţirea sarcinilor şi responsabilităţilor în părţi mult mai uşor de realizat;
- timpul de soluţionare a problemelor este de cele mai multe ori mai scurt în cazul lucrului în grup decât atunci când se încearcă găsirea rezolvărilor pe cont propriu;
- cultivarea spiritului investigativ;
- interrelaţiile dintre membrii grupului, emulaţia, sporeşte interesul pentru o temă sau o sarcină dată, motivând elevii pentru învăţare;
- lucrul în echipă oferă elevilor posibilitatea de a-şi împărtăşi părerile, experienţa, ideile, strategiile personale de lucru, informaţiile;
- se reduce la minim fenomenul blocajului emoţional al creativităţii;
- grupul dă un sentiment de încredere, de siguranţă, antrenare reciprocă a membrilor ce duce la dispariţia fricii de eşec şi curajul de a-şi asuma riscul;

Activizarea eficienta presupune: pregatire psihologica (specifica) pentru învatare, controlul si prevenirea surselor de distorsiune a comunicarii didactice activizatoare, organizare si desfasurare rationala (pe principii psihopedagogice) a învatarii.

După funcţia didactică principală putem clasifica metodele şi tehnicile interactive de grup astfel:

Metode de predare-învăţare interactivă în grup:

- Metoda predării/învăţării reciproce (Reciprocal teaching – Palinscar);
- Metoda Jigsaw (Mozaicul);
- Cascada;
- Metoda învăţării pe grupe mici (STAD);
- Metoda schimbării perechii;
- Metoda piramidei;

Metode de fixare şi sistematizare a cunoştinţelor şi de verificare:

- Harta cognitivă sau harta conceptuală (Cognitive map, Conceptual map);
- Matricele;

- Lanţurile cognitive;
- Fishbone maps (scheletul de peşte);
- Diagrama cauzelor şi a efectului;
- Pânza de păianjăn (Spider map – Webs);
- Tehnica florii de nufăr (Lotus Blossom Technique);
- Metoda R.A.I.;

Metode de rezolvare de probleme prin stimularea creativităţii:

- Brainstorming;
- Starbursting (Explozia stelară);
- Metoda Pălăriilor gânditoare (Thinking hats – Edward de Bono);
- Caruselul;
- Masa rotundă;
- Interviul de grup;
- Studiul de caz;
- Incidentul critic;
- Phillips 6/6;
- Tehnica 6/3/5;
- Controversa creativă;
- Fishbowl (tehnica acvariului);
- Tehnica focus grup;
- Patru colţuri (Four corners);
- Metoda Frisco;

Metode de cercetare în grup:

- Tema sau proiectul de cercetare în grup;
- Experimentul pe echipe;
- Portofoliul de grup;

Metodele didactice de grup asigură un demers interactiv al actului de predare–învăţare–evaluare, adaptat nevoilor de individualizare a sarcinilor de lucru pentru fiecare elev, valorificând şi stimulând potenţialul creativ şi originalitatea acestuia. Aceste metode interactive asigură o mai bună punere în practică a cunoştinţelor, exersarea priceperilor şi capacităţilor în variate contexte şi situaţii, şi unele dintre ele, cum ar fi portofoliul, oferă o perspectivă de ansamblu asupra activităţii elevului pe o perioadă mai lungă de timp, depăşind neajunsurile altor metode tradiţionale de evaluare cu caracter de sondaj şi materie şi între elevi;

Dintre cele mai activizatoare metode, bazate pe interacţiune educaţională, amintim: brainstorming (metoda asaltului de idei), tehnica electronică de brainstorming, brainstorming-ul personal, reuniunea Phillips 66, controversa creativa, tehnica focus grup, ascultarea interactivă, tehnica "acvariului" (fishbowl) şi rezolvarea creativă de probleme (problem Solving).

Bibliografie:

1. Ausubel, D., Robinson, F.G., *Învăţarea în şcoală, o introducere în psihologia pedagogică*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1981;
2. Cerghit, Ioan (coordonator), *Perfecţionarea lecţiei în şcoala modernă*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1983;
3. Cerghit, Ioan, *Metode de învăţământ*, E.D.P., Bucureşti, 1980;
4. Cerghit, I., Neacsu, I., Pânisoara, O. I., Negret-Dobridor, I., Prelegeri pedagogice, Iasi, Editura Polirom, 2001;
5. Ionescu, M., Chiș V. (coord.), *Pedagogie. Suporturi pentru pregătirea profesorilor*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001;
6. Pânișoară, Ion-Ovidiu,Comunicarea eficientă – Metode de interacțiune educaționale, Editura Polirom, Iași, 2003;Stanciu, Mihai, *Didactica postmodernă. Fundamente teoretice*, Editura Universităţii Suceava, 2003;

Copilăria în literatura română

prof. înv. primar Paraschiv Irina Elena
Școala Gimnazială Borănești, Ialomița

Cine nu-și aduce aminte de șturlubaticul Nic-a lui Ștefan a Petrei? Cine poate uita pe curajoasa Lizuca și pe prietenul ei Patrocle? Cine nu a râs de răsfățații literaturii române, Goe și Ionel Popescu? Sau e oare cineva care nu a cutreierat păduri, precum o făcea Eminescu în versurile sale? Eu cred că nu, și, tocmai de aceea, evocarea copilăriei rămâne o temă care se adresează tuturor: cititorului mărunt ce abia descifrează slovele, adultului, aflat mereu în căutare de noi răspunsuri sau venerabilului lector care-și potrivește mai bine ochelarii și se lasă purtat pe aripile trecutului.

Copilăria rămâne lumea miracolului și a magiei, o insulă a fericirii spre care toată lumea se îndreaptă, fiindcă Măria – Sa , Copilul știe să se facă cea mai plăcută gazdă din lume. Unul dintre simbolurile acestui univers este și Nică, cel care ne invită într-o lume fără vârstă, o lume a jocului, a inocenței, căci prin el, Ion Creangă, a impus în literatura română mitul copilăriei fericite, a *”copilăriei vesele și nevinovate”*, după care omul matur suspină la fiecare început de capitol: *”Stau câteodată și-mi aduc aminte ce vremi și ce oameni mai erau prin părțile noastre pe când începusem și eu, drăgăliță – Doamne, a mă ridica băieţaș la casa părinților mei …”*. Opera ***Amintiri din copilărie*** este, așadar, ”povestea” vârstei inocente evocate nostalgic într-un neobosit monolog în care eroul ei apare, deopotrivă, ca personaj și ca narator. Făcând referire la această operă, Jean Boutiere observă: ”Creangă scrie cartea retrăirii unei vârste cu sentimentul reîntoarcerii acasă dintr-un exil neînduplecat.”

Pentru Nică, atmosfera generală a universului copilăriei este aceea de mare sărbătoare populară, în care domnește veselia, iar între oameni s-a statornicit sentimentul egalității ca în timpurile mitice. Este o vârstă de aur, în care humuleștenii își trăiesc existența ca și cum s-ar afla sub un clopot cosmic: harnici și aflați mereu pe drumuri, ocupându-se de industria țesutului și cu micul comerț. Țăranii din Humulești sunt înfățișați și în alte momente: ale duminicilor cu hore și

plimbări, ale sărbătorilor de iarnă sau ale hramurilor bisericești, când *"se ținea praznicul câte o săptămână întreagă"*, ospățul căpătând astfel dimensiuni homerice. Imaginea copilăriei se oglindește mai ales în întâmplările la care Nică ia parte, în năzdrăvăniile pe care le săvârșește (furatul cireșelor, a pupezei din tei, tăvălirea cânepei mătușei Mărioara, scena de la scăldat), căci eroul lui Creangă era *"vesel ca vremea cea bună"* și *"copilăros ca vântul în turbarea sa"*. Nu rămâne nicio urmă de îndoială că ***Amintiri din copilărie*** este o carte de căpătâi pentru literatura română, o ofrandă adusă copilăriei, în care autorul ei povestește istoria unei vârste de aur în mediul țărănesc al Humulești*ului: ,,Aşa eram eu la vârsta copilăriei, la vârsta cea fericită şi aşa cred că au fost toţi copiii de când lumea şi pământul."* .

O altă abordare a temei, de data aceasta la granița dintre real și fantastic, ne-o oferă Mihail Sadoveanu în cartea sa ***Dumbrava minunată***. Lizuca adoarme în dumbrava din pădure și se visează în lumea basmelor, pornind într-o aventură a cunoașterii împreună cu prietenul ei nedespărțit, cățelul Patrocle. Poate vorbi cu florile și cu toate vietățile pădurii, o întâlnește pe domnița prichindeilor, care o poartă în lumea feerică a basmelor, sau îi povestește despre Strâmbă – Lemne, Sfarmă – Piatră și alți uriași din timpuri străvechi. Citind ***Dumbrava minunată*** avem impresia că am pătruns pe un tărâm magic presărat cu vise și tivit cu imaginație, căci Copilăria este, fără doar și poate, partea tangibilă din Paradis.

O schimbare de registru aduce scriitorul I.L. Caragiale, care zugrăvește în stilul său inconfundabil, în ***Vizită*** și ***D-l Goe…***, tipul copilului răsfățat, obraznic și egoist, dezvăluid astfel efectele negative ale educației prost primite de odraslele unor familii înstărite. Contrastul dintre aparență și esență, diferența dintre ceea ce sunt și ceea ce vor să pară personajele, constituie la acest prozator o sursă inepuizabilă a comicului, dublată de o doză de ironie resimțită pe tot parcursul lecturii.

Cu toții ne-am întrebat poate ce au atât de special personajele lui Caragiale sau ce le face nemuritoare. Din punctul meu de vedere răspunsul este simplu. Există un Ionel la tot pasul, care să se amestece în discuția celor mari, tutuindu-i fără resentimente, comportându-se necivilizat sau făcând farse proaste musafirilor. Nici epoca lui Goe nu a apus. Să nu mai existe oare copii care sunt răsplătiți pe nedrept cu diferite vizite sau excursii, prilej cu care familia vrea să-și demonstreze responsabilitatea? Nu știm dacă Goe și-a teminat vreodată studiile sau a promovat clasa în anul respectiv, însă comportamentul său demonstrează o educație necorespunzătoare, atâta timp cât el vorbește urât, jignindu-și familia: *"Vezi că sunteți proaste amândouă"*. Are un ton impulsiv, îi lipsește răbdarea *("mam'mare, de ce nu vine?... Eu vreau să vie!"*), țipă, urlă și bate din picioare când îi zboară pălăria: *" – Să oprească! Zbiară şi mai tare Goe, bătând din picioare. Mi-a zburat pălăria! Să oprească!!!"*, toate acestea fiind rezultate ale răsfățului și ale proastei creșteri primite în familie. Ca și cum toate acestea nu ar fi fost de ajuns, comportamentul său este încurajat, faptele sale sunt răsplătite cu laude și sărutări de mam'mare, mămițica și tanti Mița: *" – E lucru mare, cât e de deştept! Zice mam'mare"; "E ceva de speriat, parol! adaogă tanti Miţa"*.

Menținând același registru comic, fiindcă sunt considerate adevărate cascade de râs, volumele de schițe ale lui Mircea Sântimbreanu conțin o bogată tipologie a elevului zilelor noastre și dintotdeauna, într-un ton satiric de inconfundat: ***„Cu şi fără ghiozdan'', „Un șmecher la lecție, „Recreaţia mare'', Schiţe vesele'', „Caramele cu piper'', "Colega de bancă"***. Cine nu a văzut vreodată ***Un șmecher la lecție*** , care dacă nu are lapsus, are de pronunțat cuvinte prea grele, iar timpul de răspuns este întotdeauna insuficient? Replici precum :" Su-flă!", "Ah, ce bine îmi pare că m-ați scos la lecție!", "Nu pot să zic, tovarășe profesor, e un nume încurcat…", au rămas memorabile în literatura română. La fel de comică este și schița ***Colega de bancă,*** prilej cu care

autorul zugrăvește magistral rivalitatea dintre două eleve care-și condimentează portretele cu accente caricaturale. În ***O poveste plicticoasă*** sunt demontate abil scenariile basmelor, în timp ce ***Recapitulare*** este axată în jurul unui fel de lingvistică absurd, limba inventată permițând unui elev memorarea rapidă a lecțiilor. De aceea, principalele atribute ale cărților lui Mircea Sântimbreanu rămân accentele umoristice și ironice, oraliatea obținută prin alternarea vocilor narative și utilizarea persoanei a doua singular, precum și grija de a jongla cu orgoliile și așteptările micilor săi eroi.

Asemănător lui Creangă, dar într-un alt registru narativ, Ionel Teodoreanu creează în primul volum al trilogiei ***La Medeleni*** o atmosferă mustind de ingenuitate, un univers bine conturat, cu legi şi dimensiuni proprii, în care se nasc şi se edifică destine. Aşa se face că ***Hotarul nestatornic*** constituie, în esenţă, a doua monografie importantă dedicată copilăriei în literatura noastră.

Eroii acestui univers sunt urmăriţi de la vârsta cea mai fragedă, când jocul rămâne principala preocupare, până în pragul adolescenţei. Romantic incurabil, aflat mereu „în război” cu sora sa, Olguţa, contemplativul Dănuţ se visează, rând pe rând, Robinson Crusoe, trăindu-şi singurătatea pe o insulă uitată, sultan fioros, care-şi pedepseşte sora pentru că a tăiat aţa zmeului, cavaler viteaz, care-şi salvează sora de la pericole închipuite. Când situaţiile din viaţa reală contravin înţelegerii şi aspiraţiilor sale, el apelează la personajul preferat Ivan Turbincă, care înfundă în traista sa magică toţi duşmanii vizibili şi invizibili, reinstalând ordinea dorită. În timp ce Dănuţ e înclinat spre reverie, plonjând într-o realitate imaginată, Olguţa se distinge prin luciditate băieţească, fiind tenace, răzvrătită, deşteaptă şi autoritară, un adevărat „drac îngeresc”. Ea vrea să reducă viaţa reală la o lume a ei, pe care s-o domine după propriile dorinţe. De aceea, se angajează în discuţii cu cei maturi de la egal la egal și îl şicanează permanent pe fratele ei pentru a-şi impune personalitatea.

Estompând graniţa dintre real şi fantastic, împletind visul cu realitatea în asemenea măsură, Medelenii reprezintă o oază a fericirii, pentru că aici, şi la vârsta respectivă, pentru eroi totul e posibil şi realizabil. Iluzia paradisului domestic va fi destrămată odată cu plecarea lui Dănuţ, ca elev internist, la Bucureşti, departe de „mediul moldovenesc”, dar şi cu plecarea în nefiinţă a bătrânului ţăran-vizitiu, ocrotitorul medelenilor. Departe de casă, Dănuţ suportă drama înstrăinării de paradisul familial, iar Olguţa trăieşte experienţa dramatică a morţii unui bunic divinizat. Zorii trişti ai limitelor copilăriei prefigurează, frenetic, sfârşitul prematur al Olguţei, dar şi istoria de peste douăzeci de ani a Medelenilor.

De o cu totul altă factură este creaţia literară scrisă de Marin Sorescu. El a înzestrat literatura contemporană pentru cei mici cu o carte originală, nu atât prin conţinut, cât prin forma artistică, pe cât de modern scrisă, pe atât de accesibilă copiilor. Cartea: ***„Unde fugim de acasă?’’***este intitulată: ,,Aproape teatru, aproape poeme, aproape poveşti’’, fiind o antologie de mici proze ritmate ce înfăţişează, într-un dialog permanent al scriitorului cu micii ştrengari, tablouri feerice ale universului infantil, vizând direct educaţia estetică a cititorului- copil.

Lumea, în vastitatea ei, este decodificată de micul aventurier, cheia cu care poți intra în acest univers fiind, bineînțeles, metafora jocului: ” O să vă iau cu mine, să vă arăt, cu degetul mare, pământul și o parte din soare; cu degetul mijlociu, toate orașele pe care le știu; cu arătătorul, copacul, cerul, izvorul; și așa mai departe, să vă arăt restul lumii cu degetele celelalte. Acesta este planul meu detailat, pe care, bineînțeles, l-am și uitat. [...] să nu aud pe drum că: “Nene, mașina are pene”; că “Of, mi-a intrat un cartof în pantof”. (***Pământul și o parte din soare***)

Prin creațiile lor, ”artiștii” literaturii române ne-au arătat că, dacă păstrează copilăria mereu cu ei, nu vor îmbătrâni niciodată, căci vor putea să se lase inundați de șuvoaie de apă care

izvorăsc limpede și curat din adâncurile ființei, tocmai ca să-și potolească setea idealurilor de dragoste, de bunătate, de frumusețe, de perfecțiune… Ei sunt cei care ne ajută de fiecare dată să găsim copilăria vie din noi, aceea lume permanentă, durabilă și de neclintit.

Bibliografie:

1. G. Călinescu, ***Cronicile optimismului***, E.P.L.Buc. 1964, pagina 274
2. I.Creangă, ***Amintiri din Copilărie***, Editura Minerva, Bucureşti, 1971, pagina.38
3. M.Eminescu, ***Poezii***, Ed.Lucman, Bucureşti, 2000, pagina 63
I. Teodoreanu, ***La Medeleni***, Editura Litera, București, 2010
4. M. Sântimbreanu, ***Recreația mare***, colecția Literatură pentru copii, Editura Axy, Pitești, 2008
5. I.L.Caragiale, ***Momente și schițe***, E.D.P., București, 1987, pagina 147
6. M.Sorescu, ***Unde fugim de-acasa?***, Ed.Tineretului, Bucureşti, 1966, pagina.36
7. A.Rogojinaru***O introducere în Literatura pentru Copii***, Oscar Print, 2000, pagina 126

Metoda proiectului

prof. înv. primar Radu Lucica
Școala Gimnazială "Sfânta Maria",
Mizil, Jud. Prahova

Într-o societate modernă, aflată în plină evoluţie, caracterizată prin mobilitate economică, politică şi culturală, avem nevoie de o educaţie dinamică, formativă. Din acest motiv, este vizibilă necesitatea unei reforme a mişcării pedagogice teoretice şi a praxisului educaţional.

Metodele moderne de învăţământ coexistă cu cele tradiţionale şi se străduiesc să ia locul celor impuse de nevoile educaţionale ale secolului trecut, în speranţa că, în acest mod, educaţia va reuşi să răspundă cerinţelor societăţii.

Foarte importantă în procesul de învăţământ este strategia de instruire deoarece ea reprezintă modul în care profesorul reuşeşte să aleagă cele mai potrivite metode, materiale şi mijloace, să le combine şi să le organizeze într-un ansamblu, în vederea atingerii obiectivelor propuse.

Termenul de „metodă" provine din grecescul „methodos" şi se traduce prin „cale care duce spre" atingerea obiectivelor am putea continua noi, responsabilii cu elaborarea strategiei educative.

Din perspectiva profesorului, metoda se constituie într-un instrument didactic de motivare şi stimulare a elevilor de a asimila activ noi cunoştinţe şi forme comportamentale.

Viziunea şcolii moderne, adaugă noi accepţiuni termenului de metodă, astfel putând însemnând calea prin care profesorul îşi propune să-i determine pe elevii săi să descopere singuri adevărurile, să găsească soluţii la problemele cu care se confruntă în procesul instructiv-educativ.

„Într-o şcoală modernă, predarea se sprijină, în mare măsură, pe activitatea independentă şi productiv-creativă a elevilor. Aceştia sunt îndrumaţi să întreprindă propriile căutări şi să elaboreze idei, astfel de acţiuni constituind o sursă puternică de continuă dezvoltare a competenţelor".

Se observă faptul că profesorului îi revine o sarcină destul de grea şi anume alegerea metodelor adecvate strategiei didactice elaborate.

Proiectul se constituie atât într-o metodă de învăţare prin acţiune practică cu o finalitate reală, aplicativă, cât şi într-o metodă alternativă de evaluare.

Spre deosebire de alte metode, metoda proiectului presupune anticiparea mentală a unei acţiuni, precum şi executarea ei, prin cercetare concretă.

Elevul sau grupul de elevi este plasat în centrul acţiuni, oferindu-i-se posibilitatea să-şi afirme independenţa în gândire şi acţiune, dar şi să însuşească direct tehnicile de cercetare, prin efort, cooperare, autocontrol, după îndrumarea iniţială.

Proiectul începe în clasă, prin definirea şi înţelegerea sarcinii de lucru, eventual şi prin începerea rezolvării acesteia, se continuă acasă pe parcursul a câtorva zile sau săptămâni, timp în care elevul are permanente consultări cu profesorul şi se încheie tot în clasă, prin prezentarea în faţa colegilor a unui raport asupra rezultatelor obţinute şi dacă este cazul, a produsului realizat.

Proiectul este o metodă activ-participativă ce presupune transfer de cunoştinţe, dezvoltare de deprinderi şi capacităţi, abordare interdisciplinară, precum şi consolidarea unor abilităţi sociale ale elevilor.

Prin această metodă, profesorul estompează limita dintre teorie şi practică, prin caracterul activ elevii putând să asimileze cunoştinţe prin propriile lor experinţe de viaţă, să acţioneze şi să rezolve sarcini, autotestându-şi capacităţile cognitive, sociale şi practice.

Confruntându-se cu situaţii veridice, elevul este pus în situaţia să caute, să cerceteze, să emită ipoteze, să găsească soluţii, toate acestea ducând la întărirea spiritului de răspundere proprie, la maturizarea gândirii, la o pregătire pentru depăşirea situaţiilor complexe din viaţa reală.

Proiectul se constituie şi într-o metodă alternativă de evaluare deoarece elevii au posibilitatea de a demonstra nu doar ceea ce stiu, şi, mai ales, ceea ce ştiu să facă, punându-şi în valoare deprinderile, priceperile şi abilităţile, el putând lua forma unui proiect individual sau de grup.

Înainte de a se demara un proiect, profesorului îi revine sarcina de a raspunde la câteva întrebări:

- ✓ Demersul evaluativ se va centra pe proces, pe produsul final sau pe ambele elemente?
- ✓ Profesorul va fi evaluatorul final, coordonatorul întregii activităţi sau consilierul permanent al elevilor pe parcursul realizării proiectului?
- ✓ Structura proiectului este propusă de catre profesor sau aparţine în exclusivitate elevilor?
- ✓ Resursele sunt puse la dispoziţia elevilor înca de la începutul activităţii sau trebuie identificate şi utilizate adecvat de către aceştia?

Prin metodele moderne de învăţământ se creează un climat psihosocial relaxant, în care rolul profesorului este acela de partener al elevului în demersul instructiv-educativ, astfel şcoala modernă putând să răspundă nevoilor beneficiarilor săi.

Sper în manifestarea unei mai mari receptivităţi a colegilor mei faţă de metodele moderne de învăţamânt, întrucât şcoala trebuie să evolueze în acelaşi timp cu societatea, în caz contrar, fară o adaptare la nou nu facem decât să ne excludem singuri din ceea ce ar trebui să fim parte integrantă.

Bibliografie

1. Cerghit, Ioan, *Metode de învăţământ*, Editura Polirom, Iaşi, 2006.
2. Cerghit, Ioan, *Sisteme de instruire alternative şi complementare. Structuri, stiluri şi strategii*, Editura Aramis, Bucureşti, 2002.
3. ****Evaluarea curentă şi examenele. Ghid pentru profesori*, coord. Adrian Stoica, Editura Prognosis, Bucureşti, 2001.

Rolul cărții și al lecturii în viața școlarului mic

prof. Simion Maria
Școala Gimnazială „Alexandru Odobescu”
Urziceni – Ialomița

„Cartea reflectă ca o oglindă lungul şir de secole al vieţii omenirii, istoria luptei sale pentru existenţă, pentru un viitor mai luminos, suferinţele, bucuriile, înfrângerile şi biruinţele sale toate. Iubiţi cartea, îngrijiţi-o şi citiţi cât mai mult. Cartea ne este prieten credincios, de nădejde.” (G. F. Morozov)

În afara cărţii nu poate fi concepută azi o cultură sistematică a individului şi implicit a societăţii. O carte o citeşti când vrei, cum vrei şi ori de câte ori vrei. Acest prieten tăcut îţi oferă ori de câte ori ai nevoie acelaşi răspuns fidel la fiecare întrebare şi-l repetă cu nesfârşită răbdare până ce l-ai înţeles. Cartea este atât de înţelegătoare, încât atunci când n-ai înţeles-o nu se supără, nu jigneşte, te aşteaptă să revii. O regăseşti oricând la fel de credincioasă şi discretă.

În acelaşi timp putem spune că ea poate fi un învăţător care te conduce la bine, te face să te bucuri, să râzi şi să plângi. De aceea trebuie să comentăm puţin funcţia ei ca mijloc de educare a omului.

Cartea îndeplineşte numeroase funcţii. Între acestea cea mai înaltă menire a cărţii e cea instructiv-educativă. Întregul proces de învăţământ, de la cel preşcolar la cel post-universitar se bazează pe cartea-manual.Transmiterea sistematică şi cât mai completă a cunoştinţelor dobândite de omenire de-a lungul timpului prin stăruitoare eforturi nu se poate face decât prin intermediul şcolii, al cărţilor şcolare.

Dar nu numai manualul are o funcţie instructivă. Drumul învăţării şi citirii unei cărţi n-are sfârşit; toate cărţile bune pot să ne înveţe câte ceva pe planul ştiinţei, tehnicii, artelor, moralei, comportamentului etc. Cine consideră că după ce a încheiat procesul de învăţământ în şcoală şi a obţinut o diplomă a încheiat totodată şi contactul cu cartea, acela a renunţat la ambiţia progresului.

Efortul şi dorinţa spre lectură continuă sistematic, vizând o perspectivă, reprezintă condiţia oricărui succes personal.

O carte te trimite la alte cărţi şi toate împreună formează baza trainică a culturii noastre. Toate celelalte mijloace de răspândire a cunoştinţelor rămân subordonate cărţii şi subordonate vor rămâne oricât de mult se vor înmulţi şi perfecţiona procedeele lor tehnice.

Alegerea cărţilor potrivite este numai primul pas. Al doilea pas şi tot atât de important este deprinderea lecturii, obţinerea eficienţei ei maxime în urma citirii unei cărţi.

Importanţa lecturii este evidentă şi mereu actuală. E un instrument care dezvoltă posibilitatea de comunicare între oameni, făcându-se ecoul capacităţilor de gândire şi limbaj.

Una dintre acţiunile prioritare propuse de Ministerul Educaţiei Cercetării Tineretului şi Sportului pentru anul şcolar 2011-2012 este „Îmbunătăţirea competenţelor de lectură”. Prin această

acţiune se urmăreşte introducerea lecturii, a înţelegerii şi interpretării textelor ca practică obligatorie la toate disciplinele.

Există factori care determină lectura elevilor: particularităţile de vârstă şi psihice, preferinţele lor, climatul familial, care pot transforma lectura într-o necesitate, o delectare sau nu. Când gustul pentru lectură este format din primii ani de şcoală, acesta rămâne pentru toată viaţa, o obişnuinţă utilă.Gustul pentru lectură nu vine de la sine ci se formează printr-o muncă a factorilor educaţionali (familia şi şcoala), o muncă caracterizată prin răbdare, perseverenţă, continuitate, voinţă. Este cunoscut faptul că de la vârsta preşcolarităţii atât familia cât şi grădiniţa depun eforturi pentru a influenţa universul copilăriei prin basme, poveşti şi poezii. Această dificilă muncă e situată la nivelul superior, în primele clase ale şcolii. Perioada de formare a gustului pentru citit coincide cu cea când se pun bazele acestuia, în clasele I-IV. Elevului mic trebuie să i se trezească curiozitatea spre lecturi, să i se cultive interesul spre cunoaştere.

Lectura în afara clasei lărgeşte orizontul cunoştinţelor primite în clasă. Este foarte important ca învăţătorul să ştie care sunt formele de îndrumare a lecturii în afara clasei. Forma cea mai cunoscută şi cea mai des folosită în această activitate este *povestirea*. Cei care au citit, povestesc în clasă lectura citită. Se completează conţinutul povestirii de către mai mulţi copii. În ora de lectură elevii se întrec în a povesti cât mai mult şi mai frumos, fapt care antrenează şi pe cei mai puţini dornici de lectură. Tot ca o activitate atractivă care se poate desfăşura pe marginea unui text citit este completarea unei *fişe de lectură*. Acesta poate cuprinde mai multe aplicaţii pe textul citit, cum ar fi: numirea titlului textului, a autorului, a personajelor principale/secundare, pozitive/negative etc., morala textului (dacă e cazul), realizarea unui desen reprezentativ, extragerea unor expresii frumoase, caracterizarea personajului preferat şi multe altele.

O altă formă de îndrumare a lecturii în afara clasei o constituie *formarea bibliotecii de clasă,* precum şi a *bibliotecii personale* acasă. Cea dintâi se realizează cu cărţi aduse de copii şi învăţător, se fixează un bibliotecar elev şi apoi se procedează la împrumutarea cărţilor.

Ghicitorile literare sunt mijloace atractive ce-i invită pe copii la lectură. Acestea se pot desfăşura astfel: se citeşte un fragment şi se cere elevilor să indice în ce operă au găsit acest fragment.

Învăţătorul trebuie să ţină o evidenţă a lecturii copiilor. Astfel în acest an şcolar am propus spre desfăşurare *proiectul educaţional* „SĂ ZBURĂM PE ARIPI DE POVESTE!” în parteneriat cu Biblioteca Municipală Urziceni ”Constantin Țoiu”. Am introdus elevii în universul minunat al cărţii, printr-o activitate de recondiţionare de carte. În cadrul proiectului de desfăşoară şi concursul cu acelaşi nume în care elevii care citesc cele mai multe opere literare vor fi premiaţi la sfârşitul anului şcolar.

Tot ca o activitate inedită, dar prin care am încercat să implic părinţii în mod direct în activitatea de studiere a cărţii, am desfăşurat o *lecţie demonstrativă de lectură* în care am lucrat pe grupe (grupa părinţilor şi grupa elevilor) pe un text adaptat după textul „Banul muncit” de Al. Mitru. În această lecţie am folosit metode alternative de lucru cu cartea: diagrama Venn, reţeaua personajelor, lectura predictivă, jurnalul dublu etc.

Orele speciale de lectură au fost mulţi ani prevăzute în programele şcolare, iar manualele cuprindeau texte special alese pentru aceste lecţii. O perioadă de timp lectura a fost considerată ca fiind parte integrantă din orele de limbă şi literatură română. Din acest an şcolar s-a revenit şi astfel se pot desfăşura activităţi specifice de citire, analiză şi înţelegere a unor texte literare variate: operele unor cunoscuţi autori, dar şi diverse articole din reviste pentru copii, chiar şi reţete de bucate.

Oricum s-ar defăşura o oră de lectură, nu trebuie ignorate *cerinţele psihopedagogice* care determină eficienţa în dirijarea procesului de însuşire a tehnicii lecturii. Dintre aceste cerinţe mai importante menţionez:

- asigurarea unei permanente interferenţe între toate componentele studiului limbii române la clasele I-IV;
- corelarea conţinuturilor cu obiectivele psihopedagogice şi cu cele specifice;
- selectarea şi dezvoltarea volumului de informaţii;
- definirea clară a obiectivelor operaţionale urmărite pe parcursul activităţii;
- utilizarea celor mai potrivite metode şi procedeee în realizarea obiectivelor propuse;
- concordanţa deplină dintre obiectivele, conţinuturile, strategiile didactice şi posibilităţile de învăţare proprii elevilor de această vârstă.

  Limitarea actului citirii, în cadrul lecţiilor, la conţinutul cognitiv al textului, înseamnă a diminua în

mare măsură valenţele formative ale citirii, a familiarizării elevilor cu instrumentele muncii cu cartea, mai ales în claselr a III-a şi a IV-a. Cititul nu poate fi mărginit numai la exerciţiul citirii; înţelegerea mesajului prilejuieşte însuşirea unor cunoştinţe despre mediul înconjurător, a unor fapte, evenimente, întâmplări etc. absolut necesare în formarea şi dezvoltarea orizontului de cunoştinţe la elevi.

„Lectura – spunea istoricul N. Iorga – joacă un rol important în viaţa copiilor, un rol mai mare decât în viaţa celor vârstnici. Cartea citită în copilărie rămâne prezentă în amintire aproape toată viaţa şi influenţează dezvoltarea ulterioară a copiilor. Din cărţile pe care le citesc, copiii îşi formează o anumită concepţie asupra lumii, cărţile formează la ei anumite norme de conduită."

Bibliografie:

1. Alexandru Gheorghe, *Lecturi literare pentru ciclul primar – îndrumător metodic pentru învăţători, părinţi şi elevi,* Editura „ Gheorghe Alexandru", Craiova, 1995
2. *Învăţământ primar, volumul I/1991, Culegere metodică destinată cadrelor didactice care predau la clasele I-IV,* Bucureşti, 1991

Integrare și incluziune

prof. Stan Adrian
Școala Gimnazială "Alexandru Odobescu",
Urziceni, jud. Ialomița

Învățământ incluziv nu înseamnă doar să plasez un copil cu CES într-un colectiv de copii tipici, așteptând să se producă, de la sine, integrarea. Rezultatul va fi tocmai stigmatizarea și excluderea celui diferit. Este nevoie de legislație care să se aplice ferm, de sprijin de specialitate, de echipă interdisciplinară, de mijloacele materiale și umane. Este nevoie de timp în care lucrurile se fac bine, profesionist și este nevoie de constanță.

Deși, în România integrarea copiilor cu CES în învăţământul de masă este reglementată printr-o serie de acte normative, iar problematicile integrării şi incluziunii au fost abordate încă de la începutul anilor '90, rolul de profesor itinerant și de sprijin (rol ce apare încă din Legea privind

Statutul Cadrului Didactic din 1997), a fost pus în aplicare concret, abia după anul 2000. În anul 2001 se aprobă metodologia de organizare şi funcţionare a serviciilor educaţionale pentru copiii/ elevii cu deficienţe integraţi în şcoala publică, prin cadre didactice de sprijin/ itinerante: „În România copiii cu dizabilităţi au acces la diferite forme de educaţie şi pot fi înscrişi, în funcţie de gradul de dizabilitate, în sistemul de învăţământ special sau în învăţământul de masă. Copiii cu deficienţe medii, cu dificultăţi de învăţare şi tulburări de limbaj, cu tulburări socio-afective sau comportament sunt integraţi în şcolile de masă unde pot beneficia de servicii educaţionale de sprijin." (OMEC nr. 4653/ 2001). Profesorul itinerant și de sprijin este persoana specializată în activităţile educative şi recuperatorii adresate copiilor integraţi în învăţământul de masă. El poate fi angajatul unei şcoli speciale, al unui centru şcolar sau chiar angajatul unei şcoli de masă.

Atribuţiile cadrului didactic de sprijin sunt multiple și adesea covârșitoare: colaborează cu comisia internă de evaluare continuă din şcoală/ centrul de resurse; colaborează cu întregul corp profesoral al unităţii de învăţământ în care este înscris copilul/ elevul; elaborează şi realizează planul de intervenţie personalizat şi adaptarea curriculară în parteneriat cu cadrele didactice de la grupă/ clasă; colaborează cu cadrele didactice de la grupa/ clasa în care sunt elevi cu cerinţe educative speciale; realizează evaluarea periodică a elevilor cu CES; consiliază familiile copiilor/ elevilor care beneficiază de serviciile de sprijin si colaborează cu acestea – lucruri enorme ca solicitare fizică și psihică a unui singur om!

Din punct de vedere legal normarea şi încadrarea cadrelor didactice de sprijin și itinerante se realizează în funcţie de numărul de copii cu CES şi de gravitatea afecţiunilor acestora: o normă de 16 ore pentru 8-12 copii/ elevi cu cerinţe educative speciale în grupe de grădiniţe/ clase din unităţi de învăţământ obişnuit o normă de 16 ore pentru 4-6 copii/ elevi cu deficienţe severe/ asociate, integraţi în grupe/ clase din şcoala obişnuită.

În realitate, în norma de 16 ore, profesorul itinerant ar trebui să lucreze cu un număr mult mai mare de copii, adesea dublu! mai mult decât atât,vorbim despre categorii diferite de CES, fiecare cu particularitățile sale,copiii nefiind repartizați unui cadru didactic pe criteriul aceluiași diagnostic. Continuitatea pe post reprezintă o altă problemă. Este foarte important ca profesorii de sprijin să aibă continuitate pe post după ce copiii cu CES s-au ataşat de ei și după ce s-au pus bazele unei relații de colaborare cu eficiență pentru ambele părți. Astfel, din cauza multiplelor atribuţii care revin profesorilor de sprijin, aceştia - din lipsa timpului fizic necesar - nu pot realiza cu succes toate aceste activităţi.

De aceea, credem că principala problemă este insuficienţa numărului de profesori de sprijin în raport cu numărul de copii cu CES din cadrul şcolilor unde îşi desfăşoară activitatea, sau chiar lipsa totală a profesorilor de sprijin din anumite unităţi de învăţământ. În anii 2004-2005 s-au stabilit măsuri de ameliorare a metodologiei de organizare şi funcţionare a Serviciilor educaţionale de sprijin pentru copiii cu CES: OMEC nr. 5379/ 2004, HG nr. 1251/ 2005. Aceste reglementări abordează diferite aspecte specifice integrării copiilor cu CES în învăţământul de masă: resurse umane, curriculum şi resurse educaţionale, resurse materiale şi financiare.

Pe lângă activităţile de intervenţie recuperatorie realizate de profesorii de sprijin, copiii cu CES ar trebui să beneficieze teoretic, și de alte servicii speciale: activităţi de recuperare fizică, consiliere şcolară, terapia tulburărilor de limbaj organizate de alţi specialişti: kinetoterapeuţi, medici, consilieri şcolari, psihologi, logopezi etc. Aceşti specialişti ar trebui să lucreze în echipă cu profesorul de sprijin, și să își acorde suport reciproc profesional şi uman, consultare, luare împreună a deciziilor în abordarea fiecărui caz. Primul pas pentru integrare este realizarea

compensării. Procesul compensării poate contribui la medierea, la suplinirea unor funcţii psihice dereglate sau absente şi astfel la o dezvoltare aproximativ normală şi corespunzătoare vârstei.

A doua formă de intervenţie este recuperarea: folosirea sistematică şi eficientă a restanţelor funcţionale ale copilului. Integrarea este optimizată, în cele mai fericite cazuri şi prin recuperarea prin psihoterapie: diminuarea trăirilor afective negative, a frustraţiei,a complexelor, a sentimentului de inferioritate şi inutilitate; prin stimularea încrederii în sine, prin conştientizarea cauzelor ce conduc sub o formă sau alta spre eşec, dar şi prin asumarea deficienţei.

Optimizarea integrării în grupul de covârstnici se face prin terapie educaţională – integrată; se face o corelare a formelor de terapie prin joc, terapie prin învăţare, terapie cognitivă, art-terapie, meloterapie, terapie ocupaţională. Așadar, în vederea realizării incluziunii, ar trebui să existe pe lângă profesorul de sprijin şi alte resurse umane alocate serviciilor educative specializate: consilier şcolar, logoped care colaborează cu profesorul de sprijin, contribuind la recuperarea diferitelor tipuri de deficienţe, psihologul, kinetoterapeutul, psihoterapeutul etc.

Bibliografie:

1. Alois Gherguț –„Psihopedagogia persoanelor cu cerințe special. Strategii diferențiate și inclusive în educație”, Editura Polirom, Iași, 2005
2. Ion Radu -„Psihologia educației și dezvoltării’’, Editura Academiei, București, 1983
3. Ionel Mușu –„Ghid de predare-învățare pentru copiii cu cerințe educative speciale” , Unicef, 2000

Inovația și creativitatea în învățământul românesc

prof. înv. primar Stanimir Mariana
Școala Gimnazială ”Alexandru Odobescu”,
Urziceni, județul Ialomița

Se apreciază că profesiunea de educator este complexă şi nobilă prin misiunea pe care o are de îndeplinit: formarea unor personalităţi autonome integrabile social, cu capacităţi de gândire critică şi creativă, cu un profil moral autentic şi cu o înaltă profesionalitate.

Integrarea presupune în sens mai larg plasarea /transferul unei persoane dintr-un mediu mai mult sau mai puţin separat într-unul obişnuit, vizand ansamblul de măsuri care se aplică diverselor categorii de populaţie şi urmăreşte înlăturarea segregării sub toate formele ei. Integrarea şcolară, ca proces, este dificil de realizat în interiorul unui sistem de evaluare bazat pe competiţie, care valorizează doar nivelurile de achiziţii academice ridicate. Chiar dacă, în aparenţă, copiii parcurg acelaşi curriculum, asta nu înseamnă că ei au aceleaşi experienţe şi competenţe educaţionale ca şi colegii lor ori că împart aceleaşi experienţe sociale cu ei. Interacţiunea pozitivă între copiii cu cerinţe educaţionale speciale şi semenii lor nu are loc automat, doar prin plasarea copiilor în medii presupuse ,, integrale”/„incluzive”. Integrarea lor nu se rezumă nici la locul unde sunt plasaţi copiii, nici la furnizarea/facilitarea accesului la seturi de norme de învăţare si comportament, ci presupune ca şcolile să poată răspunde nevoilor tuturor copiilor lor.

Diferenţa dintre incluziune şi integrare presupune cateva coordonate:

Incluziunea este esenţa unui sistem educaţional comprehensiv real, opusă excluderii, orientarea şcolii ca instituţie deschisă pentru toţi; integrarea este modalitate de atingere a normalizării.

Integrarea presupune focalizarea pe elev, examinarea de către specialist, diagnosticarea rezultatelor, programe adecvate pentru aceştia; incluziunea este focalizată pe clasă, examinarea elevului de către factorii implicaţi în desfăşurarea procesului instructiv-educativ, colaborarea în rezolvarea problemelor, crearea unui mediu adaptativ şi a condiţiilor de sprijinire a elevilor în clasă.

Integrarea pune accent pe nevoile copiilor speciali, recuperarea subiecţilor, beneficii pentru copilul cu nevoi speciale, experienţă specializată şi suportul formal, intervenţie specială, în timp ce incluziunea serveşte drepturilor tuturor copiilor, schimbarea în domeniul şcolilor, beneficii pentru toţi copiii, suport informal şi expertiza cadrelor specializate, predare- instruire, pentru toţi.

Ideile unei educaţii de calitate, pentru toţi copii, se pot mai bine realiza în toate treptele învăţământului, începand cu cel preprimar, pană la cel universitar, prin introducerea, alături de modelul clasic, tradiţional şi orientările moderne, ale educaţilor contemporane.

Se promovează, prin politicile aplicării noilor educaţii, includerea tuturor copiilor în sistemul educaţional, de la cei cu nevoi speciale, la cei cu dezvoltare normală, cuprinderea incluzivă a copiilor supradotaţi, diferenţierea capacităţilor de lucru şi asimilarea cunoştinţelor după nevoi şi capacităţi, difernţiat dar nediscriminatoriu, flexibilizarea conţinuturilor curriculare, personalizat şi adaptat fiecărei categorii de copil educat.

Educaţia pentru toţi a fost considerată ca o provocare a pedagogiei moderne. Pentru a putea introduce educaţia modernă în context, vom face un scurt istoric.

Preocupările pentru educarea copiilor datează din cele mai îndepărtate timpuri. În comuna primitivă toţi copiii erau educaţi pentru activităţile specifice: de vanătoare şi de pescuit.Viaţa tribală impunea mici difernţe între educarea băieţilor şi cea a fetelor. Educaţia era făcută de adulţi şi consta în îngrijirea fizică şi dobandirea de experianţă de viaţă. Nu existau instituţii specifice, educaţia realizandu-se în activităţi cotidiene, prin ritualuri de iniţiere şi prin joc.

Deşi în timp profesiunea de cadru didactic şi-a câştigat un loc de frunte în repertoriul de profesiuni, în societatea contemporană, statutul social al profesorului pare să fie mai degrabă statutul clasei mijlocii. Această profesiune nu se găseşte între cele mai solicitate, dar nici între cele mai evitate. Este o profesiune intelectuală respectată, ce nu conferă deţinătorului putere, influenţă sau venituri superioare, dar conferă prestigiu şi satisfacţii, mai ales atunci când vocaţia a stat la baza alegerii profesiunii. Mulţi dintre cei care optează pentru această profesiune provin din familii în care profesiunile intelectuale sunt preţuite sau în care părinţii sunt cadre didactice.

În majoritatea ţărilor dezvoltate s-a constatat că este mai degrabă o profesiune feminină şi pare să convină mai bine femeilor. Salariile mai puţin ridicate îi îndepărtează pe bărbaţi care au aspiraţii înalte. Pe de altă parte, această profesie oferă o redusă perspectivă de carieră (mai puţin la nivelul învăţământului superior) presupunând puţine diferenţe între debutanţi şi cei cu experienţă. Totodată, nu se poate schimba cu uşurinţă, iar din altă profesiune se pătrunde cu dificultate datorită pregătirii complexe necesare.

Problematica evoluţiei învăţământului românesc preocupă din ce în ce mai mult nu numai pe cei implicaţi direct în acest sistem dar şi pe beneficiarii serviciilor de instruire şi educare, pe elevi şi pe părinţii lor. Dimensiunea acestor preocupări se reflectă în numeroasele amendamente aduse legilor specifice care guvernează sistemul de învăţământ: Legea învăţământului şi Statutul personalului didactic. Schimbările foarte dese care s-au operat în ultimii ani în zona planurilor de învăţământ, a programelor şcolare, a manualelor etc. au produs de fiecare dată dezechilibre şi

instabilităţi datorate în principal proceselor de adaptare şi implementare. S-au lansat în mediul şcolar concepte relativ noi, cum ar fi de exemplu: cel de calitate în educaţie, descentralizare şi altele. Cadrele didactice s-au văzut în situaţia de a face eforturi suplimentare de adaptare, mai ales că şi atitudinea elevilor şi chiar a părinţilor faţă de actul de educaţie şi faţă de educatori a suferit o schimbare semnificativă. Pe fondul unei lungi perioade de timp în care resursele financiare alocate pentru dezvoltarea bazei materiale a învăţământului au fost mult sub necesităţi şi a lipsei unor strategii de atragere de personal corespunzător în sistem printr-o ofertă salarială pertinentă, percepţia generală este că asistăm la un declin al calităţii educaţiei.

În fond, toate frământările legate de schimbările ce au loc în învăţământ trebuie puse pe seama eforturilor de adaptare la schimbările profunde din societatea românească şi de compatibilizare cu sistemele europene.

Privit ca investiţie în viitorul unor întregi generaţii de elevi, actul educativ din şcoli poartă amprenta răspunderii cadrelor didactice, a directorilor de şcoli, a inspectoratelor şcolare şi forurilor de conducere. În fiecare unitate şcolară personalul şcolii respective este primul care suportă efectele pozitive sau negative ale fiecărei schimbări şi care este solicitat să dea sens acestor schimbări. De modul cum sunt percepute de către cadrele didactice elementele de noutate din activitatea lor depinde în mod esenţial succesul oricăror iniţiative de reformă. În mod natural se manifestă o atitudine de rezervă faţă de schimbările bruşte, un anumit decalaj în timp al aplicării unor măsuri chiar dacă acestea se dovedesc a fi bune. Dar dacă schimbările preconizate nu sunt acceptate de educatori, atunci eşecul este garantat.

Cum înţeleg cadrele didactice importanţa muncii lor? Care sunt adevăratele motive care îi determină să presteze o muncă atât de specifică şi specializată, în care se produc mutaţii atât de importante şi creşte mereu complexitatea cerinţelor?

Pentru managerii din învăţământ, confruntaţi cu o mare diversitate de cerinţe, problematica umană, calitatea şi competenţa dascălilor, valorificarea deplină a potenţialului lor de muncă trebuie să se situeze pe primul loc. Nu se poate vorbi de calitate în învăţământ decât dacă cei chemaţi să o înfăptuiască sunt motivaţi pe măsură. Cunoaşterea cât mai profundă a necesităţilor, aspiraţiilor şi dorinţelor dascălilor şi mai ales a greutăţilor cu care se confruntă în munca lor constituie baza acţiunii sistematice a directorilor de organizare a strategiilor de motivare superioară al colectivului didactic. Ca principii generale, se recomandă promovarea unei atitudini optimiste faţă de perspectiva de progres a unităţii şcolare şi fixarea periodică a unor noi ţinte, superioare, care să menţină treaz interesul pentru progres.

Apelând la potenţialul ştiinţific şi practic uriaş oferit de psihologia muncii putem găsi modalităţi de evaluare a gradului de motivare a personalului didactic la un moment dat. Directorii de şcoli sunt direct interesaţi să obţină astfel de informaţii pentru a-şi putea adapta stilul de conducere şi de aceea este oportună oferirea unui sprijin în zona cea mai sensibilă a muncii: optimizarea activităţii profesorului. Calea cea mai directă pentru obţinerea de progrese în valorificarea potenţialului cadrelor didactice este cea a elaborării de strategii graduale de activare a pârghiilor specifice care să aducă un plus de motivare a personalului, în paralel cu asigurarea creşterii competenţelor. În realitate, chiar determinarea preocupărilor de creştere a competenţelor, ceea ce presupune o acţiune de perfecţionare didactică sau în specialitate, se realizează tot prin strategii de motivare.

Cunoaşterea gradului de motivare a profesorilor în unităţile şcolare, mai ales în cele relativ mici, se realizează, de regulă, empiric, prin contact direct şi nu constituie o preocupare distinctă. De aceea, adaptarea stilului de conducere al directorului şi crearea deliberată a situaţiilor

motivaţionale de ordin superior este, de obicei, departe de a fi optimăCalitatea superioară în educaţie se definește după condiţiile care sunt asigurate fiecărui elev, condiţii absolut necesare pentru o bună, completă şi utilă dezvoltare. În ţările din UE se abordează din ce în ce mai mult problema formării cadrelor didactice, atât formarea iniţială, cât şi formarea continuă şi tendinţa majoră este –*profesionalizarea* cadrelor didactice şi a altor categorii de personal implicate în educaţie.

Întrucât sistemele educative se caracterizează prin dinamism, formarea devine o pârghie importantă pentru a asigura reorientările necesare ale educaţiei precum şi o strategie prin care se poate asigura dezvoltarea calităţii învăţământului.Atât formarea iniţială cât şi cea continuă profesionalizează formatorul educaţional încât el are puterea de a ameliora calitatea, de a anticipa şi promova schimbarea şi de a asigura eficacitatea educaţiei.

Potrivit Legii Învăţământului nr. 84/1995, modificată şi completată, Ministerul Educaţiei şi Cercetării stabileşte obiectivele formării, coordonează formarea continuă, evaluează şi acreditează programele de formare continuă. Aceste deziderate se regăsesc și în Legea Învățământului Nr. 1 / 2011, care a intrat în vigoare de la 01.09.2011. Guvernele viitoare ar trebui să privească formarea cadrelor didactice nu ca pe o cheltuială ci ca pe o investiţie care poate să producă un imens beneficiu: educaţie de calitate pentru toţi.

În sistemul de învăţământ românesc problema formării continue a cadrelor didactice ţine de strategia Serviciului pentru Formarea Managerilor din Învăţământul Preuniversitar (a Direcţiei Generale pentru Educaţie Continuă şi a Centrului Naţional de Formare a Personalului Didactic din Învăţământul Preuniversitar, din cadrul MECS) care stabileşte finalităţile stategice ale acestei formări, precum şi o serie de linii directoare privind standardele,curriculum-ul,instituţiile de formare, evoluţia în carieră, dezvoltarea profesională şi finanţarea formării.

BIBLIOGRAFIE

1. www.didactic.ro
2. Tudorică R**.,** Managementul Educaţiei în Context European, Editura Meronia, Bucureşti, 2006, pag. 258-267, pag. 287-289 .
3. Jinga I.**,** Curs “ Management Educaţional” – Concepte şi strategii, 2008.
4. Cucoş C., Psihopedagogie, Editura Polirom, Bucureşti, 2005, pag. 118-121.
5. Mitrofan N, Aptitudinea Pedagogică, Editura Academiei, Bucureşti, 1988.
6. Jinga I., Manualul de Pedagogie Preşcolară, Editura All, Bucureşti, 2006, pag.235..

Voluntariatul şi dezvoltarea interesului pentru lectură la şcolarii mici

prof. înv. primar Tudorache Marilena
Școala Gimnazială Coșereni, Ialomița

De altfel, cartea este o comoară fără de preţ, în care îşi adună cele mai frumoase gânduri, ca alţii să le poată folosi în voie. Alegerea cărţilor potrivite este doar un prim pas. Al doilea pas şi tot atât de important este deprinderea lecturii, obţinerea eficienţei ei maxime în urma citirii unei cărţi. Importanţa lecturii este evidentă şi mereu actuală. Lectura este un instrument care dezvoltă posibilitatea de comunicare între oameni, făcându-se ecoul capacităţilor de gândire şi limbaj.

Lectura elevilor este un act intelectual esenţial, care trebuie îndrumat şi supravegheat de şcoală şi familie şi are ca scop să îi facă pe elevi să iubească şi să respecte cartea care le poate satisface interesul pentru a cunoaşte viaţa.

Importanţa lecturii este dată de aspectele educative pe care le implică:

- aspectul cognitiv: prin lectură elevii îşi îmbogăţesc cunoştinţele despre lume, despre realitate;
- o aspectul educativ: lectura contribuie esenţial la educarea copiilor în dimensiunile etice şi estetice;
- o aspectul formativ constă în faptul că lectura are drept consecinţă formarea şi consolidarea deprinderilor de muncă intelectuală, dezvoltarea gândirii, a imaginaţiei, a capacităţii de exprimare corectă şi expresivă.

Factorii care influenţează performanţa elevilor în domeniul lecturii, evidenţiaţi de studiul PIRLS 2006 (Progress in International Reading Literacy Study)

- Locul lecturii în programul şcolar;
- Organizarea demersului didactic în ceea ce priveşte predarea/învăţarea citit – scrisului;
- Formarea cadrelor didactice;
- Diversitatea suporturilor de lectură, a materialelor didactice;
- Varietatea abilităţilor şi strategiile de lectură pe care elevii sunt solicitaţi să le folosească;
- Utilizarea diverselor strategii pentru a determina elevii să exprime reacţii proprii la textele citite;
- Funcţionarea bibliotecii şcolare şi a bibliotecii clasei;
- Accesul la calculator şi la Internet; utilizarea software-ului educaţional pentru dezvoltarea competenţelor de citire;
- Absenteismul;
- Atitudinea familiei faţă de lectură.

A. Activităţile de stimulare a lecturii: Interesul pentru citit nu vine de la sine, ci se formează printr-o muncă a factorilor educaţionali (familia şi şcoala), o muncă ce presupune răbdare, perseverenţă, voinţă.

1. Acţiuni care ţin de importanţa acordată lecturii în curriculum:

- ✓ ora de lectură distinctă în orarul săptămânal;
- ✓ secvenţe didactice de 15 - 20 de minute în cadrul orelor de curs din trunchiul comun;
- ✓ ca activităţi de sine stătătoare, în cadrul orelor din trunchiul comun, în lecţii care presupun învăţarea pe bază de proiect.

2. Acţiuni care vizează importanţa acordată lecturii în afara orelor de curs/

- ✓ ca activităţi extracurriculare*;*
- ✓ ca activităţi complementare în cadrul Programului „Şcoala după şcoală”

B. Organizarea demersului didactic în ceea ce priveşte predarea/învăţarea citit - scrisului: realizată în cadrul ERR (Revocare, Realizarea sensului, Reflexie), deoarece noua modalitate de desfăşurare a activităţii didactice asigură o mai bună corelare gândire – învăţare.

Evocarea face apel la cunoştinţele însuşite de către elevi despre o temă sau un anumit subiect. Astfel, se va putea face legătura între ceea ce se ştie şi ce se va preda. Corelarea informaţiilor ştiute cu cele noi, asigură trăinicia celor din urmă.

Realizarea sensului asigură înţelegerea sensului noilor informaţii şi a semnificaţiei acestora. Este cunoscut faptul ca ceea ce este înţeles este învăţat mai uşor.

A treia etapă a cadrului este Reflecţia. Ea integrează noile cunoştinţe în sistemul celor vechi, asigurând legătura între ele şi dând posibilitatea expunerii libere a "noului" aflat. Aceasta etapă îi ajută pe elevi să pătrundă în esenţa faptelor şi ne dă o imagine clară asupra reuşitei totale.

C. Formarea cadrelor didactice prin participare la cursurile de formare;

D. Diversitatea suporturilor de lectură, a materialelor didactice
Elevul trebuie să ia contact cu cărţi de dimensiuni diferite, cu font adaptat vârstei şi imagini sugestive, albume, enciclopedii, dicţionare, reviste, bandă desenată, cărţi în format electronic; texte literare/ texte nonliterare.

E. Varietatea abilităţilor şi strategiilor de lectură pe care elevii sunt solicitaţi să le folosească are un rol foarte mare în apropierea elevilor către carte.
În clasa I un rol important îl au povestirea învăţătorului şi conversaţia problematizată, care menţin vie relaţia dascăl - elev. După studierea textelor din abecedar, se pot recomanda lecturi potrivite vârstei, pe marginea cărora se poartă discuţii. În clasele următoare elevul trebuie încurajat să îşi formeze capacitatea de a reflecta, de a-şi dezvolta creativitatea şi gândirea critică.
Ghicitorile literare sunt mijloace pasionante ce-i invită pe copii la lectură. Foarte apreciat de elevi este şi jocul cu versurile: învăţătorul recită unu-două versuri dintr-o poezie, iar elevii continuă.Diafilmele, benzile audio şi video cu poveşti constituie un alt important mijloc de îndrumare a lecturii. Ele prezintă operele literare în imagini vizuale şi auditive. După lectură elevii pot face comparaţii, stabilind asemănări şi deosebiri între întâmplările prezentate.
La clasele a III-a şi a IV-a interesul elevilor pentru lectură se amplifică. După studierea unor autori elevii sunt stimulaţi să citească şi alte opere scrise de aceştia.

Se pot întocmi portofolii pentru fiecare scriitor cunoscut, cuprinzând portretul, date biografice şi aspecte esenţiale din opera lor, prilej cu care curiozitatea şi interesul pentru lectură creşte.

Lecţiile de popularizare a cărţilor, a unor scriitori, reprezintă, de asemenea, un mijloc de îndrumare a lecturii particulare. Expoziţiile de carte se pot organiza în clasă şi cuprind cărţi despre o temă anume ce pot fi lecturate de elevi.

Şezătorile şi medalioanele literare invită din nou elevii la lectură, fiind printre cele mai atractive forme de stimulare a lecturii elevilor.

Dramatizările făcute cu şcolarii după unele texte literare îi stimulează pe elevi să citească mai mult din dramaturgia românească.

F. Funcţionarea bibliotecii şcolare şi a bibliotecii clasei

În fiecare unitate şcolară biblioteca trebuie să fie funcţională. Elevii trebuie înscrişi şi este important să monitorizăm accesul lor la bibliotecă.

Începând cu clasa a II-a, o altă formă de îndrumare a lecturii o constituie formarea bibliotecii de clasă, precum şi a bibliotecii personale. Prima se compune din cărţi aduse de copii şi învăţător, se stabileşte un bibliotecar al clasei şi se apoi se trece la împrumutarea cărţilor. Sala de clasă trebuie să fie un mediu stimulativ pentru achiziţii lingvistice.

În scopul apropierii de carte ca de un obiect special se pot organiza activităţi interesante la bibliotecă. O astfel de activitate este cea de sortare a cărţilor dintr-o serie de materiale (periodice, alte materiale), cele care sunt cărţi, separate de cele care nu sunt cărţi. Apoi sortarea cărţilor după tip: cele care sunt cărţi de poveşti, de poezii, cărţi de ştiinţe, albume, dicţionare, etc.

Bibliografie:

- ✓ Eugenia Şincan, Îndrumător pentru învăţători, părinţi şi copii, Editura „Gheorghe Alexandru”, Craiova, 1993;
- ✓ Ioan Şerdean, Didactica Limbii şi literaturii române în învăţământul primar, Ed. Corint, Bucureşti, 2005
- ✓ Stanciu Ilie, Copilul si cartea, Editura de stat didactică şi pedagogică, 1985.